

Удружење ликовних уметника у Београду 1919.

1919.
1969.

ИЗЛОЖБУ ПРИРЕЂУЈЕ
УДРУЖЕЊЕ
ЛИКОВНИХ УМЕТНИКА СРБИЈЕ
ПОВОДОМ ПЕДЕСЕТОГОДИШЊИЦЕ
СВОГА ПОСТОЈАЊА

УДРУЖЕЊЕ
ЛИКОВНИХ УМЕТНИКА
У БЕОГРАДУ
1919.

*Београд
Уметнички павиљон
Мали Калемегдан
10 — 24. децембар
1969.*

ИЗЛОЖБУ ПРИПРЕМИО
УМЕТНИЧКИ САВЕТ УЛУСА У САСТАВУ:
ПРОДАНОВИЋ Божидар,
СТАНКОВИЋ Славољуб,
МИЉУШ Бранко.

Петнаестоме новембра 1969. навршило се десет година од оснивања Удружења ликовних уметника Србије. Тога дана јошине 1919. двадесет четири сликара и вајара основали су Удружење ликовних уметника у Београду. Удружење под овим именом дела до 6. априла 1941. Под окупацијом обуставља рад. Трећег новембра 1944., две недеље по ослобођењу Београда и у њеном жеку ослободилачкој рати, оно обнавља рад као Удружење ликовних уметника Србије.

Појава Удружења била је преломни момент у односу ликовних уметника и друштва. Појединачна борба на пројаширању ликовних уметности и на заштити основних права и интереса уступа месту заједничком раду и испуњању преко Удружења. На овај начин друштву се омогућаје реалније сагледавање правој ствари и ошвања моћности за одговарајућа решења у области живоји и рада ликовних уметника.

Десетогодишњицу својојосијања Удружење обележава изложбом посвећеном радовима својих оснивача и чланова из 1919. јошине. На овај начин Удружење одаје признање уметницима чијим је несебичним радом и залагањем, разумевањем и далековидошћу, свешћу и храброшћу, дошло у једном изузетно тешком периоду, у тек ослобођеној и ратом ошшошеној земљи, до стварања Удружења и његовој обустављања као озбиљној чиниоца културно-друштвеној живоји.

Избором радова првенствено из те епохе тежило се да изложба уједно да и пресек живе уметности београдској крући из времена оснивања Удружења.

Реализација идеје Удружења о овој изложби омогућена је материјалном поддршком заједница културе, Републичке и Београдске, као и разумевањем и предусредљивошћу музеја, установа и бројних јојединаца који су ставили Удружењу на расположење дела одабрана за изложбу.

Свима који су допринели стварању ове изложбе Удружење изражава захвалности.

Владета ПЕТРИЋ

Заштеник!

Први саставанак љубовних уметника: Сми-
ара и вајара одржан је у Београду 15. новем-
бра 1919 године у сали ПТБ Београдске гимназије
по претходном сторању са одбором уметни-
ка: Т.Г. Уроша Прегита, Ђоке Ђубановића, Сисеона
Рокавчића, Милана И. Мишовановића, Бранка
Њивковића, Тамара Вукотића, Владимир Иван-
овића, Бета П. Вукановића, Др. М. Маринковића,
Сисеона Мишовановића, Косте Миливојевића,
Ђоко Вукотића, Драгољуба Павловића, Тараја Сис-
еона, Милоша Мишовановића, Вера Сиса-
новића, Милоша Мишовановића, Мије Мобачића,
Милана Мишовановића, Драгољуба, Јасареви-
ћевића, Урошиновића и Радојковића и Владо Бегућ.

На истој сесии изабрана је управа:
Т.Г. за председника, смилар Урош Прегит, за
в. председника, смилар Бранко Павловић, за
секретара, смилар Милан И. Мишовановић, за
благајника, вајар Сисеон Рокавчић и за
управни одбор, Бета П. Вукановића, Владимир
Бегућ, Милоша Мишовановића, Владимир Ивановић и
Милана Мишовановића, смилари.

Друштво ће се звати: Удружење љубовних
уметника.

На истој сесии донета је одлука
да се упути позив свима љубовноуметничким
уметницима у земљи, те да се обриси
отцрта орбанизација.

15. новембра 1919 г.
у Београду.

секретар
Удружења љубовних уметника
Милош Мишовановић.

Други савезанак саржан је 22. новембра об. год.
Претицано је студије о трговини пага, који је
Росије ступао т. брано тобобит. у 10. апарата.

Третњи савезанак, саржан је 29. новембра об. год.
На обнови је савезанак настављен пага о који,
какав су програма пага обити уједињена.

На третњи т. брано тобобити, приписан је
за нама уједињена т. Мина Пупаје, судар.
И на третњи т. брано П. Пукановитије, и при,
дена је за нама и. за Јобана илјакобитије.

Четири савезанак, саржан је 6. децембра об. год.
У одрецима т. председа обити уједињена, гвери,
тобобити је се о студијама уједињена, које су
тогном студија на уједињен т. т. Мовина и Мидановити
и Мина и. Мидановити.

На третњи савезанак уједињена т. Мина и
Мидановити, речебно се о студијама и и
новим студија, који се студија уједињена обиданом
архитектура и одрежено је да се чеме итјобу.

На третњи т. уједињена третњи, приписан је за
нама т. Јонатан и. Пупаје, судар.

Петти савезанак, саржан је 13. децембра
об. год.

Т. председа уједињена, саопштава студија,
и студија и студија уједињена од студија
С. С. студија у Сарајево, о заједничком
пагу и солидарности илјак обиданом студија.

Т. председа уједињена, тогном на нама,
сама илјак студија студија и. за Мина
и. Мидановитије наставнице уједињена у студија,
и студија илјак студија, за студија у студија,
и студија је а уједињена.

На обнови се студија студија студија
о студија пага обити уједињена и на студија
студија студија студија, уједињена је Део VIII студија.
~~Део~~ уједињена се студија студија и студија
тома се обиданом илјак студија и на
студија, студија студија илјак студија
и студија и го студија на студија студија
студија, да оно на студија студија
и студија је илјак студија у студија. На обнови Део VIII,
савезанак је настављено студија студија
пага пага и студија је студија у студија у студија.

I, Приписане су студија студија обиданом
студија студија студија.

II, - а), Уједињена студија студија
и студија у студија студија. Обиданом студија
и студија студија студија илјак студија
и студија студија студија студија студија
и студија студија студија студија студија
и студија студија студија студија студија.

б), Уједињена студија студија, која се
даје студија студија пага студија студија студија
и студија студија пага и студија и на студија.

II, Уједињена студија студија за
студија студија.

III, Органисација студија студија и студија
и студија.

IV, Органисација студија и студија и студија
и студија за студија студија.

V, Органисација студија студија студија и студија
и студија студија.

VI, Органисација студија студија и студија
и студија за студија и студија и за студија.

VII, Уједињена студија студија и студија студија

поручбина (Корпусе и директано поручбина) и
поставе учебна учебнишких гена.

I. Обже авиаци: ретурација градова, тиги,
запе јавних етотенида, зидане грађавних граде-
вина: урбава, гора, итапласмент, екуманиста,
итозрешита, немесурних етотенида, и. и. г.
адорисане грађавних градебина, Ручована умет,
иурних гена за рачу+ урбава, екорација и сн,
Корне урбава, екуотрисирија у титозрешити,
Робане полица, повраница и марала,
едретиване адина Коритина за уметорисане
грађавне и војне урбаве и. и. г.

III. Поставе исраге градебинилог задора, за
земљу и на титозрешити градеба.

IV. Поставе о ерванисавану програвања и
укава учебнишких етотенида.

V. Поставе о ерванисавану учебнишких
својине, о исраганима и о уметорисавану.

XI. Поставе итупарисане учебнишких.

XII. ерванисаване учебнишких савета ири
учебнишких ерванисавану Министарства просвете.
Уредба. Канит Коритини уметана. Коритини умет.

XIII. Урванисаване те ирванисаване илани гб
поставе етотенида исрванисавану у земљи и на
сирани, ерванисаване исрванисавану сирани умет,
нида, и га умет на Министарство просвете,
га ето на урванисавану етотенида и ерванисавану
еже исрванисавану у земљи.

По титозрешити генова Г. Монимо етотенида
поставе титозрешити генова Г. Монимо етотенида, умет,
тено генова на рачунивање, са рачунивање и
учебнишких ерванисавану ерванисавану гена еу
еже ерванисавану.

13. децембра 1919г.
и титозрешити

Српостар.
Милан Д. Милошевић.

АРАМБАШИЋ ДРАГОМИР

1. БУЋЕЊЕ, 1920.
бронза, вис. 1850 мм
сиг.: ДРАГ П. АРАМБАШИЋ
БЕОГРАД 1920
вл.: Уметнички павиљон, Београд
2. ДЕВОЈКА СА РАЗБИЈЕНИМ КРЧАГОМ,
око 1924.
бронза, вис. 500 мм
сиг.: Д. АРАМБАШИЋ — РЕПР
вл.: Народни музеј, Београд
3. ЦАР ДУШАН, 1937.
бронза, вис. 745 мм
сиг.: Д. АРАМБАШИЋ 1937 ЦАР —
ДУШАН — СИЛНИ
вл.: Народни музеј, Београд

БЕЦИЋ ВЛАДИМИР

4. ИЗ ПОВЛАЧЕЊА ПРЕКО АЛБАНИЈЕ,
око 1916.
акварел на хартији, 1000×640 мм
сиг.л.д.у.: VLADIMIR BECIĆ
вл.: Народни музеј, Београд
5. ПОРТРЕТ ОФИЦИРА, 1917.
акварел на хартији, 380×250 мм
сиг.л.д.у.: VLADIMIR BETSIĆH 1917
вл.: Народни музеј, Београд

ВУКАНОВИЋ БЕТА

6. ПОРТРЕТ РИСТЕ ВУКАНОВИЋА, 1914.
уље на платну, 720×710 мм
сиг.л.д.у.: Betta Voukanovitch Paris 1914
вл.: Народни музеј, Београд
7. МОСТ У МАРСЕЉУ, 1916.
уље на платну кашираном на картону,
260×340 мм
сиг. нема
вл.: Олга Б. Станојевић, Београд
8. ЛЕТЊИ ДАН, 1919.
уље на платну, 460×385 мм
сиг.л.д.у.: V. Voukanovitch
вл.: Народни музеј, Београд
9. ДЕВОЈКА ПОД ВОЋКОМ, око 1920.
уље на платну, 500×400 мм
сиг.л.д.у.: V. V.
вл.: Народни музеј, Београд
10. ЖЕНА У ЕНТЕРИЈЕРУ, око 1920.
уље на картону, 310×155 мм
сиг. д.д.у.: Б. В.
вл.: аутор
11. ЖЕНСКИ АКТ СА ЈАБУКОМ, око 1920.
уље на платну кашираном на лесониту,
485×405 мм
сиг.г.л.у.: Б. Вукановић
вл.: Љубомир Никић, Београд

ВУЧЕТИЋ ПАШКО

12. ПОРТРЕТ ЗОРИЦЕ СИМЕОНОВИЋ,
1905.
уље на платну, 725×595 мм
сиг.д.д.у.: П. Вучетић
вл.: породица Јовановић-Лазич, Београд

13. ПОРТРЕТ СИМЕ СИМЕОНОВИЋА,
1906.
уље на картону, 680×360 мм
сиг. л.д.у.: П. Вучетић 11.X.1906
вл.: породица Јовановић-Лазич, Београд
14. ПОРТРЕТ АДЕЛЕ СИМЕОНОВИЋ, 1906.
уље на картону, 680×360 мм
сиг.л.д.у.: П. Вучетић 11.X.1906
вл.: породица Јовановић-Лазич, Београд
15. ПОРТРЕТ СЛИКАРА НИКОЛЕ
МИЛОЈЕВИЋА, 1909.
уље на платну, 530×420 мм
сиг.д.л.у.: П. Вучетић, 1909
вл.: Живан Вулић, Београд

ГЛИШИЋ ДРАГОМИР

16. АУТОПОРТРЕТ, пре 1914.
уље на картону, 275×200 мм
сиг. нема
вл.: Мара Глишић Ристић, Београд
17. СЕЛО СРЕМЧИЦА, 1913.
уље на платну, 450×640 мм
сиг.д.д.у.: Д. Глишић
вл.: Мара Глишић Ристић, Београд
18. СТУДИЈА КЋЕРИ МАРЕ, 1920.
уље на платну кашираном на картону,
385×355 мм
сиг. нема
вл.: Мара Глишић Ристић, Београд

ГОЛУБОВИЋ МИЛОШ

19. ПРЕДЕО ИЗ КОРАЋИЦЕ, 1920.
уље на платну, 510×750 мм
сиг. нема
вл.: породица Голубовић, Београд
20. ПАВЛОВАЦ ПОД КОСМАЈЕМ, 1920.
уље на платну, 520×390 мм
сиг. нема
вл.: породица Голубовић, Београд
21. ЖЕНА СА БЕЛИМ ШЕШИРОМ, 1921.
уље на платну, 700×555 мм
сиг. нема
вл.: породица Голубовић, Београд
22. ЖЕНА СА ПЛЕТИВОМ, 1921.
уље на платну, 645×480 мм
сиг. нема
вл.: породица Голубовић, Београд
23. ЖЕНА СА СУНЦОКРЕТОМ, 1921.
уље на платну, 450×380 мм
сиг. нема
вл.: породица Голубовић, Београд

ЖИВАНОВИЋ МОМЧИЛО

24. МУШКИ АКТ, 1905.
бакропис, 295×145 мм
сиг.д.д.у.: MZ 1905
постхумни отисак 1969.
вл. плоче: Милутин Перишић, Нови Сад
25. ПОРТРЕТ СТАРЦА, 1906.
бакропис, 165×125 мм
сиг.д.д.у.: MZ 1906
постхумни отисак 1969.
вл. плоче: Милутин Перишић, Нови Сад

26. ЖЕНСКИ ПОЛУАКТ, око 1906.
бакропис, 235×165 мм
сиг.г.д.у.: MZ
постхумни отисак 1969.
вл. плоче: Милутин Перишић, Нови Сад

ИВАНОВИЋ ЉУБОМИР

27. ЕНТЕРИЈЕР, око 1916.
уље на платну кашираном на картону,
255×150 мм
сиг. нема
вл.: породица Ивановић, Београд
28. ПРИЗРЕН — ВОДЕНИЦА, 1919.
оловка на папиру, 255×365 мм
сиг.д.д.у.: Призрен Љуб. Ивановић 919.
вл.: породица Ивановић, Београд
29. ПРИЗРЕН — МОСТ, 1919.
оловка на папиру, 255×365 мм
сиг.д.д.у.: Љуб. Ивановић 919. Призрен
вл.: породица Ивановић, Београд
30. ПРИЗРЕН — УЛИЦА ХАЈДУК ВЕЉКА,
1919.
оловка на папиру, 255×365 мм
сиг.л.д.у.: Љуб. Ивановић 919. Призрен
д.д.у.: Хајдук Вељко ул.
вл.: породица Ивановић, Београд
31. КУЋА КРАЈ ДРВЕЋА, 1923.
оловка на папиру, 250×325 мм
сиг.л.д.у.: Љуб. Ивановић 923.
вл.: породица Ивановић, Београд
32. ОХРИД, 1924.
оловка на папиру, 365×250 мм
сиг.л.д.у.: Љуб. Ивановић 924. Охрид
вл.: породица Ивановић, Београд

ЈОВАНОВИЋ ЂОРЂЕ

33. ЧИКА МИЛОВАН, 1905.
бронза, вис. 575 мм
сиг.: Ђ.Ј. 1905
вл.: Музеј града Београда
34. НАПУШТЕНА, 1907.
бронза, вис. 500 мм
сиг.: Ђ. Јовановић 1907
вл.: Народни музеј, Београд
35. СТУДИЈА, 1921.
бронза, вис. 440 мм
сиг.: Ђ.Ј. 1921
вл.: Народни музеј, Београд
36. ЈОВАН ЖУЈОВИЋ, 1921.
бронза, вис. 535 мм
сиг.: Ђ.Ј. 921
вл.: породица Жујовић, Београд

ЛАЗАРЕВИЋ АНЂЕЛИЈА

37. ДЕВОЈКА СА КАПОМ, 1918.
уље на картону, 455×290 мм
сиг.д.л.у.: А.Л.Лазаревић 1918
вл.: Гита Нушић Предић, Београд
38. ЖЕНА НА СТОЛИЦИ, 1918.
уље на платну, 500×430 мм
сиг. д.л.у.: А.Л. Лазаревић 1918
вл.: Неда Јовановић, Београд

39. МРТВА ПРИРОДА СА ЧАЈНИКОМ,
1921.
уље на платну, 440×545 мм
сиг.д.д.у.: А.Л. Лазаревић 1921
вл.: Лазар Лазаревић, Београд

МАРИНКОВИЋ АНА

40. МОТИВ ИЗ СЛОВЕНИЈЕ, 1919.
уље на платну кашираном на картону,
250×290 мм
сиг. д.д.у.: АМ 1919
вл.: Олга Стојановић, Београд
41. МАНАСТИР СВ. ЈАКОВ, око 1925.
уље на платну, 505×620 мм
сиг. нема
вл.: Олга Стојановић, Београд
42. ПРЕДЕО — СТУДИЈА, 1935.
уље на платну, 370×480 мм
сиг. л.д.у.: АМ 35
вл.: Галерија „Надежда Петровић“, Чачак

МАРКОВИЋ СТРАЈНИЋ ЈОВАНКА

43. ЕНТЕРИЈЕР, око 1914.
уље на платну, 550×450 мм
сиг. нема
вл.: Александар Звеквић, Београд
44. ЈАЈА И БОЦА, око 1925.
уље на картону, 235×300 мм
сиг. д.д.у.: Ј. СТРАЈНИЋ
вл.: Иван Марковић, Земун
45. МРТВА ПРИРОДА СА ЛУБЕНИЦОМ,
око 1928.
уље на платну кашираном на картону,
320×380 мм
сиг. нема
вл.: Александар Звеквић, Београд

МИЛИВОЈЕВИЋ МИЛИЦА

46. МОТИВ ИЗ ВИШЕГРАДА, око 1928.
уље на платну, 570×640 мм
сиг. д.д.у.: М. Миливојевић
вл.: Димитрије Костић, Београд
47. ДОЛИНА ПОБЛАЧЈЕ — МЕТАЉКА,
око 1928.
уље на платну, 570×640 мм
сиг. д.д.у.: М. Миливојевић
вл.: Димитрије Костић, Београд
48. МОСТАР, око 1928.
уље на платну, 630×770 мм
сиг. д.л.у.: М. Миливојевић
вл.: Димитрије Костић, Београд

МИЛИЧЕВИЋ КОСТА

49. ЦРКВА СВ. САВЕ, пре 1914.
уље на платну кашираном на картону,
260×195 мм
сиг. нема
вл.: Музеј града Београда
50. ПРЕДЕО, око 1914.
уље на платну, 375×440 мм
сиг. нема
вл.: Музеј савремене уметности, Београд

51. ЖЕНСКИ ПОРТРЕТ, око 1914.
уље на платну, 670×525 мм
сиг. нема
вл.: Народни музеј, Београд
52. МОТИВ СА КРФА — ПАТАМОС, око 1917.
уље на платну кашираном на картону,
190×285 мм
сиг. нема
вл.: Музеј града Београда
53. МОЛО НА КРФУ, око 1917.
уље на картону, 305×375 мм
сиг. нема
вл.: Народни музеј, Београд
54. ПОРТРЕТ МИЛИЦЕ ГОЛУБОВИЋ, око 1919.
уље на платну, 370×350 мм
сиг. нема
вл.: Народни музеј, Београд

МИЛИЧИЋ ЈОСИП — СИБЕ

55. ПОРТРЕТ ДЕВОЈКЕ, око 1924.
уље на платну, 850×700 мм
сиг. нема
вл.: Музеј савремене уметности, Београд

МИЛОВАНОВИЋ МИЛАН

56. СТУДИЈА ЗА СВ. ЛУКУ, 1906.
уље на дасци, 270×185 мм
сиг. д.д.у.: Милан А. Миловановић 1906
вл.: Музеј савремене уметности, Београд
57. ПОРТРЕТ МИТРИЧЕВИЋА, 1907.
уље на картону, 135×105 мм
сиг. д.д.у.: М.А.М.
вл.: Народни музеј, Београд
58. МАСЛИНЕ, 1907.
уље на дасци, 220×180 мм
сиг. д.д.у.: Милан Миловановић
вл.: Народни музеј, Београд
59. ЧЕМПРЕСИ, 1907.
уље на дасци, 220×180 мм
сиг. д.д.у.: Милан А. Миловановић
вл.: Народни музеј, Београд
60. ТЕРАСА НА КАПРИЈУ, 1917.
уље на платну, 480×390 мм
сиг. д.л.у.: Milan A. Milovanović
Cargi 1917
вл.: Народни музеј, Београд
61. МОТИВ СА КАПРИЈА, 1917.
уље на платну, 300×380 мм
сиг. д.д.у.: Милан А. Миловановић
л.д.у.: Milan A. Milovanovitch
Cargi 1917
вл.: Народни музеј, Београд

МИЛОВАНОВИЋ МИХАИЛО

62. ПРЕДЕО ИЗ РИБАШЕВИНЕ У ЗИМУ,
око 1920.
уље на картону, 650×540 мм
сиг. д.д.у.: Мих. Миловановић
вл.: Момчило Миловановић, Београд

63. СВАТОВИ — СКИЦА, око 1920.
уље на платну, 460×660 мм
сиг. л.д.у.: Мих. Миловановић
вл.: Момчило Миловановић, Београд

МИЛОСАВЉЕВИЋ СТЕВАН

64. ЦРНАЦ, 1918.
пастел на хартији, 455×320 мм
сиг. л.д.у.: S. Milosavljević
SOLUN 1918
вл.: Народни музеј, Београд
65. КРОЗ АЛБАНИЈУ, око 1919.
пастел на хартији, 420×945 мм
сиг. нема
вл.: Народни музеј, Панчево

МУРАТ МАРКО

66. ДУМ АНДРО — БРАТ СЛИКАРЕВ, 1904.
уље на платну, 480×340 мм
сиг. д. д.у.: Орашац 25.VIII. 1904. М. Мурат
вл.: Народни музеј, Београд
67. КУЛА МАНАСТИРА МАНАСИЈЕ, пре 1914.
уље на платну, 460×355 мм
сиг. нема
вл.: Јелена Бајаловић Кангрга, Београд
68. ИЗ ОКОЛИНЕ ДУБРОВНИКА, око 1920.
уље на платну, 210×335 мм
вл.: Јелена Бајаловић Кангрга, Београд
69. ПРЕДЕО ИЗ ОКОЛИНЕ ДУБРОВНИКА,
око 1920.
уље на платну, 685×950 мм
сиг. нема
вл.: Јелена Бајаловић Кангрга, Београд

НАСТАСИЈЕВИЋ ЖИВОРАД

70. КАФАНА „КИЧЕВО“, 1924.
уље на платну, 605×830 мм
сиг. д.л.у.: Ж. Настасијевић
вл.: Музеј савремене уметности, Београд
71. ВЕНЕРА, 1925.
уље на платну, 915×705 мм
сиг. д.д.у.: Ж. Настасијевић, 1925
вл.: Музеј савремене уметности, Београд
72. НЕМАЊИНА УЛИЦА — БЕОГРАД,
1928.
уље на платну, 530×670 мм
сиг. д.д.у.: Ж. Настасијевић 1928.
вл.: Јелена Минић, Београд
73. КОШУТЊАК, 1930.
уље на платну, 330×410 мм
сиг. д.л.у.: Ž. Nasta-ijević 1930
вл.: Музеј града Београда

ПАВЛОВИЋ ДРАГОЉУБ

74. КАЈМАКЧАЛАН СА СИВЕ СТЕНЕ, око 1918.
уље на платну, 510×680 мм
сиг. д.д.у.: Д. Павловић
вл.: Народни музеј, Београд

ПИЈАДЕ МОША

75. АУТОПОРТРЕТ СА ЈАПАНСКИМ ЛУТКАМА, 1916.
уље на картону, 660×750 мм
сиг. д.л.у.: М. Пијаде 916
вл.: Народни музеј, Београд
76. АУТОПОРТРЕТ СА РОБИЈЕ, 1926.
уље на картону, 350×290 мм
сиг. нема
вл.: Лепа Пијаде, Београд
77. ПРЕДЕО ИЗ ЛЕПОГЛАВЕ — ЖЕЉЕЗНИЧКА СТАНИЦА 1930.
уље на картону кашираном на панел плочу, 700×940 мм
сиг. д.д.у.: М. Пијаде Лепоглава 1930
вл.: Јован Веселинов, Београд
78. ПРЕДЕО ИЗ ЛЕПОГЛАВЕ, 1930.
уље на картону, 720×1020 мм
сиг. л.д.у.: М.С.Р. 1930
вл.: Савезно извршно већс, Београд
79. ПРЕДЕО ИЗ ЛЕПОГЛАВЕ, 1930.
уље на картону, 440×680 мм
сиг. л.д.у.: М.С. Рijaде 1930
вл.: Народни музеј, Београд

ПОПОВИЋ БРАНКО

80. МОСТ АЛКАНТАРА, око 1912.
уље на платну, 540×680 мм
сиг. нема
вл.: Народни музеј, Београд
81. ПОРТРЕТ ДР Х., 1919.
уље на картону, 660×510 мм
сиг. д.д.у.: Б.П.
вл.: Народни музеј, Београд
82. МЛАДА ЖЕНА, 1919.
уље на картону, 720×520 мм
сиг. нема
вл.: Дивна Поповић, Београд
83. ВИТО ТЕЛО, око 1919.
уље на платну, 910×735 мм
сиг. нема
вл.: Народни музеј, Београд

ПРЕДИЋ УРОШ

84. ЧОВЕК С БРАДОМ, пре 1914.
уље на платну, 590×470 мм
сиг. г.д.у.: УП.
вл.: Академија за ликовне уметности, Београд
85. АУТОПОРТРЕТ, 1916.
уље на шперплочи, 285×215 мм
сиг. д.л.у.: У.П. 29.ХИ. 1916
вл.: Јован Ковачевић, Београд
86. БЕОГРАДСКИ ПРЕДЕО — ПОГЛЕД ИЗ МОГ АТЕЉЕА 1917.
уље на платну, 700×500 мм
сиг. д.л.у.: УП. 1917
вл.: Академија за ликовне уметности, Београд
87. МИЛИЦА БЕШЕВИЋ, 1917.
уље на платну кашираном на шпер плочу, 550×425 мм
сиг. д.л.у.: У.П. 1917
вл.: Академија за ликовне уметности, Београд

РОКСАНДИЋ СИМЕОН

88. ДЕСАНКА МИХАИЛОВИЋ, 1921.
бронза, вис. 420 мм
сиг.: Роксандић 1921
вл.: Народни музеј, Београд
89. БЕТА ВУКАНОВИЋ, 1923.
бронза, вис. 470 мм
сиг.: С Р 1923
вл.: Музеј града Београда
90. ДЕЧКО С КЛИКЕРОМ, 1923.
бронза, вис. 715 мм
сиг.: С. Роксандић 1923
вл.: Музеј града Београда
91. МЛАДИЋ СА МАНДОЛИНОМ, 1925.
бронза, вис. 670 мм
сиг.: С. Роксандић 1925
вл.: Народни музеј, Београд

СТАНОЈЕВИЋ ВЕЉКО

92. МРТВА ПРИРОДА, 1921.
уље на платну, 400×330 мм
сиг. д.д.у.: V. Stanoievitch 1921
вл.: Олга В. Станојевић, Београд
93. НИЦА, 1921.
уље на платну, 640×535 мм
сиг. д.д.у.: V. Stanoievitch Nice 921
вл.: Олга В. Станојевић, Београд
94. ДУБРОВНИК, 1923.
уље на платну, 240×320 мм
сиг. д.д.у.: V. St.
вл.: Олга В. Станојевић, Београд
95. БРЕТАЊА, 1923.
уље на платну, 310×215 мм
сиг. д.д.у.: V.St.
вл.: Олга В. Станојевић, Београд

СТЕВАНОВИЋ БОРИВОЈЕ

96. ПОРТРЕТ ДЕВОЈЧИЦЕ, 1918.
уље на платну кашираном на картону, 265×215 мм
сиг. нема
вл.: аутор
97. МОТИВ СА БУЛБУЛДЕРА, 1920.
уље на платну кашираном на шпер плочу, 200×300 мм
сиг. д.д.у.: Б.С 1920
вл.: аутор
98. СТАРИ ГРМ КРАЈ ДУНАВА, око 1920.
уље на платну кашираном на картону, 220×310 мм
сиг. д.д.у.: Б.С.
вл.: аутор
99. ПОД ВИНОВОМ ЛОЗОМ, око 1920.
уље на платну кашираном на картону, 310×230 мм
сиг. д.д.у.: Б.С.
вл.: аутор
100. МОТИВ ИЗ ДАЛМАТИНСКЕ УЛИЦЕ, 1925.
уље на платну кашираном на лесониту, 400×510 мм
сиг. д.д.у.: БС 1925
вл.: Јован Глигоријевић, Београд

101. ПРЕДГРАЂЕ БЕОГРАДА, 1926.
уље на платну кашираном на картону,
295×330 мм
сиг. д.д.у.: Б.С.
вл.: Момчило Милошевић, Београд

ЦВЕТКОВИЋ НАТАЛИЈА

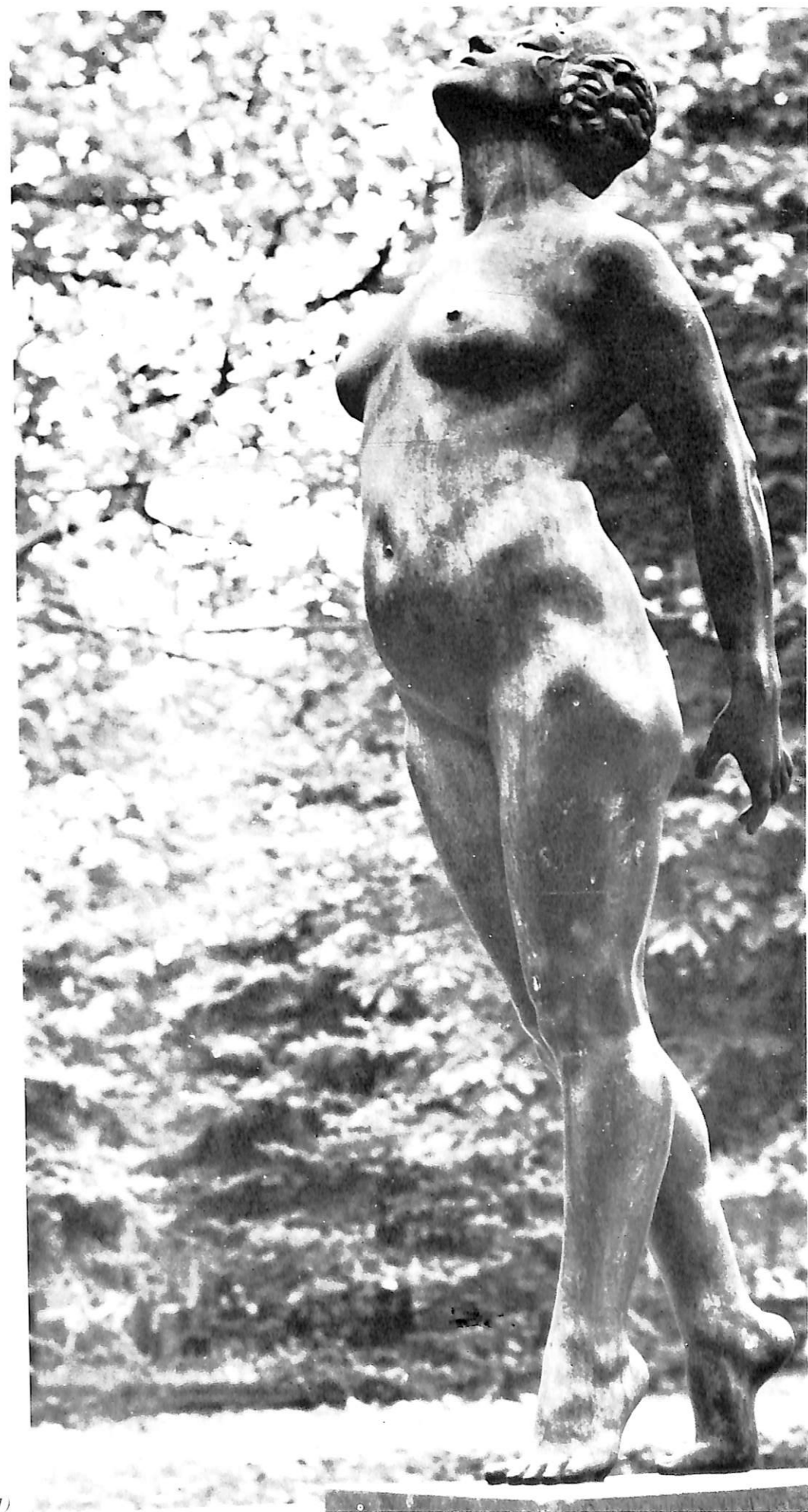
102. СТОЈЕЋА ЖЕНСКА ФИГУРА, 1912.
уље на платну, 1200×660 мм
сиг. г.л.у.: Н. Цветковић 1912
вл.: Олга Николић, Београд
103. МОЈ ОТАЦ, 1915.
уље на платну, 550×455 мм
сиг. г.д.у.: Н. Цветковић 1915
вл.: Олга Николић, Београд
104. МОЈА СЕСТРА, 1916.
акварел на папиру, 510×360 мм
сиг. г.л.у.: Н. Цветковић 1916. Б.
вл.: Олга Николић, Београд
105. ЖЕНСКИ АКТ, 1921.
акварел на папиру, 210×300 мм
сиг. д.л.у.: Н. Цветковић Б. 1921
вл.: Народни музеј, Београд

ЧАЂЕВИЋ МИЛИЦА

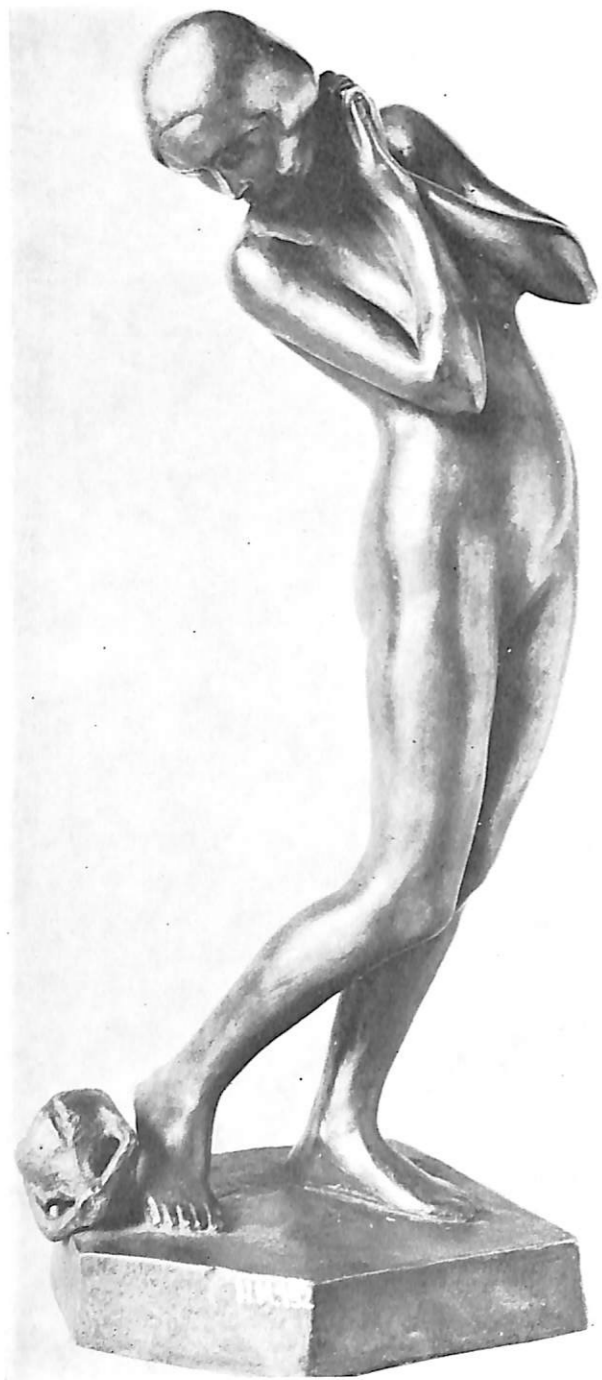
106. ДЕВОЈКА СА ГОЛУБОМ — ПОРТРЕТ
СЕСТРЕ, 1919.
уље на платну, 690×510 мм
сиг. д.л.у.: М. Чађевићева 19
вл.: Петрија Климчук, Београд
107. ПОРТРЕТ МАЈКЕ, 1923.
уље на платну, 715×530 мм
сиг. д.д.у.: М. Чађевићева 1923
вл.: Петрија Климчук, Београд
108. МЛАДА ЖЕНА СА ЦРВЕНИМ ОКО-
ВРАТНИКОМ, 1927.
уље на платну, 485×350 мм
сиг. д.л.у.: МЧ 27
вл.: Петрија Климчук, Београд
109. АУТОПОРТРЕТ, око 1927.
уље на платну, 460×380 мм
сиг. д.д.у.: М.Ч.
вл.: Петрија Климчук, Београд

ШОБАЈИЋ ИЛИЈА

110. ЈОВАН ЦВИЈИЋ, 1923.
сува игла и бакропис, 175×130 мм
сиг. д.д.у.: И Шобајић
вл.: Љубомир Никић, Београд
111. РОЗА САММИЛЕР, 1924.
сува игла и бакропис, 190×155 мм
сиг. д.д.у.: И Шобајић
вл.: Бета Вукановић, Београд
112. ГОСПОЂА З. Т., 1924.
оловка на папиру, 290×200 мм
сиг. д.д.у.: И Шоб 1924
вл.: Душан Тројановић, Београд

Драгомир Араббашиш (1)

Дарія Абрамівна (2)

Дарія Абрамівна (3)

Владимир Беш (4)

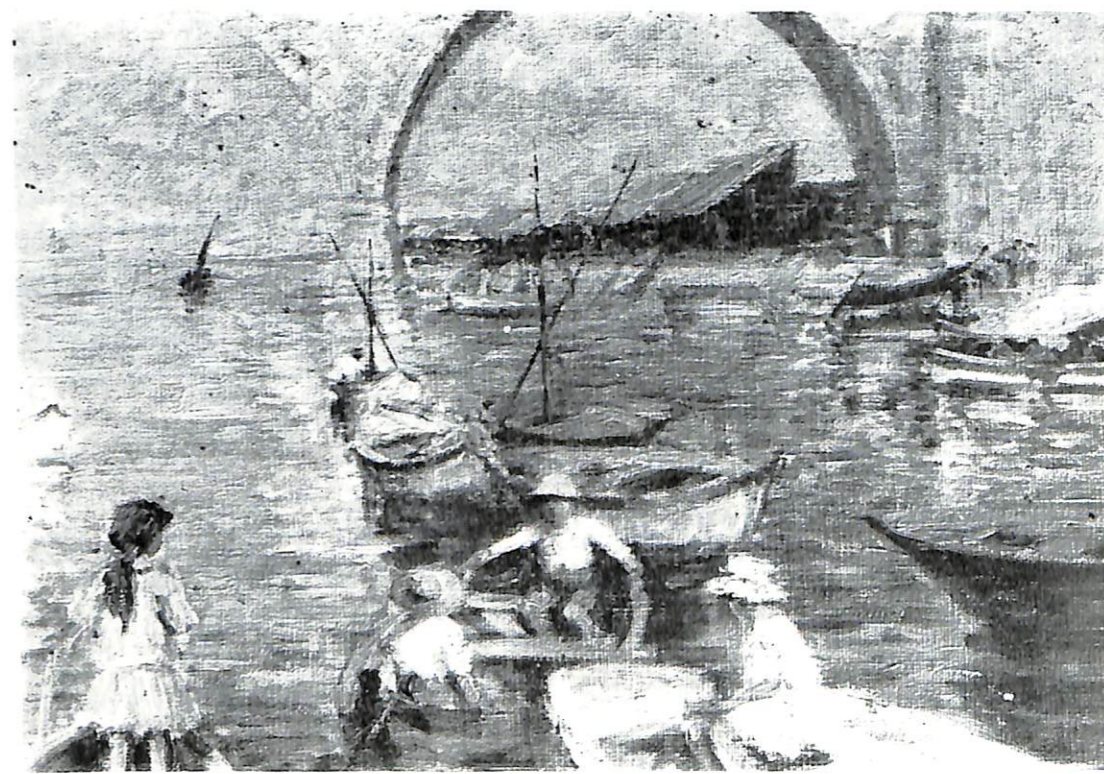

Владимир Бец (5)

Беша Вукановић (6)

Беша Вукановић (7)

Беша Вукановић (8)

Беша Вукановић (9)

Бeйa Вукaнoвић (10)

Бeйa Вукaнoвић (11)

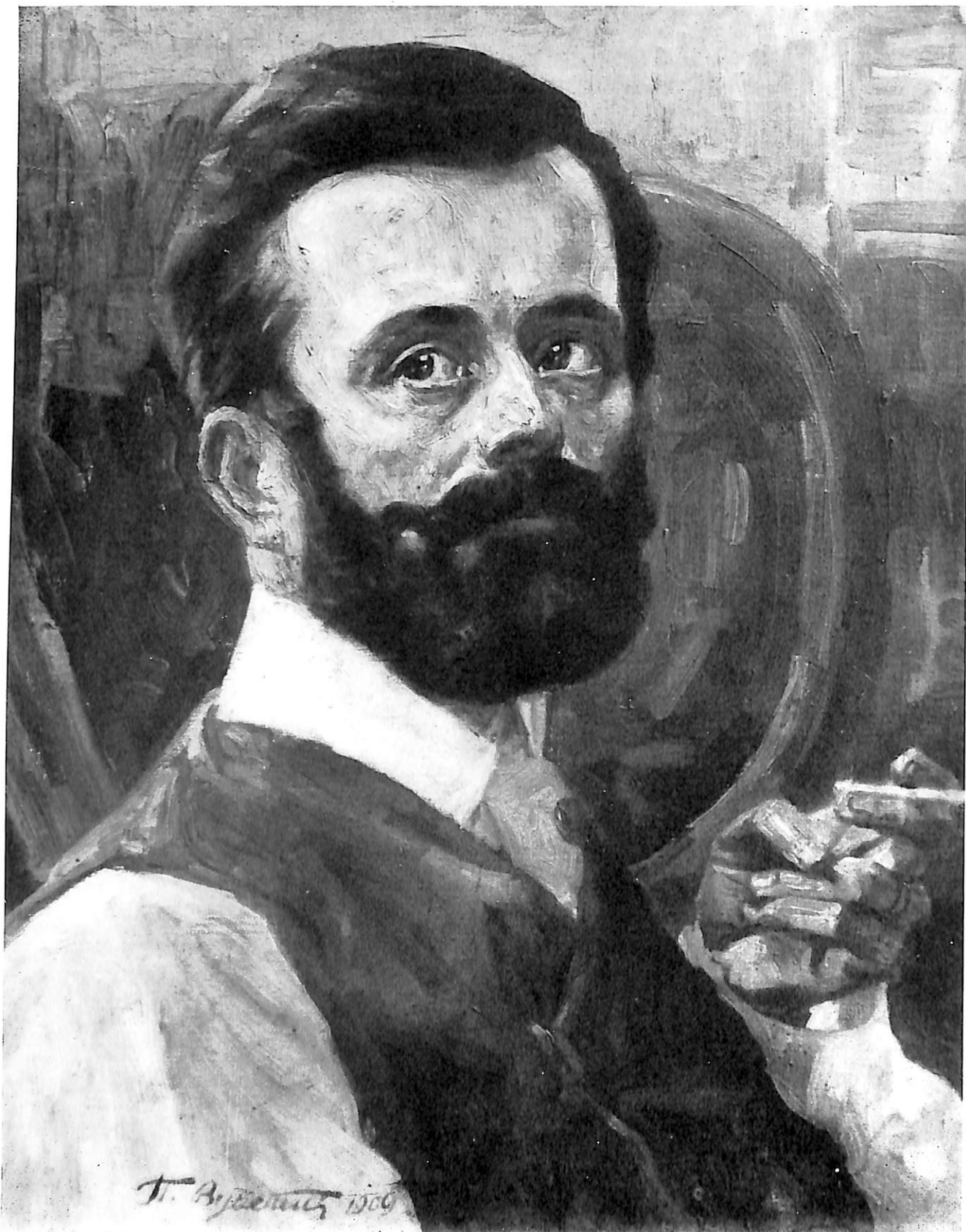
Пашко Вучевић (12)

Пашко Вучевић (13)

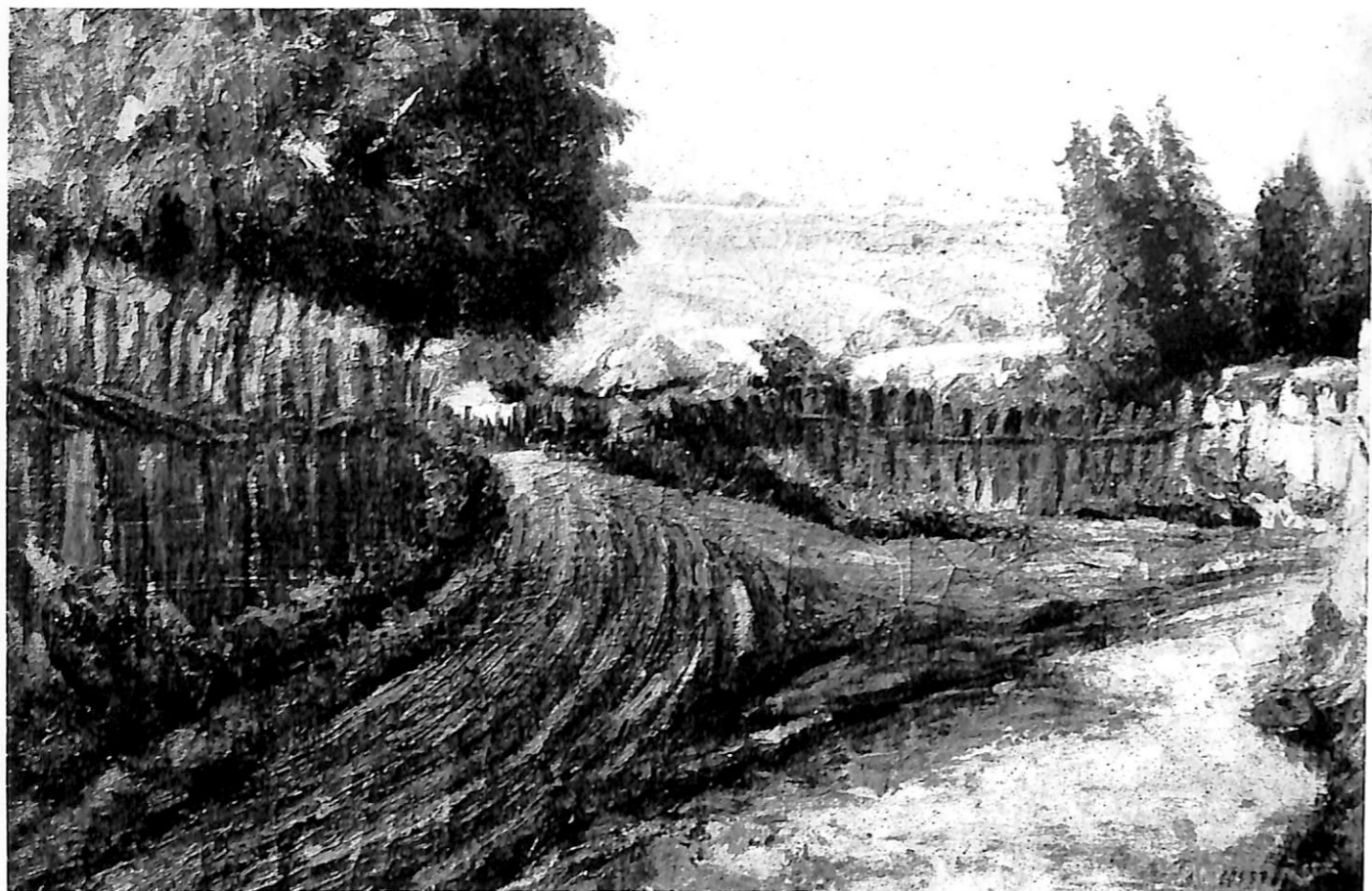
Пашко Вучевић (14)

Пауко Вучейич (15)

Драгомир Глишич (16)

Дмитро Глишич (17)

Дмитро Глишич (18)

Милош Голубовић (23)

Милош Голубовић (19)

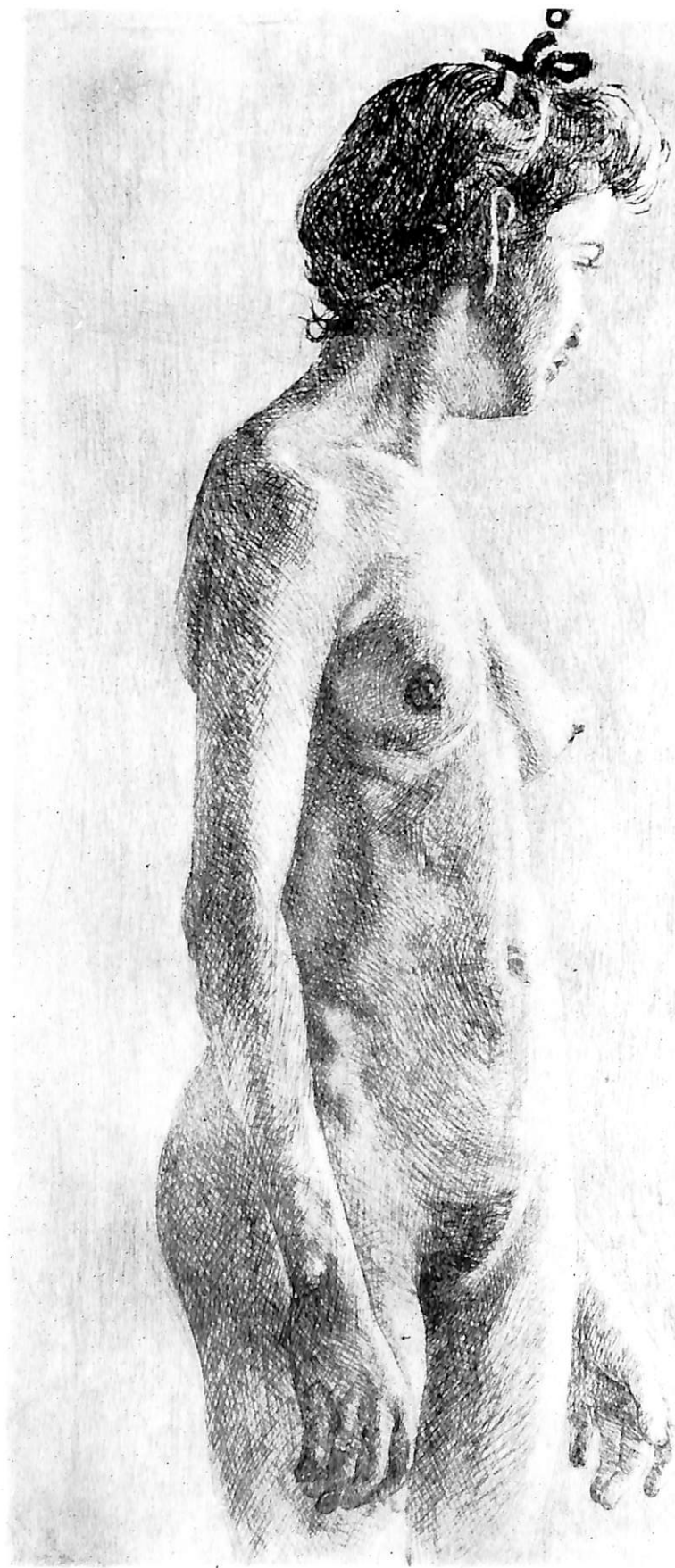
Милош Голубовић (22)

Милош Голубовић (21)

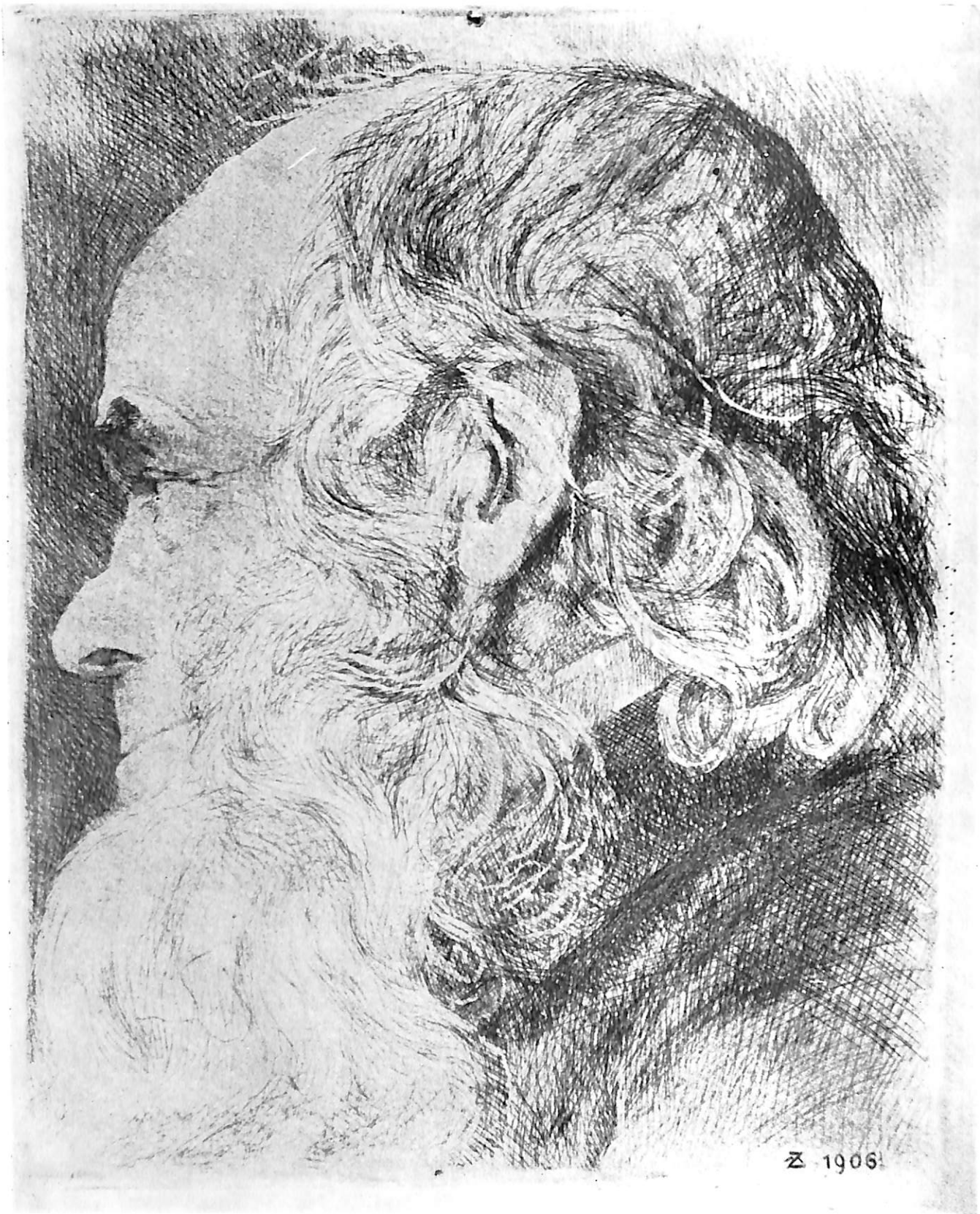
Милош Голубовић (20)

Момчило Живановић (26)

Момчило Живановић (24)

Момчило Живановић (25)

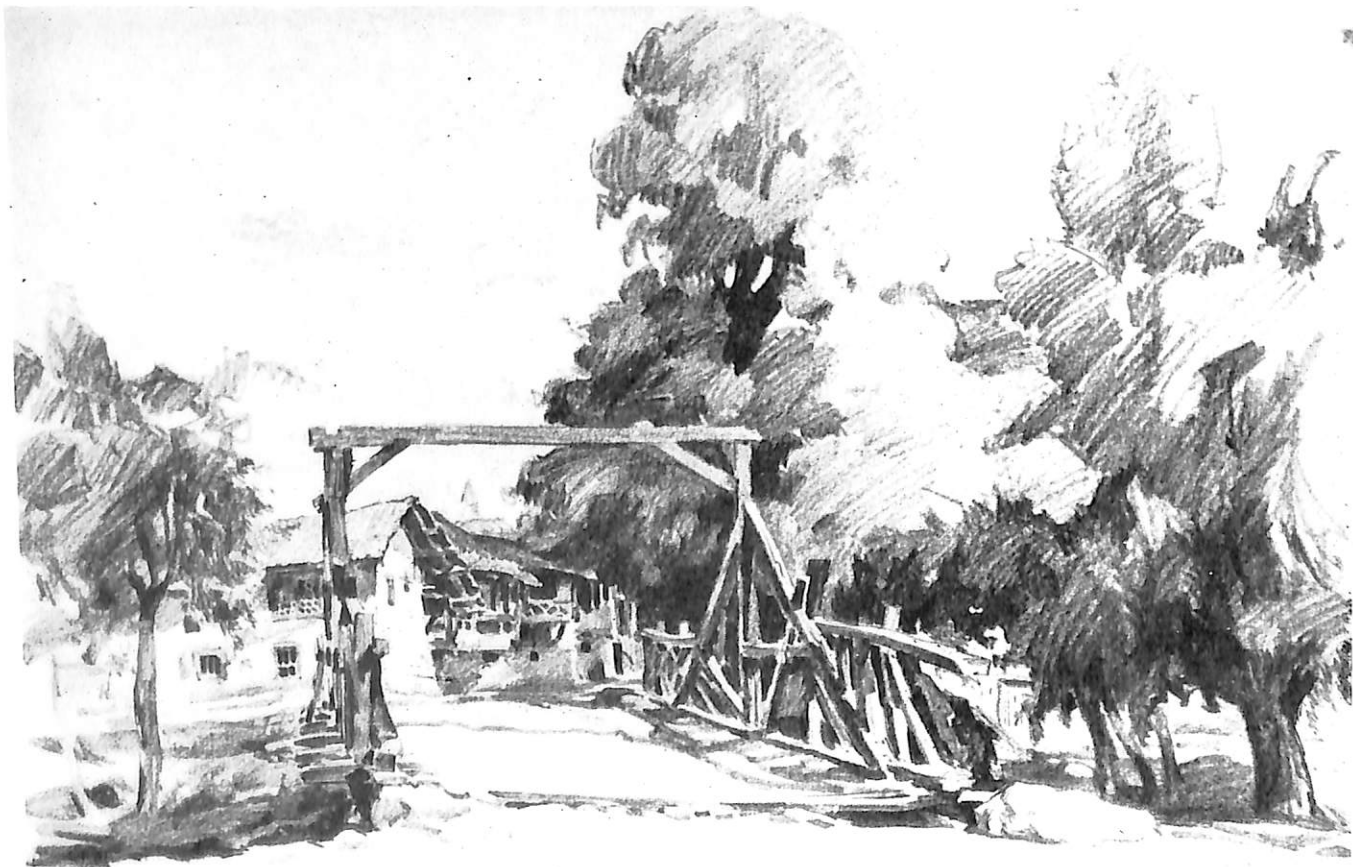

Љубомир Ивановић (27)

Љубомир Ивановић (28)

Љубомир Ивановић (29)

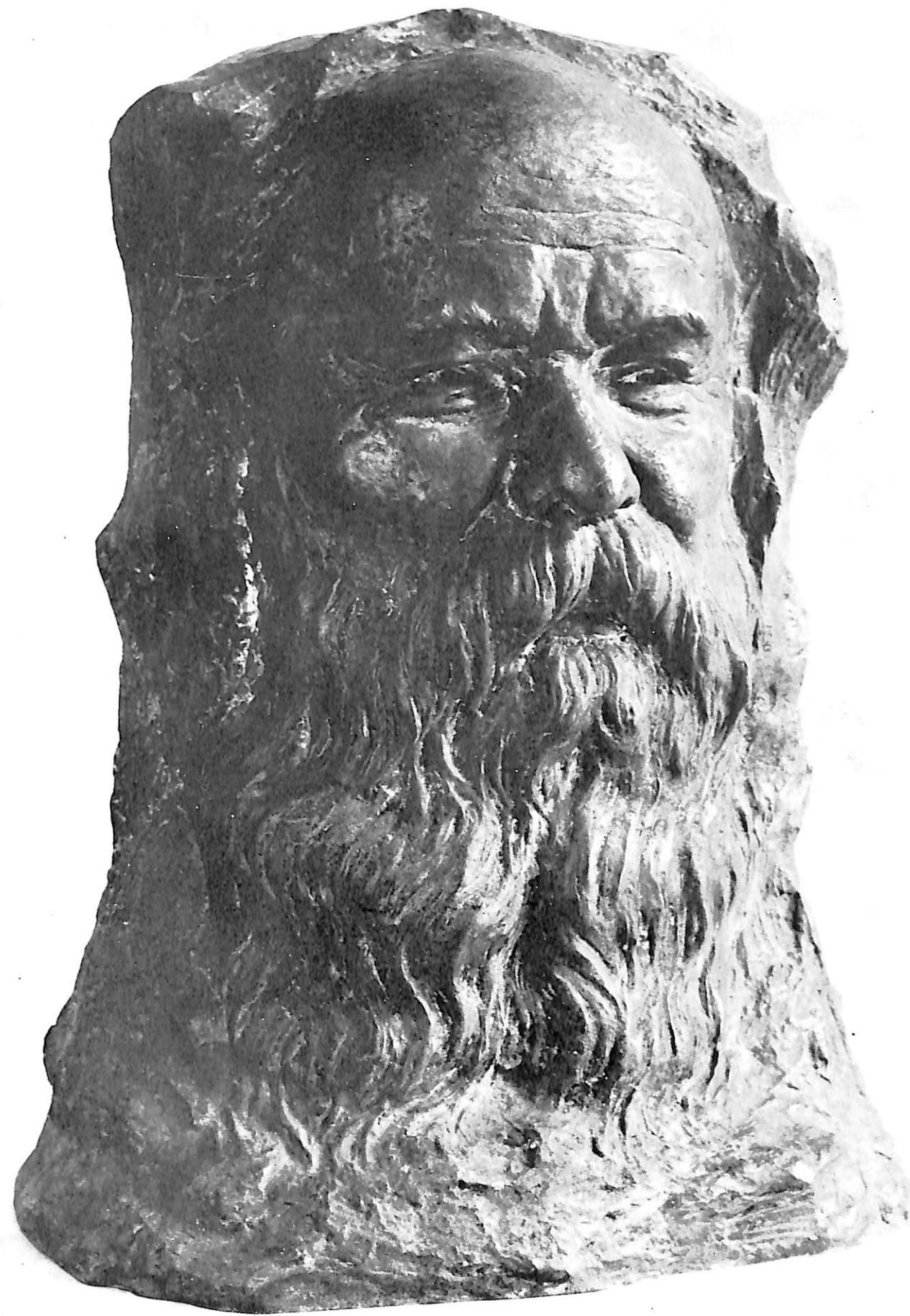

Љубомир Ивановић (32)

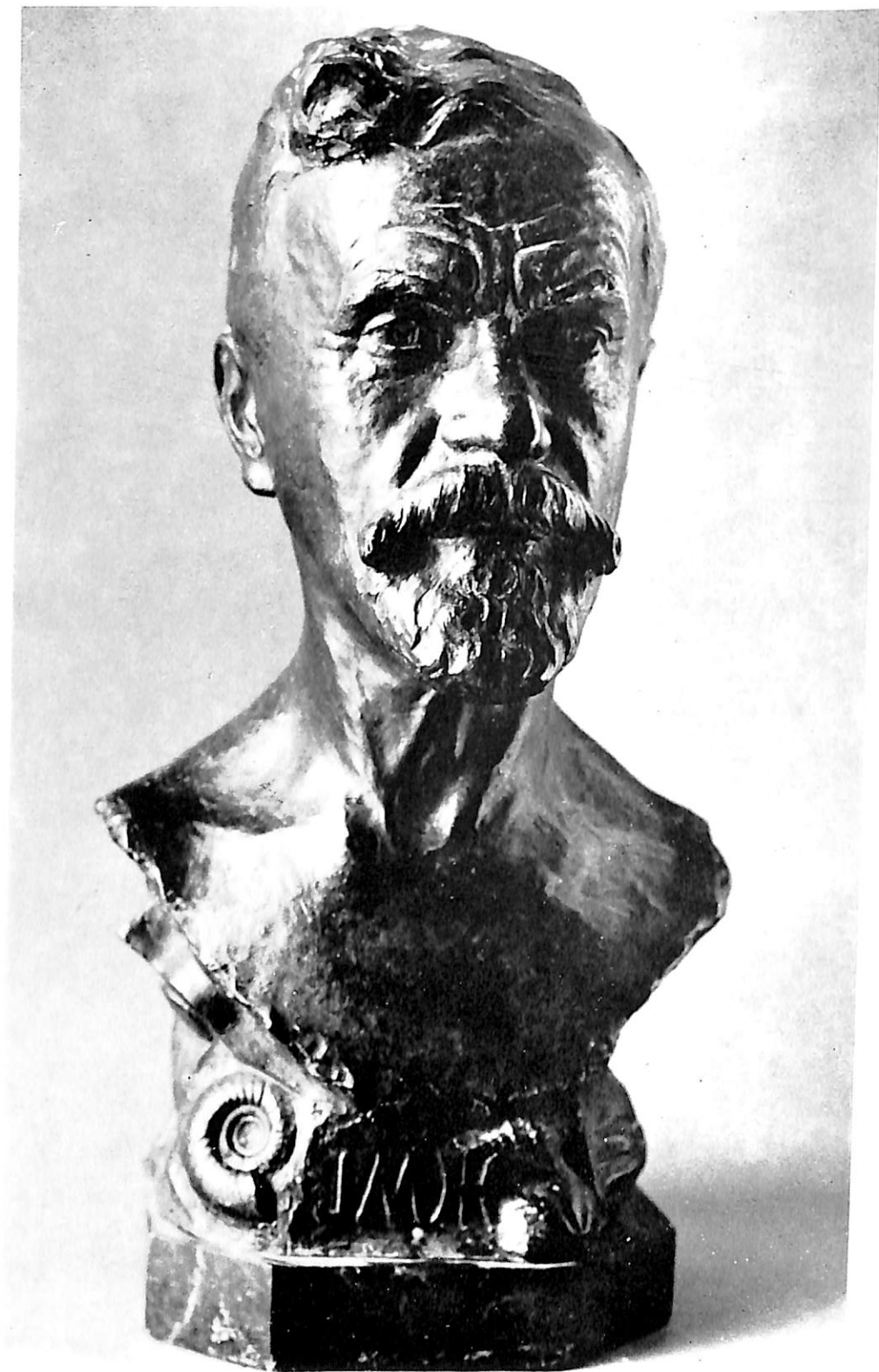

Љубомир Ивановић (30)

Љубомир Исановић (31)

Ђорђе Јовановић (33)

Борхе Јовановић (36)

Борхе Јовановић (35)

Борче Јовановић (34)

Анђељуја Лазаревић (39)

Anđelija Lazarević (37)

Anđelija Lazarević (38)

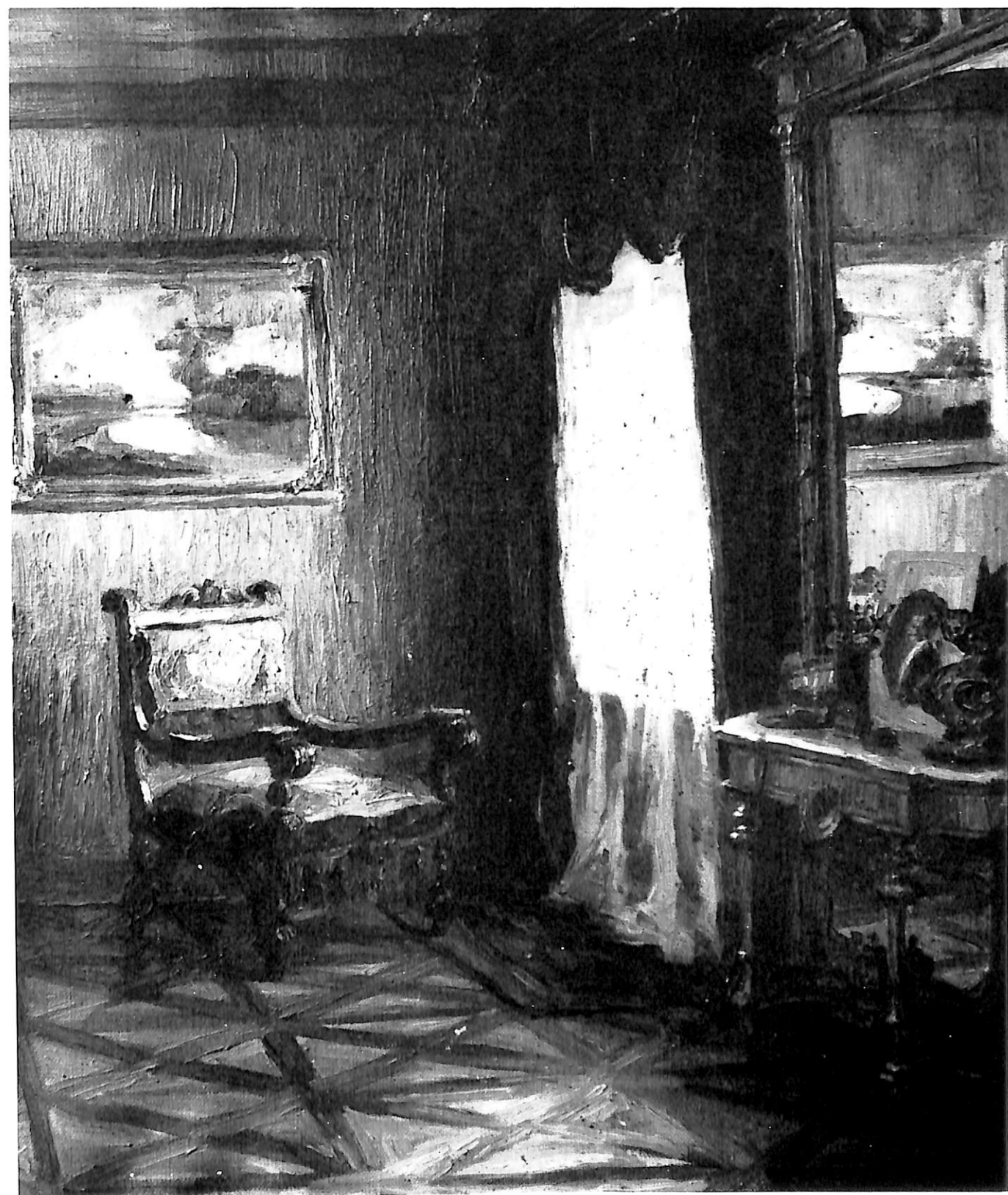
Ана Маринковић (41)

Ана Маринковић (42)

Ана Марковић (40)

Јованка Марковић Сирајлић (43)

Јованак Марковић Сирајлић (44)

Јованка Марковић Сирајлић (45)

Милица Миловојевић (46)

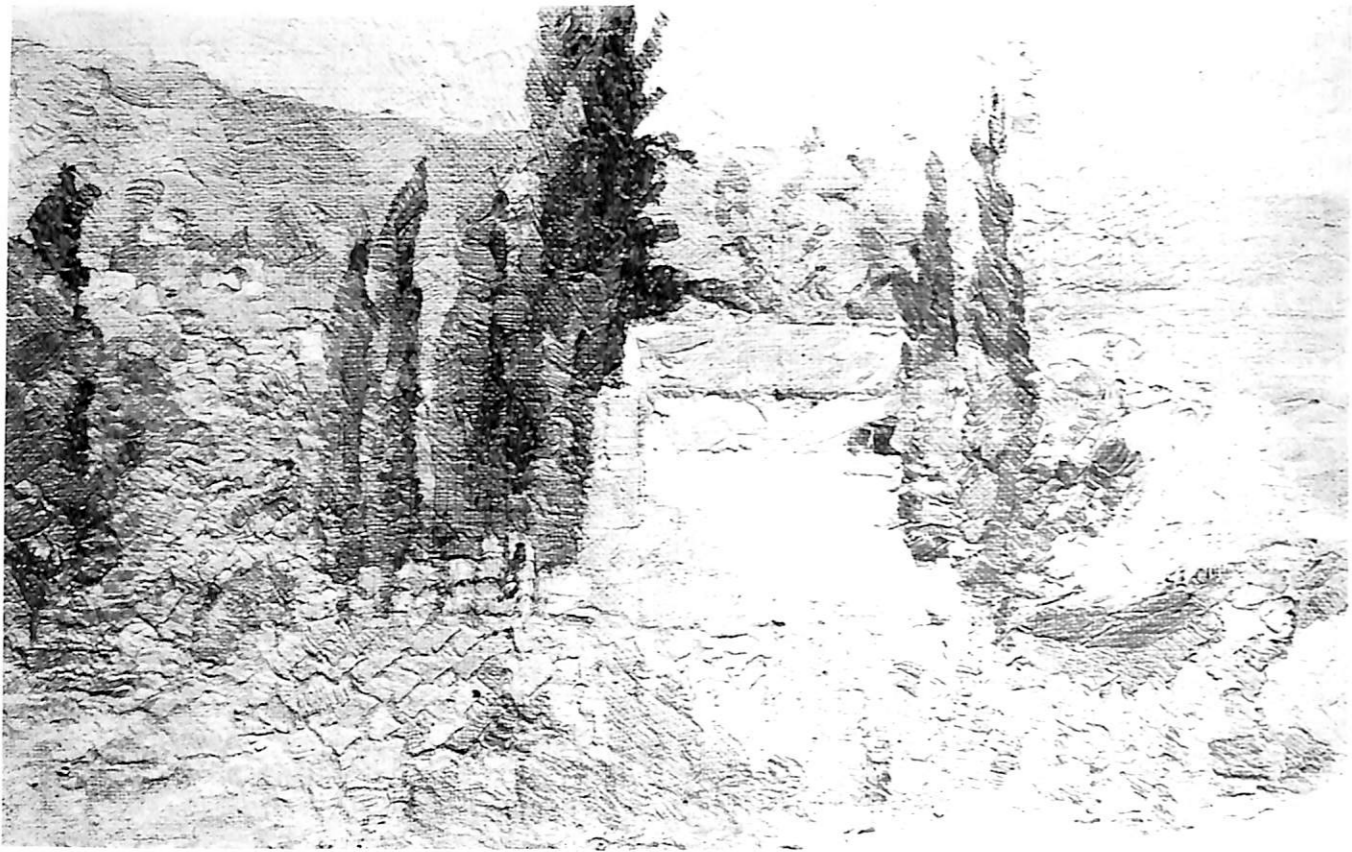
Милица Миловојевић (47)

Милица Миливојевић (48)

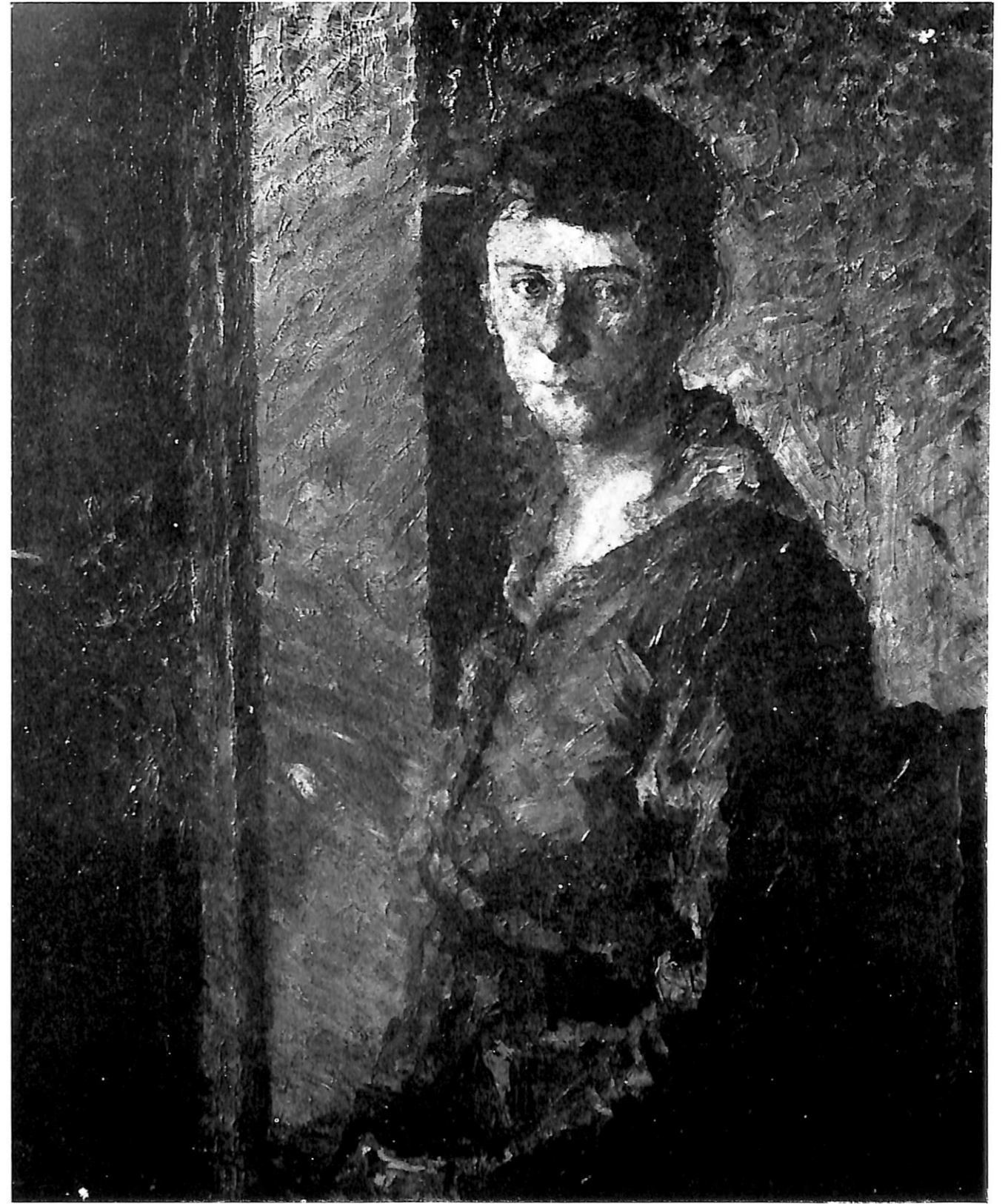
Косица Миличевић (49)

Косіа Милічевіч (52)

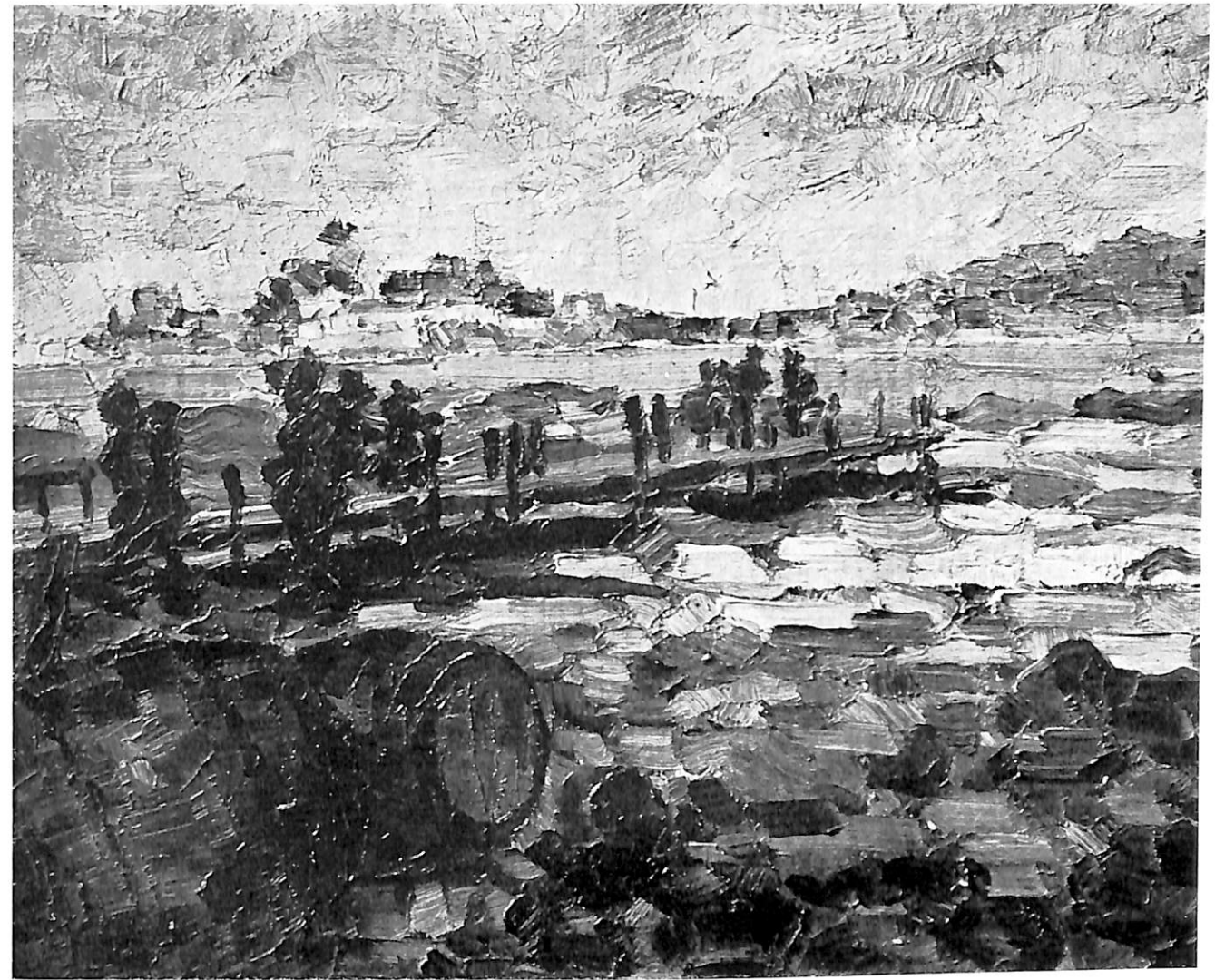
Косіа Милічевіч (54)

Косіа Милічевіч (51)

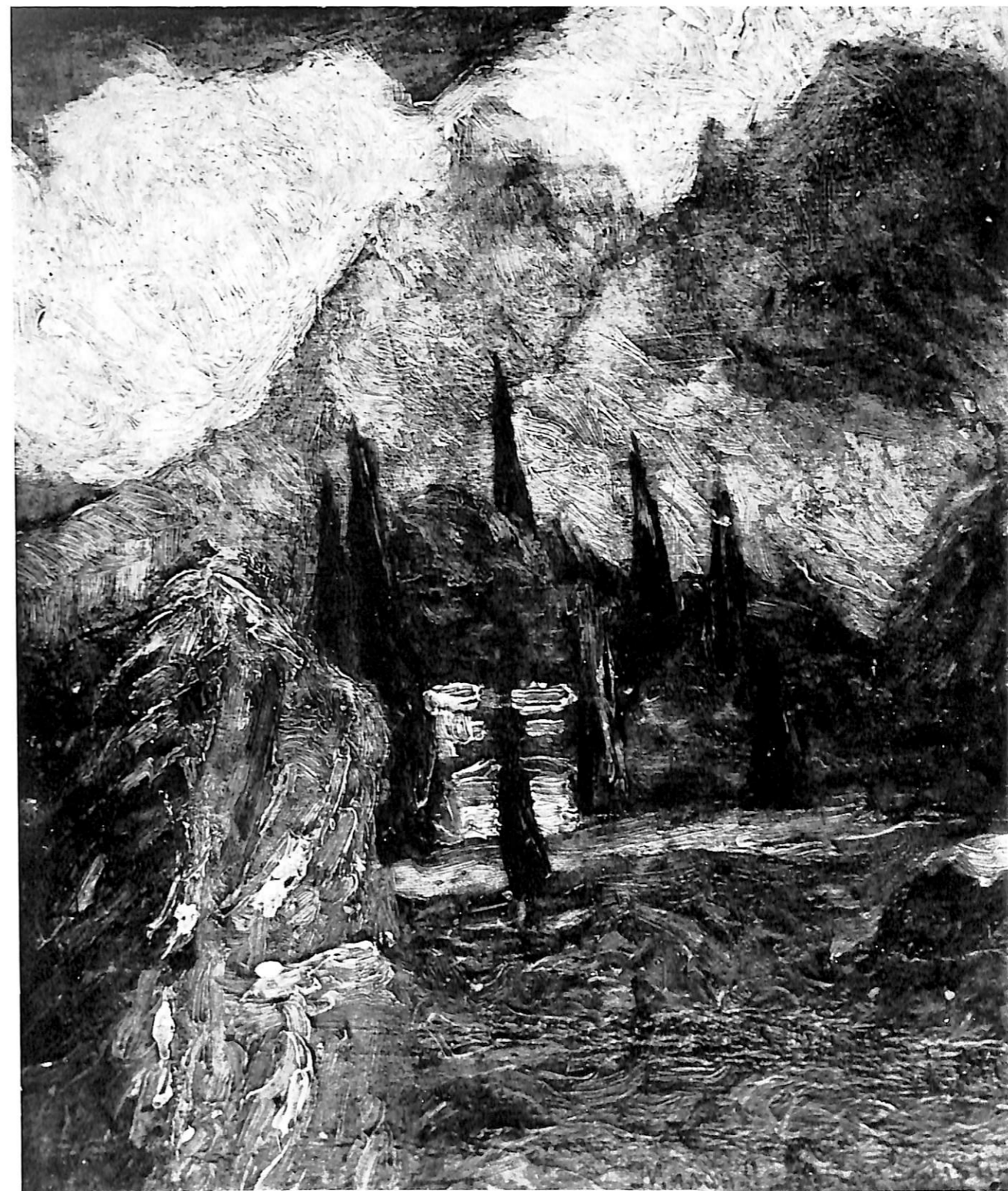
Коста Милчевин (50)

Коста Милчевин (53)

Јосип-Сибе Миличић (55)

Милаш Миловановић (59)

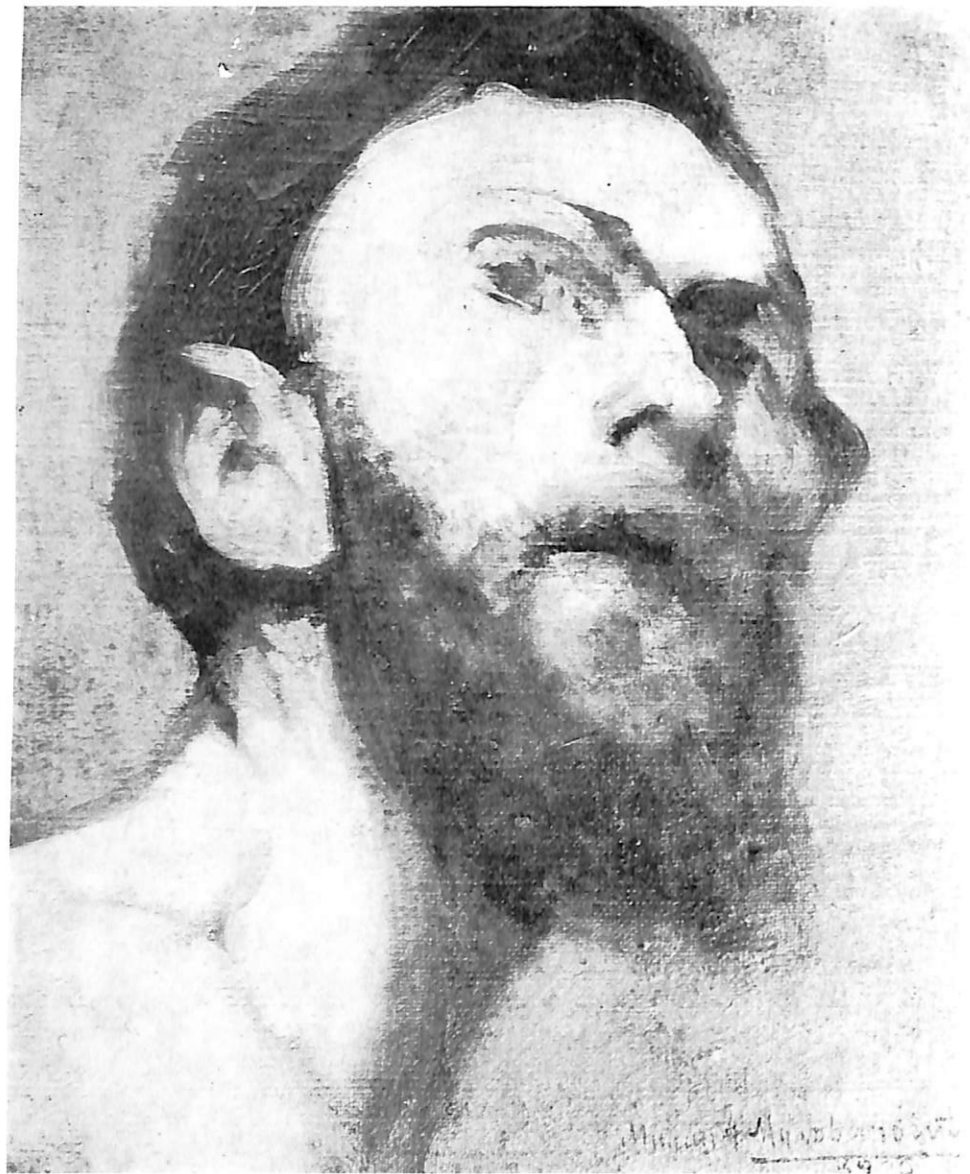

Милан Миловановић (58)

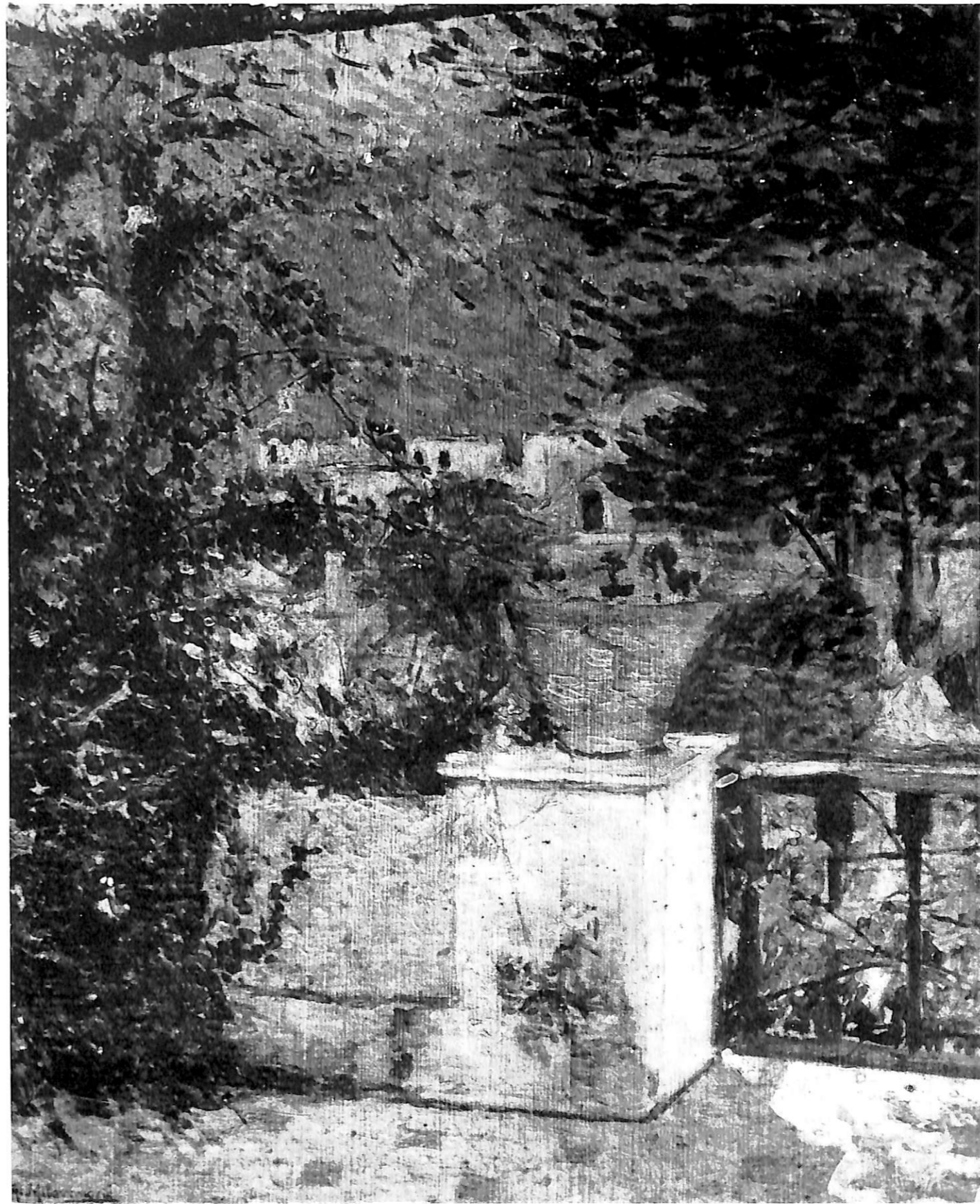
Милан Миловановић (61)

Милан Миловановић (57)

Милан Миловановић (56)

Милан Миловановић (60)

Михаило Миловановић (62)

Михаило Миловановић (63)

Стеван Милосављевић (65)

Стеван Милосављевић (64)

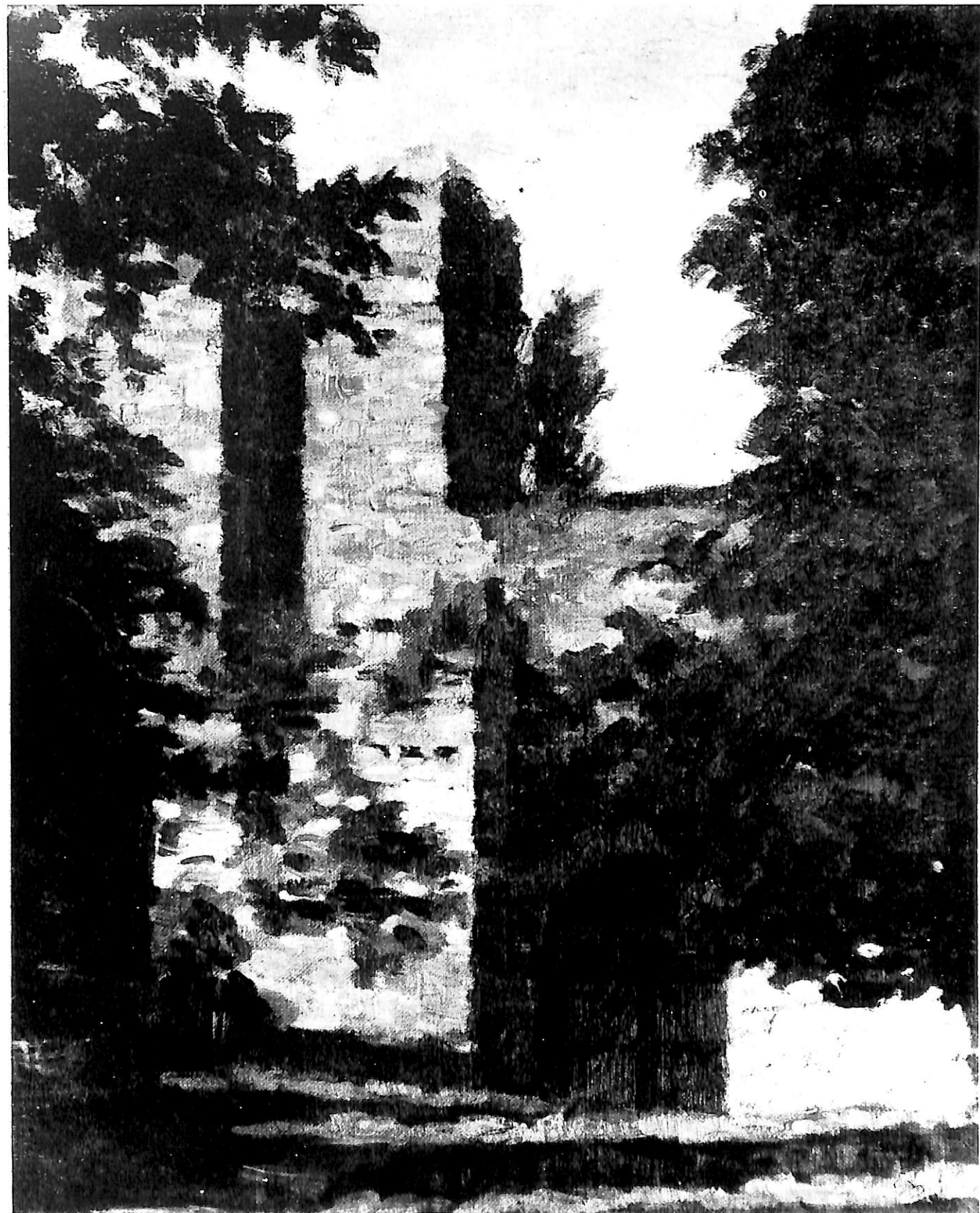

Марко Мураш (66)

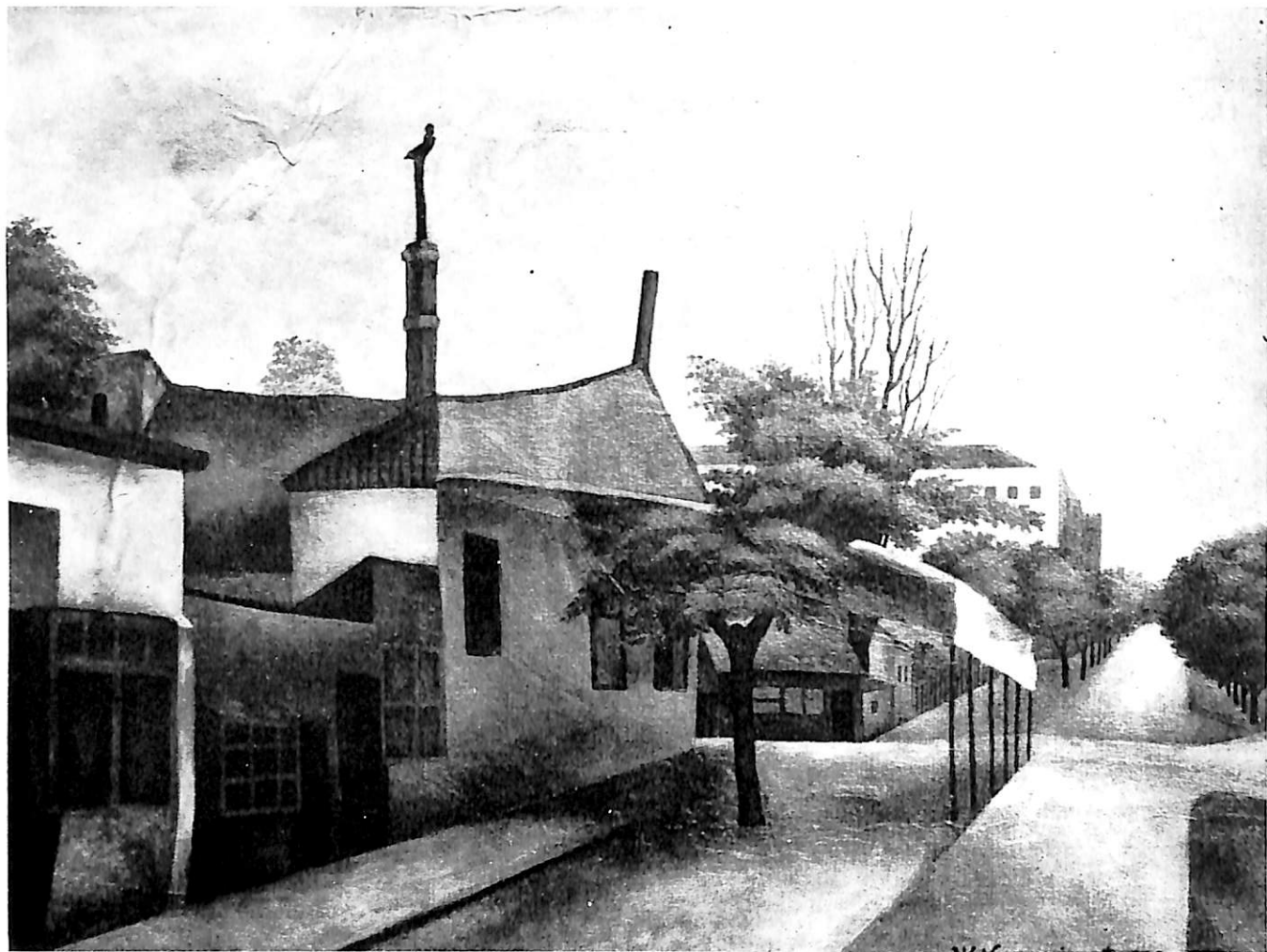

Марко Мураї (68)

Марко Мураї (69)

Марко Мураї (67)

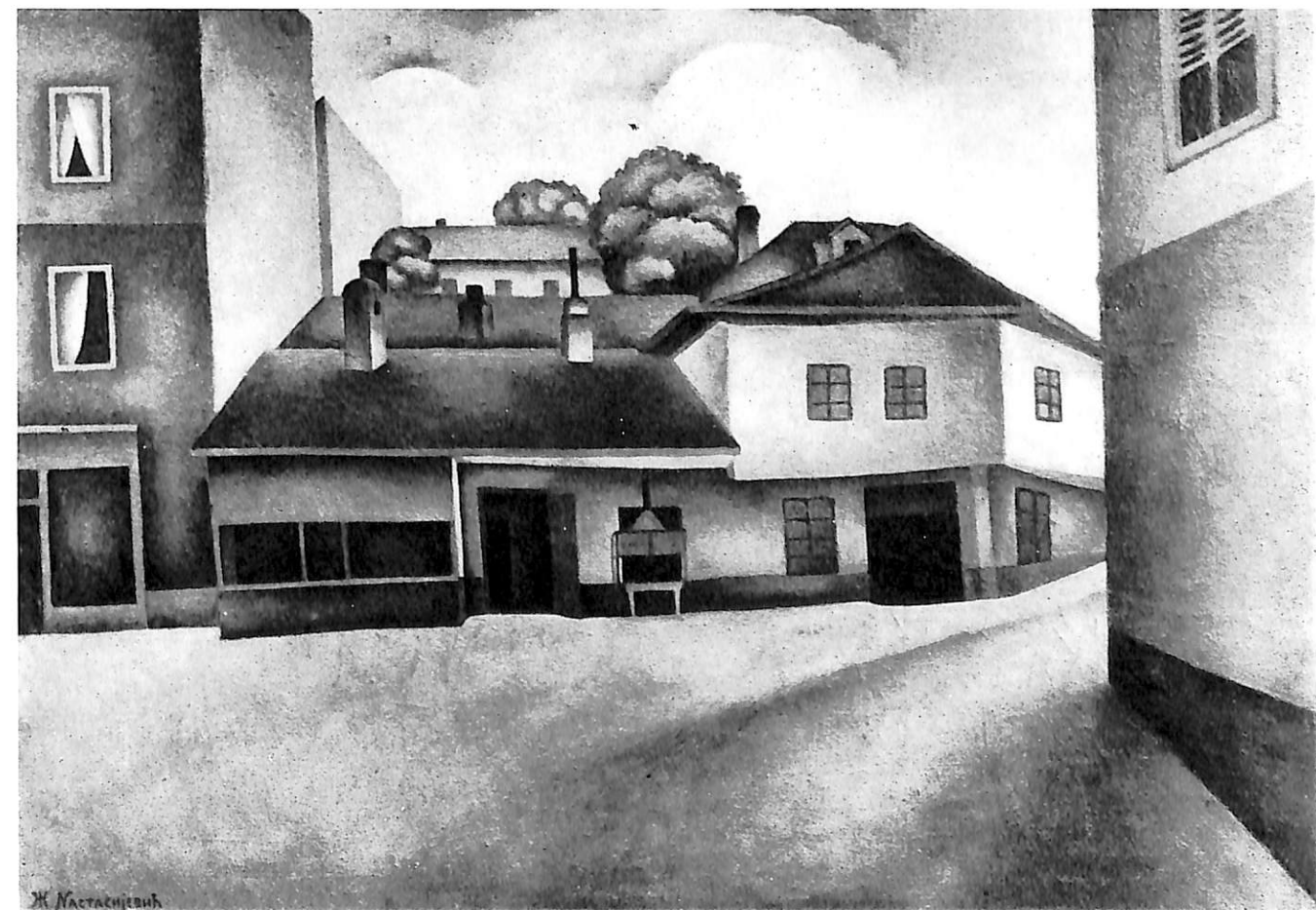

Живораг Настасијевић (72)

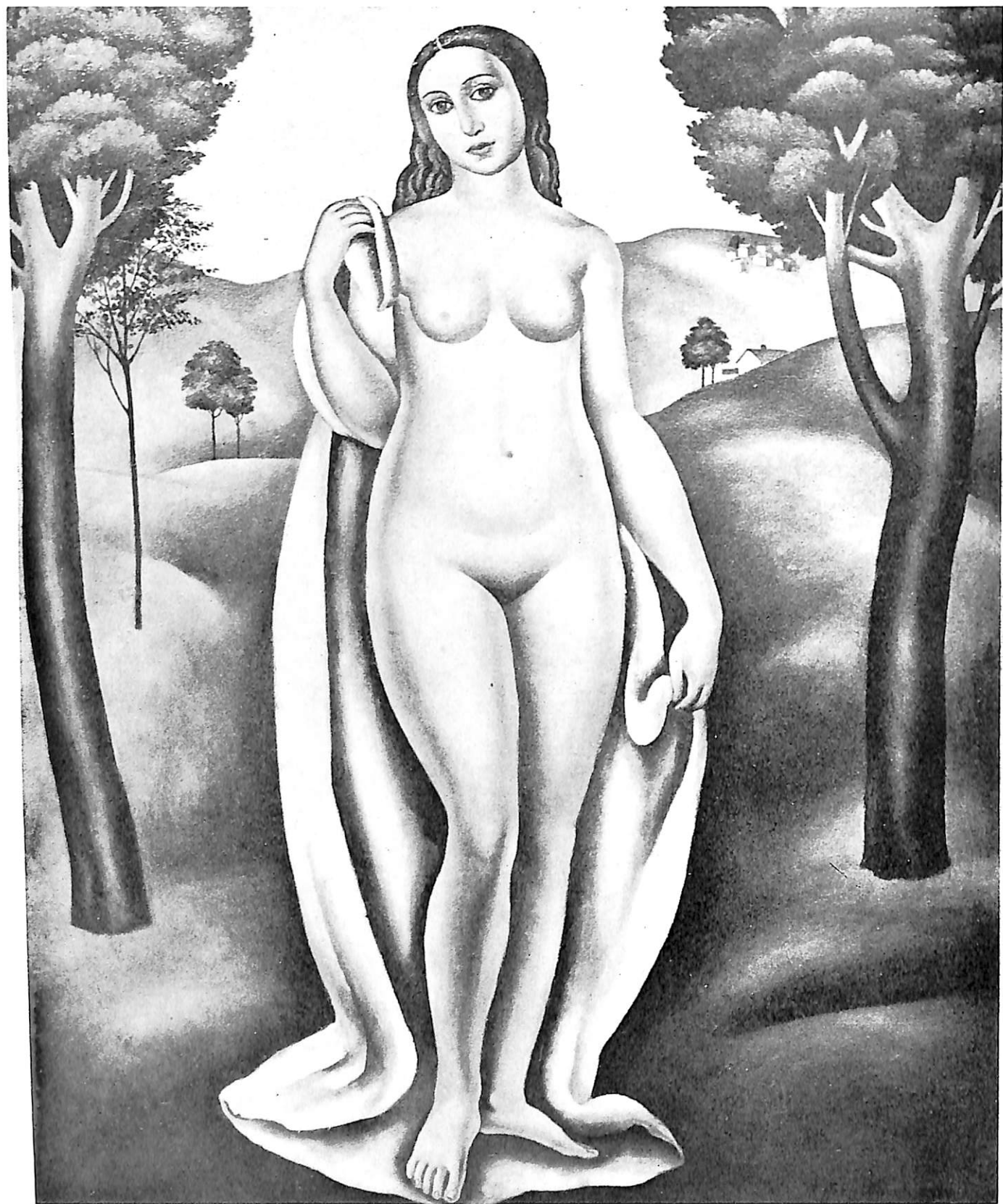

Живораг Настасијевић (73)

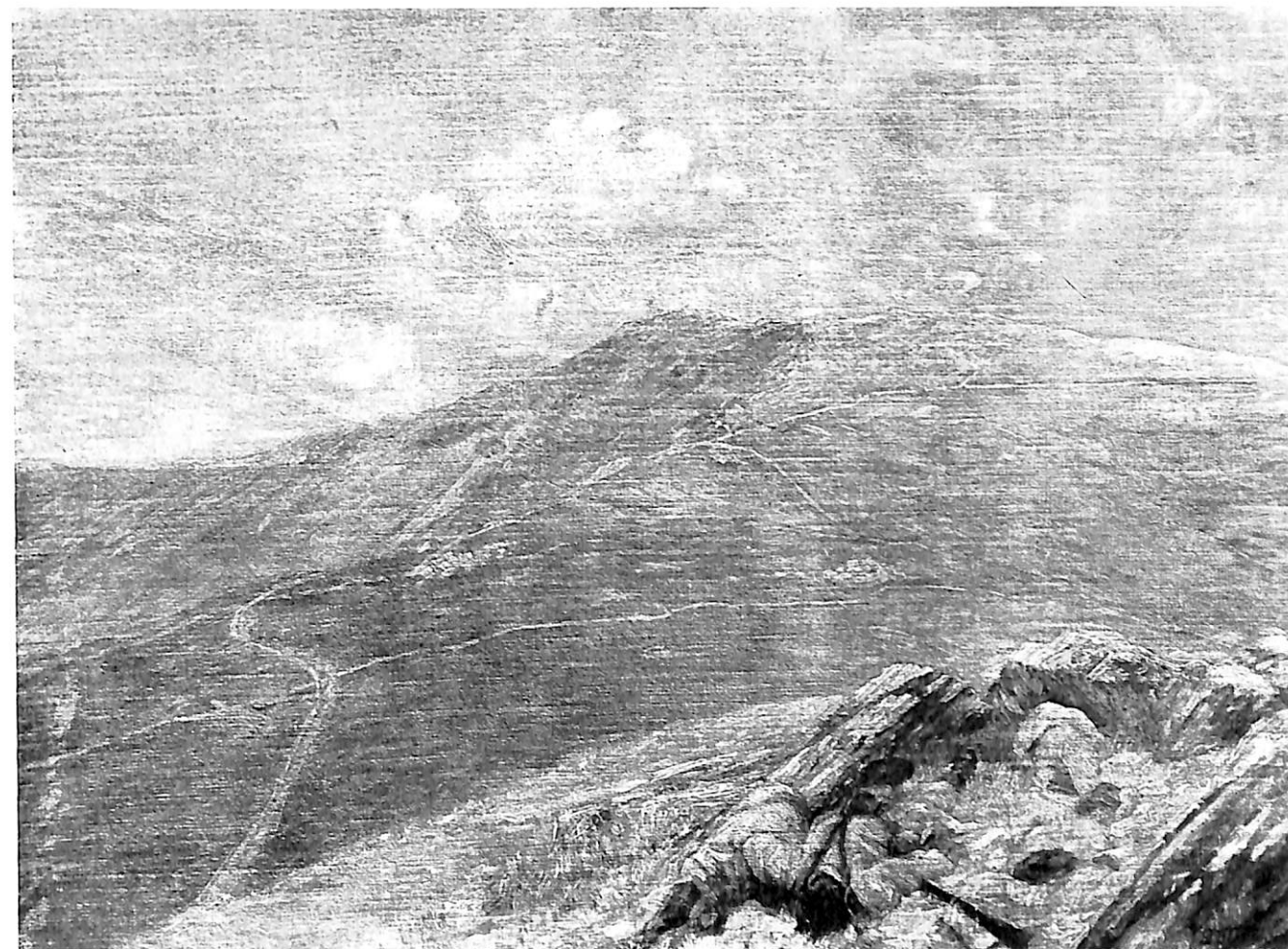
Живораг Настасијевић (70)

Ж. Настасијевић

Живопис Насиасієвич (71)

Драголюб Павлович (74)

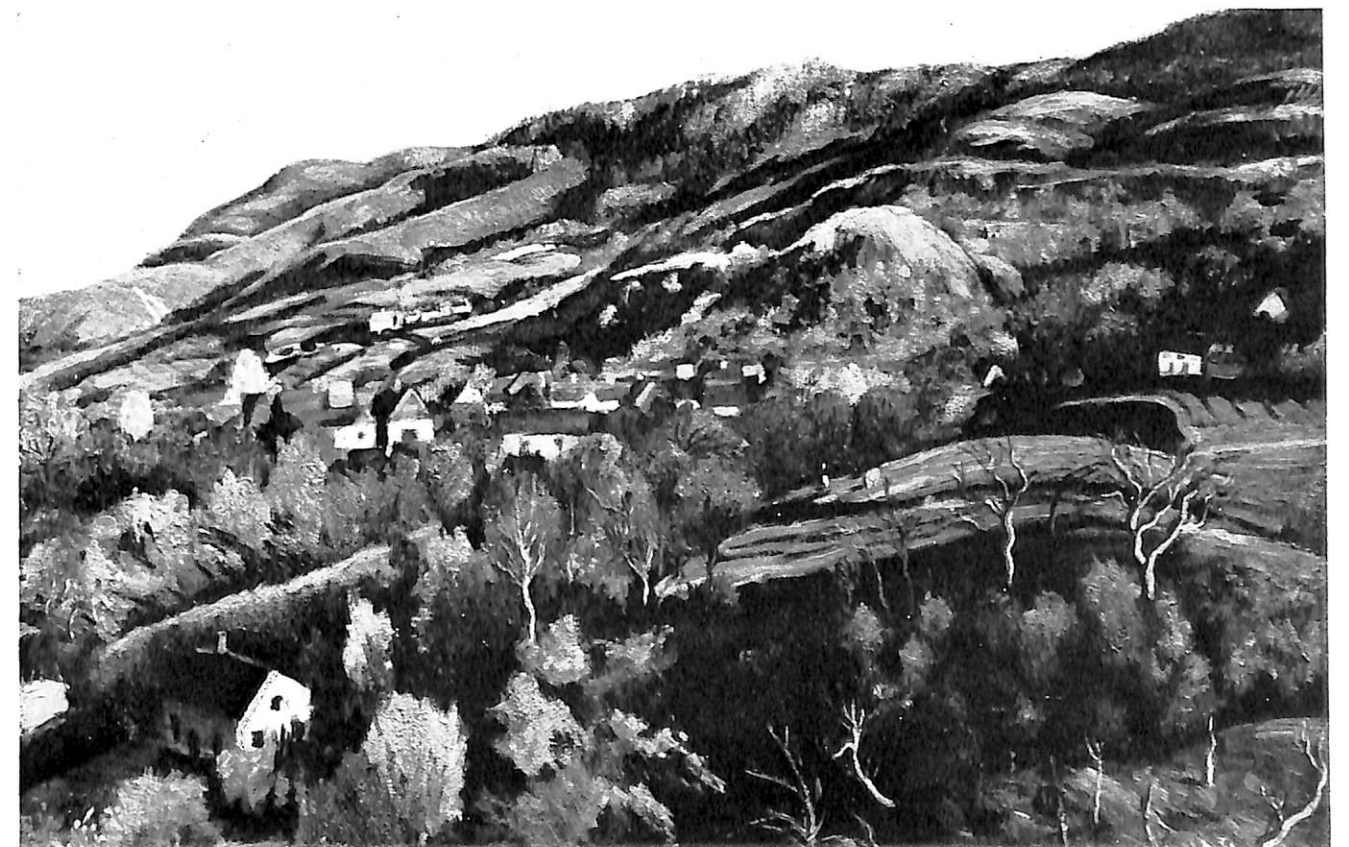

Мова Пижге (75)

Мова Пижге (79)

Мова Пижге (78)

Мова Пижге (76)

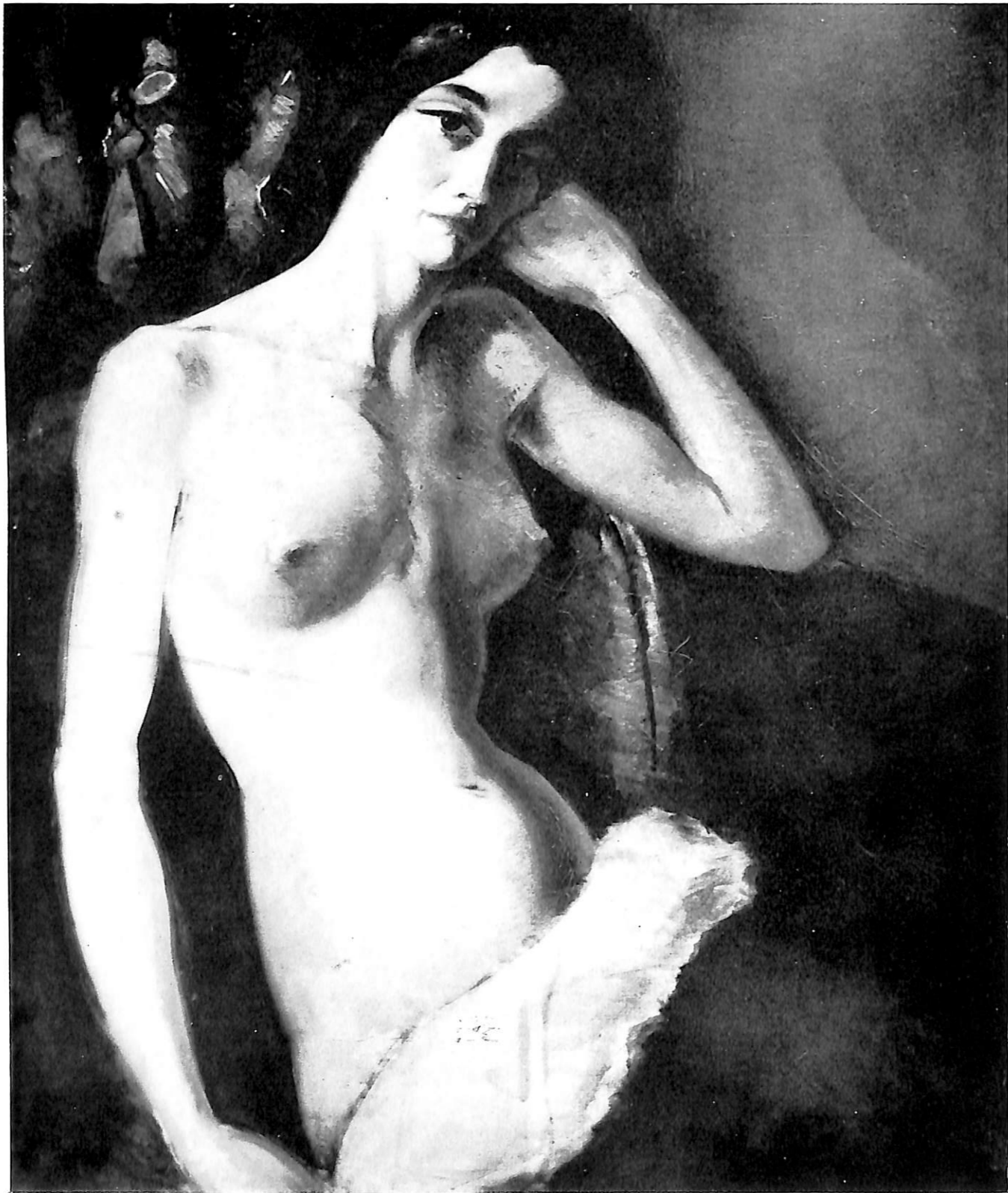
Мова Пижге (77)

Бранко Поиовић (80)

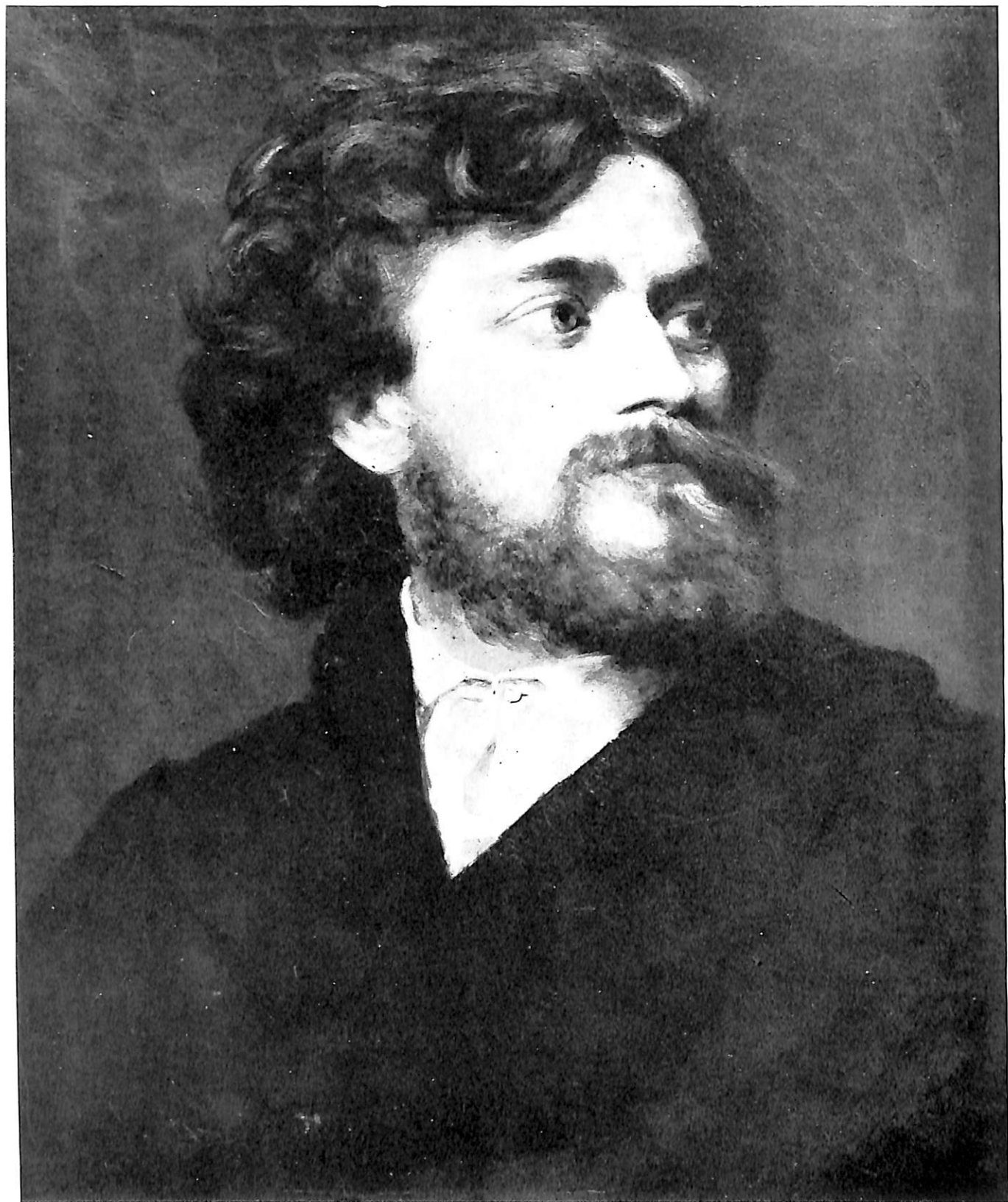
Бранко Поиовић (81)

Бранко Поиовић (83)

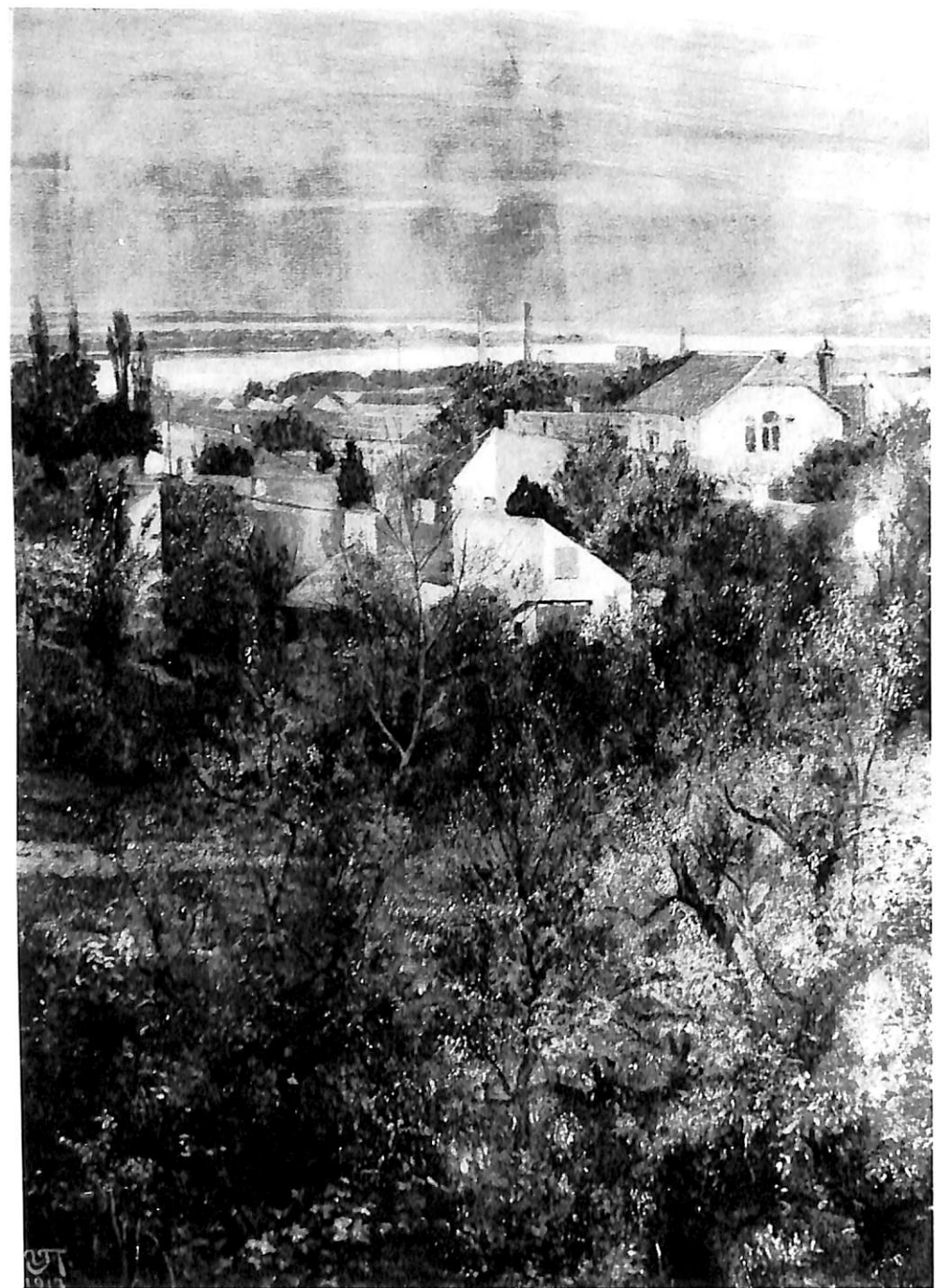
Бранко Поиовић (82)

Уроуи Прегуи (84)

Уроуи Прегуи (87)

Урочище Прегуш (86)

Урочище Прегуш (85)

Симеон Роксангун (89)

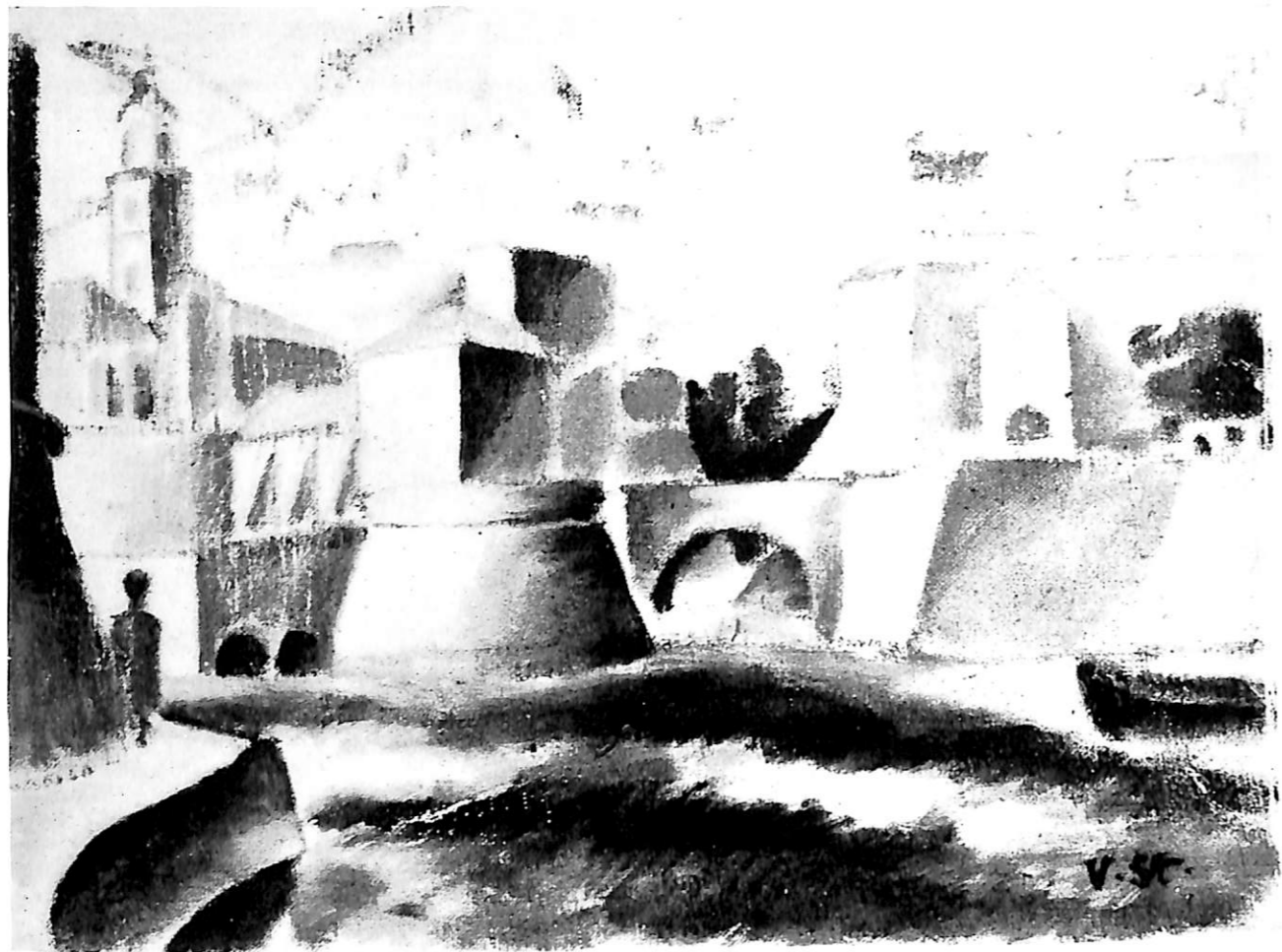
Симеон Роксангун (88)

Симеон Роксангич (90)

Симеон Роксангич (91)

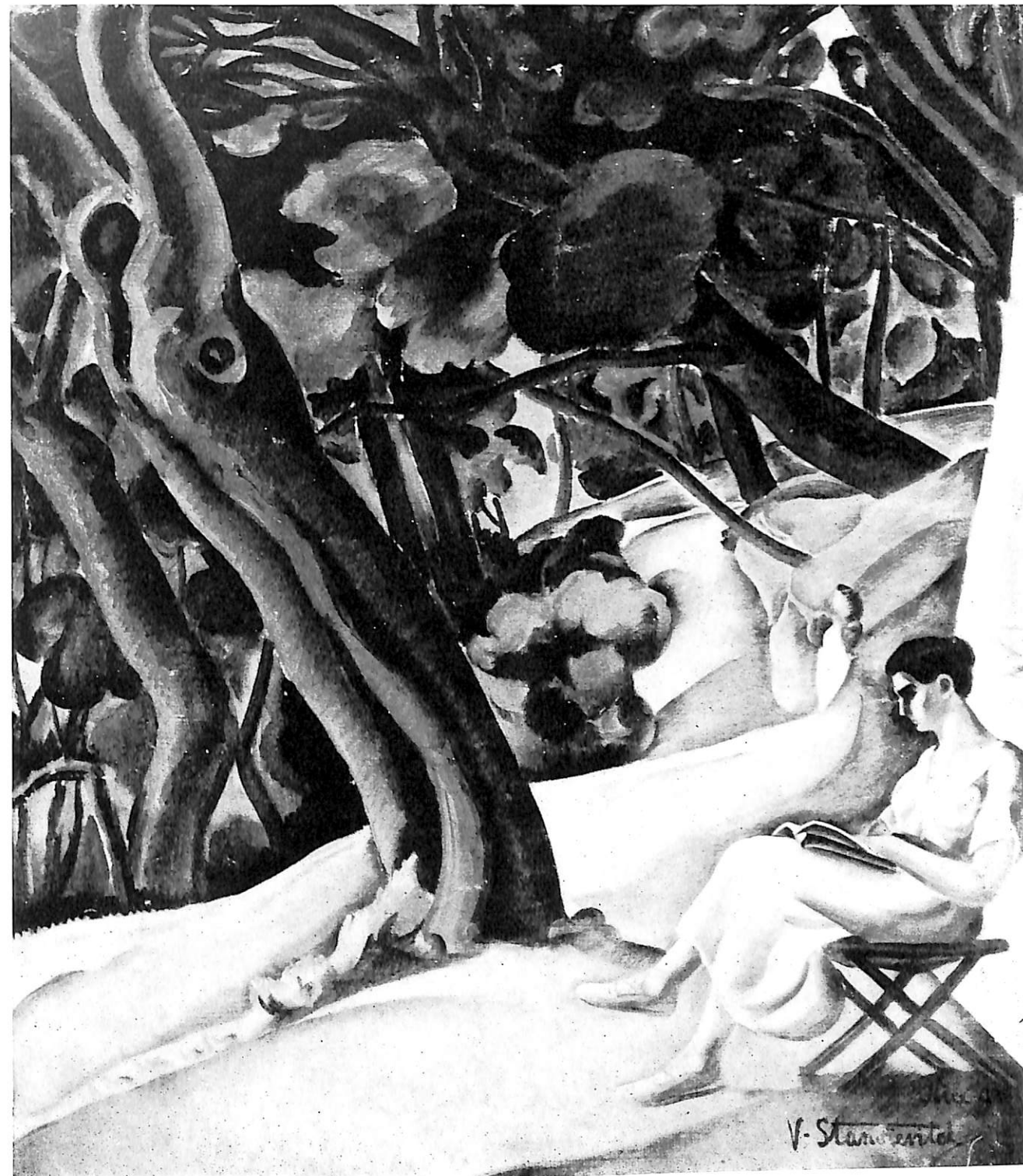
Велко Сипанојевић (94)

Велко Сипанојевић (92)

Велько Сјанојевић (95)

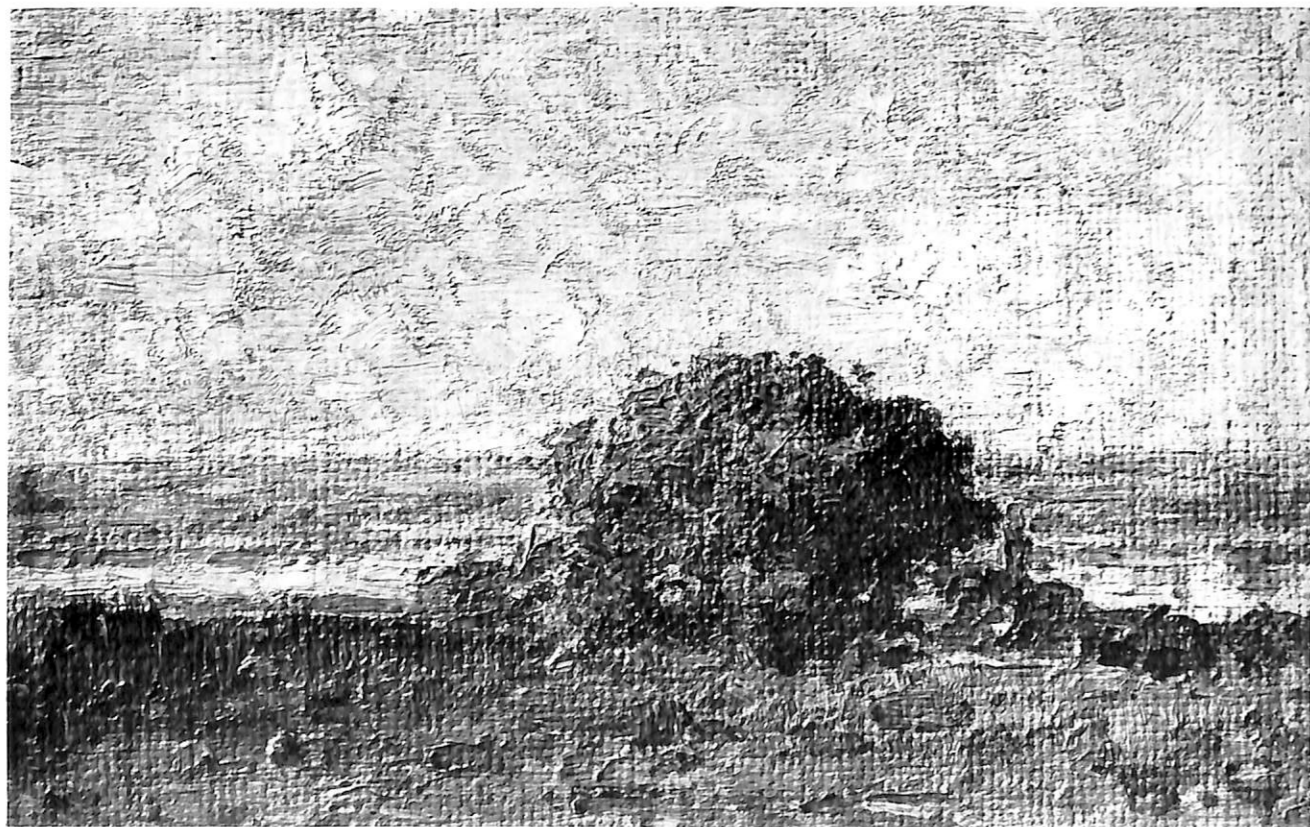

Велько Сјанојевић (93)

Боривоје Стевановић (97)

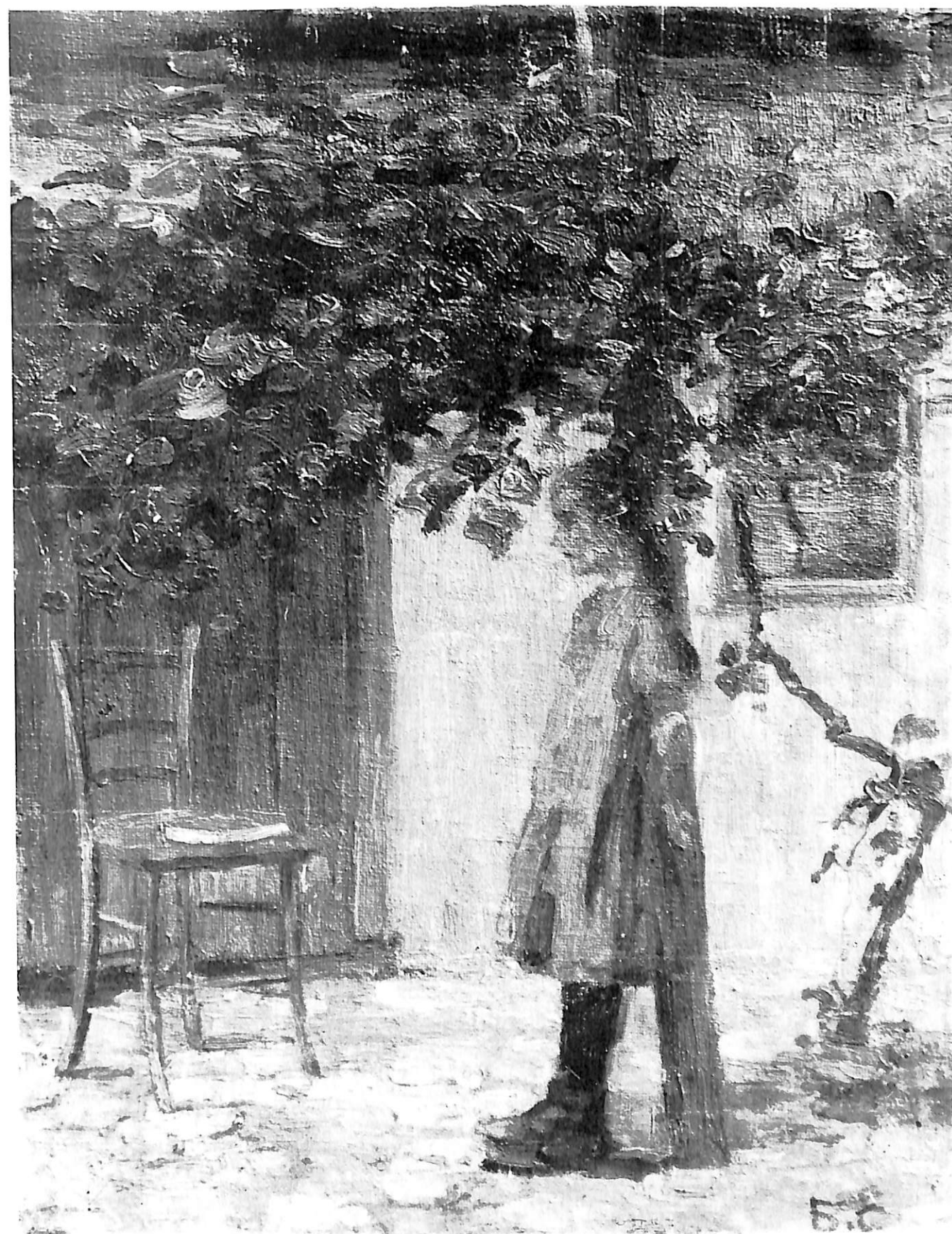
Боривоје Стевановић (98)

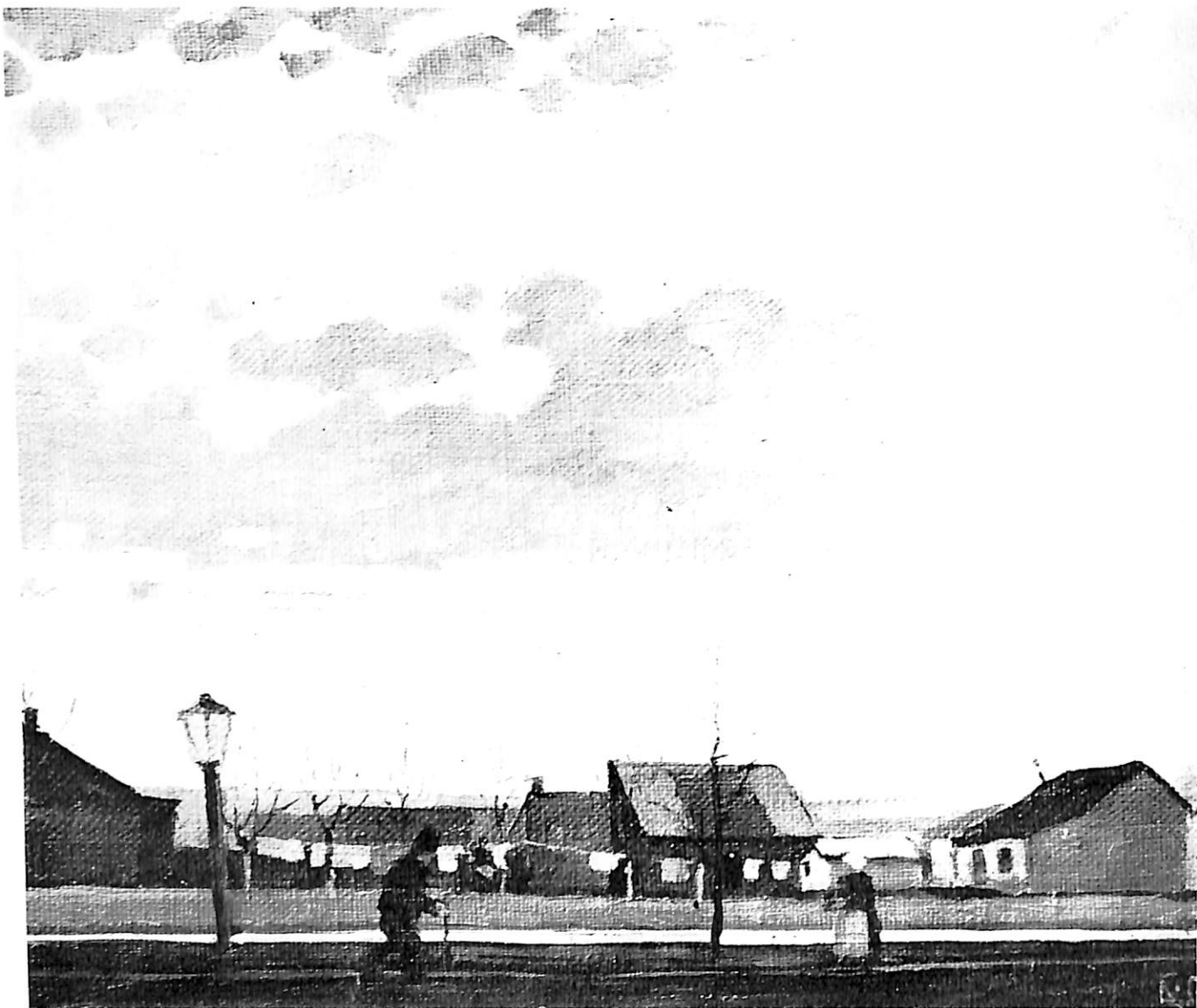
Боривоје Стевановић (96)

Боривоје Стевановић (100)

Боривоје Стевановић (99)

Боривоје Стевановић (101)

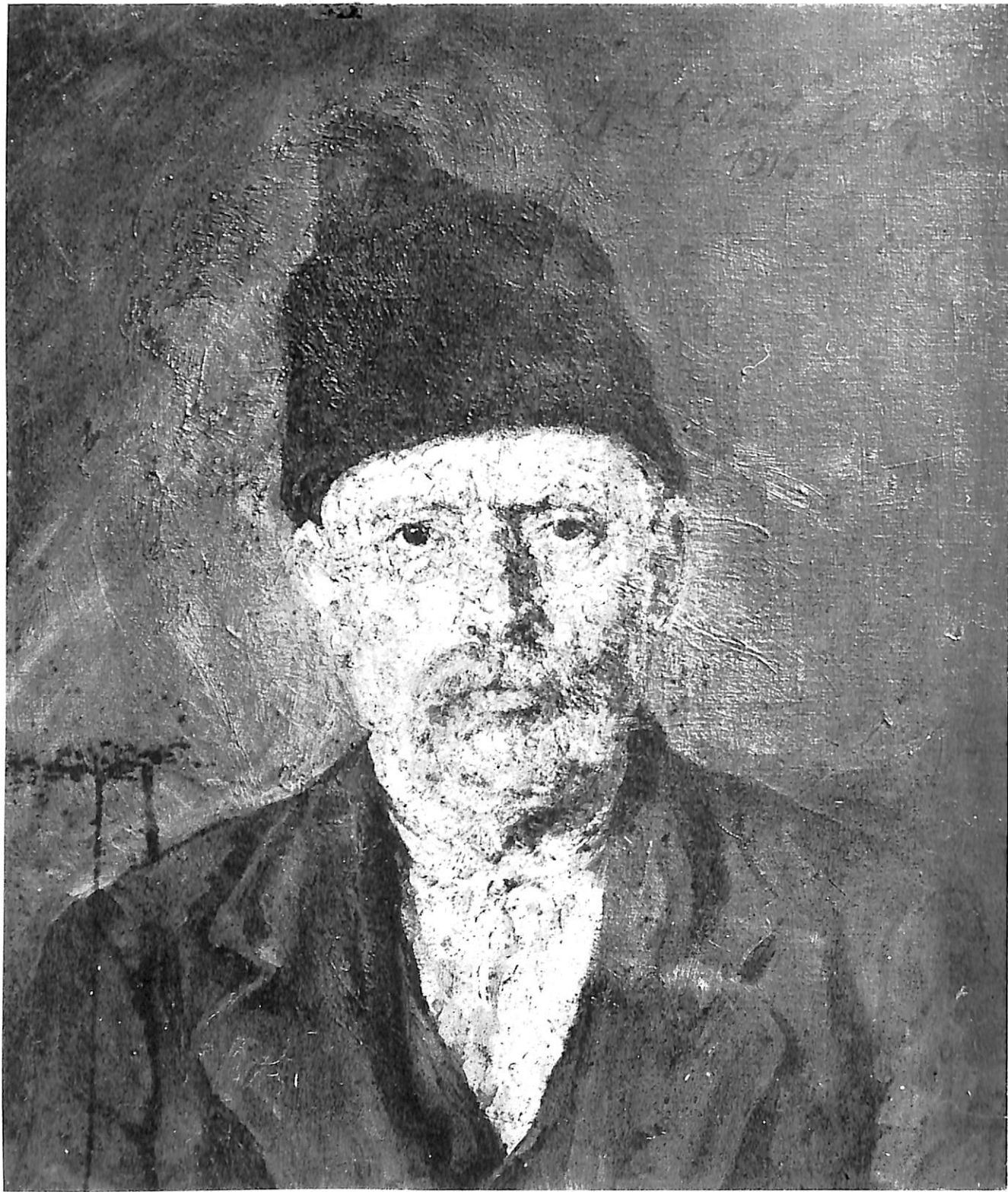
Наидалија Цвешковић (105)

И. Цвешћковић
1921

Наидалија Цвешковић (102)

Наша лија Цветиковић (103)

Наша лија Цветиковић (104)

Милица Чабевич (109)

Милица Чабевич (107)

Милица Чабевих (108)

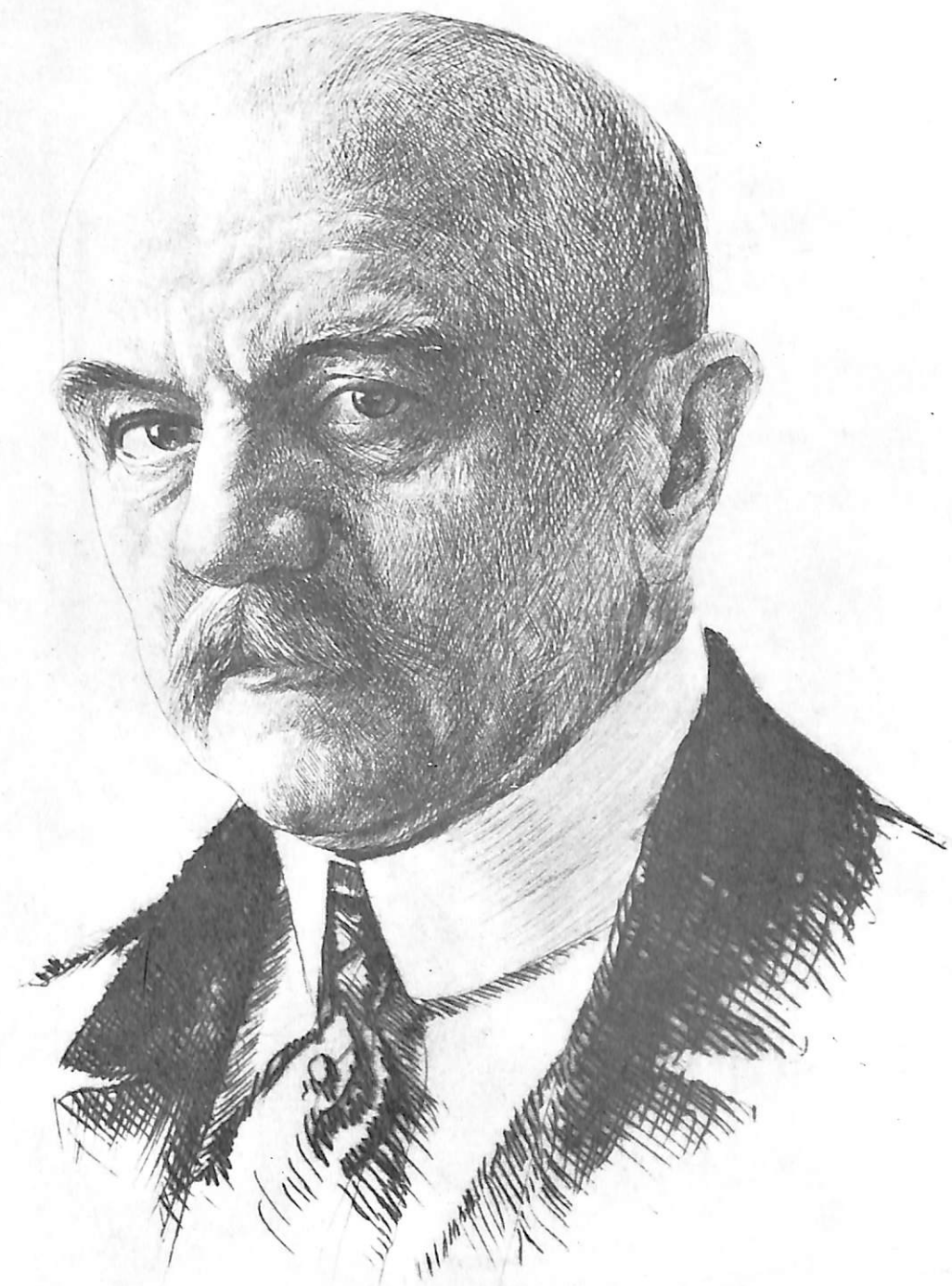

Милица Чабевих (106)

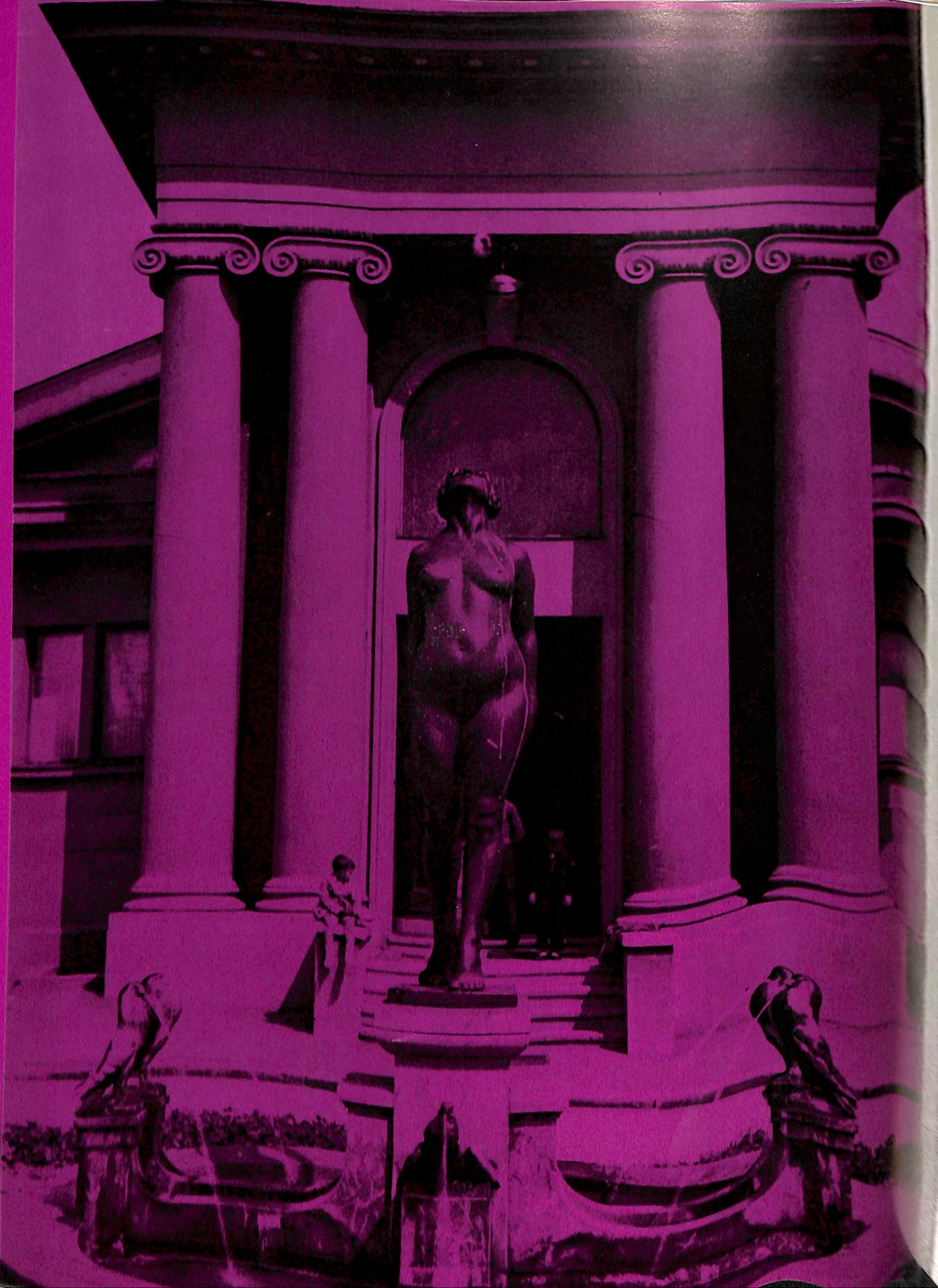
И. Шобайтс

И.шја Шобайтс (111)

И. Шобайтс

И.шја Шобайтс (110)

Љубомир Никић

УДРУЖЕЊЕ
ЛИКОВНИХ УМЕТНИКА
У БЕОГРАДУ
1919.

Претеча
Оснивање и почеци рада 1919—1920.
Личности
Библиографија

Новембра 1898. године основано је у Београду *Удружење српских уметника за пластичне уметности и музику (архитекте, сликари, вајари и музичари)*.

Оснивачи Удружења били су: сликари — Ђока Миловановић, Ђорђе Крстић, Живко Југовић, Марко Мурат, Петар Раносовић, Риста Вукановић, Бета Вукановић; вајари — Петар Убавкић, Сима Роксандић; архитекти — Светозар Ивачковић, Јован Илкић, Душан Живановић, Милорад Рувидић, Никол Несторовић, Данило Владисављевић, Сиљан Пејчиновић, Драгутин Ђорђевић, Димитрије Леко; музичари — Тоша Андрејевић, Јосиф Маринковић, Стеван Мокрањац, Мила Стефановић-Виловска, Сидонија Илић, Драга Миловановић.

Правила Удружења донели су чланови оснивачи, а потврдила их је Управа града Београда 10. новембра 1898. године под Но 26936. Правила су исте године и посебно штампана¹.

Задатак Удружења био је, »да уједини српске уметнике горњих уметности на сложен и заједнички рад у тежњи гајења тих уметности у Срба, као и морално и материјално помагање својих чланова« (чл. 2).

Чл. 3. Правила превиђено је да ће Удружење поменути задатак, између осталог, постизавати: приказивањем појединих радова свију својих чланова на састанцима Удружења и приказивањем радова свију својих чланова у виду изложба; умножавањем награђених уметничких дела појединих својих чланова; давањем премија својим члановима; продавањем умножених уметничких радова; предузимањем уметничких екскурзија; решавањем покренутих стручних питања, која се односе манакоју грану уметности заступљену у Удружењу и давањем мишљења о њима; давањем моралне заштите свима члановима Удружења у питањима која су од важности по задатак Удружења; подстицањем својих чланова и оних из шире публике ка љубави за уметност, сваком приликом и на сваком месту.

Правилима су даље детаљно регулисана питања структуре чланства и организације Удружења.

Према чл. 4 Правила Удружења се састоји од чланова: редовних, ванредних, помажућих и почасних. Редовни чланови су двојаки: *оснивачи*, који су суделовали при оснивању Удружења, и *изабрани*, који су доцније примљени у Удружење.

Редовни чланови могу бити представници горњих уметности: Срби, Српкиње и прирођеници које Удружење прими (чл. 5).

Ванредни чланови могу бити сви љубитељи уметности који су вољни да Удружењу помажу у извршењу његове задаће, а које Удружење прими (чл. 6).

Помажући члан може бити сваки онај који је вољан да посредно помаже српску уметност, давањем годишњег прилога Удружењу (чл. 7).

За почасне чланове могу бити изабрана лица која су својим радовима непосредно допринела развијању макоје наведене гране уметности, без обзира на њихову народност и домовину (чл. 8).

Редовни, ванредни и помажући чланови бирају се, по претходној писменој пријави Управном одбору Удружења, на редовним састанцима. Почасни чланови бирају се на главном скупу Удружења на писмени предлог најмање пет редовних чланова поднет Управном одбору најмање месец дана пре главног скупа. Почасни чланови имају права редовних чланова и од њих се не тражи никакав улог (чл. 9 и 10).

За остале чланове прописан је годишњи улог: за редовне 12 динара, за ванредне 6 дин., а за помажуће најмање 20 дин. Сем тога, сваки овај члан дужан је при упису да положи 2 дин. на име уписнине (чл. 13, 14, 15).

Редовним члановима дужност је: да посећују редовне састанке које се држе два пута месечно, и да сваке три године изнесу Удружењу на углед најмање један свој нови оригинални рад и исти уступе Удружењу на умножавање уз извесну награду, када оно такву одлуку доноси на свом главном скупу (чл. 13).

Редовни чланови имају право гласа на свима састанцима и на главном скупу, могу бити бирани за часнике Удружења и доводити госте на редовне састанке (чл. 17).

Сви чланови удружења имају право: бесплатно посећивати све приредбе Удружења и добијати премије које оно буде издавало, и у пола цене куповати срећке Удружења (чл. 18).

Ступањем у чланство сваки члан узима на себе моралну обавезу, да према својим средствима и положају, свима силама, у свакој прилици, усрдно и трајно потпомаже Удружење у извршењу његове задаће, као и да у свему поступа по наређењу ових Правила (чл. 19).

Управу удружења образују: Управни одбор, редовни састанци и главни скуп Удружења (чл. 20).

Управни одбор образују три редовна члана бирана из разних струка на годину дана. Управни одбор заступа Удружење пред властима (чл. 21).

Поред Управног одбора бира се се још и благајник, који може бити изабран и из реда помажућих чланова (чл. 22).

Управни одбор и благајник бирају се на главном скупу (чл. 23).

Редовни састанци држаће се месечно два пута, а по потреби и више пута (чл. 29).

Редовни састанци могу се држати када на њима има најмање трећина свију редовних чланова који стално живе у Београду. Ако се овај број не постигне, за 5 дана заказује се други састанак који ће решавати без обзира на број присутних (чл. 31).

За преглед рачуна главни скуп бира по три своја члана, али из реда оних који нису часници Удружења (чл. 28).

Предвиђено је и сазивање ванредних састанака (чл. 34).

Главни скуп држи се сваке године о св. Луки (чл. 36).

Избор часника Удружења врши се тајним гласањем — цедуљицама (чл. 42).

При гласању решава проста већина, сем случајева измене Правила, — када се тражи присуство две трећине чланова, од којих се иста таква већина мора изјаснити за измене. Исти је случај и са престанком рада Удружења (чл. 40, 42, 49). У овоме случају неприсутни чланови гласају писмено (чл. 49).

Ако се Удружење из макога разлога растури, до оснивања новог удружења имовина у новцу даје се на чување Управи фондова, а имовина у стварима Академија наука и уметности (чл. 48).

О раду Удружења има веома мало очуваних података.

Међу малобројним хартијама Ристе и Бете Вукановић које су преживеле разарање и разношење њиховог атељеа у I. светском рату налазе се и два документа везана за рад Удружења, оба из 1903. године.

Први од ових докумената је позив који је архитект Димитрије Т. Леко, благајник Удружења, упутио 28. октобра 1903. на потпис свима члановима за састанак 1. новембра те године². Други је, записник седнице држане по томе позиву 1. новембра 1903., писан руком Ристе Вукановића³.

Из позива благајника Лека види се, да Удружење у току свога рада није имало нових чланова и да су од оснивача из њега иступили Ђорђе Миловановић, сликар, и његова супруга Драга Миловановић, музички уметник.

Из текста записника — »б. чланова изјаснили су се да друштво треба даље да постоји и решили су да се од свију досадашњи чланова покупи чланарина за прва три полугођа од 1. Нов. 1898 — 1. Маја 1900. Ко то не плати, тиме губи право на чланство. Од трећег полугођа т. ј. од 1. Маја 900 до данас 1. Нов. 1903. г. сматра се да друштво из разних узрока није могло да ради.« — да се закључити да је Удружење у прво време било активно, док је доцније та активност усахла.

Мада и чланство није показивало велико интересовање за рад Удружења —

седници о којој је реч присуствовало је од укупно 22 свега седам чланова — кривица за неактивност Удружења не пада само на чланове, већ више и претежније на опште прилике тога времена у Србији које нису биле повољне за деловање и опстанак једног удружења уметника у нашој средини. Стога се не треба чудити што се Удружење убрзо само од себе и угасило.

Појава Удружења српских уметника за пластична уметности и музику сведочи да су наши ликовни уметници већ на самоме почетку свог бројног јачања и раста увидели потребу удруженог и заједничког рада са уметницима сродних грана на развијању уметности у Србији, а кроз то и на обезбеђењу услова за свој бољи и адекватнији положај у друштву.

На тај начин, по својим циљевима, Удружење српских уметника за пластичне уметности и музику представља почетак професионалног удруживања ликовних уметника у Србији и претечу Удружења ликовних уметника у Београду 1919. године.

1. Библиографски опис правила:
ПРАВИЛА | УДРУЖЕЊА СРПСКИХ УМЕТНИКА | ЗА | ПЛАСТИЧНЕ УМЕТНОСТИ И МУЗИКУ | БЕОГРАД | Штампарија П. Ђурчића (Обилићев венац бр. 38) | 1898. | Стр. 20, фор. 205 × 135 мм
2. Видети факсимил.
3. Видети факсимил.

Оснивање и почеци рада 1919—1920.

Зайисник

Први састанак ликовних уметника: сликара и вајара одржан је у Београду 15 новембра 1919 године у сали III београдске гимназије а по његовом саопштењу следећих уметника: *И. И. Уроша Предића, Ђоке Јовановића, Симеона Роксандића, Милана А. Миловановића, Бранка Појовића, Пашка Вучевића, Љубомира Ивановића, Беће Р. Вукановића, Ане В. Маринковићке, Стевана Милосављевића, Косије Милчевића, Голубовића, Драгољуба Павловића, Боривоја Стефановића, Момчила Живановића, Вељка Сјанојевића, Живорада Ајанасијевића, Илије Шобајића, Михаила Миловановића, Арамбашића, Лазаревићеве, Цветковићеве, Чађевићеве и Влад. Беџић.*

На истој седници изабрана је управа: *И. И. за председника, сликар Урош Предић, за њ. председника, сликар Бранко Појовић, за секретара, сликар Милан А. Миловановић, за блајажника, вајар Симеон Роксандић и за ујравни одбор, Бећа Р. Вукановићка, Владимир Беџић, Момчило Живановић, Љубомир Ивановић, и Мијаило Миловановић, сликари.*

Друштво ће се звати: Удружење ликовних уметника.

На истој седници донета је одлука да се уједини позов свима југословенским уметницима у земљи, те да се изврши ојшћа организација.

15. новембра 1919 г. Секретар
у Београду. Удружења ликовних уметника
М. А. Миловановић

Овај докуменат, писан крупним рукописом сликара Милана А. Миловановића на једном табаку канцеларијске кариране хартије, означава почетак Удружења ликовних уметника у Београду.

Главна питања којима се новоосновано Удружење у првој години свога рада, 1919—1920., бавило била су: доношење програма рада и правила Удружења, стварање уметничког савета при Министарству просвете и стварање ојшће организације југословенских уметника за целу територију државе СХС.

I.

Удружење није почело свој рад на основу већ унапред договорених и формулисаних правила која се на оснивачкој скупштини усвајају, већ се изради програма и правила приступило тек по оснивању Удружења.

У току овога рада који је трајао два месеца Удружење је приступило још шест уметника: сликари Моша Пијаде, Јованка Марковић, Драгомир Глишић, Милица Миливојевић, Марко Мурат и Сибје Миличић, — тако да је Удружење у моменту усвајања правила имало тридесет чланова.

Програм рада и правила су, пре но што су коначно утврђени и усвојени, третирали у осам седница Удружења. Тако је, већ у II. седници 22. XI. 1919. „третирано питање о програму рада, који је концептирао г. Бранко Поповић у 10 тачака“. У III. седници 29. XI. 1919. настављен је рад о допуњавању програма рада овог Удружења“. У IV. седници 6. XII. 1919. „дискутовано је о статутима Удружења, које су поднели скупу на увиђај г. г. Момчило Живановић и Милан А. Миловановић“.

У раду на овом питању нарочито је била значајна V. седница 13. XII. 1919., у којој се „продужило коментаријсати о програму рада овог Удружења“. После допуне коју је дао Милан А. Миловановић завршено је начелно третирање програма и он је усвојен у начелу у овоме:

- „I, Признање од стране државе ове сталешке организације.
- II, а), Уређење положаја уметника који су у државној служби. Одређивање максималног броја часова или максималног рада.
- б), Уређење питања субвенције и пензије уметницима, који нису у државној служби.
- в), Уређење питања помоћи, која се даје уметницима ради допуне њихових студија или рада реди у земљи и на страни.
- г), Уређење питања стипендија за уметност.
- III, Организација уметничких школа у земљи.
- IV, Подизање атељеа у школама и ван њих за уметнике.
- V, Подизање уметничких домова и изложбених зграда.
- VI, Подизање уметничких галерија и збирака за отиске и угледне и за копије.
- VII, Уређење питања државних и општинских поручбина, (конкурс и директна поручбина) и питање откупа уметничких дела.
Овде долази: регулација градова, подизање јавних споменика, зидање државних грађевина: црква, двора, парламента, свеучилишта, позоришта, железничких станица, и.т.д. декорисање државних грађевина, куповина уметничких дела за рачун државе, декорације и сликање црква, сценографија у позориштима, ковање новца, (тискање) новчаница и марака, одређивање облика костима за униформисане државне и војне органе и.т.д.
- VIII, Питање израде грађевинског закона за земљу и за поједине градове.
- IX, Питање о организовању проучивања и чувања уметничких старина.
- X, Питање о заштити уметничке својине, о издавањима и о умножавању.
- XI, Питање популарисања уметности.
- XII, Образовање уметничких савета при уметничком одељењу министарства просвете. Уредба. Начин конституисања, компетенције.
- XIII, Удружење ће принципијелно имати да помаже остварење изложба у земљи и на страни, приређивање изложба страних уметника, и да утиче на Министарство просвете, да оно на првом месту помаже и организује изложбе у земљи“.

У истој седници прочитано је и писмо „одсутног члана г. Моше Пијаде, упућено члановима на размислање са логичним и умесним примедбама односно начелног рада будуће организације“.

У VI. седници 27. XII. 1919. продужено је претресање правила Удружења. На предлог Момчила Живановића усвојено је после дуже дебате, „да у 13. тачку Општег Програма Рада, у којој је реч о Уметничким саветима, уђе одредба по којој: 1) Уметничке савете бира Удружење Ликовних Уметника на земаљском конгресу; 2) Уметнички савети зависе од поверења У.Л.У. и дужни су Удружењу подносити извештај о својој раду“.

У VII. седници 3. I. 1920. продужено је претресање правила Удружења и „усвојен је дефинитивно III. део Правила, у коме је реч о члановима Удружења, њиховим правима и дужностима, као и о врстама чланова“.

У VIII. седници 10. I. 1920. М. Живановић „коме је поверена израда правила Удружења, чита IV. део статута, у коме је реч о организацији Удружења. После дебате код извесних тачака усвојена је дефинитивна редакција правила, која се има поднети на одобрење Мин. Просвете“.

У IX. седници 18. I. 1920., одржаној у једној учионици II. београдске гимназије и којој је присуствовао „довољан број (21.) чланова за доношење одлука“ — „Прочитана су правила Удружења и коначно усвојена. Умољен је члан М. Пијаде, да води старање око штампања истих, а у 500. примерака“.

У истој седници одмах се прешло на бирање Извршног одбора према усвојеним Правилима. Изабрани су: за председника — Урош Предић; за секретара — Момчило Живановић; за Сликарску секцију — секретар: Моша Пијаде, члан: Бета Вукановић; за Вајарску секцију — секретар: Ђока Јовановић, члан: Пашко Вучевић; за Архитектонску секцију, привремено — секретар: Милош Голубовић, члан: Бранко Поповић. Благајник Удружења остао је Симеон Роксандић.

У идућу, XI. седницу 1. II. 1920. М. Пијаде „донео је одштампана Правила Удружења, која су раздата присутним члановима“. На предлог Д. Глишића усвојено је да се Правила „упуте свим члановима Удружења и организацијама уметничким, било да су се одазвали позиву У.Л.У. у Београду или не“. Усвојено је такође да се прибави печат Удружења са натписом: „Удружење Ликовних Уметника у Београду“, пошто је претходно благајник Роксандић изјавио „да за ово у каси има довољно новаца“.

У истој седници расправљало се и о пријављивању Правила Удружења властима. „После дуже дебате усвојено је, да се Правила Удружења пријаве Мин. Просвете тек пошто се састане конгрес југословенских уметника, и, на основу правила београдске организације, донесе правила професионалног Удружења Ликовних Уметника за цело Краљевство“.

Ова одлука имала је, свакако, незгодних страна, па је већ у идућој седници 7. II. 1920. измењена. Наиме, Б. Поповић тражио је „да се одлука прошле седнице о пријави статута Мин. Просвете измени, и да се статут т.ј. У.Л.У. у Б. пре конгреса пријави Министарству. После врло дуге дискусије решено је, да се У.Л.У. у Б. пријави Министарству пре састанка конгреса југословенских уметника. Дебатовало се и о месту где би требало сазвати конгрес, но о томе није донета никаква одлука“. Закључак о пријављивању рада Удружења Министарству просвете биће да је нешто касније и спроведен, пошто је у XVIII. седници 17. IV. 1920. Б. Поповић реферисао да је садашњем Мин. Просвете изложио циљ нашег Удружења“.

II.

Усвојена Правила² Удружења имала су 30 чланова, подељених у четири одељка: I. Име и циљ Удружења (чл. 1—3); II. Општи програм рада (чл. 4); III. Чланови Удружења (чл. 5—14); IV. Организација Удружења (чл. 15—30).

Главне одредбе Правила су следеће:

Ликовни уметници оба пола: сликари, вајари и архитекте, било да су слободне професије или државни чиновници, организују се у Удружење ликовних уметника, са средишњом управом у Београду (чл. 1).

Удружење ликовних уметника трудиће се, да се у што краћем времену спроводе професионална организација ликовних уметника где год за то има могућности, а затим да се изврши спајање свију професионалних организација ликовних уметника у једно удружење, за заштиту заједничких професионалних интереса у целоме Краљевству Срба, Хрвата и Словенаца (чл. 2).

Циљ је удружења да код ликовних уметника развија класну свест, другарску солидарност и да води борбу: 1.) за заштиту духовних и материјалних интереса својих чланова;

2.) за заштиту уметности у целој земљи.

Да би тај циљ постигло, Удружење ликовних уметника уложиће све своје снаге да утиче на друштво и на државу, као представницу друштва, да би услови живота и рада ликовних уметника, који су до сада били и сувише запостављени, постали такви, да би ликовни уметници могли што слободније и што потпуније развијати своје способности и у пуној мери одговарати својој високом културном задатку (чл. 3).

Општи програм рада Удружења изложен је у чл. 4. Да би повољном решењу привело свој истакнути задатак, Удружење ликовних уметника саставило је програм свог рада с обзиром на акцију, коју ће оно имати да води према друштву и према држави, која је у нашим неразвијеним друштвеним приликама највише позвана да уметност материјално помаже.

Програм рада биће на конгресу југословенских уметника у појединостима и коначно утврђен; он би имао бити изражен на овој основи, која већ важи за ову организацију: текст тач. I—XIII. Програма рада усвојеног у V. седници 13. XII. 1919, уз додатак следећег текста уз тач. XII.: Удружење ликовних уметника трудиће се, да уметнички савети буду образовани на овој основи:

Централни уметнички савет при Одељењу за уметност Министарства просвете биће биран од стране Удружења ликовних уметника на земаљском конгресу.

Уметнички савет зависан је од поверења Удружења и мора Удружењу подносити извештај о својој раду.

Централни уметнички савет одредиће, у споразуму са локалним представницима Удружења ликовних уметника локалне уметничке савете који ће бити извршни органи Централног уметничког савета у дотичном месту.

За конгрес Удружења ликовних уметника три главна места (Београд, Загреб и Љубљана) послаће исти број чланова, а остали центри послаће делегате према споразуму са изасланицима Удружења који имају да припреме конгрес.

Да би се конституисање уметничких савета омогућило у изнетом смислу, Удружење ликовних уметника настаће свом снагом да Министарство просвете донесе уредбу о образовању и компетенцији уметничких савета.

Удружење ликовних уметника може имати четири врсте чланова: редовних, почасних, добротвора и помажућих (чл. 5).

Редовним члановима удружења може постати сваки ликовни уметник: сликар, вајар или архитекта, поданик Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца, којег предложи један редовни члан, а буде примљен већином гласова чланског збора — тајним гласањем или акламацијом (чл. 6).

Сваки редовни члан има права: да на седницама Удружења износи своја мишљења, ставља своје предлоге и учествује у гласању; да бесплатно посећује изложбе, предавања и забаве Удружења; да активно учествује у свима пословима који спадају у делокруг овог Удружења (чл. 7).

Сваки редовни члан дужан је: уплаћивати члански улог који износи пет динара месечно; присуствовати редовно седницама Удружења; заузимати се за остварење циљева Удружења (чл. 8).

Редовни чланови искључују се из Удружења: ако не уплате члански улог за три месеца, пошто претходно буду од стране благајника опоменути да улог уплате; ако без оправдања не присуствују седницама четири пута узастопе; ако, уопште, било чим оштете моралне

или материјалне интересе Удружења или његових појединих чланова (чл. 9).

За почасног члана може бити изабрано свако лице које својим заузимањем има видних заслуга за заштиту и напредак уметности и ове професионалне уметничке организације (чл. 10).

Добротвором Удружења може постати свако лице које акцијом фонду Удружења приложи једном за свагда најмање три хиљаде динара (чл. 11).

Помажућим чланом може постати свако лице које акцијом фонду Удружења прилаже годишње по две стотине и педесет динара (чл. 12).

Члановима почасним, добротворима или помажућим могу постати само она лица која буду изабрана већином гласова на збору редовних чланова (чл. 13), а ти чланови имају права да бесплатно посећују изложбе, предавања и забаве Удружења (чл. 14).

Средишни извршни одбор Удружења ликовних уметника је са седиштем у Београду (чл. 15).

Удружење ликовних уметника дели се на три стручне секције: Сликарску, Вајарску и Архитектонску. Свака секција има свог деловођу и по једног члана секције, који је заменик и помагач деловође. Деловођа и члан секције воде редовне послове дотичне секције. Деловође све три секције, са по једним чланом сваке секције и благајником, састављају Извршни одбор Удружења ликовних уметника којему на челу стоје председник и секретар Удружења (чл. 16).

Све три секције имају једног заједничког председника, секретара и благајника Удружења (чл. 17).

За дефинитивно конституисање секција потребно је, да свака изабере свог деловођу и по једног члана, који су пословође а истовремено и делегати дотичне секције у Извршном одбору Удружења. Редован збор у заједничкој седници све три секције изабраће председника, секретара и благајника Удружења (чл. 18).

Бирање свију делова Извршног одбора врши се тајним гласањем (чл. 19).

Стручне секције имаће своје одвојене седнице ради разрађања питања која се тичу њихове струке. Ниједна секција не може доносити никакве пуноважне одлуке, већ само збор све три секције (чл. 20).

Управно тело Удружења ликовних уметника јесте Извршни одбор. Извршни одбор води све редовне послове Удружења. Он извршује одлуке годишњег збора, као и одлуке редовних зборована који се састаје сваке друге суботе. Извршни одбор дужан је да буде стално у међусобном додиру са редовним зборовима, подносићи им извештај о својој раду. Крајем сваке године Извршни одбор дужан је поднети извештај о својој целокупној раду Годишњем збору Удружења (чл. 21).

Највишу власт у Удружењу има Годишњи збор редовних чланова који утврђује Извршни одбор на једну годину (чл. 22).

Ако трећина редовних чланова у току године захтева измену или реконструкцију Извршног одбора, онда редован збор — ако гласањем половине више 1 присутних чланова усвоји тај предлог — приступа изгласавању поверења или неповерења; у последњем случају бира збор редовним путем нови Извршни одбор, или извршује реконструкцију истог. Чланови Извршног одбора не могу учествовати у изгласавању поверења или неповерења Извршном одбору или појединим његовим члановима (чл. 23).

Седнице редовних и годишњих зборована пуноважне су кад им присуствује две трећине редовних чланова (чл. 24). а одлуке истих зборована пуноважне су кад се изгласају са половином више 1 присутних чланова (чл. 25).

Предлози се изгласавају у одлуке Удружења појединачним гласањем, јавним или тајним, или акламацијом (чл. 26).

Приходи од улога редовних, добротвора и помажућих чланова употребиће се за образовање фонда, из којег се новац може трошити само на акцију за остварење тежњи Удружења изложених у чл. 3 и програму рада ових Правила. Извршни одбор може, без претходног

одобрења, учинити месечни утрошак до 100. — дина., а за друштвене потребе (чл. 27).

Ради вршења контроле над радом Извршног одбора, редован збор може из средине својих чланова увек изабрати Надзорни одбор од три члана, којему је Извршни одбор дужан ставити на увиђај сва документа и имовину Удружења. Дужност је Надзорног одбора да по извршеном прегледу поднесе извештај редовном збору. Чланови Извршног одбора не могу бити бирани у Надзорни одбор, нити учествовати у гласању којим се бирају чланови Надзорног одбора (чл. 28).

Ако би се указала потреба за измену статута, Средишни извршни одбор дужан је спремити потребне предлоге за земаљски конгрес Удружења и сазвати конгрес (чл. 29).

У случају да Удружење ликовних уметника престане функционисати, друштвени фонд предаће се на чување Министарству просвете, све док се не укаже могућност за понован рад Удружења. Предају друштвене имовине извршиће благајник Удружења у присуству два члана која за ту прилику буде изабрао збор, а по извршеној предаји благајник ће бити чувар признаница и осталих докумената (чл. 30).

На правилима је потписан Извршни одбор у саставу изабраном на редовном збору 18. I. 1920.

III.

У складу са одредбом Правила (чл. 4): „Удружење Ликовних Уметника настаће свом снагом, да Министарство Просвете донесе уредбу о образовању и компетенцији Уметничких савета“, — Удружење је ово питање имало стално на својој дневном реду, постављајући га, сасвим правилно, као примарно.

У XV. седници 3. IV. 1920. секретар М. Живановић износи: „да је најактуелније и најважније садашње питање Удружења: образовање Уметничких Савета на основи која је скицирана у правилима Удружења. Уметнички савети били би тело које би дало директиву за организовање уметничких послова у целој нашој држави“.

Тома Росандић, који је овој седници присуствовао као представник Загребачке организације ликовних уметника, изјавио је „да се и у Загребу сматра питање Уметничких Савета као једно од најважнијих“.

На констатацију Бранка Поповића, „да је потребно да неко од чланова Удружења прими на себе да изради реферат и пројект за образовање Уметничких Савета“, — Моша Пијаде прима се да изради предметни реферат и пројект „који би се пре подношења на седницама Удружења продискутовали“.

Већ у идућој, XVI. седници 17. IV. 1920. „Г. Пијаде саопштава, да је израдио пројект за конституисање и компетенцију Уметничких Савета“, — али је читање пројекта одложено за идућу седницу.

У XVIII. седници 23. V. 1920. Бранко Поповић извештава „да је садашњем Мин. Просвете изложио циљ нашег Удружења, наш захтев да се при Уметничком Одељу Мин. Просвете образује Уметнички Савет, као и да му је објасни становишта нашег Удружења у погледу спровођења једне јединствене организације за целу земљу“, и да „Г. Министар се у свему сложио са нашим становиштем и обећао своју помоћ“.

Због неодложности извесних других питања којима се Удружење актуелно бавило, М. Пијаде је тек у XIX. седници 12. VI. 1920. прочитао „свој напрт Уредбе за конституисање Уметничких Савета при Мин. Просвете. О нацрту није донешена никаква одлука, сем што је после краће дискусије констатовано, да је потребно тај нацрт проширити и разрадити“.

Не располажемо текстом Пројекта уредбе за конституисање уметничких савета који је израдио Моша Пијаде, али своје мисли о овоме питању Пијаде је нешто касније изнео у јавност у чланку *Положај уметника у нашем друштву*, објављеном, поводом предстојећег конгреса југословенских уметника, у листу *Слободна реч*, Београд, бр. 4, 4. XII. 1921. Ево тих мисли:

„Удружење Ликовних Уметника треба да окупи у себи све сликаре и вајаре, а од архитеката оне који се осећају ближи уметности него ли кућеградњи. Из тога Удружења треба да потиче иницијатива за све послове који су предвиђени у програму рада, у правилима Удружења и сва контрола над извођењем тих послова. Уметнички савет, који би се створио при одељењу за уметност Минист. Просвете морао би бити уметнички и од уметника изабрани парламент, који би зависио од њиховог поверења и који не би смео учинити ништа што би по схватању свих уметника било штетно или супротно њиховим циљевима. У тој тачки лежи тежиште свега посла Удружења Ликовних Уметника“.

„Одељење за уметност у Мин. Просвете, односно уметнички савет за ликовне уметности у том одељењу не би никако смео бити једна бирократска институција јер ће уметници онда имати да се боре уместо против једног министра против неколицине министара. Уметнички савет напротив биран од уметника, зависан од поверења целокупног уметничког народа здруженог у овој организацији, мора бити спроводник код државе општих тежњи и захтева уметника и само тако можемо очекивати да ће то одељење функционисати на њихову општу корист. Само на тај начин могу они радити на побољшању својих услова за живот и рад, а да ништа не жртвују од своје слободе уметничког опредељивања. Верујем да је то случај код свих уметника да им је слобода уметничког схватања више свега осталог, па чак више и од економске слободе. Јер, ако су уметнички материјални услови рђави, он онда не може да ради, али ако он те услове добије жртвујући своју уметничку слободу, онда прави уметник неће да ради...“

„Ако би уметнички савет био створен без избора од стране уметника, ако он не буде одговоран пред њима као парламент пред бирачима, ако он буде изван његове контроле, онда је боље да тај уметнички савет не постоји, јер би без њега имали мање препона пред собом“.

„То схватање ушло је и у статут Удружења, та је тачка, по томе схватању, најглавније што у статуту има. То је кључ за постигнуће циљева које је Удружење Ликовних Уметника себи поставило“.

Уз чланак у коме су објављене, поред осталог, и ове мисли, М. С. Пијаде дао је следећу белешку:

„Овај чланак је извод из писма које је писац упутио једној седници Удружења Ликовних Уметника, којој је био спречен лично присуствовати, а која је била решавајућа за статут Удружења. Писац се користи конгресом југословенских уметника да своје гледиште о професионалној организацији уметника и на јавност изнесе“.

У ствари, ради се о писму М. С. Пијаде о коме је у записнику V. седнице 13. XII. 1919. унето следеће: „По пристанку чланова г. Моше Пијаде, упућено члановима на размисавање, са логичним и умесним примедбама односно начелног рада будуће организације“.

Мисли изнетих у овом писму М. С. Пијаде држао се свакако и приликом израде текста пројекта Удружења за уредбу за конституисање уметничких савета.

IV.

Стварање јединствене организације ликовних уметника за целу земљу налазило на дневном реду Удружења од самог његовог оснивања.

На I., оснивачком састанку 15. XI. 1919. „донета је одлука да се упути позив свима југословенским уметницима у земљи, те да се изврши општа организација“.

Овај позив одмах је и упућен, и већ у V. седници 13. XII. 1919. узет је на знање „писмени извештај упућен од друштва С. Х. С. уметника у Сарајеву, о заједничком раду и солидарности свих југословенских уметника“.

У VII. седници 3. I. 1920. Б. Поповић саопштио је „да су се позиву Удружења Ликовних Уметника У Београду — за организовање локалних Удружења Ликовних Уметника и приступању истих београдском Удружењу — одазвали до сада сви центри, сем Загреба, Љубљане и Сплита“, — а затим, „да је Министарство Просвете,

одсек за Банат, Бачку и Барању послало У. Л. У. у Београду извештај, да се 7. децембра 1919. г. образовало У. Л. У. у Новом Саду».

Стварање опште организације за целу земљу унето је и у Правила као један од основних циљева и задатака Удружења, при чему се прецизира и пут којим у овоме треба ићи. Осим тога, Правила су и у оквиру Општег програма рада садржавала ставове Удружења о основним принципима на којима треба да се изгради будућа јединствена организација. Ставови Удружења у овоме питању били су: организација на локалној основи и паритетно представништво три главна уметничка центра у општој организацији (чл. 2 и 4 Правила).

У исто време основано је у Загребу Струковно удружење југославенских ликовних уметника на територији Хрватске, Славоније и Далмације. Основано са истим циљевима као и Београдско, Загребачко удружење, за разлику од њега, било је засновано на обласној основи, и залагало се за пропорционално представништво у општој организацији ликовних уметника.

Мада је основни циљ за оба удружења био исти, погледи Београдског и Загребачког удружења у односу на основне организације и општу организацију ликовних уметника били су опречни.

У таквој ситуацији једини пут који је обе организације престајао, био је пут договора и међусобног споразумевања њиховог.

Размена мишљења путем преписке показала се на самом почетку као неефикасна, па се на обе стране прешло на разговоре путем делегата — изасланика.

Први контакт ове врсте остварен је присуством Томе Росандића XV. седници Удружења 3. IV. 1920. Узимајући учешћа у дискусији Росандић је изјавио »да у Загребу мисле исто што и овде у погледу професионалне организације ликовних уметника; разлике у правилима су последица тога што није споразумно рађено. Он је овлашћен од Загребачке организације да нас замоли, да у Загреб пошљемо једног или два члана ради измене мисли».

Четвртог маја 1920. Удружење је одржало ванредни састанак, заказан поводом доласка делегата Загребачке организације Љуба Бабића. Састанку је присуствовало 20. чланова и на њему у присуству Љ. Бабића било говора о питањима у којима су се гледишта две организације разилазила:

1.) Да ли да уметничке организације буду изведене на локалној или територијалној основи?

2.) Да ли Удружења Ликовних Уметника треба да буду на чисто синдикалној основи, и према томе има ли места у Удружењу и другим члановима, изузев редовних?

3.) Да ли је право и демократски да Београд, Загреб и Љубљана шаљу на конгрес ј. у. исти број делегата, или се треба држати демократског принципа: да се број делегата одређује сразмерно броју уметника у дотичном месту?».

Том приликом Удружење је дало детаљна образложења за своје ставове по овим питањима.

«По првом питању Удружење је изјавило:

Београдска организација, која је без икаквог политичког обележја, сматра, да је неопходно потребно пре конгреса у свим важнијим питањима доћи до споразума, како на конгресу не би дошло до размимоилажења. Даље сматра, да су уметничке организације на локалној основи једино правилне са разлога, што су уметници и њихове стручне организације увек везане за поједине градове — културне центре — а не за области».

»По другом питању Удружење је изјавило:

Београдска организација сматра, да су локална удружења Ј. У. културно — професионална. Њихова акција мора се кретати у два правца: да се ниједан уметнички посао у нашој држави не предузима без учешћа наших уметника преко својих Уметничких Савета с једне стране, а с друге стране да се ефикасно ради на побољшању материјалног и моралног положаја наших уметника. Да би се у овоме успело, мора се утицати на државу, као највећег послодавца, на општине и на друштво, а нарочито на његове

имућније класе. Пошто се уметници, у борби за своја права, не могу служити методима пролетерских организација, то њихова професионална организација не може бити искључива као раднички синдикати. Са тих разлога је београдска организација унела у свој статут, поред редовних чланова, још и почасне, добротворе и помажуће, који немају право гласа ни у коме случају, па према томе ни могућности да оријентишу рад Удружења мимо воље редовних чланова».

»По трећем питању Удружење је изјавило:

Београдска организација сматра, да је умесно и право да три главна места шаљу на конгрес исти број делегата. Формално право, без икаквих обзира на узрокност садашњег стања, суштину ствари и експедитивност у послу, овде је од подређеног значаја; главно је моћи реализовати јединствену уметничку организацију на општу корист и да нико не буде незадовољан. Београдској организацији се не може пребацити нелојалност, јер извесно да она није најслабија, и да ће се врло брзо развијати. Повећем броју чланова загребачке организације биће да је познато, колико је Београд пре рата и у току рата био несеквичан, и како је поступао са уметницима из граница бивше К. Србије, а како са осталима.

С тога Београдска организација сматра да је и умесно и право да три главна земаљска центра шаљу на конгрес исти број делегата».

Ова гледишта Удружења потврдила је једнодушно и XIX. седница 12 VI. 1920.

У XXI. седници 3. X. 1920. Бранко Поповић — који је од стране Удружења био делегиран у Загреб и Љубљану ради постизања споразума са тамошњим уметницима и уметничким организацијама о образовању једне централне организације за целу земљу — поднео је опширан усмени реферат о резултату своје мисије. Реферат је, према записнику седнице, следећи:

»У Љубљани су се две уметничке групе, које се дотле нису слагале, најзад приближиле увиђајући потребу једне професионалне организације».

»Са љубљанским уметницима г. Б. Поповић је одржао две седнице, чији је резултат био овај:

Љубљански уметници, и ако нису дотле били организовани, нагињали су принципу обласне словеначке организације, са централом у Љубљани. Заузимањем г. Поповића најзад су усвојили гледиште београдског уметничког организације т. ј. да сваки културни центар, са довољним бројем ликовних уметника, образује локално удружење, а да сва локална удружења стоје у непосредној вези са централном организацијом, као и да на уметнички земаљски Конгрес главни уметн. центри шаљу исти број делегата а у Уметнички савет исти број чланова».

»Према реферату г. Поповића љубљански уметници у свему су усвојили погледе београдске организације».

»Са загребачком организацијом резултат саветовања био је овај: Констатовано је потпуно слагање о потреби једне уметничке организације за целу земљу».

Загребачка организација усвојила је гледиште наше да уметн. организације треба да буду локалне и непосредно везане са централном организацијом, али никако не пристаје да на земаљски конгрес три главна центра — Београд, Загреб и Љубљана — шаљу исти број делегата а у Главни Уметнички Савет исти број чланова, већ тражи да на Конгресу и у Савету свака од ових локалних организација буде заступљена сразмерно броју својих чланова. Разлози наше организације: да је У. Л. У. професионална а не политичка организација; да би пребројавање и узајамно цензурисање чланова између појединих локалних организација извесно довело до по све излишних сукоба; да је овакав политички технички организациони поступак сувише гломазан и непрактичан за једну релативно малу професионалну организацију; да би гледиштем загребачке организације могла бити угрожена локално уметничка обележја, која постоје, што би такође могло довести до раздора на штету уметника и уметности, — сви наши разлози нису били довољни да загребачку организацију приближе гледишту београдске организације и гледишту љубљанских уметника односно конституисања Конгреса и Уметничког Савета.

Најзад је г. Поповић предложио и загребачка организација усвојила: да Б., З. и Љубљана пошљу по три делегата из редова својих чланова у Загреб, око 19. окт. тек године, који би имали да претресају ово спорно питање у циљу доношења дефинитивне одлуке. Решења ових делегата била би обавезна за дотичне локалне организације».

Извештај Б. Поповића »примљен је са захвалношћу к знању, а његов предлог о састанку делегата у Загребу усвојен је једногласно».

У XXII. седници 9. X. 1920. извршен је избор делегата Удружења за састанак у Загребу, сада дефинитивно договорен за 23. и 24. октобар. За делегате су изабрани: Урош Предић, Бранко Поповић и Јован Бијелић.

XXIII. седница 30. X. 1920. била је посвећена разматрању резултата састанка у Загребу. Ј. Бијелић и Б. Поповић изнели су резултате већања у Загребу о основама на којима се има конституисати једна јединствена организација за целу земљу. Према њиховом извештају, унетом у записник седнице, делегати Београда, Загреба и Љубљане сагласили су се у главним потезима у овоме:

»Ради конституисања јединствене организације три главна центра — Београд, Загреб и Љубљана — изабраће по 7. делегата, а Сарајево 2. делегата; ових 23. делегата састаће се у Загребу о Божићу. Бирање ових делегата има се вршити овако: Свака од споменutih локалних организација изабраће из редова својих чланова одређени број делегата, а затим листу изабраних делегата доставити осталим локалним организацијама, које могу ту листу усвојити или тражити њену измену »реконструкцију».

»Локалне организације могу за своје делегате бирати и личности које не живе у дотичном месту».

»Конгресу могу присуствовати сви редовни чланови У. Л. У. свију локалних организација са правом изношења предлога, али без права гласа, које имају само делегати».

»На конгресу ће делегати гласати сва питања која буду изнета у току заседања, и то изгласавати их простом већином (1/2+1) гласова».

»Делегати се бирају крајем сваке школске године, а састају се у годишњу скупштину у другој половини октобра».

»Делегати ће на Конгресу изабрати Главни Одбор и Главни Уметнички Савет. Гл. Одбор и Уметн. Савет могу бити бирани на основи паритета трију главних уметничких центара, али је на предлог наших делегата усвојено: да чланови Гл. Одбора и Уметн. Савета могу бити бирани без икаквих обзира на место где живе, већ се конгрес има руководити искључиво способношћу и погодношћу личности».

»Главни Одбор састављен је од 11. чланова са секретаријатом у Београду. Гл. Одбор наименоваће »месне одборе« појединих локалних организација, који су извршни органи Гл. Одбора».

»Главни Уметнички Савет имао би бити састављен од 9. чланова, с тим, да се у Савет бирају само најспособнији без обзира на место».

»По избору Главног Одбора и Уметничког Савета за једну годину, — делегатима одмах истиче мандат».

Загребачки споразум био је одмах, у истој седници, критикован од већег броја чланова, и поред интервенције Секретара Живановића да је »ради добре оријентације потребно . . . сачекати писмени извештај о загребачком споразуму, који ће се добити».

Посебно се истиче критика Моше Пијаде који налази »да су наши делегати прекорачили упутства и делимично се огрешили о наша правила«, и говори »против начина бирања делегата, и против права Главног Одбора да бира месне одборе, јер сматра да је то недемократски и противно принципима наших правила».

На све ове критике одговарао је Бранко Поповић — који је, према речима У. Предића, »главни терет приликом преговора у Загребу примио на себе« — говорећи, између осталог, »о тешкоћама које су савладане до састанка делегата у Загребу«, и истичући да је на састанку у Загребу »дискусија . . . била дуга и мучна».

И идућа, XXIV. седница 6. XI. 1920. била је посвећена истом питању — загребачком споразуму.

У. Предић исправио је записник претходне седнице допуном: »да се на место делегата за Конгрес једне локалне организације, које евентуално друга локална организација не би желела, — могу изабрати замењеници само из редова чланова организације која је прве делегате и бирала».

Б. Поповић извештава »да су из Загреба приспела правила о конституисању јединствене уметничке организације, а која су састављена на основу споразума наших, загребачких и љубљанских делегата у Загребу. — Пре читања разлаже њихову да овај пројекат правила буде усвојен без икаквих измена».

По завршеном читању узима реч М. Пијаде и износи следеће примедбе:

»Налази, да г. Поповић од нас много тражи, кад тражи да не мењамо ништа у пројекту правила. Овај пројект одскаче у многим битним стварима од наших правила. Реферисаће опширно, и то писмено, кад буде пажљиво прочитао пројект правила. За сада ће учинити неколико усмених замерака».

»Из записника седнице делегата у Загребу, који је записник прочитао пре читања пројекта правила, види се, да су нарочито љубљански делегати нашу организацију више схватили и истакли као културну него као професионалну, што у нашој замисли није лежало и у нашим правилима није написано. На против, и наш досадашњи рад и наша правила базирају се на професионалности организације са знатном упливном моћи њених чланова, како у оквиру саме организације тако и према свима уметничким институцијама у земљи».

»Из пројекта правила види се тенденција, да се створи јединствена организација. То усвајамо, али је централизација сувише строга».

»Пореди наша правила са загребачким пројектом правила. Главна је разлика, што ми предвиђамо заједнички рад свију чланова преко целе године, а не само да изабе ремо управу па она да ради без чланова читаву годину».

»Нова правила дају Конгресу и Гл. Одбору сувише велику власт; чланови су се просто изгубили; они имају само да бирају делегате за конгрес — и то недефинитивно — па чак не могу ни своју управу да изабере, јер му исто има наименовати Конгрес делегата, према чему су чланови локалних организација присиљени да раде са наметнутим управом».

»Ни у једном удружењу није усвојено да избор буде јаван, јер то може да доведе до нежељених сукоба и личних трвења, што се у једној организацији апсолутно мора избегавати».

»Кад је у пројекту правила предвиђено, да Главни Одбор Удружења може доносити пуноважне одлуке на седницама којима присуствује проста већина чланова Гл. Одбора, онда налази да је и за Конгрес довољна таква већина, а не да Конгресу морају присуствовати сви делегати».

»Предлаже следеће измене у загребачком пројекту правила:

- 1). Делегати се бирају дефинитивно од локалних организација, и ниједна друга лок. организација нема права тражити измену листе изабраних делегата за Конгрес;
- 2). Циљ Удружења треба да буде унет у нова правила прецизније и јасније, као што је учињено у нашим правилима;
- 3). Новим правилима предвиђен је Гл. Одбор од 11. чланова. Налази, да је овај број сувише велики према целокупном броју чланова Удружења, који не премаша број две стотине. Довољно би било да Гл. Одбор броји њих чланова, ако се не жели да скоро половина чланова оде у разне управе (централне и локалне);
- 4). Чланови локалних организација да одржавају и даље седнице са управом које саме бирају. Јер ако се месне организације лише права бирања својих управа, ако само формално постоје, а укину се као упливне јединке, — онда цела организација губи карактер професионалности и истаје оруђе у рукама једног бирократског шефа. Месне организације треба да имају своје годишње скупштинне, на којима да се дефинитивно бирају делегати за конгрес».

„То су главне измене које тражи г. Пијаде. Ако хоћемо да останемо доследни својим правилима и, у опште, своје досадашњем становишту, г. Пијаде налази, да се ове измене могу учинити без бојазни да се због њих не би могла остварити јединствена организација за целу земљу”.

„Предлаже, да се сада не гласа о пројекту нових правила, већ на идућој седници, када се чланови са пројектом буду боље упознали”.

Каква је одлука у овоме погледу донета на наредној седници није тачно познато. Записник њен није уведен у књигу записника, као што нису уведени ни записници других седница до почетка јуна 1921. године. Из неколико празних листова у књизи да се закључити, да су записници требало бити уведени у књигу и да је остављено место да се они уведу када се среде. Уз један од тих празних листова прикључен је, писан на другом формату хартије, записник седнице држане 1. децембра 1919. Из тога записника види се, да је у претходним седницама расправљано о пројекту правила и да је вршен избор делегата, као и да је држан заједнички састанак — конференција са уметницима из Загребачког и затим, да су те седнице морале бити бурне и да су чак довеле до извесног неслагања — да не кажемо расцепа — међу чланством.

Једно је извесно: Загребачки пројект правила није био у седницама Удружења прихваћен дословце, без икаквих измена и противпредлога. На ово указује записник седнице Удружења од 14. јуна 1921. у коме стоји: „На писмо Загребачана има се одговорити тако да се избегну несугласице и да им се скрене пажња да су им наводи неоправдани; да треба и даље радити на јединственој организацији, да то дело треба крају привести”.

V.

Разлике у гледиштима Београдског и Загребачког удружења у односу на начин и путеве спровођења организације ликовних уметника нису биле случајне. Оне су, штавише, историјске оправдане, јер вуку свој корен из различитих услова културног, економског и политичког развитка Србије и Хрватске.

Са истог овог аспекта мора се нужно посматрати и питање превазилажења разлика у овим гледиштима. Што гледишта нису могла бити приближена и разлике превазиђене, узроке треба тражити у истим овим основама. Традиције које су ти различити услови развитка урезали биле су далеко дубље, но што је време од једне-две године живота у новој, заједничкој држави било довољно да их превазиђе. Отуда, сасвим је разумљиво — маколико то на први поглед изгледало парадоксално — што се после дугогодишње сарадње ликовних уметника које су делиле границе пред први рат, није могао одмах, када су те границе збрисане, наћи заједнички језик.

Свест о неопходности и нужности заједничког рада довела је у оваквим условима до једног компромиса на штету основних принципа у које се уопште није смело дирати. Загребачки споразум из 1920. претио је да уништи основне демократске принципе удруживања. Пробивање на овој страни било је далеко лакше него на оним странама где су печати дотадашњег развоја били веома дубоки.

VI.

Појава Удружења ликовних уметника у Београду 1919. представља један нови моменат у односима друштва и уметника. Усамљена акција уметника-појединаца уступа место заједничкој, удруженој акцији преко Удружења.

Опширни програм рада Удружења са својих тринаест тачака представља докуменат од посебног значаја. У њему су, уствари, кондензована сва питања живота и рада ликовних уметника, — питања која су условила стварање Удружења и од чијег правилног решења зависи и развој наше ликовне уметности.

Посебан значај овог документа не лежи само у томе што је он сва та питања обухватио и формулисао, — већ што је то учинио у једном одређеном времену, пре педесет година, када су се многа од њих једва назирала, и што је, на самом почетку живота у заједничкој држави, указао на њихов значај и потребу решења и правилног упућивања пре но што се од њих, ако не буду решавана, створе кочнице развоја наше ликовне уметности, а самим тим и друштвени проблеми.

И данас импресионира далековидост овог документа у иницирању и стављању на дневни ред питања везаних за живот и рад ликовних уметника и развој наше уметности, јер и после педесет година он није много изгубио од своје актуелности.

Заслуга је оснивача Удружења да су све те проблеме и сва та питања на самоме почетку уочили и у облику *Опширни програм рада* поставили их пред друштво.

За остваривање тога програма Удружење се кроз протеклих педесет година доследно борило, дајући тиме, као професионална организација ликовних уметника, свој допринос развоју и афирмацији наше ликовне уметности.

- 1 Сви наводи у тексту узети су, уколико другачије није означено, из записника односних седница Удружења.
- 2 Библиографски опис Правила: ПРАВИЛА УДРУЖЕЊА ЛИКОВНИХ УМЕТНИКА / БЕОГРАД. / ШТАМПАРИЈА К. ГРЕГОРИЋА, КОСМАЈСКА 22 / 1920. / Стр. 15, фор. 180 × 15 мм
- 3 М.С. Пијаде, О уметности, Српска књижевна задруга књ. 378, Београд 1963., 5—9.
- 4 Сва истакнута места у наводима истакнута су и у изворном тексту.

Личности

АРАМБАШИЋ ДРАГОМИР, вајар.

Београд, 12. април 1881. — фебруар 1945., у близини Баркенбрига, Немачка.

Вајарство студирао у академјама у Минхену, у Дрездену, у Риму и у Паризу. Учествовао у I. светском рату. Између два рата живи у Београду. За време II. светског рата био у немачком заробљеништву, у коме је приликом једног транспорта логора и умро.

1906. члан *Лаге*. 1908. припада *Српском уметничком удружењу* — ванредни члан. Од 1921. поново члан *Лаге*. Први пут излагао 1906. на II. југословенској изложби у Софији.

Самостално излагао 1921. у Београду — са сликаром Б. Стевановићем.

Излагања у иностранству: Међународна изложба, Рим 1911.; Друштво француских уметника, Париз 1920.; Југословенска изложба, Лондон 1930.

Излагања у земљи: Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; *Лага*, VI—VIII, XI, XIII, XV—XVIII, XXI—XXV. изложба и изложба у Љубљани 1941.; Пета југословенска изложба, 1922.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; XI. јесења изложба београдских уметника; XI. пролећна изложба југословенских уметника; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара, 1940.

Постхумна излагања: Српска скулптура до 1941., 1963. За композицију *Eclosion* награђен похвалницом на изложби у Паризу 1920. Тај рад постављен је доцније као фонтана *Девојка са јолубовима* пред зградом Уметничког павиљона на Малом Калемегдану, где се и данас налази сама фигура девојке.

У своје опусу највише је неговао портрет и женски акт. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

БЕЦИЋ ВЛАДИМИР, сликар.

Славонски Брод, 1. јуни 1886. — 24. мај 1954., Загреб. Похађа, као студент права, 1904. приватну сликарску школу Б. Чикоша и К.М. Црнчића у Загребу. 1905—09. борави у Минхену, где прво похађа приватну сликарску школу В. Книра, а потом Академију код Хертериха и Хабермана. 1909—10. борави у Паризу и ради у Grande Chaumière. 1910—13. борави у Осјеку. 1913. прелази у Србију. Краће време ради у Уметничко-занатској школи, а почетком 1914. одлази у Битољ за наставника цртања. 1914—15. ратни сликар у српској војсци, са којом прелази Албанију. 1916—18. стални ратни дописник париског листа *L'Illustration*. 1919—23. живи у Блажују. Од 1923., када је постављен за професора Више школе за умјетност и умјетнички обрт, живео у Загребу. 1934. изабран за правог члана Југославенске академије знаности и умјетности.

1912. био члан *Међулића*, друштва српско-хрватских уметника; 1919. припада *Групи уметника* у Београду. 1923—25. члан *Групе независних*. 1925—29. члан *Групе четиорице*: Бабић, Бецић, Мише, Ванка. 1930—33. члан *Групе тројице*: Бабић, Бецић, Мише. 1936—40. члан *Групе хрватских уметника*.

Први пут излагао 1904. на Првој југословенској изложби. Самосталне изложбе: Загреб — 1910., 1919., 1921.; Осиек — 1922.

Излагања у иностранству: Јесењи салон, Париз 1909.; Међународна изложба, Рим 1911. — у павиљону Србије; Међународна изложба модерне уметности, Женева 1920—21.; Изложба у Њујорку 1925.; Изложба у Па-

рзу 1926.; Југословенска графика, Цирих и Сент Гален 1926.; Међународна изложба индустријске уметности, Филадельфија 1926.; Југословенска графика, Лавов 1927.; Југословенска изложба, Барселона 1929.; Југословенска изложба, Лондон 1930.; Југословенска изложба, Венеција 1938. — XXI. Бијенале; Сликаство и вајарство народа Југославије XIX. и XX. века, СССР-Пољска-Чехословачка-Мађарска, 1947—48. — иста изложба и у Југославији 1946.; Савремено југословенско сликарство, Атина 1953.

Израгања у земљи: Јубиларна изложба *Друштва уметности*, Загреб 1905.; Изложба слика и пластике, Осиек 1910.; Радови домаћих уметника, Осиек 1911.; Југословенске изложбе, IV—VI.; Изложба *Хрватској друштва уметности*, Загреб 1913.; Пролећни салон: VIII. — Осиек 1920., XVII—XIX., Загреб 1923—24.; Група независних: Загреб 1923., Сплит 1924., Сента—В. Кикинда—Н. Бечеј—Ст. Бечеј—В. Бечкерек 1925.; Изложба Салона Улрих, Винковица 1923.; Уметничка изложба, Карловац 1929.; Група четворице: Загреб 1925., 1928—29.; Изложба *Дјела*, Загреб 1927.; Изложба Савеза за унапређење туризма, Сушак 1928.; Изложба домаћих сликара, Загреб 1929.; Изложба дјела наших сликара рођ. 1885—1895., Загреб 1930.; Пролећне изложбе југословенских уметника, II, VIII—XII.; Група тројице: I—IV., Загреб 1930—33., V. — Љубљана 1933., VI. — Сарајево 1934., VII. — Загреб 1934., VIII. — Сплит 1934., IX. — Загреб 1935.; Група хрватских уметника: X. — Загреб 1936., XI. — Варајдин 1936., XII. — Загреб 1937., XIV. — Загреб 1939., XV. — Загреб 1940.; Пола вијека хрватске уметности, Загреб 1938.; VIII. изложба ликовне секције Друштва за унапређење науке и уметности, Осиек 1938—39.; Уметничка изложба, Загреб 1939.; I. годишња изложба хрватских уметника, Загреб 1940.; Изложба Јадранске страже, Загреб 1940.; УЛУХ: I—VII. изложба, Загреб 1946—52.; Изложба дарова чланова кандидата НФ — Загреб 1950.; Изложба поводом фестивала у Дубровнику — 1950.; Изложба у част избора за Сабор НРХ — Осиек 1950.; Изложба — Ријека 1951.; Изложба — Опатија 1951.; Ликовне биљешке — Загреб 1951.; Изложба графике, Загреб 1948.; 100 год. осјечког сликарства, Осиек 1950.; Ликум, II. изложба, Загреб 1950—51.; Изложба у част 10-год. устанка у Хрватској, Загреб 1951.; Слике, кипови, графика — Загреб 1951.; Рачић-Краљевић-Бецић-Херман, Љубљана 1952.; Пола века југословенског сликарства, Љубљана-Загреб-Београд 1953.

Постхумна израгања: I. југословенски тријенале, 1961. — у одељку *Присујиноси*; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.; Акварели из збирке Музеја савремене уметности, 1966.; Српске народне јуначке песме — илустрације југословенских уметника из 1913—14., 1967.; Трећа деценија — Конструктивно сликарство, 1967.

Југославенска академија знаости и уметности приредила је ретроспективну изложбу његових радова 1957. у Загребу и у Љубљани. Модерна галерија Југославенске академије приказала је изложбу његових радова из свога фондуса у Загребу 1968.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

ВУКАНОВИЋ БЕТА, сликар.

Бамберг, Баварска, 16. април 1872.
Рођена у породици Вахштауег. Завршила Школу за примењену уметност у Минхену 1891. Годину дана ради приватно код Мара — сликарство и Дасино — графику. 1897. завршила Женску академију у Минхену. 1895—97., упоредо са студијама у Женској академији, ради у атељеу А. Ајбеа. 1897—98. борави у Паризу и ради у академији Delecluze. 1898. са супругом Ристом Вукановићем долази у Србију. 1900. оснива са Ристом Вукановићем Уметничку школу у Београду — на месту првобитне Кутликове — на савременом ступњу ликовне наставе. Ову школу као приватну под државним надзором воде до 1905., када је прерасла у државну Уметничко-занатску школу. Од 1905. до 1936. професор Уметничко-занатске одн. Државне уметничке школе

у Београду. У Балканским ратовима и у I. рату до 1915. добровољна болничарка. 1916—18. борави у Франуској. Један од оснивача *Lage* 1904. и њен члан непрекидно до данас.

Први пут излагала 1898. у Минхену на изложби Уметничког удружења. Самосталне изложбе: Београд 1898. — са Р. Вукановићем и С. Роксандићем; Београд 1899. — са Р. Вукановићем; Београд 1910.; Клермон Феран 1919.; Призрен 1927.; Београд 1958. — ретроспектива поводом 60-огод. уметничког рада; Београд 1966.; Суботица 1966.; Београд 1968. — ретроспектива карикатура.

Израгања у иностранству: Светска изложба, Париз 1900.; I. међународна изложба графике *Vianco e nego*, Рим 1902.; Српска изложба, Лондон 1907.; II. међународна изложба жена уметника, Торино 1913.; Салон француских уметника, Париз 1914.; Салон хумориста, Париз 1914.; Српска изложба, Лион 1917.; Југословенска изложба, Париз 1919.; Изложба жена уметника земаља Мале антанте, Румунија—Чехословачка 1938. — исте године и у Југославији.

Израгања у земљи: Југословенске изложбе, I—VI.; *Laga*, I—XLI. изложба и изложбе у Скопљу 1926., у Сплиту 1927., у Крагујевцу 1938., у Петровграду 1939., у Љубљани 1941.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Изложба карикатура 1924. и 1927.; Јесење изложбе београдских уметника, I—III.; Изложба слика старог и новог Београда наших савремених уметника, 1932.; Изложба у Женском клубу 1937.; УЛУС: I—XX, XXXI, XXXIII, XXXIV. изложба и изложбе — У корист рањених бораца 1944., Графика, цртеж, акварел, пастел 1950., Цртеж, темпера, акварел, Сплит и Ријека 1953.; Београдски мотиви 1954., Ниш 1954., Љубљана 1958. и 1965., Титоград—Сарајево 1959.; Пејсажи Београда, 1951.; Наши уметници у делима из младих дана, 1957.; Београде, вољени граде... 1957.; Плениристи, 1960.; Сава Шумановић и српски пејсаж између два рата, Ср. Митровица 1962.; Антон Ајбе и његова школа, Љубљана 1962.; Мртва природа у београдском сликарству 1918—1941., 1962.; Акт у београдском сликарству 1918—1941., 1962.; Портрет у београдском сликарству 1918—1941., 1963.; Жене Србије — ликовни ствараоци, 1963.; Надежда Петровић и почеци модерног српског сликарства, Ср. Митровица 1963.; Пејсаж у београдском сликарству 1900—1941., 1963.; Из дела светског сликарства — изложба копија, 1964.; II. југословенски тријенале, 1964.; III. меморијал Надежде Петровић, Чачак 1964.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Београдске уметнице, 1964—65.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.; Београдске аукције слика, I—IV., 1965—68.; I. аукција слика, Чачак 1966.; Плениристи и импресионисти, 1967.; Београдске уметнице, 1967—69.; Портрети београђана, 1968.

У свом сликарском опусу негује предео, портрет, акт, композицију, — у техници уља, пастела и акварела. Зачетник је уметничке карикатуре у нашој средини. Карикатуре су јој објављене у многим листовима и у часопису *Нова Европа*, Загреб, 1921.

Бавила се и графиком, примењеном уметношћу и илустрацијом. Илустровала је *Ојштинско геше* Б. Нушића, 1902., и књигу Милице Јанковић *Зеца и миш*, 1934. На Светској изложби у Паризу 1900. добила награду за слику *Слава*. 1969. добила Седмојулску награду СР Србије.

Један је од оснивача Удружења српских уметника за пластичне уметности и музику у Београду 1898.

Један је од оснивача Удружења ратника сликара и вајара у Београду 1939.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

Адреса: Студентски трг 5, Београд.

ВУЧЕТИЋ ПАШКО, сликар.

Сплит, 17. фебруар 1871. — 15. март 1925., Београд. Прве поуке из сликарства добија од брата архитекте. 1886. ступа у Сликарску школу у Трсту. 1893. уписује се у Академију у Венецији. 1895. прелази у Минхенску

академију. 1898. одлази у Рим, а 1902. у Фиренцу. 1903. долази у Београд. добија српско држављанство. 1905—06. обилази манастире у Србији и копира фреске за Народни музеј. У I. светском рату учествује као ратни сликар. Насликао је преко 100 слика из одбране Београда 1914—15. По преласку Алабаније борави 1916—18. у Италији и у Франуској. После рата живео до смрти у Београду.

До 1906. био члан *Lage*. 1906. припада *Југословенској уметничкој колонији*. 1907—12. члан *Српској уметничкој удружења*.

Први пут излагао 1899. на изложби Уметничког друштва у Минхену.

Самосталне изложбе: Сплит 1901., Београд 1904., Београд 1908., Бари и Рим 1916., Ница 1917., Београд 1919., Загреб и Сплит 1920., Београд 1922.

Израгања у иностранству: Међународна изложба, Париз 1900. — павиљон Србије; Међународна изложба, Рим 1911., Југословенска изложба, Париз 1919.

Израгања у земљи: Југословенске изложбе, I. и IV.; *Laga*, I изложба; Југословенска уметничка колонија, 1907.; Српско уметничко удружење, 1908.; I. далматинска уметничка изложба, Сплит 1908.; Изложба уметника из Београда, Сомбор 1921.

Постхумна израгања: Пола вијека хрватске уметности, Загреб 1938.; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара, 1940.; Плениристи, 1960.; Надежда Петровић и почеци модерног српског сликарства, Сремска Митровица 1963.; Српска скулптура до 1941., 1963.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.; Плениристи и импресионисти, 1967.

Радио је и иконографију. Израдио је иконостасе за цркве у Руми — 1903. са У. Предићем, у Радујевцу, у Бору и у Лапову. Бавио се и примењеном уметношћу. Радио је унутрашње декорације у згради Народне банке у Београду.

Упоредо са сликарством радио је и скулптуру. Од јавних радова израдио је споменик Карађорђу на Калемегдану. Овај споменик постављен 1913. скинут је и уништен од аустројских власти 1916. После рата израдио је за зграду Соколане у В. Бечкереку два гладијатора у над-природној величини.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

ГЛИШИЋ ДРАГОМИР, сликар.

Ваљево, 1/14. март 1872. — 17. јуни 1957., Београд. У младости био на занату. Показавши наклоност за цртање уписује се 1895. у Сликарску школу К. Кутлика у Београду. По завршеној Кутликовој школи 1899. одлази у Минхен где је 1904. завршио Академију. Пред крај студија у Минхену похађа и Школу за примењену уметност. 1904—08. био наставник у занатском школама у Београду, а од 1908. наставник и професор цртања III. мушке гимназије у Београду. У Балканским и у I. светском рату учествовао најпре као војник, а потом био ратни сликар. 1933. стављен у пензију.

1906—08. био члан *Lage*, а потом, до I. рата, члан Српског уметничког удружења. Од 1920. поново члан *Lage*.

Први пут излагао 1904. на I. југословенској изложби у одељку „Српска уметничка омладина на школовању“. Самосталне изложбе: Београд 1904. и 1908.; Шабац 1906; Ваљево 1954.

Израгања у иностранству: Српска изложба, Лондон 1907.; Југословенска изложба, Барселона 1929.; Југословенска изложба, Лондон 1930.

Израгања у земљи: Југословенске изложбе, II—VI.; Српско уметничко удружење, 1908.; *Laga*, V—XXX. изложба и изложбе: Скопље 1926., Сплит 1927., Крагујевац 1938., Петровград 1939., Љубљана 1941.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Стална уметничка галерија, 1926.; Јесење изложбе београдских уметника, I—III. и VI—X.; Пролећне изложбе југословенских уметника, II, V—VII, IX, XI, XII.; Југославија у слици, 1930.; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара,

1940.; УЛУС: Изложба у корист рањених бораца, 1944, I—IX, XI—XV, XVIII—XXI, XXIII. изложба и изложба у Нишу 1954.; Изложбе Савеза ликовних уметника Југославије: II, Цетиње—Сарајево 1951. и IV, Љубљана 1956.; Пејсажи Београда, 1951.; Наши уметници у делима из младих дана, 1957.

Постхумна израгања: XXXII. изложба *Lage*; Плениристи, 1960.; Портрет у београдском сликарству 1918—1941, 1963.; Надежда Петровић и почеци модерног српског сликарства, Сремска Митровица 1963.; Пејсаж у београдском сликарству 1900—1941., 1963.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Српска сликарска школа Кирила Кутлика, 1964.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.; Београдска аукција слика, II—IV., 1966—68.; I—II. аукција слика, Чачак 1967—68.; Летња изложба Продајне галерије, 1967.; Савремено београдско сликарство, 1967.; Плениристи и импресионисти, 1967.; Портрети београђана, 1968.

Комеморативна изложба његових радова приређена је у Београду 1957.

У своме сликарском опусу највише је неговао предео и портрет. Бавио се и иконографијом: израдио иконостас цркве у селу Мишљеновцу — Хомаље, и велике иконе на иконостасу цркве св. Архангела Гаврила у Београду. Радио и илустрације за народне песме.

Један је од оснивача Удружења ратника сликара и вајара у Београду 1939.

За члана Удружења ликовних уметника у Београду примљен је у IV. седници 6. децембра 1919. Године 1929. био председник Удружења.

ГОЛУБОВИЋ МИЛОШ, сликар.

Крагујевац, 18/31. март 1888. — 21. мај 1961., Београд. Школовање започео у Уметничкој школи Ристе и Бете Вукановић.

Завршио Уметничко-занатску школу у Београду 1908. До 1912. боравио у иностранству, усавршавајући се у академјама у Минхену, у Москви и у Прагу. Био у Балканским ратовима. 1913—14. борави у Лозани. У I. светском рату учествовао најпре као борац, а доцније као ратни сликар. 1920. борави у Паризу. Од 1921. био наставник цртања у стручним школама и гимназији. 1954. стављен у пензију.

1912. био члан *Медулића*, друштва српско-хрватских уметника. 1920—22. и од 1927. члан *Lage*.

Први пут је излагао 1912., приредивши самосталну изложбу у Београду.

Самостално је излагао још четири пута: Нови Сад 1926. — са В. Поморишцем и Мих. С. Петровом; Београд 1927. — са В. Поморишцем и Ж. Лукићем; Београд 1930. — са Миодрагом Петровићем и С. Беложанским; Београд 1939. — са Здравком Секулићем.

Израгања у иностранству: Југословенска изложба, Париз 1919; Југословенска изложба, Барселона 1929.; Југословенска изложба, Лондон 1930.; Југословенска изложба, Лондон 1944.

Израгања у земљи: Југословенске изложбе, IV—VI.; Изложба ратних сликара, 1919.; *Laga*, изложбе: V, VI, IX—XXXIII. и изложбе: Скопље 1926., Сплит 1927., Крагујевац 1938., Петровград 1939., Љубљана 1941.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Стална уметничка галерија, 1926.; Јесење изложбе београдских уметника: I—VI, VIII—XIII.; Пролећне изложбе југословенских уметника: I—III, V—VII, XI, XII.; Југославија у слици, 1930.; Изложба слика старог и новог Београда савремених уметника, 1932.; УЛУС: Изложба у корист рањених бораца, 1944., I, IV—XXI, XXIII—XXX. изложба, и изложбе: Скопље 1957., Љубљана 1958., Титоград и Сарајево 1959., Приштина 1959., Изложба портрета 1954.; Наши уметници у делима из младих дана, 1957.; Плениристи, 1960.

Постхумна израгања: УЛУС, XXXII. изложба; *Laga*, XXXIV. изложба; Сава Шумановић и српски пејсаж између два рата, Сремска Митровица 1962.; Надежда Петровић и почеци модерног српског сликарства, Сремска Митровица 1963.; Портрет у београдском сликарству 1918—1941.; 1963.; Пејсаж у београдском

сликарству 1900—1941., 1963.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; II. београдска аукција слика, 1966.; Летња изложба Продајне галерије, 1967.; Пленеристи и импресионисти, 1967.; Савремено београдско сликарство, 1967.; Портрети београђана, 1968. Комеморативне изложбе: 1962., Уметнички павиљон, УЛУС; 1964., Галерија Културног центра Београда. Један од оснивача Удружења ратника сликара и вајара у Београду 1939. Један од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

ЖИВАНОВИЋ МОМЧИЉО, графичар.

Београд, 29. новембар 1880. — 6. април 1941., Београд. Рођен у породици архитекте Душана Живановића. По завршеној Реалији у Београду уписао се 1899. у Уметничку академију у Бечу. Од 1903. студирао графику у Минхенској академији. 1921—1937. директор Државне уметничке школе у Београду. Није познато ниједно његово учешће на јавним изложбама у нашој земљи. У јавном уметничком животу учествовао је као организатор ликовне наставе и писац о појединим питањима из области ликовних уметности. Од његових радова из ове области познати су: *Рефлексије о Ренесанси и о Микеланђелу*, Преглед, Београд, I., 1907—08; *Графика и уметничка графика*, Графичка изложба, Београд 1934. — увод у каталог; *Школе за примењену уметност*, Београд 1938.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919. Год. 1920. био секретар Удружења.

ИВАНОВИЋ ЉУБОМИР, сликар.

Београд, 12/25. март 1882. — 23. новембар 1945., Београд. Сликарско школовање започео 1899. у Кутликовој школи. 1904. завршио Уметничку школу Ристе и Бете Вукановић. 1909. завршио Уметничку академију у Минхену. Исте године постављен за наставника гимназије и додељен на рад Уметничко-занатској школи у Београду, у којој врши дужност наставника вечерњег акта и цртања главе и акта. 1921—22. и 1929—30. борави у Паризу. На дужности професора Уметничке школе остаје за све време њена постојања до 1937. 1939. изабран за редовног професора Академије ликовних уметности у Београду за графику, у коме звању остаје до смрти.

Од 1909. био члан *Лаге*.

Први пут излагао 1904. на Првој југословенској изложби у одељку „Српска уметничка омладина на школовању“. Самосталне изложбе: Београд 1919. — са Ђ. Јовановићем; Београд 1923. — са Ђ. Јовановићем и Б. Стевановићем; Београд 1925. — са Ж. Настасијевићем; Београд 1926.; Београд 1928.; Београд 1939.

Излагања у иностранству: Српска изложба, Лондон 1907.; Југословенска изложба, Париз 1919.; Салон француских уметника, Париз 1921—22. и 1929—30.; II. међународна изложба оригиналног дрвореза, Париз 1928.; Југословенска изложба, Барселона 1929.; Југословенска изложба, Лондон 1930.; Југословенска изложба, Амстердам и Брисел 1932.; Југословенска графика, Кошице и Брно 1938.; Југословенска графика, Копенхаген, Одензе и Архауз 1938.; Југословенска графика, Гетеборг 1939.

Излагања у земљи: Југословенске изложбе, II, IV—VI.; *Лага*, II—IX, XI—XXV. изложба и изложбе у Скопљу 1926., у Сплиту 1927., у Крагујевцу 1938., у Петровграду 1939. у Љубљани 1941.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Јесење изложбе београдских уметника, I, V, X—XI.; Пролетне изложбе југословенских уметника, I, IV, VII, IX—X.; Југославија у слици, 1930.; Југословенске графичке изложбе, I—III., 1934., 1937., 1938.; УЛУС, Изложба у корист рањених бораца и I. изложба.

Постхумна излагања: УЛУС, II. изложба; Сликарство и вајарство народа Југославије XIX. и XX. века, Југославија—СССР—Пољска—Чехословачка—Мађарска 1946—48.; Београдско сликарство почетком XX. века, 1949.; Савремена југословенска графика, Љубљана 1951.; 70 сликарских и вајарских дела из времена 1920—1940., 1951.; Београдски пејсаж, 1951.; Изложба графике, 1952.; *Лага*, XXVI. изложба; Мајсторска дела графике и цртежа од 1900., Арбон 1954.; 150 листова из колекције Графичког колектива, 1960.; Надежда Петровић и поети модерног српског сликарства, Сремска Митровица 1963.; Српска сликарска школа Кирила Кутлика, 1964.; Југословенска графика XX. века 1965.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.; Југословенски цртеж XX. века из збирке Музеја савремене уметности, 1966.; Продајна галерија, летње изложбе 1966—67.; I и II. аукција слика, Чачак 1967—68.; Савремено београдско сликарство, 1967.; Пленеристи и импресионисти, 1967.; Уметници XX. века — академици, 1968.

Ретроспективну изложбу његових радова приредило је 1956. у Београду Удружење ликовних уметника Србије. 1966. организована је у Нишу изложба његових дела из колекција Синише Пауновића.

До I. рата неговао је напоредо и уље и цртеж. Између два рата свој уметнички рад посвећује искључиво цртежу оловком, дрворезу и линорезу, обрађујући углавном предео.

Објавио је, поред низа прилога у листовима и периодичним издањима, и три албума цртежа: *Јужна Србија*, Београд 1928., Државна штампарија, — 40 цртежа; *Предели из Шумадије и Јужне Србије*, Београд 1931., св. 5 Атласа Географског друштва, — 16 цртежа; *Цртежи — Југословенски предели*, Београд 1937., Државна штампарија, — 52 цртежа.

Илустровао је три књиге путописа Живка Милићевића: *У истојбини наших койаничара и зографа*, Београд 1927.; *Ог Охрида до Санџака*, Београд 1928.; *Зайиси о српској земљи*, Београд 1940.; као и књигу Момчила Милошевића *Писма из Париза*, Београд 1931.

Објавио је две мапе оригиналних дрвореза: *Стари Париз*, Београд 1932., — збирка од 6 дрвореза, отиснута у 25 примерака; *Из наших крајева*, Београд 1934., — збирка од 10 дрвореза, отиснута у 50 примерака.

Избор из његовог стваралаштва објавио је 1952. Издавачки завод „Југославија“ под насловом *Љубомир Ивановић, Цртежи и графика*.

Бавио се и сабирањем радова нашег старог уметничког занатства. Његова збирка са преко 3000 предмета чини основ данашњег Музеја примењене уметности у Београду.

1922., фебруара 16., изабран је за дописног члана Српске краљевске академије.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919. Једно време био је и председник Удружења.

ЈОВАНОВИЋ ЂОРЂЕ, вајар.

Нови Сад, 21. јануар 1861. — 23. март 1953., Београд. Вајарство студирао од 1884. у академијама у Бечу, у Минхену и у Паризу, где је дипломирао 1890. код Шапија и Анжалбера. До 1903. живи стално у Паризу, са изузетком год. 1891. када је краће време био наставник цртања I. београдске гимназије. 1905—1919. професор и директор Уметничко-занатске школе у Београду. За време рата борави у Француској. 1919. професор IV. београдске гимназије. Од 1921. инспектор Министарства грађевина. 1926. стављен у пензију.

Један од оснивача *Лаге* 1904. и њен члан до 1910. До рата члан *Медулића*. После рата члан *Лаге* 1920. и од 1932.

Први пут излагао 1889. на изложби Париског салона. Самосталне изложбе: Нови Сад 1895., Београд 1901., Београд 1919. — са Љ. Ивановићем, Београд 1921., Београд 1923. — са Љ. Ивановићем и Б. Стевановићем, Београд 1933.

Излагања у иностранству: Светска изложба, Париз 1889. и 1900.; Париски салон, 1889—1919.; Међународна изложба костима, Петроград 1902—03.; Изложба Па-

риске општине, 1903.; Српска изложба, Лондон 1907.; Међународна изложба, Рим 1911.; Српска изложба, Лион 1917.; Југословенска изложба, Женева 1918.; Југословенска изложба, Париз 1919.

Излагања у земљи: Југословенске изложбе, I—IV.; *Лага*, I—III, V, VII—VIII, XV, XVII, XXI—XXII, XXIV—XXV.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Изложба поводом 100-год. I. мушке гимназије у Београду, 1939.; УЛУС, I. изложба; I. изложба Војводине, Нови Сад 1946.

Постхумна излагања: *Лага*, XXVI.; Српска скулптура до 1941., 1963.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.; Српски уметници XIX. века — академици, 1968.

Споменици: Јосиф Панчић, 1891., Београд; Кнез Милош, 1898., Пожаревац; Кнез Милош, Неготин — уништен од бугарских окупатора у I. рату; Косовски споменик, 1891—1900., Крушевац; Победник, 1928. Панаћин; Војвода Вук, 1929., Београд; Вук Караџић, 1932., Београд.

Бисте на јавним местима: Јован Суботић, Београд—Калемегдан; Коста Таушановић, Београд—Калемегдан; Бранко Радичевић, Ср. Карловци; Сава Текелџа, Ср. Карловци; Патријарх Бранковић, Ср. Карловци; Ј.Ј. Змај, Рума; већи број биста на Новом гробљу у Београду, као и плакета и рељефа.

Радови на јавним местима: Србија, Београд — Народна банка; Никола Спасић, Београд — зграда Задужбине Н. Спасића; Србија, Београд — купола зграде Министарства финансија; четири статуе у вештачком камену, Београд—фасада зграде Министарства финансија; четири монументална рељефа, Београд — фасада зграде Народне скупштине; Велика Србија, 1901., Крагујевац, Војно-технички завод; Историја српске књижевности, Београд — Универзитет; Наука и уметност, Београд — Српска академија наука и уметности.

Награде: Светска изложба у Паризу 1889. — бронзана медаља; Светска изложба у Паризу 1900. — златна медаља; Изложба Париске општине 1903. — сребрна медаља; Међународна изложба костима у Петрограду 1902—03. — сребрна медаља.

1920., фебруара 16., изабран за право-редовног члана Српске краљевске академије.

У издању Академије објављен је 1933. албум његових радова под називом *Вајарски радови академика Ђорђа Јовановића*.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

ЛАЗАРЕВИЋ АНЂЕЛИЈА, сликар.

Београд, 3/16. октобар 1885. — 25. фебруар 1926., Београд.

Рођена у породици књижевника Лазе Лазаревића. 1899. уписала се у Кутликову школу. Школовање наставила у Уметничкој школи Ристе и Бете Вукановић. Због болести имала је често прекиде у школовању, тако да је тек 1911. завршила Уметничко-занатску школу у Београду. 1914. борави краће време у Минхену. За време балканских ратова и у I. светском рату до 1915. била, иако и сама нарушеног здравља, добровољна болничарка. 1920—1921. борави у Паризу годину дана, а 1922. била краће време у Бечу. Као наставник цртања службовала у Београду 1911—1924. у I. женској гимназији, и 1924—1926. у Сплиту, у Средњој обртној школи. Први пут излагао 1920. на V. изложби *Лаге*, чији је члан била до смрти.

Излагања у земљи: *Лага*, VI—VIII. изложба; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Пета југословенска изложба, 1922.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.

Постхумна излагања: IX. изложба *Лаге*; Ретроспективна изложба радова српских сликарки, 1938.; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара, 1940.; Жене Србије — ликовни ствараоци, 1963.; Српска сликарска школа Кирила Кутлика, 1964.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Портрети београђана, 1968.

У свом сликарском раду највише је неговала предео у техници акварела.

Бавила се и књижевним радом. Написала је неколико приповедака које су штампане у часопису *Мусао*. Избор из њеног приповедачког дела објављен је постхумно у издању Српске књижевне задруге под називом *Паланка у њанини и Лујана*, Београд 1926. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

МАРИНКОВИЋ АНА, сликар,

Београд, 7. април 1882.

Завршила Вишу девојачку школу у Београду, где јој је наставник цртања била Надежда Петровић. Сликарство је почела да учи приватно код Бете Вукановић. Затим похађа Уметничку школу Ристе и Бете Вукановић, коју завршава када је ова школа прерасла у Уметничко-занатску школу у Београду. По завршеном школовању учила је још годину дана приватно у атељеу Ристе и Бете Вукановић. У два маха, по пола године, усавршавала се у приватним академијама у Паризу и у Лондону. За време балканских ратова 1912—1913. и у I. светском рату до повлачења преко Албаније била добровољна болничарка. Између два рата живи у Београду. Од 1946. борави у Француској.

У току школовања излагала на изложбама Уметничко-занатске школе у Београду. По завршеном студирању први пут излагала 1910. као гост на IV. изложби *Лаге*. Од 1920., као редован члан овога друштва, излагала је до рата на свима његовим редовним изложбама: V—XXV и на изложбама ван Београда: Скопље, Сплит, Крагујевац, Петровград, Љубљана; а исто тако и на послератним изложбама *Лаге* од 1953.: XXVI—XXVIII, XXX—XLI.

Излагања у иностранству: II. међународна изложба жена уметника, Торино 1913.; Југословенска изложба, Лондон 1930.; Југословенска изложба, Брисел и Амстердам 1932.; Жене уметници земаља Мале антанте, Румунија и Чехословачка 1938. (и у Југославији исте године).

Излагања у земљи: Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; V. и VI. југословенска изложба; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Стална уметничка галерија, 1926.; I, II, X, XI. јесења изложба београдских уметника; I, III, V—X, XII. пролетна изложба југословенских уметника; Изложба у Женском клубу, 1937.; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара, 1940.; УЛУС — изложба у корист рањених бораца и II. изложба; Пленеристи, 1960.; Жене Србије — ликовни ствараоци, 1963.; Пејсаж у београдском сликарству 1900—1941., 1963.; Из дела светског сликарства — изложба копија, 1964.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Београдске уметнице, 1967.; Летња изложба Продајне галерије, 1967.; Пленеристи и импресионисти, 1967.

Члан оснивач Удружења ратника сликара и вајара у Београду 1939.

Један од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

Адреса: Manoir de Laharraga, Guéthary, France, В.Р.

МАРКОВИЋ СТРАЈНИЋ ЈОВАНКА, сликар.

Земун, 15. октобар 1883.

Почела да црта у раној младости уз свог брата Др Петра Марковића који се аматерски бавио сликарством. 1903—04. посећује неколико месеци Уметничку школу Ристе и Бете Вукановић. Извесно време, у периоду 1904—07., ради у Загребу у приватној школи сликара Б. Чикоша и М.К. Црнчића. 1909—13. била у Женској уметничкој школи у Бечу. 1912. и 1913. похађа Летњу школу проф. Хајека у Дахау код Минхена. 1914. борави краће време у Италији. За време рата била у Загребу, где једно време похађа течај цртања акта код Љ. Бабића. 1921. борави осам месеци у Паризу и ради у Академији Grande Chaumière. 1924. удајом мења презиме у Страјнић. 1924—1928. борави у Прагу. Од 1928. живи у Дубровнику. Први пут излагала 1913. у Торину на II. међународној изложби жена уметника.

Самостално излагала у Београду 1934. Излагања у земљи: Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; *Лага*, VI. изложба; Југословенске изложбе, V. и VI.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Клуб ликовних уметница из Загреба, Дубровник 1937.; Изложба Клуба ликовних уметница у Загребу, Загреб 1939. и 1940.; XIII. јесења изложба београдских сликара и вајара; Уметничка изложба дубровачких сликара и вајара, Дубровник 1952.; Цавтат и околина у делима југословенских уметника, Цавтат 1953.; Жене сликарке, Дубровник 1954.; Група дубровачких уметника, Дубровник 1955.; Изложба земунских сликара и вајара, Земун 1956.; Првوماјска изложба дубровачких уметника, Дубровник 1958.; УЛУХ, Изложба поводом Дубровачког фестивала, Дубровник 1959.; Изложбе жена уметница поводом 8. марта, Дубровник 1967, 1968, 1969.; УЛУС, 48. изложба. За члана Удружења ликовних уметника у Београду примљена је у III. седници, 29. новембра 1919. Адреса: Машановићева 4, Дубровник 1.

МИЛИВОЈЕВИЋ МИЛИЦА, сликар.

Јагодина, 29. март 1889. — 1. новембар 1963., Београд. Сликаство почела да учи приватно у атељеу Бете Вукановић. Студирала у Уметничкој академији у Минхену 1906—1911., а потом у Паризу до 1914. За време I. светског рата боравила у Француској. 1919. постављена за наставника цртања гимназије у Охриду, а од 1924. на истој дужности била у Београду. Била је члан *Lage*. Први пут излагала 1923. на VII. изложбе *Lage*. Излагања у земљи: *Лага*, VIII—XII, XIV—XVIII. XXI, XXII. изложба и изложбе у Скопљу. 1926, и у Сплиту 1927.; Шеста југословенска изложба, 1927.; I пролећна изложба југословенских уметника; I. јесења изложба београдских уметника; Југославија у слици, 1930.; Изложба у Женском клубу, 1937.

Од 1938. повукла се из јавног уметничког живота, и до смрти излагала је само један пут: 1946. на III. изложби УЛУС-а.

У почетку свог сликарског рада радила је углавном портрет, а касније скоро искључиво предео. За члана Удружења ликовних уметника у Београду примљена је у V. седници, 13. децембра 1919.

МИЛИЧЕВИЋ КОСТА, сликар.

Врака код Скадра, око 1877. — 10. фебруар 1920., Београд. Рођен у свештеничкој породици. У Скадру завршава српску основу школу, а потом италијанску. Прве поуке из сликарства добија од Орлова, руског конзула у Скадру, који се аматерски бавио сликарством. Око 1894. прелази са оцем у Србију. 1895. уписује се у Кутликову школу коју похађа са прекидима. 1896—97. и 1898. борави у Прагу и Бечу на студијама, под веома тешким материјалним условима. 1902. одлази у Минхен и ради у атељеу А. Ажбеа. 1903. враћа се у Београд и уписује у Уметничку школу Ристе и Бете Вукановић. Даље школовање праћено сталним материјалним недаћама — једно време се издржава радећи фирме, наставља са прекидима у Уметничко-занатској школи у Београду коју завршава 1910. У I. светском рату учествује најпре као војник, а по преласку Албаније, као ратни сликар Врховне команде на Крфу. 1919. постављен за наставника вечерњих занатских школа у Београду. Од 1910. био члан *Lage*.

У току школовања излаже на изложбама Уметничко-занатске школе у Београду. По завршеним студијама први пут излаже 1910. као гост на IV. изложбе *Lage*. За живота излагао је још само два пута: 1912. на Четвртој југословенској изложби и 1919. на Изложби ратних сликара.

Маја 1920. Удружење ликовних уметника придружило је у Београду посмртну изложбу његових радова. Крајем 1936. *Цицејина Зузорић* организовала је у Београду изложбу његових радова. Народни музеј у Београду

приредио је 1960. заједничку ретроспективну изложбу Милана Миловановића и Косте Миличевића. Постхумна излагања: *Лага*, V. и VIII. изложба; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Пета југословенска изложба; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара, 1940.; Српско сликарство XVIII. и XIX. века, 1945.; Београдско сликарство почетком XX. века, 1949.; Пејсажи Београда, 1951.; Пола века југословенског сликарства, Љубљана-Загреб-Београд 1953.; Пејсаж у београдском сликарству 1900—1941., 1963.; Надежда Петровић и почеци модерног српског сликарства, Сремска Митровица 1963.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Српска сликарска школа Кирила Кутлика, 1964.; Југословенски цртеж XX. века из збирке Музеја савремене уметности, 1966.; Пленеристи и импресионисти, 1967.; Портрети београђана, 1968.

У своје сликарском опусу нарочито је неговао предео и портрет. Бавио се и иконографијом. Израдио је иконостас цркве у Железнику. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

МИЛИЧИЋ ЈОСИП-СИБЕ, сликар.

Брусје, о. Хвар, 3. април 1886. — крај 1944. или почетак 1945., Бари, Италија. Завршио гимназију у Задру 1905. Студирао романтику и славистику у Бечу, у Фиренци, у Риму и у Паризу. Завршио Филозофски факултет у Бечу 1911. Докторирао у Бечу 1913. Доктор права. 1913—14. био професор гимназије у Београду. У I. светском рату учествовао као добровољац у српској војсци. Одликован два медалјама за храброст — сребрном и златном. 1924. кратко време ради у Министарству спољних послова. Од 1929. у дипломатско-конзуларној служби: секретар посланства у Лондону и конзул у Ротердаму. По окупацији Југославије депортован од стране немачких власти са осталим југословенским дипломатско-конзуларним особљем са територије Немачке и окупираних земаља у Београд, са видним знацима душевне поремећености. У лето 1941. успева да се пребаца у своје родно место на Хвару. 1944. доспева у Бари, где му се, у нервном растројству, крајем 1944. — почетком 1945. губи сваки траг. Још као ђак гимназије почео је да се бави књижевношћу. Од 1904. сарађивао је скоро у свима угледнијим књижевним часописима у нашој земљи, објављујући песме и приповетке. Посебно је објавио: *Пјесме*, 1907.; *Десет њесама о Дон Хуану*, 1909.; *Књига радосија*, 1920.; *Књига вечности*, 1922.; *Борови и маслине*, 1925.; *Величанствени бели брик свейи Јурај*, 1927. — ова два дела наградила Српска краљевска академија; *Жена и Човек*, 1928.; *Моје село Брусје*, 1936.; *Сергеј Иванович Арбузов*, 1936.; *Айокалпаса*, 1941. 1944. објављени су у Барји његови стихови *Десет њесама о паризанима*. Писао је и о ликовној уметности у часописима *Мисао* и *Уметнички преглед*.

Сликаством је почео да се бави аматерски. У почетку је само цртао пером, већином карикатуре; касније студира сликарство, радећи повремено и нередовно у приватним атељеима, посебно у Риму и у Паризу 1918—19.

1919—21. припада *Групи уметника*. 1924. са Добровићем, Бијелићем и Настасијевићем чини *Групу четворице*. Први пут излагао 1919. на Југословенској изложби у Паризу. Самостално излагао у Београду 1921. — са Бијелићем и Добровићем.

Излагања у земљи: Група уметника, 1919.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Пролећни салон: XIII, XV, XVI, XIX. — Загреб 1921., 1922., 1924., XX. — Нови Сад 1924—25., XXIII. — Осиек 1925.; Пета југословенска изложба; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Група четворице, Загреб 1924.

Крајем двадесетих година повукао се из јавног ликовно-уметничког живота. Постхумна излагања: Ратни сликари 1912—1918., 1964., Трећа деценија — Конструктивно сликарство, 1967.

За члана Удружења ликовних уметника у Београду примљен је у VII. седници 3. јануара 1920.

МИЛОВАНОВИЋ МИЛАН, сликар.

Крушевац, 6/19. октобар 1876. — 15. август 1946., Београд.

Један од првих ђака Кутликове школе коју похађа годину дана, 1895—96. Од 1897—1902. борави у Минхену. Годину дана ради у атељеу А. Ажбеа, а потом се уписује у Академију коју завршава 1902. Од 1902—06. борави у Паризу. Једно време ради у академији Колароси. Уметничку академију у Паризу завршио 1906. Професори су му били Л. Бона и А.-Л. Мерси. 1907—10. путује по балканским областима Турске, проучавајући српске средњевековне споменике. 1908. постављен за наставника Реалке у Београду. Од 1912. до 1933., када је пензионисан, био професор Уметничко-занатске одн. Државне уметничке школе у Београду. У балканским ратовима и у I. светском рату до 1915. био ратни сликар. 1916—18. борави у Италији и у Француској. Од 1923. повлачи се скоро сасвим из јавног уметничког живота. Први пут излагао 1904. на I. југословенској изложби у одељку „Српска уметничка омладина на школовању.“ 1907—08. припада *Српском уметничком удружењу*, групи у чијем је оснивању и сам активно учествовао. 1908. члан *Lage*. 1910—12. члан *Медулића*. Самосталне изложбе: Београд — 1906., 1908., 1920.; Рим — 1917.

Излагања у иностранству: Српска изложба, Лондон 1907.; Југословенска изложба, Женева 1918.; Југословенска изложба, Париз 1919. Излагања у земљи: Југословенске изложбе: III. и IV.; Српско уметничко удружење, 1908.; *Нејуначком времену у Ѣркос* — изложба *Медулића*, Загреб 1910.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; VII. изложба *Lage* — као гост; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара, 1940.; Српско сликарство XVIII. и XIX. века, 1945.; УЛУС, I. изложба.

Постхумна излагања: Сликаство и вајарство народа Југославије XIX. и XX. века, Југославија-СССР-Пољска-Чехословачка-Мађарска, 1946—48.; Београдско сликарство почетком XX. века, 1949.; Пејсажи Београда, 1951.; Пола века југословенског сликарства, Љубљана-Загреб-Београд 1953.; Нове аквизиције Модерне галерије — период од 1900—1941., 1962.; Пејсаж у београдском сликарству 1900—1941., 1963.; Надежда Петровић и почеци модерног српског сликарства, Сремска Митровица 1963.; Париз на сликама наших уметника, 1964.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Српска сликарска школа Кирила Кутлика, 1964.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.; II. београдска аукција слика, 1966.; Југословенски цртеж XX. века из збирке Музеја савремене уметности, 1966.; Пленеристи и импресионисти, 1967.

Народни музеј у Београду приредио је 1960. заједничку ретроспективу Милана Миловановића и Косте Миличевића. Изложбу Миловановићевих радова организовао је 1963. и Музеј у Крушевцу. У своје сликарском опусу нарочито је неговао предео и портрет. Бавио се и иконографијом. Израдио је иконостас цркве у селу Глоговици. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919., и први секретар при конституисању његову. 1921. био је председник Удружења.

МИЛОВАНОВИЋ МИХАИЛО, сликар.

Рибашевина код Ужица, 24. фебруар/8. март 1880. — 28. новембар 1941., Ужице. По завршеној основној школи радио каменорезачки занат до своје 24 године. 1904. одлази у Минхен, где осам година студира сликарство, прво код А. Ажбеа, а потом код Хертериха и Хабермана. 1912—1913. учествује у балканским ратовима. 1913—1914. борави на специјализацији сликарства у Прагу. У I. светском рату био ратни сликар. Од 1920. живео у Ужицу, сем год.

1926—1929. када је боравио у Младеновцу где је израдио иконостас цркве и споменик ратницима 1912—1918. Први пут излагао на Југословенској изложби у Паризу 1919.

Самостално је излагао 1938. у Београду и у Новом Саду. Излагања у земљи: Ратни сликари, 1919.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Пета југословенска изложба, 1922.; VII—X. пролећна изложба југословенских уметника.

Постхумна излагања: Ратни сликари 1912—1918., 1964. У своје сликарском опусу највише је радио портрет и композиције из народног и војничког живота. Израдио је и више надгробних споменика ратницима у ужичком крају.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

МИЛОСАВЉЕВИЋ СТЕВАН, сликар.

Опово, 1. октобар 1881. — 9. мај 1926., Дубровник. Завршио Учитељску школу и четири године, 1900—04., био учитељ у Омољци. 1905. завршио Школу за наставнике цртања у Будимпешти. 1905—08. студира код проф. Хабермана у Минхенској академији. У I. светском рату учествовао као добровољац у српској војсци, а по преласку Албаније био ратни сликар. По завршетку рата живео стално у Панчеву. Од 1921. био члан *Lage*. Први пут излагао 1912. на Четвртој југословенској изложби.

Излагања у земљи: Ратни сликари, 1919.; *Лага*: VI—VIII. изложба; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Пета југословенска изложба; Изложба карикатура, 1924.

Постхумна излагања: Културно-уметничка изложба града Панчева 1918—1928., Панчево 1928.; Сликаство у Панчеву, Панчево 1953.; Изложба Јована Поповића и Стевана Милосављевића, Опово 1957.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.

У свом сликарском опусу неговао је предео, портрет и композицију — нарочито иконографску и из ратног живота — у техници уља и пастела.

Бавио се и карикатуром. 1913—14. сарађује у листу *Врач њојаћ*. За време рата израдио је велики број војничких карикатура. После рата ради политичку карикатуру. Избор из ових његових карикатура објављен је постхумно у скромном албуму *Никола Пашић у карикашурама* од Стеве Милосављевића† и Милоша Вушковића, Панчево [1926].

Бавио се и иконографијом и позоришном декорацијом. Израдио је иконостас цркве у Старчеву код Панчева. 1922. израдио је за Народно позориште у Новом Саду декор за *Краљеви јесен* М. Бојића.

Бавио се и новинарством. Био је уредник листа *Банашки радикал*, Панчево.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

МУРАТ МАРКО, сликар.

Лука, о. Шипан, 30. децембар 1864. — 14. октобар 1944., Дубровник.

Опште образовање добио у Дубровнику, где је завршио нижу конфесионалну и вишу државну гимназију. У Задру студирао три године теологију, а 1886. прелази на сликарске студије у Минхен. Завршио Минхенску академију 1893. Од 1894—98. живи наизменично у Дубровнику, у Београду и у Новом Саду. 1898. дефинитивно прелази у Србију и до 1914. живи стално у Београду. 1901—02. на студијском боравку у Риму. До 1905. наставник цртања I. београдске гимназије, а потом, до 1914. професор Уметничко-занатске школе у Београду. За време I. рата, који га је затекао у Дубровнику, конфиниран до 1916. у логорима Болдогасоњ и Нежидер. 1919. постављен за управника Надлештва за уметност и споменике и за конзерватора уметничко-историјских споменика у Дубровнику и у околини. 1932. стављен у пензију. До смрти живео у Дубровнику.

Један од оснивача *Лаге* 1904. и њен члан до 1910. Потом, до рата био члан *Мегулића*, друштва српско-хрватских уметника, и главни представник овога друштва у Србији. 1911—14. члан Одбора за организацију уметничких послова Србије и Југословенства у Београду.

Први пут излагао 1893. на изложби Уметничког удружења у Минхену. Самостално излагао у Београду 1898. и 1904. Самостално излагао и у Дубровнику.

Излагања у иностранству: Светска изложба, Париз 1900. — у павилјону Србије; Српска изложба, Лондон 1907.; Међународна изложба, Рим 1911.; Југословенска изложба, Париз 1919.

Излагања у земљи: Југословенске изложбе, I—V.; *Лага*, I—III. и VIII. изложба; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; V. пролећна изложба југословенских уметника; Изложба поводом 100-огод. I. мушке гимназије у Београду, 1939.

Постхумна излагања: Српско сликарство XVIII. и XIX. века, 1945.; Сликарство и вајарство народа Југославије XIX. и XX. века, Југославија-СССР-Пољска-Чехословачка-Мађарска, 1946—48.; Београдско сликарство почетком XX. века, 1949.; Плениеристи, 1960.; Надежда Петровић и почеци модерног српског сликарства, Сремска Митровица 1963.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.; Плениеристи и импресионисти, 1967.; Уметници XX. века — академици, 1968. У своме сликарском опусу неговао је предео — нарочито из дубровачке околине —, портрет и композицију.

За велику историјску композицију *Улазак цара Душана у Дубровник* награђен на Светској изложби у Паризу 1900.

1920., фебруара 16., изабран је за дописног, а 1940., фебруара 16., за право — редовног члана Српске краљевске академије. Приступном беседом *О сликарству Дубровника* проглашен је за академика марта 1941. Беседа није штампана.

Један је од оснивача Удружења српских уметника за пластичне уметности и музику у Београду 1898.

За члана Удружења ликовних уметника у Београду примљен је акламацијом у VII. седници 3. јануара 1920.

НАСТАСИЈЕВИЋ ЖИВОРАД, сликар.

Горњи Милановац, 13/26. јануар 1893. — 6. мај 1966., Београд.

Завршио Уметничко-занатску школу у Београду 1911. Студије наставља у Минхену 1913—14. У I. светском рату учествује као борац до 1917., а потом као ратни сликар Врховне команде. 1920—1922. борави у Паризу и ради у академији Grande Chaumière код проф. Касталучија. 1920—21. био члан *Лаге*. 1923. члан *Грује шесторице*: Бијелић, Добровић, Кршинић, Настасијевић, Росандић, Стојановић. 1924. члан *Грује четворице*: Добровић, Бијелић, Миличић, Настасијевић. 1928. један од оснивача групе *Зограф*. Од 1936. поново члан *Лаге*, у чијим редовима остаје до смрти.

У току школовања излагао на изложбама Уметничко-занатске школе. По завршеним студијама први пут излагао 1912. на Четвртој југословенској изложби. — Самосталне изложбе: Београд 1923., Београд 1925. — Са Ј. Ивановићем, Београд 1926., Београд 1927., Београд 1966. — ретроспектива у Галерији Културног центра.

Излагања у иностранству: Југословенска изложба, Париз 1919.; Југословенска изложба, Барцелона 1929.; Југословенска изложба, Лондон 1930., Југословенска изложба, Брисел и Амстердам 1932.

Излагања у земљи: Ратни сликари, 1919.; *Лага*, V—VI, XIII, XIX—XXVIII, XXX, XXXII—XXXVII. изложба и изложбе у Крагујевцу 1938. и у Петровграду 1939.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Пета југословенска изложба; Пролећни салон — XIII. и XIX., Загреб 1921. и 1924., XX., Нови Сад 1924—25., XXIII., Осјек 1925.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; *Груја четворице*, Загреб 1924.; Стална уметничка галерија, 1926.; Јесење изложбе београдских

уметника, I—III, VIII—XI.; Пролећне изложбе југословенских уметника, I—V, VIII—XII.; Југославија у слици 1930.; Изложба слика старог и новог Београда савремених уметника, 1932.; УЛУС, VI, VIII, X—XVIII, XXI, XXV, XXVII—XXX, XXXIV. изложба; Пејсажи Београда, 1951.; Наши уметници у делима из младих дана, 1957.; Сава Шумановић и српски пејсаж између два рата, Сремска Митровица 1962.; Акт у београдском сликарству 1918—1941., 1962.; Мртва природа у београдском сликарству 1918—1941., 1962.; Портрет у београдском сликарству 1918—1941., 1963.; Пејсаж у београдском сликарству 1900—1941., 1963.; Париз на сликама наших уметника, 1964.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Нови реализам треће деценије, 1964.

Постхумна излагања: Југословенски цртеж XX. века из збирке Музеја савремене уметности, 1966.; *Лага*, XXXVIII. изложба; УЛУС, 42. изложба; III. деценија — Конструктивно сликарство, 1967.; Плениеристи и импресионисти, 1967.; Портрети београђана, 1968.

Бавио се и иконографијом и фреско сликарством и у овој области извео је ове јавне радове: фреске у сали зграде Народне банке у Скопљу, фреске у одборничкој сали Београдске општине, фреске у капели споменика на Зебрњаку код Куманова — уништено од бугарских окупатора у II. рату, фреске у Успенској цркви у Панчеву, фреске у цркви костурнице у Крупуњу, фреске у згради Уметничког павилјона у Београду — уништено за време II. рата, фреске у неколико породичних капела на Новом гробљу у Београду, иконостас цркве Богородичног покровља у Београду.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

ПАВЛОВИЋ ДРАГОЉУБ, сликар.

Београд, 2/15. фебруар 1875. — 12. децембар 1955., Београд.

Завршио средњу иконописну школу у Сергијеву код Москве. Био годину дана у приватним школама Х. Книра и А. Ајбеа у Минхену, а потом завршио Минхенску академију. 1902. постављен за наставника цртања II. мушке гимназије у Београду, на којој дужности остаје до пензионисања. У ратовима 1912—1918. учествовао као ратни сликар. Крајем тридесетих година повлачи се из уметничког живота, напушта Београд и до смрти живи у Врњачкој Бањи.

Први пут излаже 1906. на I. изложби *Лаге*. 1907—08. припада *Српском уметничком удружењу*. Од 1912. поново члан *Лаге*. Као члан овога друштва излагао је на његовим редовним изложбама V—IX., као и на изложбама у Скопљу 1926., у Сплиту 1927. Једно време, после I. рата, био је и председник *Лаге*.

Излагања у иностранству: Српска изложба, Лондон 1907. Излагања у земљи: Југословенске изложбе, IV—VI.; Изложбе ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Југославија у слици, 1930.; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара, 1940.

Постхумна излагања: Плениеристи, 1960.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.

У своме сликарском опусу најчешће је радио пределе са положаја на Солунском фронту.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919., коме је доцније био неколико година и председник.

ПИЈАДЕ МОША, сликар.

Београд, 22. децембар 1889./4. јануар 1890. — 15. март 1957., Париз.

Врло рано показује наклоност ка цртању. У јесен 1905. напушта гимназију и уписује се у Уметничко-занатску школу у Београду. После неколико месеци напушта школу и почетком 1906. учи сликарство приватно код Пашка Вучетића. У јесен 1906. одлази у Минхен, где на сликарским студијама проводи три године, најпре у приватној школи Х. Книра, а потом две године у Ака-

демији код А. Јанка. 1909—10. борави годину дана у Паризу и похађа неко време академију Grande Chaumière. У пролеће 1910. због материјалних тешкоћа у породици напушта даље школовање и враћа се у Београд. 1911—13. не могавши да живи од сликарског рада, бави се новинарством. 1913—15. наставник цртања Гимназије у Охриду. 1916—18. живи у Београду, бави се сликањем и ради илустрације за народне песме. Ондах по ослобођењу Београда поново се одаје новинарству. 1919. приступа револуционарном радничком покрету Југославије и сву своју активност посвећује њему. Због ове своје активности осуђен је 1925. на дванаест година робије која му је казна доцније, због настављања револуционарне активности на робији, повећана на четрнаест година. За време издржавања казне бавио се повремено сликарским радом, нарочито у годинама 1926., 1931. и 1936. Од 1939—41. активно учествује у јавном уметничком животу. За време II. светског рата и у првим послератним годинама због заузетости политичким и државним пословима није делао као сликар. 1952. подигао је себи атеље и до смрти се активније бавио сликарством, нарочито у годинама 1952., 1954. и 1956.

Први пут је излагао 1919. у Београду на изложби *Грује уметника*, као гост.

Самостално је излагао 1952. у своме атељеу у Београду. Излагања у иностранству: Сликарство и вајарство народа Југославије XIX. и XX. века, СССР-Пољска-Чехословачка-Мађарска, 1947—48. — и у Југославији 1946. Излагања у земљи: Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; XII. пролећна изложба југословенских уметника; XIII. јесења изложба београдских уметника; УЛУС, I и X. изложба; II. изложба Савеза ликовних уметника Југославије, Цетиње-Сарајево 1951.; Пола века југословенског сликарства 1900—1950., Љубљана-Загреб-Београд 1953.

Постхумна излагања: Уметност у Револуцији, Загреб 1959—60.; I. југословенски тријенале, 1961. — одељак *Присујинојци*; Сава Шумановић и српски пејсаж између два рата, Сремска Митровица 1962.; Мртва природа у београдском сликарству 1918—1941., 1962.; Пејсаж у београдском сликарству 1900—1941., 1963.; Југословенски цртеж XX. века из збирке Музеја савремене уметности, 1966.; Трећа деценија — Конструктивно сликарство, 1967.; Уметници XX. века — академици, 1968.; Надреализам — Социјална уметност, 1969.

У своме сликарском опусу неговао је портрет, предео и мртву природу. Највећи број његових радова рађених пре I. рата изгубљен је 1914. приликом транспорта железницом. Радови рађени између два рата великим делом су нестали за време окупације. Његово сачувано сликарско дело обухвата око седамдесет слика и две стотине цртежа.

Комеморативну изложбу посвећену његовом сачуваном делу приредио је Народни музеј у Београду 1957.

Изложбе његових радова приређене су: 1957/58. — Скопље, Сарајево, Загреб, Пула, Љубљана, Сплит, Зрењанин, Панчево, Суботица, Сремска Митровица, Ниш; 1959. — Словењ Градец, Марибор, Цеље, Трбовље, Мурска Собота, Птуј; 1961. — Чачак; 1963. — Јајце; 1969 — Сомбор.

Народни музеј у Београду организовао је 1969. мању изложбу посвећену делу М. Пијаде, Ђ.А. Куна, Б. Баруха и Ј. Рибара.

Краће време бавио се и политичком карикатуром. Оне су објављене у хумористичком листу *Црвени смех*, Београд 1920.

Радио је и илустрације за народне песме. Под псеудонимом *М.С. Плавић* објавио је 1920. у Београду народну песму *Урош и Мрњачевићи*.

Бавио се и ликовном критиком и писао о ликовној уметности. Избор његових радова из ове области објављен је у издању Српске књижевне задруге 1963. под насловом *Моша Пијада, О уметности*.

Био редован члан Српске академије наука и уметности од 14. новембра 1950.

За члана Удружења ликовних уметника у Београду примљен у III. седници 29. новембра 1919..

ПОПОВИЋ БРАНКО, сликар.

Ужице, 15/28. јануар 1882. — новембар 1944., Београд. Похађао једно време, као ученик гимназије, Кутликову школу. Завршио Архитектонски одсек Техничког факултета у Београду 1905. и Уметничку академију у Минхену 1909. Сем тога студирао је посебно историју уметности и архитектуре у Минхену, као и у Паризу где борави од 1909—12. Учесник у ратовима 1912—18. Од 1914. доцент, а од 1920. професор историје уметности Техничког факултета Универзитета у Београду. 1912. био члан *Мегулића*, друштва српско-хрватских уметника. Један од оснивача *Грује уметника*, 1919., и групе *Облик*, 1926. Члан ове групе и њен председник до 1941.

Први пут излагао у Минхену 1909. Самостално излагао 1924. у Прагу — са П. Добровићем. Излагања у иностранству: Интернационална изложба, Париз 1910.; Јесењи салон, Париз 1911.; Југословенска изложба, Париз 1919.; Југословенска изложба, Барцелона 1929.; Југословенска изложба, Лондон 1930.; Југословенска изложба, Рим 1937.; Југословенска изложба, Венеција 1940. — XXII. бијенале. Излагања у земљи: Четврта југословенска изложба; *Груја уметника*, 1919.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Стална уметничка галерија, 1926.; *Облик*, I—IX, XI—XV. изложба.

Постхумна излагања: Ратни сликари 1912—1918., 1964., Нови реализам треће деценије, 1964.; Српска сликарска школа Кирила Кутлика, 1964.; Трећа деценија — Конструктивно сликарство, 1967.; Српске народне јуначке песме — илустрације југословенских уметника, 1967.; Портрети београђана, 1968.

У свом сликарском опусу највише је неговао портрет и предео. Радио је и илустрације за народне песме. Као архитект дао је неколико мањих пројеката. Сарађивао је на изради генералног плана Београда.

Бавио се ликовном критиком, историјом и теоријом уметности. 1920—1935. стални сарадник *Српској књижевној ласници*. 1937—1941. сарадник *Уметничкој прегледа* у коме је, поред осталог, објавио огледе о Надежди Петровић, Ђури Јакшићу, Гоји и чланак *О уметничком облику*.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

ПРЕДИЋ УРОШ, сликар.

Орловат, 7. децембар 1857. — 12. фебруар 1953., Београд. Завршио Уметничку академију у Бечу 1880. у класи проф. Грипенкерла. У току студија добио Гунделову награду — за сликање уљем по мушком моделу. 1882. ради у приватном атељеу проф. Грипенкерла. 1883—85. асистент Уметничке академије у Бечу. У то време по упутству проф. Грипенкерла и арх. Ханзена израдио 13 слика митолошке садржине за фриз Парламента у Бечу. 1885. враћа се у Орловат и ради серију слика из живота својих селјака. 1886—89. борави у Београду, 1890—93. у Новом Саду и у Старом Бечеју. 1894—1909. живи у Орловату, а од 1909. до смрти у Београду. Један од оснивача *Лаге* 1904. и непрекидно је био члан овога друштва.

Први пут излагао 1888. — самостална изложба у Београду.

Самостално је излагао и: 1890. — Нови Сад, Ср. Карловици, Панчево, Вршац; 1910. — Београд; 1920. — Београд; 1949. — Београд и Нови Сад, са Пажом Јовановићем. Излагања у иностранству: Светска изложба, Париз 1889.; Српска изложба, Лондон 1907.; Међународна изложба, Рим 1911.; Југословенска изложба, Лондон 1930.; Сликарство и вајарство народа Југославије XIX. и XX. века, СССР-Пољска-Чехословачка-Мађарска 1947—48. — и у Југославији 1946.

Излагања у земљи: Југословенске изложбе, I, III, IV.; *Лага*, II—VIII, XIII—XIV, XVI, XXI—XXV. изложба и изложба у Петровграду 1939.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Старо српско сликарство у Војводини, Нови Сад 1927.; I. јесења изложба београдских уметника; Српско сликарство

XVIII. и XIX. века, 1945.; I. изложба Војводине, Нови Сад 1946.; Савремени војвођански ликовни уметници, Нови Сад 1948.; Нови Сад кроз историју, Нови Сад 1951.; Пејсажи Београда, 1951.

Постхумна излагања: *Лага*, XXVI. изложба; Сликаство у Панчеву, Панчево 1953.; Српско сликарство XIX. века, 1963. — покретна изложба Народног музеја; Портрет у београдском сликарству 1918—1941., 1963.; Српско сликарство XIX. века, 1965.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.; Српске народне јуначке песме — илустрације југословенских уметника, 1967.; Српски уметници XIX. века — академици, 1968.

Ретроспективну изложбу његових радова приредио је Музеј у Зрењанину 1957.

У својој сликарској опусу највише је неговао портрет и иконографију.

Иконографски радови: црква у Ст. Бечеју, 1890—94; црква у Перлезу, 1896.; патријарширске капеле у Ср. Карловцима, 1900.; манастир Гргетег, 1900—02; црква у Руми, 1902—04., — са П. Вучетићем; капела Димитријевића у Меленцима; капела Радосављевића у Панчеву; Горња црква у Панчеву, 1909—11.; капела Владимира Николића у Ср. Карловцима; капела Богдана Дунђерског у Ст. Бечеју, 1924—26.; Његошева капела на Ловћену, 1925.; црква у Орловату, 1926—28.; православна црква у Цељу, 1923.; црква св. Саве у Либертивилу, САД, 1934—35.

1909., јануара 26., изабран за дописног, а 1910., фебруара 4., за право — редовног члана Српске краљевске академије.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919., и први председник његов.

РОКСАНДИЋ СИМЕОН, вајар.

Мајска Пољана код Глине, 1. април 1874. — 12. јануар 1943., Београд.

Завршио Обртну школу у Загребу и Уметничко-занатску школу у Будимпешти. 1895—97. студира у Минхенској академији код проф. Еберлеа. 1897. прелази у Србију и бива постављен за наставника цртања Реалке у Ужичу. 1898—1907. наставник цртања Крагујевачке гимназије. 1906—07. борави у Риму. Од 1907. до рата наставник цртања II. мушке гимназије у Београду, и поред ове дужности предаје у Уметничко-занатској школи у Београду. Учествоје у Балканским ратовима и у I. светском рату. 1921. постављен за професора Уметничке школе у Београду, на којој дужности остаје по пензионисања. Једно време вршио и дужност директора ове школе. Један је од оснивача *Лаге* 1904., у чијим редовима остаје до смрти. Између два рата био је једно време и председник *Лаге*.

Први пут излаже 1898. у Београду на самосталној изложби са Бетом и Ристом Вукановић. Излагања у иностранству: Рим 1906.; Српска изложба, Лондон 1907.; Међународна изложба, Рим 1911.; Југословенска изложба, Барцелона 1929.; Југословенска изложба, Лондон 1930.

Излагања у земљи: Југословенске изложбе, I, III—IV.; *Лага*, II—XV. и XXI. изложба и изложбе у Скопљу 1926., у Сплиту 1927. и у Петровграду 1939.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Јесење изложбе београдских уметника, I. и II.; Пролећне изложбе југословенских уметника, III.; Уметничка изложба о 100-огод. Гимназије у Крагујевцу, Крагујевац 1933.

Постхумна излагања: Сликаство и вајарство народа Југославије XIX. и XX. века, Југославија-СССР-Пољска-Чехословачка-Мађарска 1946—48.; 70 сликарских и вајарских дела из времена 1920—1940., 1951.; *Лага*, XXVI. изложба; Српска скулптура до 1941., 1963.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.

Јавни радови: *Кнез Милош*, Гимназија у Крагујевцу, 1900. — уништено у II. рату од немачких окупатора; *Сјоменик рајницима*, Врање, 1902—03. — уништено од бугарских окупатора 1915., поново урађено после I. рата; *Рибар*, фонтана, 1906., Београд и Загреб; *Чукур чесма*, 1923., постављено 1931., Београд; *Сјоменик*

рајницима, Велико Градиште, 1927.; *Борба са лавом*, Београд.

У својој стваралаштву највише је неговао портрет и фигуру, посебно мушку — дечака и младића. Највећи део његових радова рађених до 1914. уништен је у I. рату приликом бомбардовања Београда 1915., између осталих и *Роб*, велика композиција рађена у Минхену 1897. и откупљена доцније за Народни музеј у Београду. Један је од оснивача Удружења српских уметника за пластичне уметности и музику у Београду 1898. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

СТАНОЈЕВИЋ ВЕЉКО, сликар.

Београд, 10/23. фебруар 1892. — 15. април 1967., Београд. Завршио Уметничко-занатску школу у Београду 1914. Учествоје у I. светском рату. Од 1920—1930. с малим прекидима живи и ради у Паризу. 1920—22. похађа академију Grande Chaumière. Студијски боравак: Италија и Немачка. Од 1934. гимназијски наставник цртања у Београду.

1920. био члан *Лаге*. У Француској био члан интернационалне групе уметника L'art en France. 1926—41. члан *Облика*, групе којој је био један од оснивача. Први пут излагао 1920. на Петој изложби *Лаге*. Самосталне изложбе: Београд 1922., 1925., 1929., 1957., 1967. — ретроспектива у Галерији Културног центра. Излагања у иностранству: Салон независних, Париз 1921—22.; Пролећни салон, Париз 1922.; L'art en France, Париз 1922.; Јесењи салон, Париз 1923—24. Група југословенских уметника, САД 1926—27.; Југословенска изложба, Барцелона 1929.; Југословенска изложба, Лондон 1930.; Југословенска изложба, Рим 1937.

Излагања у земљи: Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Југословенске изложбе, V—VI.; Пролећни салон, XVIII. и XXV., Загреб 1923. и 1927.; Стална уметничка галерија, 1926.; Изложба београдских уметника, Шабац 1928.; Јесење изложбе београдских уметника, I—III, VIII, XIII.; Пролетне изложбе југословенских уметника, II—VI, VIII—XII.; *Облик*, I—XV. Југославија у слици, 1930.; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара, 1940.; УЛУС, I—IX, XII, XIV—XIX, XXXV. изложба и изложбе — У корист рањених бораца, 1944., и Београдски мотиви, 1954.; 70 сликарских и вајарских дела из времена 1920—1940., 1951.; Наши уметници у делима из младих дана, 1957.; Нове аквизиције Модерне галерије — Период од 1900—1941., 1961.; Сава Шумановић и српски пејсаж између два рата, Сремска Митровица 1962.; Акт у београдском сликарству 1918—1941., 1962.; Портрет у београдском сликарству 1900—1941., 1963.; Пејсаж у београдском сликарству 1900—1941.; 1963.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Нови реализам треће деценије, 1964.; Париз на сликама наших уметника, 1964.; Југословенски цртеж XX. века из збирке Музеја савремене уметности, 1966. Постхумна излагања: УЛУС, 44. изложба; III. београдска аукција слика, 1967.; Трећа деценија — Конструктивно сликарство, 1967.; Портрети београђана, 1968.; Српско сликарство између два рата, Дрезден-Београд, 1968—69.

У својој сликарској опусу највише је неговао предео и портрет. Израдио је серију композиција из I. светског рата, као и композиција на тему Првог устанка. Бавио се и иконографијом. Један од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

СТЕВАНОВИЋ БОРИВОЈЕ, сликар.

Ниш, 14/27. октобар 1878.

Завршио Сликарску школу Кирила Кутлика у Београду 1899. и Уметничку академију у Минхену 1904. Једно време, пре уписа у Академију, радио у атељеу А. Ажбеа. 1904—05. био наставник цртања Српске гимназије и Учитељске школе у Скопљу. 1905—11. наставник цртања у занатским школама у Београду. Од 1911. до

1932., када је стављен у пензију, био наставник и професор цртања III. мушке гимназије у Београду.

1907—08. припадао *Српском уметничком удружењу*. Од 1909. члан *Лаге*, у чијим се редовима налази напредно до данас.

У току школовања имао самосталну изложбу у Нишу 1898. По завршеним студијама први пут излагао 1908. на изложби Српског уметничког удружења. Самосталне изложбе: Београд 1921. — са Д. Арамбашићем, Београд 1923. — са Ђ. Јовановићем и Љ. Ивановићем, Београд 1924., Београд 1927., Београд 1939., Београд 1952., Шабац 1953., Београд 1955., Ниш 1956. — са И. Коларевићем, Београд 1958., Београд 1960. — ретроспектива у организацији УЛУС-а, Београд 1966. — ретроспектива у организацији Културног центра Београда.

Излагања у иностранству: Југословенска изложба, Барцелона 1929.; Југословенска изложба, Лондон 1930.; Југословенска изложба, Амстердам и Брисел 1932.

Излагања у земљи: Српско уметничко удружење, 1908.; *Лага*, изложбе II—XLI. и изложбе у Скопљу 1926., у Сплиту 1927., у Крагујевцу 1938., у Петровграду 1939. и у Љубљани 1941.; Југословенске изложбе, IV—VI.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Стална уметничка галерија, 1926.; Изложба београдских уметника, Шабац 1928.; Јесење изложбе београдских уметника, I—XIII.; Пролећне изложбе београдских уметника, I—XII.; Југославија у слици, 1930.; Изложба слика старог и новог Београда савремених уметника, 1932.; УЛУС: I—XII, XIV—XXXVIII, XL, XLII. изложба и изложбе — У корист рањених бораца 1944., Ниш 1954., Портрети 1954., Београдски мотиви 1954., Скопље 1957., Љубљана 1958., Титоград и Сарајево 1959., Приштина 1959., Загреб 1960., Портрети 1963., Љубљана 1965.; Сликаство и вајарство народа Југославије XIX. и XX. века, Љубљана-Загреб-Београд 1946.; Савез ликовних уметника Југославије, I—III. изложба, Љубљана-Загреб, Београд 1949., Титоград-Сарајево, 1951., Дубровник 1954., 70 сликарских и вајарских дела из времена 1920—1940., 1951.; Пејсажи Београда, 1951.; Пола века југословенског сликарства 1900—1950., Љубљана-Загреб-Београд 1953.; Наши уметници у делима из младих дана, 1957.; Плениеристи, 1960.; Сава Шумановић и српски пејсаж између два рата, Сремска Митровица 1962.; Мртва природа у београдском сликарству 1918—1941., 1962.; Октобарски салон, IV—VII. изложба, 1963—66.; Надежда Петровић и почеци модерног српског сликарства, Сремска Митровица 1963.; Портрет у београдском сликарству 1918—1941., 1963.; Пејсаж у београдском сликарству 1900—1941., 1963.; II. југословенски тријенале, 1964.; Српска сликарска школа Кирила Кутлика, 1964.; Београдска аукција слика, I—IV., 1965—68., Меморијал Надежде Петровић, IV., Чачак 1966.; Летња изложба Продајне галерије, 1966—67.; Плениеристи и импресионисти, 1967.; I. аукција слика, Чачак 1967.; Портрети београђана, 1968.; Уметници XX. века — академици, 1968.

У својој сликарској опусу посебно негује предео са периферије и из околине Београда. Албум његових радова објавила је Државна штампарија у Београду 1939. под насловом *Боривоје Стевановић — 33 године сликања око Београда*.

Седмојулску награду СР Србије добио 1961. Од 1965. — 16. XII. дописни, а од — 1968. III.7. редовни члан Српске академије наука и уметности.

Пре првога рата бавио се и књижевним радом. Приповетке су му објављене у часописима *Бранково коло* и *Српски књижевни илустријер*.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

Адреса: Булевар Црвене армије 19, Београд.

ЦВЕТКОВИЋ НАТАЛИЈА, сликар.

Смедерево, 6. април 1888. — 19. април 1928., Београд. Сликаство почела да учи у Кутликовој школи. Потом учи приватно код Бете Вукановић. Завршила Уметничку школу у Београду, код Ристе и Бете Вукановић, и Школу

за примењену уметност у Минхену. Провела годину дана у Паризу у приватној академији Julian. 1910. постављена за наставника цртања у Занатској школи у Београду, на којој дужности остаје до смрти. У Балканским ратовима била добровољна болничарка.

Први пут излагала за време школовања 1904. на Првој југословенској изложби у Београду у одељку „Српска уметничка омладина на школовању“, а по завршеним студијама на Српској уметничкој изложби у Сомбору 1910.

Као члан *Лаге* излагала је на редовним изложбама овога друштва, V—XI, и на изложбама у Скопљу и у Сплиту, 1926. и 1927.

Излагања у земљи: Југословенске изложбе, IV—VI.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Изложба београдских сликара и вајара, 1924. Постхумна излагања: Ретроспективна изложба радова српских сликарки, 1938.; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара, 1940.; Жене Србије — ликовни ствараоци, 1963.; Пејсаж у београдском сликарству 1900—1941., 1963.; Надежда Петровић и почеци модерног српског сликарства, 1963.; Ратни сликари 1912—1918., 1964.; Меморијал Прве југословенске изложбе 1904., 1965.; Плениеристи и импресионисти, 1967.; Портрети београђана, 1968.

У почетку свог стварања радила је само уља, да би доцније неговала скоро искључиво акварел већег формата. Бавила се и примењеном уметношћу.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

ЧАЂЕВИЋ МИЛИЦА, сликар.

Београд, 7. децембар 1890. — 10. новембар 1947., Београд. Сликаство студирала код Ристе и Бете Вукановић. Завршила Уметничко-занатску школу у Београду 1911. Студије наставила у Женској академији у Минхену. За време I. светског рата добровољна болничарка. 1919. постављена за наставника цртања Женске учитељске школе у Београду и на тој дужности остаје до смрти. Од 1920. члан *Лаге*. 1925—26. борави у Паризу и ради код А. Лота.

Први пут излагала 1913. на II. међународној изложби жена уметника у Торину.

Излагања у иностранству: Југословенска изложба, Амстердам и Брисел 1932., Жене уметници земаља Мале антанте, Румунија-Чехословачка 1938. (и у Југославији исте године).

Излагања у земљи: *Лага*, V—XVI, XVIII—XXV. изложба и изложбе у Скопљу 1926., у Сплиту 1927., у Крагујевцу 1938., у Петровграду 1939., у Љубљани 1941.; Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Пета југословенска изложба; Изложба београдских сликара и вајара, 1924.; Јесење изложбе београдских уметника, I—IV, IX—XI.; Пролећне изложбе југословенских уметника, I—IV, IX—XII.; Југославија у слици, 1930.; Изложба слика старог и новог Београда савремених уметника, 1932.; Изложба у Женском клубу, 1937.; УЛУС: I—IV. изложба и Изложба у корист рањених бораца, 1944.; Постхумна излагања: УЛУС, V. изложба, *Лага*, XXVI. изложба; Жене Србије — ликовни ствараоци, 1963. У својој сликарској опусу посебно је неговала технику акварела.

Један је од оснивача Удружења ратника сликара и вајара у Београду 1939.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

ШОБАЈИЋ ИЛИЈА, сликар.

Даниловград, 15/28. август 1876. — 29. јули 1953., Београд.

Завршио Уметничку академију у Бечу 1900. и Уметничку академију у Паризу 1905. Исте године постављен за наставника цртања гимназије у Цетињу. Учествовао у I. светском рату до 1915., а потом био интерниран. 1919. премештен у Београд у I. мушку гимназију. 1920. изабран за професора вечерњег акта Државне уметничке

школе у Београду, на којој дужности остаје до пензионисања 1933.

Студијски боравак у иностранству: Италија, Холандија, Белгија, Енглеска, Немачка, Русија.

Самосталне изложбе: Цетиње 1906; Београд 1926.

Излагања у земљи: Изложба ликовних уметника из Београда, Сомбор 1921.; Пета југословенска изложба, 1922.; Изложба поводом стогодишњице I. мушке гимназије у Београду, 1939.; I. изложба Удружења ратника сликара и вајара, 1940.; УЛУС, IV—XII, XIV. изложба; УЛУС, Графика, цртежи, акварели и пастели, Београд 1950, Сарајево 1951; II. изложба Савеза ликовних уметника Југославије, Цетиње и Сарајево 1951.

Постхумна излагања: УЛУС, XVI. изложба; Изложба поводом 125-огод. гимназије М. Пијаде у Београду, 1964. Комеморативну изложбу његових радова организовао је Завичајни музеј у Никшићу 1954. год.

У своме уметничком опусу неговао је искључиво цртеж, — поглавито акт и предео. Радио је и графику у техници бакрописа, — скоро искључиво портрете. Бавио се и примењеном уметношћу: према његовим нацртима израђене су поштанске марке, новац и разне споменице Црне Горе до I. рата.

Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919.

Библиографија

АРАМБАШИЋ ДРАГОМИР

ПЕТАР ДОБРОВИЋ, Изложба Г.Г. Бор. Стевановића и Драг. Арамбашкића, СКГ IV, 1921, 312—314. — Вељко ПЕТРОВИЋ [В.П.], Арамбашкић Драгомир, вајар, НЕСХС I, 1926, 70. — MILAN KAŠANIN [М.Кин.], Arambašić Dragomir, вајар, EJ I, 1955, 146—147. — MIODRAG KOLARIĆ [М.Кол.], Arambašić Dragomir, вајар, ELU I, 1959, 127. — MIODRAG KOLARIĆ, Srpska skulptura do 1941., GKCB 21, 1963.

БЕЦИЋ ВЛАДИМИР

АРТУР ШНАЈДЕР [А.Ш.], Бецкић Владимир, сликар, НЕСХС I, 1926, 170. — BABIĆ LJUBO, Pioniri našeg slikarstva, Sv. VI, 1928, br. 26. — MIROSLAV KRLEŽA, Uz slike Vladimira Becića, HR 1929, br. 1, 23—27. — MIROSLAV KRLEŽA, O Vladimiru Beciću, HR 1931, br. 1, 70—73. — VLADIMIR BECIĆ, Uspomene, Sav. 1931, br. 11. — VLADIMIR BECIĆ, Sjećanje na Račića i Kraljevića, HR 1935, br. 8. — LJUBO BABIĆ, Umjetnost kod Hrvata, Z. 1943, 207—214. — JELISAVA ČOPIĆ, Hrvatski slikarji v Moderni galeriji, Beseda, Lj., I, 1952, 474—477. — СТАНИСЛАВ ВИНАВЕР, Владимир Бецкић, Реп. 1954, VI, 1. — СТЕВО ОСТОЈИЋ, In memoriam. Владимир Бецкић, КН 1954. VI. 3. — МАТКО ПЕИЋ, Сликаство Владимира Бецкића, КН 1954. VII. 1. — KAREL DOBIDA, Slikar Vladimir Becić, NR 1954, br. 11. — МАТКО ПЕИЋ, Vladimir Becić, BILUJAZU III, 1955, br. 7, 3—5. — ANONIM [b. p.], Becić Vladimir, EJ I, 1955, 400—401. — МАТКО ПЕИЋ [b. p.], Vladimir Becić [1886—1954], LJAZU 61 1954, 211—214. — МАТКО ПЕИЋ, Uvod, Vladimir Becić, retrospektivna izložba, Z. 1957, 5—9 [katalog]. — FRANCE STELE, Vladimir Becić, Vladimir Becić, retrospektivna razstava, Lj. 1957, 5—9 [katalog]. — VLADIMIR BECIĆ, [Nagovor] V Moderni galeriji v Ljubljani, Vladimir Becić, retrospektivna razstava, Lj. 1957, 10—11 [katalog]. — SLAVKO BATUŠIĆ [S. Bić.], Becić Vladimir, slikar, ELU I, 1959, 297—298. — МАТКО ПЕИЋ, Vladimir Becić, Z. 1966, str. 57+27 tab. sa repr., JAZU. — DARKO SCHNEIDER [b. p.], [Uvod], Vladimir Becić, Moderna galerija JAZU — izložbe iz fundusa, Z. 1968 [katalog]

ВУКАНОВИЋ БЕТА

МИХАИЛО ВАЛТРОВИЋ, Реч којом је проф. Мих. Валтровић отворио уметничку изложбу 20. септ. 1898. у Београду, Ис. I, 1898, 292—295. — АНОНИМ [б.п.], Уметност. Сликарска изложба Г. Вукановића, Г-ђе Вукановићке и Г. Роксандића, Ис. I, 1898, 304. — АНОНИМ [б.п.], Изложба сликарских и скулпторских радова, Дел. XX, 1898, 347—348. — БОГДАН ПОПОВИЋ [б.п.], [Прва уметничка међународна изложба слика „црних и белих“], СКГ V, 1902, 240. — БОГДАН ПОПОВИЋ [б.п.], Изложба „Bianco e Nero“ у Риму, СКГ VI, 1902, 878. — G. DESDEVISES DU DEZERT, Une artiste serbe à Clermont, Le Moniteur du Puy-de-Dôme 1919.II.25. — ALEKSANDAR ARNAUTOVIĆ [R. Y.], Une artiste serbe à Clermont, RY I, 1919, 93—94. — ПАВЛЕ ЛАГАРИЋ, Госпођа Бета Вукановић, Нов. 1925, VII.7. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Вукановић Бета, сликар, НЕСХС I, 1926, 434. — МИЛИЦА ЈАНКОВИЋ, Госпођа Бета Вукановић, Мис. XXI, 1926, 318—335. — МАРИЈА ИЛИЋ, У сликарском атељеу, ЖП 1929.III.1. — ПАВЛЕ ЛАГАРИЋ, Критике I, Б. 1940, 38—40: Бета Вукановић. — ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ, Портрети београдских уметника VI Сликара г-ђа Бета Вукановић, БОИ LVIII,

НАПОМЕНЕ

Изложбе уз које није наведено место одржане су у Београду.

Изложба *Пленеристи и импресионисти*, 1967., је покретна изложба Народног музеја у Београду и одржана је у већем броју места у Југославији.

Изложба *Меморијал Прве југословенске уметничке изложбе 1904.* после одржавања у Чачку приказана је и у Београду, у Загребу и у Љубљани.

Изложба *Српско сликарство XIX века* одржана је у Загребу, Љубљани и у Сарајеву 1965., и у Новом Саду 1966.

Изложба *Пола века југословенског сликарства* одржана је и у Скопљу 1954.

За године одржавања значајнијих заједничких изложби консултовати одељак *Библиографија*.

1940, 56—65 са 13 репр. — ЗОРА СИМИЋ МИЛОВА-
НОВИЋ [б.п.], Легати Музеју града Београда, ГМГБ
I, 1954, 407—411. — СИНИША ПАУНОВИЋ, Бета
Вукановић као карикатуриста, Пол. 1954.VI.18. —
ДРАГАН МАРКОВИЋ, Бета Вукановић, доајен међу
нашим женама сликарима, ВН 1954.VI.19 — ЗОРА
СИМИЋ МИЛОВАНОВИЋ, Прве уметничке школе у
Београду, ГМГБ II, 1955, 311—352. — ИВАНКА БЕШЕ-
ВИЋ [И.Б.], Уметник без старости, Сустрет с Бетом
Вукановић, Пол. 1955.XII.4. — Д. ПЕКИЋ, Шест деце-
нија једне палете, ВН 1958.IX.13. — АНОНИМ [б.п.],
Коју своју слику највише волите и зашто? Бета Вукано-
вић: „Слава“, НИН 1958.IX.28. — БЛАГОЈЕ ИЛИЋ,
Вежати путник и неуморни уметник. Уочи отварања ју-
биларне изложбе Бете Вукановић, Пол. 1958. X.8. —
БОЖИДАР КОВАЧЕВИЋ, Бета Вукановић, Бета Вукано-
вић, Ретроспективна изложба Б. 1958, 7—11. Пр.:
Кљ. 1958, св. 9. — ЛЈУБОМИР НИКИЋ [б.п.], Учесће
Бете Вукановић на уметничким изложбама 1898—1958,
Бета Вукановић, Ретроспективна изложба Б. 1958, 53—57.
— АНОНИМ [б.п.], Плодови живота Бете Вукановић,
Бор. 1958.X.19. — RADE PREDIĆ, Beogradska likovna
panorama, Umj. 1958. br. 11, str. 12. — ANONIM [R.J.],
Pionir karikature, Vj. 1958.X.19. — ANONIM [-š], Zasluzna
slikarica, GS 1958.XI.14. — ANONIM [L.S.], Beta Vuka-
nović, NR 1958. XI.22. — BETA VUKANOVIĆ, Podatki
o Ažbetovi šoli, Anton Ažbe in njegova šola, Lj. 1962,
124—126. — STANISLAV ŽIVKOVIĆ [S. Žič.], Vukano-
vić Beta, slikarka, ELU 4, 1966, 559. — PAVLE VASIĆ,
[Uvod], Motivi Bete Vukano-
vić, GKSB 77, 1966. — BELA
DURANCI, [Uvod], Izložba slika Bete Vukano-
vić, Subotica 3—13.IV.1966. — ЗУКО ЦУМХУР — ЖИКА ЛАЗИЋ,
Кроз XIX и XX век са сликарком Бетом Вукановић, НИН
1967, бр. 834—861. — VANJA KRAUT, [Uvod], Kari-
kature Bete Vukano-
vić, GKSB 118, 1968. — СМИБА
КЕСЛЕР [С.К.], Уз јубилеј Бете Вукановић, Признања
и претње због првих карикатура, ВН 1968. III.27. —
ИВАНКА БЕШЕВИЋ, Несташлуци Бете Вукановић,
Поводом изложбе прве наше карикатуристике, Пол.
1968.III.27. — СТЕВАН СТАНИЋ, Лекција из карика-
туре. Изложба карикатура Бете Вукановић: Галерија
Културног центра у Београду, Бор. 1968.IV.2. — СИНИ-
ША ВУКОВИЋ, Карикатуре Бете Вукановић, Галерија
Културног центра, НИН 1968.IV.7. — ПАВЛЕ ВАСИЋ
[П.В.], Две изложбе — два различита документа о луди-
ма. Карикатуре Бете Вукановић — Жене Београда, Пол.
1968.IV.11. — ВАЃА КРАУТ, Бета Вукановић као
каркатуриста и збирка њених карикатура у Народном
музеју, ЗМСЛУ 4, 1968, 381—389 + 1 таб. са репр. —
ЗАГОРКА ЈАНЦ, Стара српска карикатура и сатира,
Б. 1968, [5—9].

ВУЧЕТИЋ ПАШКО

ХАЈИМ С. ДАВИЧО, Паскал Вучетић, сликар, БК VI,
1900, 1427. — БОГДАН ПОПОВИЋ [Б.П.], Изложба
слика г. Вучетића, СКГ XI, 1904, 638—640. — ДРАГУ-
ТИН Ј. ИЛИЋ, Сликарска изложба Паска Вучетића,
ЛМС 248, 1908, 91—94. — ВЛАДИМИР Р. ПЕТКОВИЋ,
Пред скицама Пашка Вучетића, Шт. 1908. — ВЛАДИ-
МИР Р. ПЕТКОВИЋ, Споменик Војду, Шт. 1909. —
АНОНИМ [б.п.], Карађорђевић споменик, Зв. I, 1912,
319. — МОША ПИЈАДЕ [М.С.П.], Бронзана наказа.
Једна срамота за Србију, Пр. 1913.VIII.15. Пр.: Пијаде
105—109; Pijade I/1 71—75. — КОСТА СТРАЈНИЋ,
Наши уметнички конкурси, СКГ XXXIII, 1914, 70—73.
— С. ČIČIN ŠAIN [Č.], Izložba Paška Vučetića, ND 1920.
IX.2. — I. DELALLE, Paško Vučetić, Jadran, Split, 1920.
IX.5. — ANTE PETRAVIĆ, Kod slikara Paška Vučetića,
ND 1921.IX.9 i 10. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Изложба
слика Г. Пашка Вучетића, СКГ VI, 1922, 295—298. —
АНОНИМ [Z.], Пашко Вучетић, СКГ XIV, 1925, 559—
560. — РАДОЈЕ МАРКОВИЋ, Пашко Вучетић, Рас.
IV, 1924—25, св. 23—24, 81—82. — МАРКО ЦАР, Пашко
Вучетић, Мис. XVII, 1925. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ,
Вучетић Пашко, сликар и вајар, НЕСХС I, 1926, 444. —
МИОДРАГ КОЛАРИЋ, Srpska skulptura do 1941, GKSB
21, 1963. — DUŠKO KEŠKEMET [D.Kt.], Vučetić Paško
[Paskoje], slikar i kipar, ELU 4, 1966, 557—558.

ГОЛУБОВИЋ МИЛОШ

АНОНИМ [Δ], Изложба сликарских радова Г. М.
Голубовића, Пр. 1913.III.5. — АНОНИМ [Б.П.], Изложба
слика М. Голубовића, Зв. I, 1912, 319—320. — МИЛОШ
ЦРЊАНСКИ, Милош Голубовић, Дан, Н. С., 1919, бр.
7—8. Пр.: Трифуновић 277—278. — МАРКО МАЛЕТИН
[A.], Изложба слика, ЛМС 307, 1926, 141а—142а. —
ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложба слика Милоша Голу-
бовића, Васе Поморишца и Михајла Петрова, ЛМС
307, 1926, 291—298. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.],
Голубовић Михајло [!], сликар, НЕСХС I, 1926, 496. —
— МИХАЙЛО С. ПЕТРОВ, Априлске изложбе наших
уметничких центара, ЛМС 312, 1927, 360—364. — СРЕ-
ТЕН СТОЈАНОВИЋ, Изложба радова Живојина Луки-
ћа, Васе Поморишца и Милоша Голубовића, Мис.
XXIV, 1927, 104—106. — МИЛАН КАШАНИН, Изложбе
у априлу, СКГ XXI, 1927, 61—64, 145—147. Пр.: Каша-
нин 82—87. — ТОДОР МАНОЈЛ.ОЗИЋ [Т.М.], Јануар у
Уметничком павиљону, СКГ XXIX, 1930, 318—319. —
СТЕФАН ХАКМАН, Изложба г.г. Миодрага Петро-
вића, Милоша Голубовића и Сташе Беложанског. —
Уметнички павиљон, од 12—22 јануара 1930 —, Мис.
XXXII, 1930, 100—101. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Изложбе
у Уметничком павиљону, УП II, 1939, 60—62 са 4 репр.
— PAVLE VASIĆ [P. Vč.], Golubović Miloš, slikar, EJ
3, 1958, 490. — ANONIM [b.p.], Miloš Golubović, VCDI-
SLUJ [4], Jesen 1961. — ЛЕПОСАВА СТ. ПАВЛОВИЋ,
Милош Голубовић (1888—1961), БУЛУС IV, 1961, бр.
8—10, стр. 3. Пр. уз доп. и изм.: Милош Голубовић,
Б. 1962. (кат.). — ЛЕПОСАВА СТ. ПАВЛОВИЋ [Л.
Ст.П.], [Биографски подаци М. Голубовића], Милош
Голубовић, Б. 1962. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Дело
Милоша Голубовића, Пол. 1962. V.31. — МИОДРАГ
КОЛАРИЋ [М. Kol.], Golubović Miloš, slikar, ELU 2,
1962, 402. — МИХАЙЛО С. ПЕТРОВ, [Uvod], Miloš
Golubović 1888—1961, GKSB 44, 1964.

ГЛИШИЋ ДРАГОМИР

ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Глишић Драгомир, сликар,
НЕСХС I, 1926, 486. — ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ,
Портрети београдских уметника. Слика Драгомир
Глишић, БОН LVII, 1939, 705—711 са 6 репр. — ПАВЛЕ
ВАСИЋ, Драгомир Глишић, сада најстарији српски
сликар, Нап. 1954.V.21. — ЛЈУБИЦА ТРАЈКОВИЋ, Код
старог сликара, Нап. 1955.IX.9. — ПАВЛЕ ВАСИЋ,
Смрт сликара Драгомира Глишића, Пол. 1957.VI.18.
— АНОНИМ [б.п.], Стари уметник је умро, Смрт слика-
ра Драгомира Глишића, Нап. 1957. VI. 21. — ЛЈУБИЦА
ТРАЈКОВИЋ, Први сустрет са сликаром. Сећање на пре-
минулог уметника Драгомира Глишића, ТН 1957.VII.7. —
PAVLE VASIĆ, Smrt slikara Dragomira Glišića, Umj.
1957, br. 1, 5. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Драгомир Глошић
(1872—1957), Комеморативна изложба Драгомира С.
Глишића-сликара, Б. 1957, [каталог]. — ПАВЛЕ ВАСИЋ
[П.В.], Комеморативна изложба Драгомира Глишића,
Пол. 1957.IX.26. — РИСТО КУЗМАНОВСКИ [Р.Куз.],
Две значајни изложби во Белград, НМ 1957.IX.26. —
ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Шест београдских изложби, Бор.
1957.X.10. — ANONIM [D.J.], Beogradske izložbe, VS
1957.X.9. — KATARINA AMBROZIĆ [K. Ac.], Glišić
Dragomir, slikar, EJ 3, 1958, 478—479. — KOLARIĆ
MIODRAG [M.Kol.], Glišić Dragomir, slikar, ELU 2,
1962, 393. — ВАСИЛИЈА КОЛАКОВИЋ, Слика Дра-
гомир Глишић (1872—1957), Гласник Историјског архива
у Ваљевоу 2—3, 1967, 247—293.

ЖИВАНОВИЋ МОМЧИЛО

О њему није посебно писано. Његови биографски подаци
нису унети ниуједну од наших енциклопедија: НЕСХС,
ELU.

ИВАНОВИЋ ЛЈУБОМИР

СИБЕ МИЛИЧИЋ, Изложба Ђорђа Јовановића и Лјебе
Ивановића, Мис. I, 1919—20, 399. — БРАНКО ПОПО-

ВИЋ, Две изложбе скулпторских и сликарских радова у
Београду, СКГ VIII, 1923, 391—395, 465—467. — РАДОЈЕ
МАРКОВИЋ, Изложба Лб. Ивановића и Ж. Настасије-
вића, Рас. IV, 1924—25, св. 23—24, 82—84. — МИЛАН
КАШАНИН, Уметничке изложбе у Београду, ЛМС 304,
1925, 147—148. — МИЛИЦА ЈАНКОВИЋ, Изложба
цртежа Г. Г. Лб. Ивановића и Ж. Настасијевића, Мис.
XVIII, 1925, 682—686. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Наше
грађанство и наши уметници, ЛМС 304, 1925, 139—144.
— ПЕТАР ПАЛАВИЧИНИ, Изложба цртежа Г. Г.
Лубомира Ивановића и Живорада Настасијевића, СКГ
XIV, 1925, 626—628. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ,
Изложба цртежа Г. Лјебе Ивановића, Мис. XXII, 1926,
505—506. — МИЛАН КАШАНИН [М.К.], Изложба
цртежа Г. Лубомира Ивановића. Изложба слика Г.
Петра Тијешина, СКГ XIX, 1926, 622—623. Пр.: Ка-
шанин 56—58, под називом: Цртежи Лубомира Ивано-
вића, Слике Петра Тијешина. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ,
Луба Ивановића, Пол. 1926.XI.28. — ВЕЉКО ПЕТРО-
ВИЋ [В.П.], Ивановић Лубомир, сликар, графичар,
НЕСХС II, 1927, 9. — МИХАЙЛО С. ПЕТРОВ, Зимске
изложбе у Београду, ЛМС 311, 1927, 153—160. — БОГ-
ДАН ПОПОВИЋ, Предговор, Јужна Србија, Цртежи
Луб. Ивановића, Б. 1928. — МИЛАН КАШАНИН
[М.К.], Цртежи Г. Ивановића, СКГ XXIV, 1928, 638. —
МИХАЙЛО С. ПЕТРОВ, Још један драгоцен прилог
г. Лб. Ивановића нашој графичкој и нашој лепој књижи
[: Стари Париз, мапа Лб. Ивановића], Пол. 1933. IV.14. —
МИХАЙЛО С. ПЕТРОВ, Две значајне домаће ликовно
уметничке публикације [: Из наших крајева Лб. Ивано-
вића, Рашка М. Цветкова], Пр. 1934. VI. 11. — БОГДАН
ПОПОВИЋ, [Предговор], Лубомир Ивановић, Цртежи,
Југословенски предели, Б. 1937. — АНОНИМ [Т.],
„Југословенски предели“ — цртежи Лб. Ивановића,
Пол. 1937.XII.20. — МИЛАН КАШАНИН [М.К.],
Лубомир Ивановић, Цртежи, Југословенски предели,
Б. 1937. (издање Државне штампарије), УП I, 1937—38,
160. — АНОНИМ [б.п.], Лубомир Ивановић, Изложба
цртежа, дрвореза и линореза Лубомира Ивановића од
24 до 31 децембра 1939, Павиљон Цвијете Зузорић [кат.].
— БОГДАН ПОПОВИЋ, Говор г. Богдана Поповића,
члана Академије, којим је изложба [Лубомира Ивановића]
отворена, Пол. 1939.XII.25. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Изложба
Лубомира Ивановића, УП III, 1940, 55—57 са 3 репр.
— САВА ПОПОВИЋ, Лубомир Ивановић (Поводом ње-
гове ретроспективне изложбе), СКГ LIX, 1940, 221—222.
— ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ, Портрети београдских
уметника: Графичар Лубомир Ивановић, БОН LVIII,
1940, бр. 3. — ПАВЛЕ ЛАГАРИЋ, Критике I, Б. 1940,
42: Луба Ивановић. — АНОНИМ [Ж. В.], Поводом
смрти Лубомира Ивановића, Дуг. 1945.XII.1. — ОТО
БИХАЉИ МЕРИН, О значају Лубомира Ивановића у
цртачком васпитању, НК I, 1946, 281—282. — СИНИША
ПАУНОВИЋ [S.P.], Povodom skica Ljubomira Ivanovića,
KN 1948.IV.27. — KAREL DOBIDA, Savremena jugo-
slovenska grafika. Izložba u Ljubljani marta 1951. Um. 3,
1951, 26—28. — СИНИША ПАУНОВИЋ, Дрворези Лје-
бе Ивановића, Лик 2, 1951. — ОТО БИХАЉИ МЕРИН,
[Предговор], Луба Ивановић, Цртежи и графика, Б.
1952.VII-VIII. — DEJAN MEDAKOVIĆ, Izložba grafike
priredena u Galeriji grafičkog kolektiva, KN 1952.V.24.
— СИНИША ПАУНОВИЋ, Лубомир Ивановић о
себи и о својим радовима. Један необјављени докуменат
нашег великог графичара, Пол. 1953.VII.19. — СИНИША
ПАУНОВИЋ, Скице Лјебе Ивановића, РКПМФЛУ
1953.VIII.16. — ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ, О фигурал-
ним радовима Лјебе Ивановића, РКПМФЛУ 1953.XI.
— АНОНИМ [М.], Изложба старих кујунџинских радова
[из збирке] Лјебе Ивановића, Реп. 1955.XII.27. — НАДА
АНДРЕЈЕВИЋ КУН, Луба Ивановић као сабирач ра-
дова примењене уметности, Б. 1956, стр. 24 са 35 репр.,
МПУ. — СИНИША ПАУНОВИЋ, Записи о Лубомиру
Ивановићу, ГМГБ III, 1956, 627—640 са 3 репр. — ВЕЉ-
КО ПЕТРОВИЋ, [Увод], Ретроспективна изложба црте-
жа, графика и слика Лб. Ивановића, Б. 1956, 7—10. —
ЛЈУБОМИР НИКИЋ [б.п.], [Биографија Лб. Ивановића],
Ретроспективна изложба цртежа, графика и слика Лб.
Ивановића, Б. 1956. 11—12. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.],
Лубомир Ивановић — мајстор модерне српске графике,
Пол. 1956.XI.4. — МИОДРАГ КОЛАРИЋ [М.К.],

Изложба Лјебе Ивановића у павиљону на Малом Кале-
медану, ВН 1956.XI.6. — MIODRAG KOLARIĆ [M.K.],
Povodom desetogodišnjice smrti Ljubomira Ivanovića.
Majstor moderne srpske grafike, NA 1956.XI.8. — В.
КОБАШ, Мајстор графике. Ретроспективна изложба
Лубомира Ивановића, Дн. 1956.XI.13. — МИЋА МИ-
ЛОШЕВИЋ, Пионир савремене српске графике (поводом
ретроспективне изложбе Лјебе Ивановића у Уметничком
павиљону), Бор. 1956.XI.18. — ZORAN ROPOVIĆ,
Osnivač moderne srpske grafike. Retrospektivna izložba
Ljube Ivanovića, MI. 1956.XI.21. — НАДА РИСТИЋ,
Лубомир Ивановић — пионир модерне српске графике,
ТН 1956.XI.24. — ДЕЈАН МЕДАКОВИЋ, Лубомир
Ивановић, Б. 1959., стр. 14 + 25 репр., ПСВ. Пр.: Меда-
ковић 289—300 + 5 табл. репр. — МОМЧИЛО STEFA-
NOVIĆ [M. Ste.], Ivanović Ljubomir, grafičar i slikar, EJ
4, 1960, 405. — MIODRAG KOLARIĆ [M. K.], Ivanović
Ljubomir, slikar i grfičar, ELU 3, 1964, 42. — СИНИША
ПАУНОВИЋ, [Увод], Лубомир Ивановић, Ниш, Цен-
тар за културу — Пројекат салон, 1966 [кат.]. — МИО-
ДРАГ Б. ПРОТИЋ, [Увод], УДВА 5—15.

ЈОВАНОВИЋ ЂОРЂЕ

БОГДАН ПОПОВИЋ, Панчијева статуа од Ђоке
Јовановића. Писмо из Париза, От. XXIX, 1891, 631—640.
— ТИХОМИР ОСТОЈИЋ, Изложба вајарских радова
Ђоке Јовановића у Новом Салу, БК I, 1895, 759. —
МИЛАН САВИЋ, Изложба вајарских радова Ђорђа
Јовановића у Новом Салу, ЛМС 188, 1896, 166—169.
— БОЖИДАР НИКОЛАЈЕВИЋ, Ђорђе Јовановић,
вајар, БК XVII, 1911, 283. — ALEXIS D'ORCHAMP,
50, rue Vercingétorix (Une lettre au Rédacteur en chef),
RY I, 1919, 176—184 avec 3 répr. — СИБЕ МИЛИЧИЋ,
Изложба Ђорђа Јовановића и Лјебе Ивановића, Мис. I,
1919—20, 398. — ЂОРЂЕ ЈОВАНОВИЋ, вајар, [Ауто-
биографија], Годска XXVIII, 1914—1919 221, 257—263.
— ЈОВАН М. ЖУЈОВИЋ, Реч Председника Академије
Ј. М. Жујовића за проглас академика Ђорђа Јовановића,
Годска XXIX, 1920 121, 134—139. Пр.: СКГ II, 1921,
555—557, под насловом: Академик Ђорђе Јовановић;
Реп. 1953.IV.14. под насловом: Културна прошлост
Србије. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Две изложбе скулп-
торских и сликарских радова у Београду, СКГ VIII,
1923, 391—395, 465—467. — ВЛАДИМИР Р. ПЕТКО-
ВИЋ, Ђорђе Јовановић. — Поводом његова јубилеја.
СКГ XVIII, 1926, 65—68. Пр.: Трифуновић 251—255.
— ЂОРЂЕ ЈОВАНОВИЋ, редовни члан, [Допуна Ауто-
биографије], Годска XXXV, 1926 1927, 221—222. —
ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Јовановић Ђорђе, вајар, НЕСХС
II, 165. — ПЕРА Ј. ПОПОВИЋ, [П.Ј.П.], Скулптура у
архитектури, СКГ XXV, 1928, 396—398. — УРОШ
ПРЕДИЋ, Ђорђе Јовановић, вајар, Вајарски радови ака-
демика Ђорђа Јовановића, СКА, Збирке уметничких ра-
дова књ. I, Б. 1933, [VI-VIII]. — КОСТА Н. МИЛУТИ-
НОВИЋ, Вајарски радови академика Ђорђа Јовановића,
ЛМС 336, 1933, 272—273. — БРАНИСЛАВ НУШИЋ
[б.п.], [Говор којим] Отворена је изложба нашег најста-
ријег живог вајара и академика г. Ђоке Јовановића, Пол.
1933.IV.21. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Педесет
година уметничког живота Ђоке Јовановића. Велика
изложба скулптура, Пол. 1933. IV. 23. — ДРАГАН
АЛЕКСИЋ, Вајарство г. Ђорђа Јовановића, Пр. 1933.IV.
23. — ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ, Портрети београд-
ских уметника: Вајар Ђорђе Јовановић, БОН LVII, 1939,
467—472. — ПАВЛЕ ЛАГАРИЋ, Критике I, Б. 1940,
40—41: Ђорђе Јовановић. — МАРКО ЦАР, Ђорђе
Јовановић. Нестор српских уметника, Реп. 1946.VII.30. —
ДРАГОСЛАВ НИКОЛИЋ, Код Ђорђа Јовановића.
Најплоднији српски вајар навршио је деведесет година
живота, Дуг. 1951, бр. 270. — М. БАЈАЛОВИЋ, Деве-
десети рођендан Ђорђа Јовановића, Лик бр. 4, 1951.—
MILA ILIĆ, Devadeseti rođendan našeg najstarijeg skul-
ptora Đorđa Jovanovića, KN 1951.II.13. — МИОДРАГ
КОЛАРИЋ, Ђорђе Јовановић, РКПМФЛУ 1953.IV.1. —
МАРИЈА ПУШИЋ, Ђока Јовановић, вајар-академик,
Реп. 1953.III.31. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, Ђорђе
Јовановић, 22.I.1861—23.III.1953., Гласан V, 1953,

236—238. — АНИЦА ШАУЛИЋ, Ђока Јовановић, први српски вајар, Реп. 1954.V.5. — АНИЦА ШАУЛИЋ, Ђорђе Јовановић — српски вајар, ЗМСДН 16, 1957, 52—68 + 4 табл. репр. — LAZAR TRIFUNOVIĆ [L.a.T.], Jovanović Đorđe, вајар, ЕЈ 5, 1960, 536. — MIODRAG KOLARIĆ, Srpska skulptura do 1941, GKCB 21, 1963. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Jovanović Đorđe, вајар, ELU 3, 1964, 93. — ЖИВОРАД П. ЈОВАНОВИЋ, Из старог Београда, Б. 1964, 222—223: Скулптуре Ђорђа Јовановића. — LAZAR TRIFUNOVIĆ, [Увод], Српски уметници XIX века — академици, Б. 1968. 5—10.

ЛАЗАРЕВИЋ АНЂЕЛИЈА

АНА МАРИНКОВИЋ, Анђелија Л. Лазаревић, СКГ XVII, 1926, 479—480. — АНОНИМ [б. п.], — Анђелија Лазаревић, Мис. XX, 1926, 382—384. — МИЛИЦА ЈАНКОВИЋ, Анђелија Л. Лазаревић, Мис. XX, 1926, 425—432. — ПАВЛЕ ПОПОВИЋ, Анђелија Лазаревићева, Увод књизи „Паланка у планини“ и „Лутања“, СКЗ 192, 1926, III-XXV. Пр.: Павле Поповић, Из књижевности IV, Б. 1938, 156—178. — ВЕЛИМИР ЖИВОЈИЧЕВИЋ, Књижевно дело Анђелије Л. Лазаревић — „Паланка у околини“ и „Лутања“ Срп. Књ. Задруга св. 192. — Мис. XXII, 1926, 501—504. — КАТАРИНА БОГДАНОВИЋ, Анђелија Л. Лазаревић: Паланка у планини и Лутања. — Издање Српске књижевне Задруге, СКГ XIX, 1926, 631—632. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Лазаревић Анђелија, сликар и приповедач, НЕСХС II, 1927, 520. — ЗОРА СИМИЋ МИЛОВАНОВИЋ, Сликарке у српској историји уметности, Б. 1938, 38—42. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Lazarević Anđelija, slikar, ЕЈ 5, 1962, 498. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Lazarević Anđelija, slikarka i pripovedač, ELU 3, 1964, 291.

МАРИНКОВИЋ АНА

ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Маринковић Ана, сликарка, НЕСХС II, 1927, 676. — VERA RISTIĆ [V.Ri.], Marinković Ana, slikarka, ELU 3, 1964, 408.

МАРКОВИЋ СТРАЈНИЋ ЈОВАНКА

ЈОВАНКА СТРАЈНИЋ, Мало објашњења за читање пре разгледања изложених слика, Изложба слика Јованке Страјнић, 15—24 априла 1934, Уметнички павиљон, Београд [кат.]. — АНОНИМ [Р.], Изложба слика Јованке Страјнић, Пр. 1934. IV. 13. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ [Б.П.], [Говор којим] Отворена је изложба Г-ђе Јованке Страјнић, Пол. 1934. IV. 16. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Изложба слика Г-ђе Марковић-Страјнић у Уметничком павиљону, Пол. 1934. IV. 25. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложба Јованке Страјнић, СКГ XLII, 1934, 68—69. — NIKOLA KUSOVAC [N.Kc.], Strajnić Jovanka, slikar, ELU 4, 1966, 333.

МИЛИВОЈЕВИЋ МИЛИЦА

ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Миливојевић Милица, сликар, НЕСХС II, 1927, 767—768.

МИЛИЧЕВИЋ КОСТА

ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Коста Миличевић †, Мис. II, 1920, 633—634. — МОША ПИЈАДЕ [М.С.П.], Коста Миличевић, РН 1920. II. 13. — МОША ПИЈАДЕ [М.С.П.], Посмртна изложба Косте Миличевића, РН 1920. V. 28. Пр.: Пијаде 92—94, Pijade I/1 221—222. — ПЕТАР ДОБРОВИЋ, Изложба Г.Г. Бор. Стевановића и Драг. Арамбашића, СКГ IV, 1921, 312—314. — АНОНИМ [б. п.], Ретроспективна изложба Косте Миличевића [I], Вр.

1936. XII. 22. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Ретроспектива Косте Миличевића, Пр. 1937. I. 20. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Фирме и сликари, РКПМФЛУ 1953. IX. 1. — МИОДРАГ КОЛАРИЋ, Коста Миличевић, Миловановић—Миличевић 29—38. — ВЕРА РИСТИЋ [б. п.], Сlike Косте Миличевића, Миловановић—Миличевић 61—65. — ВЕРА РИСТИЋ [б. п.], Цртежи Косте Миличевића, Миловановић—Миличевић 65—67. — МИОДРАГ КОЛАРИЋ, Наш импресионизам. Поводом ретроспективне изложбе Миловановића и Миличевића, Бор. 1960. XI. 20. — ВЕРА РИСТИЋ, Цртежи Косте Миличевића, ЗРНМБ III 1960—61, 1962, 267—271 + 10 таб. са репр. — ДЕЈАН МЕДАКОВИЋ [D.Med.], Miličević Kosta, slikar, ELU 3, 1964, 468. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Miličević Kosta, slikar, ЕЈ 6, 1965, 111—112.

МИЛИЧИЋ ЈОСИП—СИБЕ

ПЕТАР ДОБРОВИЋ, Изложба Г. Емануела Видовића. — Изложба Г.Г. Јована Бијелића, П. Добровића, Сиба Миличића, СКГ IV, 1921, 462—467. Пр.: Трифуновић 284—288. — БОГДАН ПОПОВИЋ, У славу једних и других!, СКГ IV, 1921, 538—546, 618—625. Пр.: Трифуновић 197—210. — ДРАГОМИР АРАМБАШИЋ, Изложба г.г. Јована Бијелића, Сиба Миличића и Петра Добровића, Мис. VII, 1921, 476. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ, Изложба Бијелића, Добровића и Миличића, Рад. 1921. XI. 9 и 12. — RASTKO PETROVIĆ, Jedna beogradska izložba, Kг. 1921, 446—448. Пр.: Трифуновић 294—297. — МОМЧИЛО СЕЛЕСКОВИЋ, Изложба Бијелића, Миличића и Добровића, Реп. 1921. XI. 10. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Миличић Јосип (Сибе) Др., песник и приповедач, НЕСХС II, 1927, 771. — SAŠA VEREŠ [S.Vš.], Miličić Josip Sibe, književnik, ЕЈ 6, 1965, 112. — ЕЛИ ФИНЦИ, Сибе Миличић — песник отпора. Уз једну давно објављену и заборављену књигу. Партизанско издање »Десет пјесама о партизанима«, Пол. 1968. II. 18. — ГУСТАВ КРКЛЕЦ, Тајанствени нестанак. Поводом чланка Елија Финција о Сиби Миличићу, Пол. 1968. III. 3.

МИЛОВАНОВИЋ МИЛАН

МИЛАН МИЛОВАНОВИЋ, [Извештај] Господину Министру Просвете и Црквених Послова, ГодСКА XXIII 1909, 1910, 237—242. — МИЛАН МИЛОВАНОВИЋ, Високи Дечани, ГодСКА XXIII 1909, 1910, 242—255. — БОГДАН ПОПОВИЋ [Б.П.], Изложба Г. Милана Миловановића, СКГ I, 1920, 558—559; Исправка: 648. — МОМЧИЛО МАРКОВИЋ, Изложба Г. Милана Миловановића, Нар. 1920. XI. 11. — ПАВЛЕ ЛАГАРИЋ, У атељеу Милана Миловановића, Бал. 1925. V. 19. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Миловановић Милан, сликар, НЕСХС II, 1927, 773. — ЗВОНИМИР КУЛУЊИЋ, Портрети београдских уметника: Милан Миловановић, БОН LVII, 1939, 782—791. — ЂОРЂЕ ОРАОВАЦ, Милан Миловановић, УП IV, 1941, 42—47 са 8 репр. Пр.: Трифуновић, 469—475. — АНОНИМ [Греј], Из дворане Уметничког музеја. Српско сликарство на почетку XX века, Реп. 1949. XII. 27. — МОМЧИЛО СТЕВАНОВИЋ, Милан Миловановић, Миловановић — Миличевић 5—27. — ВЕРА РИСТИЋ [б. п.], Сlike Милана Миловановића, Миловановић—Миличевић 39—49. — ВЕРА РИСТИЋ [б. п.], Цртежи Милана Миловановића, Миловановић—Миличевић 50—57. — МИЛАН МИЛОВАНОВИЋ, [Списак мојих радова], Миловановић — Миличевић 58—60. — МИОДРАГ КОЛАРИЋ, Наш импресионизам. Поводом ретроспективне изложбе Миловановића и Миличевића, Бор. 1960. XI. 20. — ВЕРА РИСТИЋ, Милан Миловановић, Спомен изложба Милан Миловановић, Крушевац 1963, [5—11]. — ВОЈИСЛАВ Ј. ЂУРИЋ, Милан Миловановић, Б. 1964, стр. 23 + 25 репр. ПСВ коло III. — VOJISLAV ĐURIĆ [V.Đu.], Miłovanović Milan, slikar, ELU 3, 1964, 471—472. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Miłovanović Milan, slikar, ЕЈ 6, 1965, 118—119.

МИЛОВАНОВИЋ МИХАИЛО

АНОНИМ [б. п.], Видовдан, Пол. 1922. VI. 28. — АНОНИМ [В—р—с.], Портрети уметника, Михајло Миловановић, Пок. 1925, 421—422. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Миловановић Михајло, сликар, НЕСХС II, 1927, 774. — Р.А.РАЈС [б. п.], Последње писмо, Пол. 1929. VIII. 10. — М. БОБИЋ [М.Б.], Кроз Шумадију. Иконостас Младеновачке цркве. Још један успели рад сликара г. Михајла Миловановића, Вр. 1929. VIII. 22. — ЉУБОМИР МАРИЋ [б. п.], [Говор којим је] Изложбу слика »Србија у рату и миру« Михајла Миловановића отворио..., Вр. 1938. IV. 18. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Изложба ратног сликарства г.М. Миловановића, Пр. 1938. V. 4. — ПЕТАР КРИЖАНИЋ, Четири уметничке изложбе у Београду. Изложба Мих. Миловановића, Богосава Војновића Пеликана, Хакије Куленовића и Абеле Пана, Пол. 1938. V. 12. — АНОНИМ [У.], Изложбе, УП I, 1937—38, 255. — АНОНИМ [Д.П.В.], Изложба слика из ратног и народног живота Михајла Миловановића, Дан, Н.С., 1938. V. 27.

МИЛОСАВЉЕВИЋ СТЕВАН

ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Милосављевић Стеван, сликар, НЕСХС II, 1927, 777—778. — СТОЈАН ТРУМИЋ, Слање у Опову. Откривена спомен—плоча и отворена изложба слика Јована Поповића и Стевана Милосављевића, Панч. 1957. X. 4. — СТОЈАН ТРУМИЋ, Ликовне традиције и садашњост, Дн. 1963. XII. 8. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Milosavljević Stevan, slikar, ЕЈ 6, 1965, 117.

МУРАТ МАРКО

АЛЕКСАНДАР САНДИЋ, Марко Мурат у Новом Саду, БК III, 1897, 1112. — БОЖИДАР НИКОЛАЈЕВИЋ, Српска уметност на Париској изложби, БК VI, 1900, 248, 280, 309, 372. Пр.: Трифуновић 161—173. — СИМО МАТАВУЉ, Долазак Цара Душана у Дубровник. Слика Марка Мурата, БК VI, 1900, 337. — АНОНИМ [Seniоg], У Муратову атељеу, Кол. I, 1901, 193—194. — АНОНИМ [Seniоg], Две слике, Кол. I, 1901, 393. — БОГДАН ПОПОВИЋ [(У)], [Белешка о слици М. Мурата »Долазак цара Душана у Дубровник«], СКГ II, 1901, 160. — БОГДАН ПОПОВИЋ, Наше уметничке прилике. — »Крунисање Цара Душана у Скопљу«, слика Паје Јовановића. — »Долазак Цара Душана у Дубровник«, слика Марка Мурата. — СКГ II, 1901, 223—229. — НАДЕЖДА ПЕТРОВИЋ, Изложба слика Марка Мурата, ЛМС 226, 1904, 103—107. — МАРКО МУРАТ (сликар), [Аутобиографија], ГодСКА XXVIII 1914—1919, 1921, 271—282. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Мурат Марко, сликар, НЕСХС II, 1927, 919—920. — МАРКО МУРАТ, Писмо, ЗЧБП 76—78. — КОСТА СТРАЈНИЋ, Марко Мурат, УП II, 1939, 129—133 са 6 репр. — АНОНИМ [Ровски], Марко Мурат. Седамдесет пет година часна живота и преко пола века плодног рада српског уметника, Пол. 1939. XII. 31. — МАРКО МУРАТ (прави члан), [Допуна биографији, штампана у Годишњаку С.К.А. XXVIII 1914—1919], ГодСКА L 1940, 1941, 203—213. — АЛЕКСАНДАР БЕЛИЋ, [Говор приликом проглашења Марка Мурата за правога члана Српске краљевске академије], ГодСКА L 1940, 1941, 194—196. — МИЛАН КАШАНИН, Два века српског сликарства, Б. 1942, 40—41. — АНОНИМ [Греј], Из дворане Уметничког музеја, Српско сликарство на почетку XX века, Реп. 1949. XII. 27. — НЕНАД СИМИЋ, Марко Мурат, ЛМС 391, 1963, 1—11. Пр.: Медаковић 301—314 + 5 табл. репр. — LAZAR TRIFUNOVIĆ [L.Trč.], Murat Marko, slikar, ELU 3, 1964, 512. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Murat Marko, slikar, ЕЈ 6, 1965, 177. — Миодраг Б. Протић, [Увод], УДВА 5—15.

НАСТАСИЈЕВИЋ ЖИВОРАД

ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Сликарска изложба Живорада Настасијевића, Мис. XII, 1923, 951—952. — РАДОЈЕ МАРКОВИЋ, Сликарство. Наши уметници, Рас. I, 1923, св. 4—5, 69—74. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ, Живорад Настасијевић, Буд. 1923, бр. 12, 572—574. — ПЕТАР КРИЖАНИЋ, Изложба Живорада Настасијевића, НЛ 1923, бр. 357. — ПЕТАР ПАЛАВИЧНИН, Изложба слика г. Живорада Настасијевића, Вр. 1923. V. 16. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Наше грађанство и наши уметници, ЛМС 304, 1925, 139—144. — МИЛИЦА ЈАНКОВИЋ, Изложба пртежа Г.Г. Љ. Иванковића и Ж. Настасијевића, Мис. XVIII, 1925, 682—686. — МИЛАН КАШАНИН, Уметничке изложбе у Београду, ЛМС 304, 1925, 147—148. — ПЕТАР ПАЛАВИЧНИН, Изложба пртежа Г.Г. Љубомира Ивановића и Живорада Настасијевића, СКГ XIV, 1925, 626—628. — РАДОЈЕ МАРКОВИЋ, Изложба Љ. Иванковића и Ж. Настасијевића, Рас. IV, 1924—25, св. 23—24, 82—84. — МИЛАН КАШАНИН, Уметничке изложбе, ЛМС 307, 1926, 299—300. Пр.: Кашанин 34—35, под називом: Два млада сликара. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Три изложбе, ЛМС 308, 1926, 97—102. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Изложба слика Живорада Настасијевића, СКГ XVII, 1926, 217—218. — АНОНИМ [Р.М.М.], Изложба Живорада Настасијевића, Вр. 1926. I. 18. — ИЛИЈА ПРЖИЋ, Изложба слика Живорада Настасијевића, Пр. 1926. I. 19. — АНОНИМ [В.Р.], Живорад Настасијевић у новој боји, Пол. 1926. I. 18. — МИЛАН КАШАНИН, Живорад Настасијевић, РС 1926. X 85—90. Пр.: Кашанин 23—26. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Изложба слика, фрески и пртежа Живорада Настасијевића, СКГ XXII, 1927, 465—469. — АНОНИМ [Р.М.], У јутим бојама, Пол. 1927. XI. 12. — ВАСА ПОМОРИШАЦ, Уметничка изложба Живорада Настасијевића, КК I, 1927. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложбе, НВ I 1928, 69—71. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Две изложбе, ЖР I, 1928, 75. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Настасијевић Живорад, сликар, НЕСХС III, 1928, 28. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, Успех сликара г. Настасијевића. Фреске у Св. Успенској цркви у Панчеву, Пр. 1932. II. 12. — САВА ПОПОВИЋ, Иконостас у цркви Богородичина покрова, Пут I, 1933—34, 171—173. — АНОНИМ [б. п.], Уметници — приватно. Уметници уметничких породица: Хакман, Настасијевић, Бешевић, Вр. 1933. I. 28. — ПАВЛЕ ЛАГАРИЋ, Критике I, Б. 1940, 57—60: Живорад Настасијевић као фреско сликар. — ЗВОНИМИР КУЛУЊИЋ, Портрети београдских уметника: Сликар Живорад Настасијевић, БОН LIX, 1941, св. 1. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Фирме и сликари, РКПМФЛУ 1953. IX. 1. — ЖИВОРАД НАСТАСИЈЕВИЋ, Моји ратни цртежи, Ратни сликари 1912—1918, Б. 1964, 7—8 [кат.]. — ЖИВОРАД НАСТАСИЈЕВИЋ, Изложба ратних сликара у Београду 1919, Ратни сликари 1912—1918, Б. 1964, 8. — ZORAN TOŠIĆ [Z.To.], Nastasijević Živorad, slikar, ELU 3, 1964, 534. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Nastasijević Živorad, slikar, ЕЈ 6, 1965, 261. — LAZAR TRIFUNOVIĆ, [Uvod], Živorad Nastasijević, GKCB 81, 1966. — ДЕЈАН ПАТАКОВИЋ [Д.П.], Кичица стара шест деценија. Платна Живорада Настасијевића у Културном центру, ПЕ 1966. IV. 18. — ДРАГОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ, Живорад Настасијевић, Бор. 1966. IV. 26. — ЗОРАН ГЛУШЧЕВИЋ, Сликар Живорад Настасијевић, Пол. 1966. V. 8. — АНОНИМ [б. п.], Умро сликар Живорад Настасијевић, Пол. 1966. V. 8.

ПАВЛОВИЋ ДРАГОЉУБ

ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Павловић Драгољуб, сликар, НЕСХС III, 1928, 263. — БОЖИДАР КОВАЧЕВИЋ [Б.К.], Ситни прилози. II. Писмо Ђорђа Крстића сликарском почетнику. III. Писмо Ђорђа Крстића студенту сликарства, СКГ LXI, 1940 73—76. — КАТАРИНА PAVLOVIĆ [K.Pav.], Pavlović Dragoljub, slikar, ELU 3, 1964, 641—642.

ПИЈАДЕ МОША

MIROSLAV KRLEŽA, Moša S. Pijade, Ob. 1926.II.21. — MIROSLAV KRLEŽA, Moša S. Pijade, KR 1927, br. 2, 65—77. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Пијаде Моша, сликар и новинар, НЕСХС III, 1928, 386. — МОША ПИЈАДЕ, академик, [Аутобиографски подаци], ГодСАН LVII, 1950, 520—521. Пр.: ПИСАН 287, 15—16. — МОША ПИЈАДЕ, Пред отварање атељеа [Разговор са сарадником Борбе], Бор. 1952. Пр.: Пијаде 160—163. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Jedna intimna umetnička svečanost, Sved. 1952.VI.14. — ЂОРЂЕ ANDREJEVIĆ KUN, Moša Pijade — slikar. Povodom izložbe koju je Moša Pijade priredio u svom novosagrađenom ateljeu, KN 1952.VI.24. — ЂОРЂЕ АНДРЕЈЕВИЋ КУН, Моша Пијаде као сликар, ПИСАН 287, 5—6. — ЗУКО ЦУМХУР, Сликарев картон, Пол. 1957.III.17. — KAREL DOBIDA, Moša Pijade umetnik, SP 1957.III.20. — МОША ПИЈАДЕ, Životopis, Del. 1957, br. 4, 627—631. Пр.: Пијаде 153—155. — RISTO KUZMANOVSKI, Moša S. Pijade, СР 1957.III.20. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, [Увод], Моша Пијаде, Б. 1957, 5—8, НМ [кат.] — [Сарадници Народног музеја], Уља, Пастели, Цртежи [Моше Пијаде], Моша Пијаде, Б. 1957, 10—13, 14, 15—20. Пр. уз допуне: Пијаде 169—186, под називом: Каталог дела Моше Пијаде, Уља и пастели 169—175, Цртежи 175—186. — ОЛГА БОЖИЧКОВИЋ, Сликар Моша Пијаде, Пол. 1957.V.1—3. — МИОДРАГ КУЈУНЦИЋ, О сликарству Моше Пијаде, Дн. 1957.V.1—3. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Одличан уметник, даровит сликар. Бор. 1957.V.4. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Сликарско дело Моше Пијаде, Пол. 1957.V.13. — СТОЈАН ТРУМИЋ, Сликарско дело Моше Пијаде, Панч. 1957.VI.15. — МИОДРАГ КОЛАРИЋ, Сликар Моше Пијаде, Сав. 1957, 5, 624—627. — ZORAN POPOVIĆ, Slikarstvo Moše Pijade, KN 1957.V. 19. — MARKO ČELEBONOVIĆ, Slikar Moše Pijade, Umj. 1, 1957. — JEROLIM MIŠE, Izložba Moše Pijade u Modernoj galeriji, VILUJAZU V, 1957, 230—232. — STANE MIKUŽ, Razstava slik Moše Pijade, SP 1958.II.16. — MELITA STELE, Razstava slikarskih del Moše Pijade. LJP 1958.II.20. — LUC MENAŠE, Moša Pijade, NR 1958.II.22. — ЂОРЂЕ АНДРЕЈЕВИЋ КУН, [Увод], Марко. Илустроване народне песме. Урош и Мрњавчевићи. Илустрације од М.С. Плавшића, Б. 1920, — Фототипско издање Б. 1959. — ВЕРА РИСТИЋ, [Увод], Изложба слика и цртежа Моше Пијаде, Чачак 1961, [кат.]. — ВЕРА РИСТИЋ, Изложба слика и цртежа Моше Пијаде, ЧГ 1961.VII.7. — МОША ПИЈАДЕ, Дневник, Пијаде 156—159. — ЛАЗАР ТРИФУНОВИЋ, Моша Пијаде, сликар и борац за уметничку истину, Пијаде 5—19. Пр.: Моша Пијаде, Улја, Sombor 1969 [кат.] — u izvodu. — ALEKSANDAR MILJKOVIĆ, Publicistika Moše Pijade, KN 1964.I.24. — MIODRAG V. PROTIĆ, Savremenici II, В. 1964, 76—78: Moša Pijade (1890—1957). — [Saradnici Instituta za izučavanje radničkog pokreta u Beogradu], Bibliografija sabranih studija, članaka, govora i prevoda (1908—1941) [Moše Pijade], Pijade 1/2, 861—883. — [Saradnici Instituta za izučavanje radničkog pokreta u Beogradu], Hronologija o životu i radu (1890—1941) [Moše Pijade], Pijade 1/2 887—942. — STANISLAV ŽIVKOVIĆ [S.Žič.], Pijade Moša, slikar, ELU 3, 1964, 676. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Pijade Moša, EJ 6, 1965, 499. — MIODRAG B. PROTIĆ, [Увод], УДВА, 5—15. — СЛОБОДАН НЕШОВИЋ, Моша Пијаде и његово време, Б. 1968.

ПОПОВИЋ БРАНКО

КОСТА СТРАЈНИЋ, Бранко Поповић — Поводом његове колективне изложбе у Прагу. — СКГ XIV, 1925, 224—229. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Бранко Поповић, сликар, професор београдског Универзитета, НЕСХС III, 1928, 483—484. — STANISLAV ŽIVKOVIĆ [S.Žič.], Popović Branko, arhitekt, slikar i umetnički kritičar, ELU 3, 1964, 709. — STANISLAV ŽIVKOVIĆ [S.Žič.], Popović Branko, slikar i likovni kritičar, EJ 6, 1965, 554. — JERKO DENEGRI, Umetnička kritika u Srbiji i Hrvatskoj, JUDV 2, 1967, 41—51. — ЛАЗАР ТРИФУНОВИЋ, Скица за историју српске ликовне критике, Трифуновић 9—36.

ПРЕДИЋ УРОШ

МИЛАН САВИЋ [М.С-ћ.], Босански бегунци. Велика слика Уроша Предића, Јав. XIX, 1892, 186—188. — МИЛАН САВИЋ, Урош Предић и наше црквено сликарство, ЛМС 189, 1897, 132—138. — МИЛАН САВИЋ, Код Уроша Предића, БК VIII, 1902, 844. — МИЛАН САВИЋ, Урош Предић, БК IX, 1903, 274. — УРОШ ПРЕДИЋ (редовни члан), [Аутобиографија], ГодСКА XXVIII, 1914—1919 1920, 282—310. — УРОШ ПРЕДИЋ, [Албум радова], Б. 1922, стр. [8] + 12 репр. у боји, Изд. књ. Напредак [текст на стр. 5—8: Урош Предић — је непотписана аутобиографска црта Предића] — БЕТА ВУКАНОВИЋ [Б.В.], Урош Предић. — Издавачка књижара „Напредак“, Београд 1921., СКГ V, 1922, 305—307. — ДУШАН ВАСИЉЕВ, У. Предић: Цар Лазар. — Из циклуса „Импресије“, СКГ VII, 1922, 21 [песма]. — БОГДАН ПОПОВИЋ, К сликама Уроша Предића, РС 1926. II, 1-У. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, МИЛАН КАШАНИН, Српска уметност у Војводини од доба деспота до уједињена, Н. С. 1927, 122—123. — МИЛАН П. КОСТИЋ, Стипендисти Матице српске, Матица српска 1826—1926, Н. С. 1927, 617—668 [о Предићу: 632, 665—666]. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Седамдесетогодишњица Уроша Предића.—Изложба Иве Деспић, СКГ XXII, 1927, 544—548. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Предић Урош, сликар, НЕСХС III, 1928, 562. — МИЛАН КАШАНИН, Урош Предић, ЛМС 320, 1929, 50—58. Пр.: Кашанин 122—131. — УРОШ ПРЕДИЋ, Nonni soit qui mal u pense, ЗЧБП, 74—75. — MILJENKO ĐURIĆ, Uroš Predić, Z.b.g. [oko 1930], Monografije jugoslovenskih umjetnika sv. 1, izd. Udruženja grafičkih umjetnika u Z. — КОСТА Н. МИЛУТИНОВИЋ, Урош Предић као интерпретатор Бранка Радичевића, ЛМС 334, 1932, 258—262. — ПАВЛЕ ЛАГАРИЋ, Урош Предић, ЛМС 339, 1934, 226—231. Пр.: П. Лагарић, Критике I, Б. 1940, 20—27. — ВЛАДИМИР МАРГАН, Урош Предић и слика св. Ђорђа, ГИДНС VII, 1934, 388—389. — МИЛАН КАШАНИН, Свети Сава у сликарству, СКГ XLIV, 1935, 207—211. — ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ, Портрети београдских уметника: Сликар Урош Предић, БОН LVII, 1939, 553—560. — МИЛАН КАШАНИН, Два века српскога сликарства, Б. 1942, 38—39. — УРОШ ПРЕДИЋ, Из мога албума, Н.С. 1947, стр. 39 са 34 репр., МС: [Увод], Урош Предић; [Поговор], Светислав Предић [С.П.]. — АНОНИМ [СПЕКТАТОР], Један редак јубилеј. Деведесетогодишњица Уроша Предића, Реп. 1947.IV.15. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, [Увод], Изложба слика Уроша Предића и Паје Јовановића, Уметнички музеј у Београду 1949, 3—6. — VELJKO PETROVIĆ, Povodom izložbe U. Predića i P. Jovanovića, KN 1949.VII.5 — АНОНИМ [ГРЕЈ], Из уметничке дворане. Са изложбе најстаријих, Реп. 1949.VII.13. — АНОНИМ [Греј], 93-годишњица Уроша Предића, Реп. 1949.XII.13. — АНОНИМ [ВОЈВОЂАНИН], Уметнички живот у Војводини. Изложба слика Уроша Предића и Паје Јовановића, Реп. 1949.XII.20. — АНОНИМ [Ј.С.], Ликовна уметност, Београд I, 1949, бр. 1, 42—43. — ДАКА ПОПОВИЋ, Два значајна српска сликара. (Поводом изложбе Уроша Предића и Паје Јовановића), ЛМС 365, 1950, 89—95. — ДЕЈАН МЕДАКОВИЋ, Dve izložbe u Umetničkom muzeju u Beogradu, Um. 2, 1950, 73—75. — АНОНИМ [Војвођанин], Уметнички живот у Војводини. Најновији портрети Уроша Предића, Реп. 1950.VII.4. — АНОНИМ [Г.Д.], Орловањани у посети код сликара Уроша Предића, Пол. 1950.XII.21. — АНОНИМ [С.Е.], Портрети првих српских социјалиста у Новом Саду, Лик бр. 3, 1951. — АНОНИМ [Војвођанин], Уметнички живот у Новом Саду, Најновији портрети Уроша Предића, Реп. 1951.III.6. — МИОДРАГ КОЛАРИЋ, Урош Предић, представник читаве једне епохе, РКПМФЛУ 1953. II.15. — ЖИВОРАД П. ЈОВАНОВИЋ, У спомен Уроша Предића, Реп. 1953.II.17. — МИХОВИЛ ТОМАНДЛ, Велико уметничко наслеђе. Хиљаду пет стотина слика Уроша Предића, Пол. 1953.III.8. — ЗОРА СИМИЋ МИЛОВАНОВИЋ [б.п.], Легати Музеју града Београда, ГМГБ I, 1954, 407—411. — КАТАРИНА АМБРОЗИЋ, Прилози биографијама наших сликара, ЗМСДН 8, 1954. — НОВИЦА ШАУЛИЋ, Урош Предић прича о себи. Из збирке Новице Шаулића, ЗМСДН 11, 1955,

146—154. — ЈЕЛЕНА ШАУЛИЋ, Први цртежи Уроша Предића, ЗМСДН 12, 1955, 93—99. — МИОДРАГ КОЛАРИЋ, Урош Предић, Каталог изложбе Уроша Предића, Народни музеј, Зрењанин 1957. — ДЕЈАН МЕДАКОВИЋ, Урош Предић, ЛМС 388, 1961, 1—16. Пр.: Дјан Медаковић, Урош Предић, Б. 1964, стр. 27 + 25 репр., ПСВ; Медаковић 315—333 + 4 табл. репр. — МИНОВИЛ ТОМАНДЛ, Моји susreti sa Urošem Predićem, ЗМСДН 32—33, 1962, 136—150. — МИХОВИЛ ТОМАНДЛ, Библиографија и списак радова Уроша Предића, ЗМСДН 34, 1963, 143—171. — ИРЕНА БАЛАТ, Допуна библиографији радова Уроша Предића, ЗМСДН 39, 1965, 176. — MIODRAG KOLARIĆ [M. Kol.], Predić Uroš, slikar, EJ 6, 1965, 596. — VERA RISTIĆ, Poslednje tri decenije XIX veka srpske umetnosti, Srpsko slikarstvo XIX veka, В. 1965, NM [кат.]. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Predić Uroš, slikar, ELU 4, 1966, 17. — ЛАЗАР ТРИФУНОВИЋ, [Увод], Српски уметници XIX века — академици, Б. 1968, 5—10.

РОКСАНДИЋ СИМЕОН

МИХАИЛО ВАЛТРОВИЋ, Реч којом је проф. Мих. Валтровић отворио уметничку изложбу 20. септ. 1898. у Београду, Ис. I, 1898, 292—295. — АНОНИМ [б.п.], Уметност. Сликарска изложба Г. Вукановића, Г-ђе Вукановићке и Г. Роксандића, Ис. I, 1898, 304. — АНОНИМ [б.п.], Изложба сликарских и скулпторских радова, Дел. XX, 1898, 347—348. — АНОНИМ [А.], „Роб“. Листак из вајарства. Ис. I, 1898, 117—118 са 1 репр. — АНОНИМ [б.п.], Нова биста, Кол. II, 1901, 64. — АНОНИМ [Свет.], Окриће споменика Кнезу Милошу Великом у Гимназији Кнеза Милоша Великог у Крагујевцу, НИ III, 1901, 26—27 [репр. стр. 17]. — АНОНИМ [б.п.], Кнез Иво од Семберије, Зв. I, 1912, 255. — РАДОЈЕ МАРКОВИЋ, Скандал са спомеником у Великом Бечкереку, Рас. III, 1924, бр. 16, 56—59. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Роксандић Симеон, вајар, НЕ СХС III, 1928, 802. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, Сима Роксандић, вајар, Мис. XXVIII, 1928, 225—234 са 1 репр. Пр.: Сретен Стојановић, О уметности и уметницима, Б. 1952., 83—88; Трифуновић, 413—419. — МИЛИЦА ЈАНКОВИЋ, Реч-две о вајару Сими Роксандићу, СМГК 415—418 са 3 репр. — МИЛЕН НИКОЛИЋ, Крагујевачка гимназија, СМГК I—23079 (о С. Роксандићу: 189—190, 23055). — РАДОСЛАВ П. МАРКОВИЋ, Уметничка изложба, СМГК 763—767. — ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ, Портрети београдских уметника: Вајар Симеон Роксандић, БОН LVIII, 1940, св. 2. — MARIN STUDIN, Vaјar Sima Roksandić, KN 1949.XII.6. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Савремено југословенско вајарство, Реп. 1951.I.2 и 9. — ЗОРА СИМИЋ МИЛОВАНОВИЋ [б.п.], Легати Музеју града Београда, ГМГБ I, 1954, 407—411. — ЗОРА СИМИЋ МИЛОВАНОВИЋ, Симеон Роксандић, ГГБ IX-X, 1962—63, 445—478 са 11 репр. — MIODRAG KOLARIĆ, Srpska skulptura do 1941, ГКСВ 21, 1963. — ЖИВОРАД П. ЈОВАНОВИЋ, Из старог Београда, Б. 1964, 227—228: Скулптуре Симеона Роксандића. — ДЕЈАН МЕДАКОВИЋ, Сима Роксандић, Скерлићева споменица, Б. 1964, 215—223 + 4 табл. са репр. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Roksandić Simeon, vaјar, ELU 4, 1966, 113. — MIODRAG KOLARIĆ [M.Kol.], Roksandić Simeon, vaјar, EJ 7, 1968, 90.

СТАНОЈЕВИЋ ВЕЉКО

С. MORRO, Peintres et graveurs vus aux récentes Expositions, La Revue Moderne, Paris, 1922.III.15. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Изложба сликарских радова Вељка Станојевића, СКГ VII, 1922, 223—226. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Изложба Вељка Станојевића, Мис. X, 1922, 1465. — ВЕЛИБОР ЈОНИЋ [В.Ј.], Изложба г. Вељка Станојевића, Пол. 1925.VI.9. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Изложба слика Г. Вељка Станојевића, СКГ XV, 1925, 306—308. — МИЛАН КАШАНИН [К.], Изложба Г.В. Станојевића, ЛМС 305, 1925, 105. — МИХАИЛО С ПЕТРОВ [М.], Изложба г. В. Станојевића, ЛМС 305,

1925, 105. — МИЛАН КАШАНИН, Вељко Станојевић, РС 1926.XII.60—72. — АНОНИМ [В.], Слике гг. Бијелића и В. Станојевића у Гардискном дому, Пол. 1926. X.14. — МИЛАН КАШАНИН, Пред обновом историског сликарства. Велики радови гг. Јована Бијелића и Вељка Станојевића. — Галерија у Дому гардских официра, Вр. 1926.X.16. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Станојевић Вељко, сликар, НЕСХС IV, 1929, 419. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, Две изложбе у Уметничком павиљону, Пол. 1929.III.28. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Изложба слика Вељка Станојевића, СКГ XXVI, 1929, 544—548. — ГУСТАВ КРКЛЕЦ, Вељко Станојевић, ЖР III, 1929, 396. — АНОНИМ [б.п.], Уметници — приватно. Два уметника скромног држања: Вељко Станојевић и Ваца Поморишац, Вр. 1933.I.15. — ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ, Портрети београдских уметника: Сликар Вељко Станојевић, БОН IX, 1941, св. 2. — АНОНИМ [б.п.], Без коментара, Реп. 1953.XII.29. — АНОНИМ [Ж.Б.], Ретроспектива слика — ретроспектива живота. Бор. 1957.IX.1. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Једна ретроспектива, један деби и једна занимљива изложба уметничке фотографије, Бор. 1957.IX.5. — ИВАНКА БЕШЕВИЋ [И.Б.], Вељко Станојевић о своме сликарству, Пол. 1957.IX.7. — RISTO KUZMANOVSKI [R.KUZ.], Retrospektiva Veljka Stanojevića, СР 1957. IX.15. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Ретроспективна изложба Вељка Станојевића, Пол. 1957.IX.16. — RISTO KUZMANOVSKI [Р.Куз.], По двадесет пет година изложба во Белград, НМ 1957.IX. 26. — RISTO KUZMANOVSKI, S beogradskim likovnim umjetnicima. Razgovori u atelierima, VS 1957.XII.18. — MIODRAG V. PROTIĆ, Savremenici II, В. 1964, 85—88: Veljko Stanojević. — STANISLAV ŽIVKOVIĆ [S.Žič.], Stanojević Veljko, slikar, ELU 4, 1966, 305. — STANISLAV ŽIVKOVIĆ, [Uvod], Veljko Stanojević, ГКСВ 101, 1967. — ДРАГОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ, Тужна истина једне ретроспективе. Уз изложбу слика Вељка Станојевића у Галерији Културног центра у Београду, Бор. 1967.III.12. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Дело Вељка Станојевића у новој светлости, Пол. 1967.III.26. — VLADA ROZIC, Veljko Stanojević, KN 1967.III.18. — DRAGOSLAV GRBIĆ, Nakon izložbe u povodu 75 god. života Veljka Stanojevića, Tel. 1967.IV.7. — ДРАГОСЛАВ АДАМОВИЋ [З.А.], Умро сликар Вељко Станојевић, Пол. 1967.IV.18. — АНОНИМ [б.п.], Veljko Stanojević, IBCDISLUJ leto-jesen 1967, br. 23—24.

СТЕВАНОВИЋ БОРИВОЈЕ

ПЕТАР ДОБРОВИЋ, Изложба Г.Г. Бор. Стевановића и Драг. Арамбашића, СКГ IV, 1921, 312—314. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Две изложбе скулпторских и сликарских радова у Београду, СКГ VIII, 1923, 391—395, 465—467. — МОМЧИЛО НАСТАСИЈЕВИЋ, Сликарска изложба Боре Стевановића, Мис. XVI, 1924, 1498—1499. — МИЛАН КАШАНИН [М.К.], Изложба Г.Боре Стевановића, СКГ XIII, 1924, 400. Пр.: Кашанин 14, под називом: Бора Стевановић. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Београдски уметнички живот. Изложба „Ладе“, Г. Стефановића и Г. Ханзена, СКГ XIII, 1924, 453—456. — МИЛАН КАШАНИН, Уметничке изложбе у Београду, ЛМС 304, 1925, 147—148. — МИЛАН КАШАНИН [М.К.], Изложба слика Г-ђице Ј.Петровић и Г.Г. Б. Стевановића и С. Беложанског, СКГ XX, 1927, 224—226. Пр.: Кашанин 67—70, под називом: Три изложбе слика. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Боривој Стевановић. [Поводом изложбе у Београду 1927. г.], ЛМС 311, 1927, 444б—448б. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Стевановић Боривоје, сликар, НЕСХС IV, 1929, 443. — МОМЧИЛО МИЛОШЕВИЋ, [Предговор], Боривоје Стевановић, 33 године сликања око Београда, Б. 1939. — АНОНИМ [Р.], Пролећне изложбе, УП II, 1939, 127. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Изложба Боре Стевановића, УП II, 1939, 148—151 са 4 репр. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Изложба слика Боривоја Стевановића, Пол. 1939.IV.7. — ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ, Портрети београдских уметника: Сликар Боривоје Стевановић, БОН LVII, 1939, бр. 10. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Из Галерије УЛУС-а. Бора Стевановић, Реп. 1952.V.13. — MIODRAG V. PROTIĆ, Savremenici I. В. 1955, 54—56: Borivoje Stevanović. — ИВАНКА

БЕШЕВИЋ [И.Б.], Београд — најмилији мотив, Пол. 1955.IV.1 — **БОЖА СТОЈАДИНОВИЋ**, Пет деценија у служби уметности, ВН 1955.VI.1. — **ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.]**, Сликарско дело Боривоја Стевановића, Пол. 1955.VI.5. — **БОЖИДАР КОВАЧЕВИЋ [Б.п.]**, Сликарство Боривоја Стевановића, Реп. 1955.VI.7. — **АНОНИМ [Д.Б.]**, Вечна трема. У атељу сликара Боре Стевановића пред изложбу (11 маја у Галерији УЛУС-а), ВН 1958.V.7. — **БЛАГОЈЕ ИЛИЋ [Б.И.]**, Сликар Београда. Пред сутрашњу изложбу Боривоја Стевановића, Пол. 1958.V.10. — **СИНИША ПАУНОВИЋ**, Боривоје Стевановић, Пол. 1958.V.18. — **МИОДРАГ ИБРОВАЦ**, Песник Београда, Боривоје Стевановић, Ретроспективна изложба 1900—1960, Б. 1960. — **БОРЂЕ ПОПОВИЋ**, Бора Стевановић, Бор. 1960.X.13. — **VERA RISTIĆ**, [Uvod], 60 godina beogradskih motiva Borivoja Stevanovića, GKCB 90, 1966. — **STANISLAV ŽIVKOVIĆ [S.Žič.]**, Stevanović Borivoje, slikar, ELU 4, 1966, 325. — **МОМЧИЛО МИЛОШЕВИЋ**, Боривоје Стевановић, ГГБ XIII, 1966, 258—257 са 8 репр. — **МИОДРАГ Б. ПРОТИЋ**, [Увод], УДВА 5—15.

ЦВЕТКОВИЋ НАТАЛИЈА

ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.], Цветковић Наталија, сликарка, акварелисткиња, НЕСХС IV, 1929, 878. — **ЗОРА СИМИЋ МИЛОВАНОВИЋ**, Сликарке у српској историји уметности, Б. 1938, 42—46. — **КАТАРИНА АМБРОЗИЋ [К.А.Џ.]**, Цветковић Наталија, slikarica, ELU 1, 1959, 710. — **VERA RISTIĆ**, Natalija Cvetković, Danas, V. 1, 1961, br. 15.

ЧАЂЕВИЋ МИЛИЦА

О њој није посебно писано. Њени биографски подаци нису унети ни у једну од наших енциклопедија: НЕСХС, ЕЈ, ELU.

ШОБАЈИЋ ИЛИЈА

ПАВЛЕ ЛАГАРИЋ, Илија Шобајић, сликар, Мис. XV, 1924, 1096—1098. — **ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ**, Изложба Г. Илије Шобајића, Мис. XXI, 1926, 243—245. — **БРАНКО ПОПОВИЋ**, Изложба цртежа Илије Шобајића, СКГ XVIII, 1926, 156. — **МИХАИЛО С. ПЕТРОВ**, Београдске изложбе у мају и јуну, ЛМС 309, 1926, 174—182. — **ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ [В.П.]**, Шобајић Илија, сликар, НЕСХС IV, 1929, 1047. — **ПАВЛЕ ЛАГАРИЋ**, Критике I, Б. 1940, 51—53: Илија Шобајић, — **ТРИФУН БУКИЋ**, Илија Шобајић, Реп. 1953. VII.14. — **Ш. РАЧЕТА**, Истакнути графичар. Уз комеморативну изложбу радова академског сликара Илије Шобајића, Поб. 1954.VI.3. — **ЈЕЛЕНА ШАУЛИЋ**, Писма Јована Јовановића Змаја Илији Шобајићу, ЗДНМС 16, 1957, 136—143. — **VELJKO ĐURIĆ [V.Đ.]**, Šobajić Ilija. grafičar i slikar, ELU 2, 1966, 371.

БЕЧ

АЛЕКСА ИВИЋ, Архивски прилози за биографије југословенских сликара, ЛМС 324, 1930, 221—236. — **КАТАРИНА АМБРОЗИЋ-ВЕРА РИСТИЋ**, Прилог биографијама српских уметника XVIII и XIX века из архиве Академије ликовних уметности у Бечу, ЗРНМБ II, 1958, 59, 397—424.

МИНХЕН

БОЖИДАР С. НИКОЛАЈЕВИЋ, Минхенска академија и српски сликари у прошлости, ДВ I, 1938, 5, 138—140. — **ЈОВАН СЕКУЛИЋ**, Минхенска школа и српско сликарство — Прилог проучавању односа, ЗРНМБ II, 1958/59, 251—277 + 6 табл. са репр. — **КАТАРИНА АМБРОЗИЋ**, Ažbetova šola in srpski slikarji, Anton Ažbè in njegova šola, Lj. 1962, 19—30.

УМЕТНИЧКА ШКОЛА У БЕОГРАДУ

БОГДАН ПОПОВИЋ [Б.п.], Изложба Сликарске Школе [Вукановића], СКГ VI, 1902, 1038. — **ГВОЗДЕН КЛАЈИЋ [Г.К.]**, Уметничко-занатска школа, СКГ XVII, 1906, 699—702. — **МИЛАН ЂУРЧИН [М.Ђ.]**, Уметничке изложбе, СКГ XXI, 1908, 58—62. — **БРАНКО М. ТАНАЗЕВИЋ**, Уметничко-Занатска школа у Београду, СКГ XXII, 1909, 941—943. — **БРАНКО ЛАЗАРЕВИЋ [Б.Л.]**, Изложба Уметничко-Занатске Школе, СКГ XXV, 1910, 54—57. — **БРАНКО ЛАЗАРЕВИЋ**, Изложба Занатско-Уметничке школе. — Изложба приватних ученица Г-ђе Б. Вукановић, СКГ XXVII, 1911, 213—215. — **МИЛАН КАШАНИН**, Уметничка школа у Београду, РС 1926.VIII. 151—153. Пр.: Кашанин 18—20. — **ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ [Д.Б.]**, Како је основана Уметничка школа у Београду, Пр. 1934.VII.26. — **ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ [Д.Б.]**, [Уметничка школа], Послератни напори и резултати, Пр. 1934.VII.29. — **ВЕРА МЕДАР**, Прва уметничка школа у Београду, Лик I, 1950. — **ЉУБОМИР НИКИЋ**, Крагујевачка „Школа начертанија“, Лик 3, 1951, — **ДЕЈАН МЕДАКОВИЋ**, Прве сликарске школе и њихови покретачи, УВ 1954.V.6. — **ЗОРА СИМИЋ МИЛОВАНОВИЋ**, Прве уметничке школе у Београду, ГМГБ II, 1955, 311—352. — **VERA RISTIĆ**, [Uvod], Srpska slikarska škola Kirila Kutlika, GKCB 25, 1964.

ЈУГОСЛОВЕНСКЕ УМЕТНИЧКЕ ИЗЛОЖБЕ

I., Београд 1904. — **МИЛОЈЕ М. ВАСИЋ**, Југословенска уметничка изложба, СКГ XIII, 1904, 107—120. Пр.: Трифуновић 148—158. — **БОГДАН ПОПОВИЋ**, Прва Југословенска Уметничка изложба, СКГ XIII, 1904, 463—471, 533—547; XIV, 1905, 70—77, 225—232; XV, 1905, 48—68. Пр.: Трифуновић 191—196 [уводни део]. — **НАДЕЖДА ПЕТРОВИЋ**, Прва Југословенска Уметничка изложба у Београду, Дел. XXXII, 1904, 408—416; XXXIII, 1904, 120—128. Пр.: Трифуновић 213—219. — **МИЛАН ШЕВИЋ**, Прва југословенска уметничка изложба од 5. (18) септембра до 5.(18) октобра 1904. у Београду, ЛМС 228, 1904, 136—143. — **БОЖИДАР НИКОЛАЈЕВИЋ**, Јужнословенска уметничка изложба, БК X, 1904, 1215. — **ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС [ДИС]**, Са југословенске уметничке изложбе, Сам. 1904, бр. 236. — **БРАНКО ПОПОВИЋ**, Прва Југословенска Изложба, СЈ 1904, бр. 38—39, 41—44; 1905, бр. 1, 2, 5—7. — **ПОПОВИЋ ПАВЛЕ**, Конференција југословенских књижевника и уметника, СКГ XIII, 1904, 128—133. — **АНОНИМ [Т.]**, Конференција југословенских књижевника и уметника, СКГ XIII, 1904, 145—153. — **АНОНИМ [Б.п.]**, Бугарски листови о југословенској уметничкој изложби, СКГ XIII, 1904, 237. — **АНОНИМ [Б.п.]**, Словеначки листови о југословенској уметничкој изложби, СКГ XIII, 1904, 237—238. — **МИЛОЈЕ ВАСИЋ [М.В.]**, Пројектована уметничка изложба у Сарајеву, СКГ XIII, 1904, 238. — **АНОНИМ [Б.п.]**, Уметничке репродукције у Југословенском Алманаху, СКГ XIII,

1904, 316—317. — **АНОНИМ [Б.п.]**, Откупљени радови са Југословенске Уметничке изложбе, СКГ XIII, 1904, 317—319. — **АНОНИМ [Б.п.]**, Посета Прве Југословенске Уметничке Изложбе, СКГ XIII, 1904, 399. — **НИКОЛА АНТУЛА**, Југословенски састанак у Загребу, СКГ XIV, 1905, 714—720. — **МИЛОЈЕ М. ВАСИЋ**, Југословенска Уметничка Галерија у Београду, СКГ XV, 1905, 99—109. — **АНОНИМ [О.Ђ.]**, Око Прве југословенске изложбе 1904 године. Поводом изложбе „Педесет година југословенског сликарства“ у Загребу, УВ 1953.VII.15. — **СТАНИСЛАВ ЖИВКОВИЋ**, [Увод], Меморијал Прве југословенске изложбе 1904, Чачак 1965 [кат.]. — **ВЕЛИЧ КО КОЛАРСКИ**, [Увод], Бугарски уметници на Првој југословенској изложби, Чачак 1965 [кат.].

II., Софија 1906. — **БРАНКО ПОПОВИЋ**, Друга југословенска уметничка изложба у Софији, СКГ XVII, 1906, 367—373. — **УРЕДНИШТВО СКГ [Б.п.]**, Друга Југословенска Уметничка Изложба у Софији, СКГ XVII, 1906, 398—399, [изјава поводом чланка Бранка Поповића]. — **АНОНИМ [Viator]**, Други Конгрес Југословенских Књижевника и Публициста у Софији, СКГ XVII, 1906, 382—389. — **МИЛОШ ИВКОВИЋ**, Конференција Југословенских Студената, СКГ XVII, 1906, 390—397. — **ОТОН ИВЕКОВИЋ**, „Lada“ Savez jugoslavenskih umjetnika, GMH I, 1906, 109—112. — **ОТОН ИВЕКОВИЋ**, Друга изложба „Lade“, saveza jugoslavenskih umjetnika, GMH I, 1906, 133—137.

III., Загреб 1908. — **МИЛАН ЂУРЧИН [М.Ђ.]**, Трећа јужнословенска Уметничка Изложба у Загребу, СКГ XX, 1908, 779—784, 860—864, 943—952. — **БОЖО ЛОВРИЋ**, Трећа јужнословенска изложба, ЛМС 250, 1908, 91—110. — **А. G. MATOŠ**, Treća jugoslavenska umjetnička izložba Saveza „Lade“ u Zagrebu, HS 1908, 187. — **АНОНИМ [L.]**, Treća izložba „Lade“, saveza južnoslavenskih umjetnika, GMH III, 1908, 78, 88, 91, 112, 128. IV., Београд 1912. — **ПЕТАР БАЈАЛОВИЋ [П.Б.]**, Југословенска Изложба у Београду, Зв. I, 1912, 441—444, 505—508. — **АНОНИМ [Spectator]**, Четврта Југословенска Изложба, Зв. I, 1912, 636—638. — **МОША ПИЈАДЕ [М.С.П.]**, Отварање IV Југословенске Изложбе, МЖ 1912.V.15. — **МОША ПИЈАДЕ [М.С.П.]**, Кроз Југословенску Изложбу, МЖ 1912.V.19—24, 29—30.VI.1, 2, 5—8, 13, 21, 26, 28, 29. [несвршено]. Пр.: Пијаде 42—86; Пијаде I/1 27—65. — **МИЛАН ПРЕДИЋ**, Четврта југословенска уметничка изложба, СКГ XXVIII, 1912, 856—862, 945—951. — **ЈЕРОЛИМ МИШЕ — КОСТА СТРАЈНИЋ**, Четврта југословенска изложба, Зв. I, 1912, 700—702, 757—765; II, 1912, 827—831. — **ВЛАДИМИР Р. ПЕТКОВИЋ**, Четврта изложба југословенске уметности у Београду, Дел. LXIII, 1912. — **НАДЕЖДА ПЕТРОВИЋ**, Са Четврте југословенске изложбе у Београду, БВ 1912, св. 11—12. — **АНОНИМ [Б.]**, Успех четврте Југословенске Уметничке Изложбе у Београду, СКГ XXIX, 1912, 158—159. — **АНОНИМ [Б.п.]**, Југословенска изложба, Зв. II, 1912, 831—832.

V., Београд 1922. — **БРАНКО ПОПОВИЋ**, Пета југословенска уметничка изложба у Београду, СКГ VI, 1922, 380—384, 460—467, 537—540, 617—623. — **ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ**, Пета југословенска уметничка изложба, Мис. IX, 1922, 1064—1073. Пр.: Трифуновић 312—321. — **ВЕЛИБОР ЈОНИЋ**, 5. југословенска уметничка изложба, Пол. 1922.VI.19. — **ПЈЕР КРИЖАНИЋ [П.]**, Пета југословенска уметничка изложба, НЛ 1922.VI.15. — **МОМИЧИЛО СЕЛЕСКОВИЋ**, Поводом пете југословенске изложбе, Реп. 1922.VII.13. — **МИОДРАГ В. ПРОТИЋ**, Treća decenija. Konstruktivno slikarstvo, JUDV 2, 7—39.

VI., Нови Сад 1927. — **МИХАИЛО С. ПЕТРОВ**, Пред нашу прославу, ЛМС 312, 1927, 177—183. — **МИХАИЛО С. ПЕТРОВ**, Две значајне уметничке изложбе, ЛМС 314, 1927, 99—106. — **МИХАИЛО С. ПЕТРОВ [Б.п.]**, VI југословенска изложба, [Списак изложених радова], ЛМС 317, 1928, 347—354. — **РАДИВОЈЕ ВРХОВАЦ**, [Беседа при отварању Изложбе старог српског сликарства и VI југословенске изложбе у Новом Саду, I.VI. 1927.], ЛМС 317, 1928, 326—332. — **ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ**, [Говор којим је отворена VI југословенска уметничка изложба у Новом Саду, I.VI.1927.], ЛМС 317, 1928, 339—341. — **БОШКО ТОКИН**, [Шеста југосло-

венска уметничка изложба, у Новом Саду, I.VI-15-VII. 1927.], ЛМС 314, 1927, 106—110. — **МИЛАН КАШАНИН**, Шеста Југословенска Уметничка Изложба, СКГ XXI, 1927, 377—379, 450—454, 530—534. Пр.: Трифуновић 355—365, Кашанин 94—107. — **СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ**, VI Југословенска Изложба у Новом Саду, Мис. XXIV, 1927, 227—231. — **ПЕРО СЛИЈЕПЧЕВИЋ [П.Сл.]**, Јубиларна изложба у Новом Саду, Прег. I.1927, бр. 27, стр. 11. — **МИОДРАГ В. ПРОТИЋ**, Treća decenija. Konstruktivno slikarstvo, JUDV 2, 7—39.

ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ИЗЛОЖБЕ У ИНОСТРАНСТВУ

Рим, 1911. — **АНДРИЈА МИЛЧИНОВИЋ**, Загребачка писма II, СКГ XXVI, 1911, 688—697. — **ДИМИТРИЈЕ МИТРИНОВИЋ**, Срби и Хрвати на Међународној Уметничкој Изложби у Риму, СКГ XXVI, 1911, 717—727, 802—808, 884—888. — **УРЕДНИШТВО СКГ [Б.п.]**, Поводом уметничког прегледа, СКГ XXVI, 1911, 736, [изјава поводом чланка Д. Митриновића]. — **МАРКО ЦАР**, С јубиларне изложбе у Риму, ЛМС 279, 1911, 64—72. — **БОЖО ЛОВРИЋ**, Уметник — претеча рата, СКГ XXIX, 1912, 838—842. — **АНОНИМ [М.]**, Rimska izložba i hrvatski umjetnici, Jug I, 1911, 101—106. — **МИЛАН MARJANOVIĆ [M.M.]**, Triumf smjelosti i karaktera, Jug I, 1911, 133. — **MIRKO DEANOVIĆ**, Naša umjetnost u Rimu, Jug I, 1911, 136—139. — **A. G. MATOŠ**, Naši umjetnici u Rimu, Sav. VI, 1911, 196. — **DIMITRIJE MITRINOVIĆ**, Istup Hrvata u paviljonu Srbije na međunarodnoj umjetničkoj izložbi u Rimu, Jug I, 1911, 243—248. — **DIMITRIJE MITRINOVIĆ**, Reprezentacija Hrvata i Srba na međunarodnoj izložbi u Rimu, Sav. VI, 1911, 523—525, 564—569. — **DIMITRIJE MITRINOVIĆ**, Serbische Kunst auf der internationalen Kunstausstellung in Rom, Die Kunst für alle, München, 1911.XI.1. — **МИЛАН MARJANOVIĆ**, [Улога књижевности и уметности у стварању Југославије], Уметност, СКГ LVI, 1939, 121—129. — **КАТАРИНА АМБРОЗИЋ**, Павиљон Србије на међународној изложби у Риму 1911 године, ЗРНМБ III, 1960—61 1962, 237—266 + 3 таб. са репр. Женева, 1918. — **АНОНИМ [М.Р.]**, Une exposition yougoslave à Genève, PS II, 1918, 415—416. — **NIKOLA ANDRIĆ**, Izložba u Ženevi, NN 1918, br. 194.

Париз, 1919. — **АНОНИМ [L.S.]**, Exposition yougoslave à Paris, RY I, 1919, 93. — **АНОНИМ [L.S.]**, L'Exposition des artistes Yougoslaves à Paris, RY I, 1919, 212—213. — **БРАНКО РОПОВИЋ**, Exposition des Artistes Yougoslaves au Petit Palais, RY I, 1919, 521—544 avec 15 répr. i posebno pod naslovom: L'art moderne yougoslave, Paris 1919, 1—24, kao sv. 21 kolekcije Questions contemporaines. — **ALEKSANDAR ARNAUTOVIĆ [R.Y.]**, Echos de la presse sur l'Exposition des artistes yougoslaves, RY I, 1919, 593—599. — **ПЕТАР ДОБРОВИЋ**, Поводом изложбе југословенских уметника у Паризу 1919 г., Дан I, 1919, 3, 41—44. Пр.: Трифуновић 281—248. — **БОШКО ТОКИН**, Југословенски ратни, књижевни и уметнички календар, ЛМС 317, 1928, 234—243.

Лондон, 1930. — **АНОНИМ [Б.п.]**, Југословенска изложба у Лондону, Пол. 1930.IV.19 — **МИЛАН КАШАНИН**, Изложба југословенске уметности у Лондону, СКГ XXX, 1930, 538—541. Пр.: Кашанин 146 — 150. — **MILAN ČURČIN [M.Č.]**, Jugoslovenska umjetnička izložba u Londonu i Velikoj Britaniji, NE XXIV, 1931, 206—240, i posebno 1—35.

Брисел—Амстердам 1932. — **МИЛАН КАШАНИН [М.К.]**, Изложба у Амстердаму, СКГ XXXVII, 1932, 311—312. Пр.: Кашанин 226—229. — **МИЛАН КАШАНИН [М.К.]**, Савремена наша уметност у светлости белгијске критике, СКГ XXXVIII, 1933, 63—66. — **ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ**, Поводом изложбе савремене југословенске уметности у Холандији и Белгији, ЖР XIV, 1933, 381. — **ПЕТАР ДОБРОВИЋ**, У одбрану наше ликовне уметности. Одговор г. Томи Росандићу, Вр. 1932.X.24. — **АНОНИМ [Л.]**, Велики успех југословенске уметничке изложбе у Брислу, Пол. 1932. XII.22. — **МИЛАН КАШАНИН**, Велики успех југословенских уметника у Брислу, Пр. 1932.XII.26., [интервју].

— АНОНИМ [б.п.], Писмо из Брисла. Југословенска уметничка изложба у Брислу. — Велики морални и материјални успех —, Пол. 1933.1.1.

Рим, 1937. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, Изложба савремене југословенске уметности у Риму, УП I, 1937—38, 26 са I репр. — ТОНЕ ПОТОКАР [Г.П.], Једна талијанска критика о Југословенској изложби у Риму, СКГ ЛШ, 1937, 231.

ПРОЛЕПНЕ ИЗЛОЖБЕ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ УМЕТНИКА

I., 1929. — СТЕФАН ХАКМАН, Пролетња изложба сликарских, вајарских и архитектонских радова. — Уметнички павиљон, маја 1929., Мис. XXX, 1929, 175—176. — МИЛАН КАШАНИН, Пролетња изложба југословенских уметника, ЛМС 320, 1929, 455—457. Пр.: Кашанин 143—145, под називом: Прва пролећна изложба југословенских уметника. — ДОРА ПИЛКОВИЋ, С пролетње изложбе, Вен. XIV, 1928—29, 783—785. — МОМЧИЛО МИЛОШЕВИЋ [б.п.], Отварање пролетње изложбе у Уметничком Павиљону. Говор г. Милошевића, Пр. 1929.V.7. Пр.: LU I, 1929, 9—11. — АНОНИМ [б.п.], Један инцидент на изложби, Пр. 1929.V.7. — ИВАН РАДОВИЋ, „Пролетњи салон“ у Уметничком Павиљону, Пр. 1929.V.7. Пр. дел.: LU I, 1929, 11. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Пролетња Изложба у Уметничком Павиљону, Вр. 1929.V.8. Пр. дел.: LU I, 1929, 14. — АНОНИМ [В.], Пролетња Изложба у Уметничком Павиљону, Пол. 1929.V.8. Пр. дел.: LU I, 1929, 12. — АНОНИМ [Аматер], Поглед на пролетњу изложбу, Пр. 1929.V.9. — МИЛЕНКО Д. БУРИЋ, Пролетња Изложба у Уметничком Павиљону. Мало одговора г. Петрову, Вр. 1929.V.9. Пр.: LU I, 1929, 14—15, под насловом: Мало одговора г. Петрову. — МИЛЕНКО Д. БУРИЋ, Пролетња изложба југословенских уметника, Пр. 1929.V.9. Пр.: LU I, 1929, 16—17, под насловом: Од-1929.V.9. Пр.: LU I, 1929, 16—17, под насловом: Одgovog „Politiki“ od 8.V. — АНОНИМ [б.п.], Пролетња изложба у павиљону „Цвијете Зузорић“. Да ли су правилно оцењени радови загребачких уметника? [Саопшћено Редакционог одбора „Уметности“ и Одбора Удружења Графичких Уметника у Загребу], Вр. 1929.V.10. — KRSTO HEGEDUŠIĆ, „Dokumenat o sudjelovanju zagrebačkih grupa na izložbi u Beogradu“, [Izjava „Zemlje“], Več. 1929.IV.5. — MILENKO D. ĐURIĆ, „Zemlje“, Več. 1929.IV.6. — ANONIM Odgovor na izjavu „Zemlja“, Več. 1929.IV.6. — ANONIM [I.R.], Otvaranje Proljetne izložbe u Beogradu, Nov. 1929.V.5. Пр.: LU I, 1929, 19. — ANONIM [b.p.], Slabi uspeh proljetne izložbe u Beogradu, Ob. 1929.V.8. Пр.: LU I, 1929, 12—13. — ANONIM [R.S.], Eröffnung der Frühjahrs—Kunstausstellung in Beograd, Mor. 1929, No 125. Пр.: LU I, 1929, 17—19.

II., 1930. — СТЕФАН ХАКМАН, Друга Пролетња изложба — Уметнички павиљон, мај—јуни 1930. —, Мис. XXXIII, 1930, 146—148. — МОМЧИЛО НАСТАСИЈЕВИЋ, II Пролетња изложба југословенских уметника, СКГ XXX, 1930, 211—216. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Пролетња изложба Цвијете Зузорић, Уметнички павиљон, мај 1930., ЖР V, 1930. — ВАСА ПОМОРИШАЦ, Пролетња изложба југословенских уметника у Уметничком павиљону, БОН XLVIII, 1930, 666—668. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, Друга пролетња изложба југословенских уметника, Пол. 1930. V.11. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, Пролетњи салон у знаку академизма, Пр. V.14. — МИЛАН КАШАНИН, Сликарство на Пролетњој изложби у Уметничком павиљону на Калемегдану, Вр. 1930.V.16.

III., 1931. — СТЕФАН ХАКМАН, Трећа Пролетња изложба — Уметнички павиљон 3—31 маја 1931, Мис. XXXVI, 1931, 243—245. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Пролетња изложба „Цвијете Зузорић“, Уметнички павиљон, мај 1931, ЖР VII, 1931. — БОШКО ТОКИН, Трећа пролетња изложба — (Београд, маја 1931, у Уметничком Павиљону), ЛМС 328, 1931, 283а—285а. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, Трећа пролетња изложба југословенских ликовних уметника, Пр. 1931.V.10. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Пролетња изложба југословенских уметника, Пол. 1931.V.11. — МИЛАН КАШАНИН,

Трећа пролећна изложба, Вр. 1931.V.15. Пр.: Кашанин 187—193.

IV., 1932. — АНОНИМ [X.], Четврта пролећна изложба, СКГ XXXVI, 1932, 154—155. — МИЛАН КАШАНИН, Четврта пролећна изложба, СКГ XXXVI, 1932, 223—226. Пр.: Кашанин 214—220. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Пролетња изложба југословенских уметника, Павиљон „Цвијете Зузорић“, маја 1932, ЖР XI, 1932. — АНОНИМ [X.], Четврти пролећни салон, Пр. 1932. V.9. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Пролетња изложба у Уметничком павиљону, Пол. 1932.V.15 и 17. — ANONIM [Fip.], Izložba Četvrtog Proljetnog Salona u Beogradu, NN 1932.V.2.

V., 1933. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Пета пролећна изложба, СКГ XXXIX, 1933, 149—152. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Пролетња изложба југословенских уметника, Павиљон „Цвијете Зузорић“, маја 1933, ЖР XV, 1933, 637—638. — САВА ПОПОВИЋ, Пета пролетња изложба, Пут I, 1933—34, 118—120. — ПЕРА Ј. ОДАВИЋ, Пета пролећна изложба, НО 1933, 318. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Пета пролетња изложба југословенских уметника, Вр. 1933. V.10 и 11. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Јединство сликарске генерације на Петој пролећној изложби. Милуновић, Челебоновић, Коњић, Бијелић, Јоџ, 3. Петровић., Пол. 1933.V.9. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Сликарство и вајарство на пролећној изложби, Пол. 1933.V.14. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, Смисао и оправдање југословенске ликовне уметности на Петој пролећној изложби, Пр. 1933.V.9. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, Сликарство на Петој пролећној изложби, Пр. 1933.V.10. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, Београдски сликари на Петој пролећној изложби, Пр. 1933.V.11. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, Вајарство на Петој пролећној изложби. Графичари и вајари, Пр. 1933.V. 21 — АНОНИМ [Р.], Вандализам у Уметничком павиљону. Непознато лице оштетило је физички фреске г. Живорада Настасијевића. Један нечувен случај на Петој пролећној изложби, Пр. 1933.V.16.

VI., 1934. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, VI Пролетња изложба, СКГ XLII, 1934, 321—328 са 2 репр. — МАРА ХАРИСИЈАДИС, VI Пролетња изложба југословенских уметника. Просторије Уметничког павиљона, ЖР XIX, 1934, 764—765. — ШУМЕНКОВИЋ ИЛИЈА [б.п.], Говор Министра просвете г. др. Илје Шуменковића у Уметничком павиљону. Отварање шесте пролећне изложбе југословенских ликовних уметника, Вр. 1934.V.14. — АНОНИМ [П.], Пролетња изложба која не подсећа на пролеће. Биланс овогодишњег рада наших сликара и вајара, Пол. 1934.V.19. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Шеста пролећна изложба југословенских сликара и вајара, Пр. 1934.V.19, 20 и 22. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Шеста пролећна изложба југословенских сликара и вајара. Надмаћност нашег вајарства, Вр. 1934.V.25. — САВА ПОПОВИЋ, Репрезентативна Изложба радова југословенских сликара и вајара, Шт. 1934.V.14. — САВА ПОПОВИЋ, Сликарство на шестој пролећној изложби, Шт. 1934.V.27—29. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Поводом Пролетње изложбе. О изложбама уопште, Пол. 1934.V.23. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Збирке и изложбе у нас. Због чега ће садашња пролећна изложба остати од необичног значаја по наш уметнички живот, Пол. 1934.V.24.

VII., 1935. — БРАНКО ПОПОВИЋ, VII Пролетња изложба у Уметничком павиљону у Београду, СКГ XLV, 1935, 227—230, 314—321. — МАРА ХАРИСИЈАДИС, VII Пролетња изложба југословенских уметника, Уметнички павиљон, Мај 1935, ЖР XXII, 1935, 250—252. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, VII Пролетња изложба, БОН LIII, 1935, 347—352. — ЂИРИЋ СТЕВАН [б.п.], Отварање седме пролећне изложбе југословенских уметника. Говор Министра просвете г. Ђирића, Вр. 1935.V.13. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Тридесет година модерног сликарства и седма пролећна изложба. Од Ристе Вуковића и Росандића до Хутера и Росандића. Пол. 1935.V.20. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Седма пролећна изложба. Младо сликарство и вајарство у Уметничком павиљону, Пол. 1935.V.23. — РАДЕ ДРАИНАЦ, Седма пролећна изложба у павиљону „Цвијете Зузорић“, Пр. 1935.V.24. — РАДЕ ДРАИНАЦ, Седма пролећна

изложба, Пр. 1935.V.25 и 26. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Седма пролећна изложба југословенских уметника, Вр. 1935.V.23, 24, 25.

VIII., 1936. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Осма пролећна изложба у Уметничком павиљону, СКГ XLVIII, 1936, 231—233, 385—391. — МАРА ХАРИСИЈАДИС Изложба „Ладе“, Осма пролећна изложба. Уметнички павиљон, мај—јуни 1936, ЖР XXIV, 1936. — БОРЂЕ ПОПОВИЋ, Сликарство на Осмој пролећној изложби, Пр. 1936.V.6 и 9.

IX., 1937. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Две пролећне изложбе у Београду, Пол. 1937.VI.6. — БОРЂЕ ПОПОВИЋ, Двета пролећна изложба „Цвијете Зузорић“, Пр. 1937.VI.3. — АНОНИМ [М.З.], Девета пролећна изложба у Павиљону „Цвијете Зузорић“, Вр. 1937.VI.12.

X., 1938. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Пролетња изложба у Уметничком павиљону, УП I, 1937—38, 280—284 са 4 репр. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Пролетња изложба у Павиљону „Цвијете Зузорић“, НС I, 1938, 249—251. — АНОНИМ [Б.Б.Т.], Десета пролећна изложба југословенских уметника (Уметнички павиљон у Београду, 15 мај — 6 јуни), ДВ I, 1938, 5, 142—144. — АНОНИМ [М.З.], Јубиларна десета пролећна изложба, Вр. 1938.V.20. — БОРЂЕ ПОПОВИЋ, Јубиларна, десета Пролетња изложба југословенских ликовних уметника, Пр. 1938.V.27. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Десета пролећна изложба у уметничком павиљону „Цвијете Зузорић“, Пол. 1938.VI.5.

XI., 1939. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, XI пролећна изложба и Салон независних уметника, УП II, 1939, 182—186 са 5 репр. — САВА ПОПОВИЋ, Пролетња изложба у Београду, ДВ III, 1939, 5. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Једанаеста пролећна изложба у уметничком павиљону „Цвијете Зузорић“, Пол. 1939.V.20. — БОРЂЕ ПОПОВИЋ, XI пролећна изложба: У знаку напретка, Пр. 1939.VI.11.

XII., 1940. — БОРЂЕ ОРАОВАЦ, Размишљања повodom Дванаесте пролећне изложбе, УП III, 1940, 216—219 са 4 репр. — САВА ПОПОВИЋ, Дванаеста пролећна изложба, СКГ LXI, 1940, 221—223. — САВА ПОПОВИЋ, Још о XII пролећној изложби, СКГ LXI, 1940, 525—528. — СИНИША ПАУНОВИЋ, Дванаеста пролећна изложба сликарских и вајарских радова југословенских уметника у Београду, Пол. 1940.VI.4. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Дванаеста пролећна изложба у Београду, Вр. 1940.VI.9. — ЗВОНИМИР КУЛУЊЦИЋ, Дванаеста пролећна изложба сликарских и вајарских радова југословенских уметника, БОН LVIII, 1940, 710—713.

ЈЕСЕЊЕ ИЗЛОЖБЕ БЕОГРАДСКИХ УМЕТНИКА

I., 1928—29. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Уметнички павиљон у Београду. — Јесења изложба београдских уметника., СКГ XXVI, 1929, 209—213, 298—305. — МИЛАН КАШАНИН, Јесења изложба београдских сликара, вајара и архитеката, ЛМС 319, 1929, 273—277. Пр. Кашанин 117—122, под насловом: Уметнички павиљон и прва јесења изложба. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, Јесења изложба београдских сликара и скулптора, Мис. XXIX, 1929, 101—110. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложбе у Уметничком павиљону, ПЕВ, март 1929, [19—20]. — ДОРА ПИЛКОВИЋ, Утисци с прве јесење изложбе, Вен. XIV, 1928—29, 480—482. — ГУСТАВ КРКЛЕЦ, Јесења изложба, ЖР III, 1929. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, Изложба београдских уметника у Уметничком Павиљону, Пол. 1928.XII.30. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Јесења изложба београдских сликара и вајара у новом павиљону, Вр. 1928.XII.30. — ПЕТАР Ј. ОДАВИЋ, Изложба у Уметничком павиљону, Пр. 1929.I.2.

II., 1929. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Јесења изложба у Уметничком павиљону, СКГ XXVIII, 1929, 318—320. — ГУСТАВ КРКЛЕЦ, Друга јесења изложба сликарских и вајарских радова београдских уметника у Уметничком павиљону, ЖР IV, 1929. — АНОНИМ [В.], Јесења изложба београдских уметника. Једна лепа културна манифестација и један леп успех, Пол. 1929.X.7. — РАДЕ ДРАИНАЦ, Пред затварањем Јесење изложбе, Пр. 1929.XI.2.

III., 1930. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ [Г.М.], Трећа јесења изложба, СКГ XXXI, 1930, 312—314. — СТЕФАН ХАКМАН, Трећа јесења изложба. — Уметнички павиљон, 5—31 октобар 1930 —, Мис. XXXIV, 1930, 225—227. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Јесења изложба београдских уметника. Павиљон „Цвијете Зузорић“, октобар 1930., ЖР VI, 1930. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ [С.С.], Трећа јесења изложба београдских уметника, Пол. 1930.X.7.

IV., 1931. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, IV јесења изложба, ЛМС 330, 1931, 2825—284а. — СТЕФАН ХАКМАН, Четврта јесења изложба — Уметнички павиљон, октобра 1931 Мис. XXXVII, 1931, 238—241.

V., 1932. — СТЕФАН ХАКМАН, Пета јесења изложба — Уметнички павиљон, октобра 1932, Мис. XI., 1932, 192—195. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, V јесења изложба београдских уметника, БОН L, 1932.

VI., 1933. — МИЛАН КАШАНИН, Шеста јесења изложба, СКГ XL, 1933, 453—456. Пр. Кашанин 248—253. — САВА ПОПОВИЋ, Шеста јесења изложба, Пут I, 1933—34, 244—246. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Опаска поводом Јесење изложбе. Уметнички павиљон, новембра 1933, ЖР XVII, 1933, 1403—1405. — МАРА ХАРИСИЈАДИС, Јесења изложба београдских уметника 1933., ЖР XVII, 1933, 1467—1469. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Шеста јесења изложба београдских уметника, Вр. 1933.XI.1. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Шеста јесења изложба београдских уметника. Ревии уметника неколико генерација, Вр. 1933. XI.4. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Млади у Павиљону. Најмлађи на Јесењој изложби, Вр. 1933.XI.17. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Шеста јесења изложба у знаку најмлађих, Пр. 1933.XI.2, 5, 9. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Шеста Јесења изложба у Уметничком павиљону, Пол. 1933.XI.7.

VII., 1934. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, VII Јесења изложба, СКГ XLIII, 1934, 612—615. — МАРА ХАРИСИЈАДИС, Седма јесења изложба београдских уметника. Изложба Г. Петра Добровића, ЖР XX, 1934, 1532—1534. — ИСИДОРА СЕКУЛИЋ, Белешка о Београду. Поводом једне изложбе, СКГ XLV, 1935, 441—447. — АНОНИМ [б.п.], Награда „Цвијете Зузорић“ на Јесењој изложби, СКГ XLIII, 1934, 631. — ИСИДОРА СЕКУЛИЋ [б.п.], Отварање седме јесење изложбе. Реч гђе И. Секулић, Пол. 1934.XI.26. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Седма јесења изложба београдских уметника, Вр. 1934. XI.28, 29.XII.1. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Седма јесења изложба београдских уметника, Пр. 1934.XII.3 и 6. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], „Хорско“ сликање на Седмој јесењој изложби, Пол. 1934.XII.6.

VIII., 1935. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Осма јесења изложба у Београду. СКГ XLVI, 1935, 551—555. — БОРЂЕ ПОПОВИЋ, Осма јесења изложба у знаку одређивања, Пр. 1935.XI.9. — БОРЂЕ ПОПОВИЋ, Напредак у сликарству, Пр. 1935.XI.12. — БОРЂЕ ПОПОВИЋ, Сликари и вајари на Осмој јесењој изложби, Пр. 1935.XI.17. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Осма јесења изложба београдских сликара и вајара, Вр. 1935.XI.15. — РАДОИЦА ЖИВАНОВИЋ [Ж.Н.], Уметност на раскрсници. Вајарство и графика на Осмој јесењој изложби београдских уметника, Пол. 1935.XI.17. — САВА ПОПОВИЋ, Новембарске изложбе, БОН LIII, 1935, 718—722. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Новембарске изложбе, БОН LIII, 1935, 722—724.

IX., 1936. — РАДМИЛА БУНУШЕВАЦ [Р.Б.], Девета јесења изложба, доста крва, отворена је јуче, Пол. 1936. XI.9. — БОРЂЕ ПОПОВИЋ, Девета јесења изложба „Цвијете Зузорић“, Пр. 1936.XI.11.

X., 1937. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Јубиларна X јесења изложба, УП I, 1937—38, 92—94 са 3 репр. — БОРЂЕ ПОПОВИЋ, Десета јубиларна јесења изложба „Цвијете Зузорић“, Пр. 1937.XI.21. — АНОНИМ [М.З.], На јубиларној јесењој изложби у Београду поново је доказано да се само велики наши таленти могу ослободити јаког страног утицаја, Вр. 1937.XI.23. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Јубиларна јесења изложба у Уметничком павиљону „Цвијете Зузорић“, Пол. 1937.XI.28.

XI., 1988. — МИЛАН КАШАНИН [М.К.], XI јесења изложба, УП I, 1937—38, 412 са 2 репр. Пр.: Кашанин

260—261. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложба у Павиљону „Цвијете Зузорић“, НС I, 1938, 8.

XII., 1939. — ПAVЛЕ BACИЋ, XII јесења изложба, УП II, 1939, 316—318 са 3 репр. — САВА ПОПОВИЋ, XII изложба сликарских и вајарских радова београдских уметника, СКГ XIX, 1940, 59—62. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Дванаеста јесења изложба, Пол. 1939.XI.19. — ВИНКО ВИТЕЗИЦА, [Др. В.], Јесења изложба ликовних уметника, Вр. 1939.XI. — АНОНИМ [б.п.], Дванаеста јесења изложба сликарских и вајарских радова, БОН LVII, 1939, 738—739.

XIII., 1940. — ЂОРЂЕ ОРАОВАЦ, XIII јесења изложба, УП III, 1940, 283—285 са 3 репр. — СРЕТЕН МАРИЋ, Млади на Јесењој изложби, СКГ LXI, 1940, 623—625. — АНОНИМ [Ф.П.В.], XIII јесења изложба, ЖР XXX, 1940, 224—227. — ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ, Критички осврт на XIII јесењу изложбу београдских уметника, БОН LVIII, 1940, 941—942.

ДАЛМАТИНСКА УМЕТНИЧКА ИЗЛОЖБА

АНОНИМ [Др. А.], Прва Умјетничка Далматинска Изложба у Сплјету, СКГ XX, 1908, 318—319. — МАРКО ЦАР, Уметничка Далмација у Сплјету, ЛМС 253, 1909, 89—95; 254, 1909, 71—75. — ARSEN WENZELIDES, Umjetnička pokrajinska izložba u Splitu, Sav. III, 1908. — OTON IVEKOVIĆ, Dalmatinska izložba, GMH IV, 1909, 60—61. — IVO TARTAGLIA, Prva umjetnička izložba u Splitskoj, Sav. IV, 1909, 5. — IVO TARTAGLIA, Prva dalmatinska izložba u Splitskoj, Život 1909, br. 1, 5—13.

РАТНИ СЛИКАРИ

1919. — АНОНИМ [Ц. Зограф.], Изложба ратних сликара, Мис. I, 1919, 148—152. — ЖИВОРАД НАСТАСИЈЕВИЋ, Изложба ратних сликара у Београду 1919., Ратни сликари 1912—1918, Б. 1964, 8 [кат.].

1940. — МИЛАН КАШАНИН, Прва изложба радова Удружења ратника сликара и вајара, УП III, 1940, 318—319 са 2 репр. Пр.: Кашанин 277—280, под насловом: Изложба ратника сликара и вајара. — ЗВОНИМИР КУЛУНЦИЋ, Новембарске и децембарске уметничке изложбе, БОН LVIII, 1940, 942—945.

ИЗЛОЖБА БЕОГРАДСКИХ СЛИКАРА И ВАЈАРА

МИЛАН КАШАНИН, Изложба београдских сликара и вајара, СКГ XI, 1924, 306—309. Пр.: Кашанин 3—7, под насловом: Београдски сликари и вајари. — ГУСТАВ КРКЛЕЦ, Велика уметничка изложба у Београду, Мис. XIV, 1924, 310—312. — РАДОЈЕ МАРКОВИЋ, Изложба „Цвијете Зузорић“, Рас. II, 1924, бр. 12, 52—53. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, „Цвијета Зузорић“, сликари, вајари и њихови критичари, ГПД IV, 1924. — БОШКО ТОКИН, Прва сезонска изложба београдских уметника, Сот. II, 1924, бр. 6, 26. — ВЕЛИБОР ЈОНИЋ, Изложба београдских уметника, Пол. 1924.II.11. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ, Изложба Цвијете Зузорић, Вр. 1924.II.15. — ВЕЛ. М. КРИВОШИЋ, Изложба београдских сликара, БН 1924.II.15.

ИЗЛОЖБЕ КАРИКАТУРА

1924. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Изложба карикатура, СКГ XII, 1924, 298—302. — МОМЧИЛО ЖИВАНОВИЋ, Изложба наших карикатуриста, Мис. XV, 1924, 838—842. — РАДОЈЕ МАРКОВИЋ [б.п.], Изложба карикатуриста, Рас. III, 1924, св. 15, 61—63. — ВЛАДИСЛАВ РИБНИКАР, Изложба карикатура, Пол. 1924.V.19. 1927. — МИЛАН КАШАНИН [М.К.], Изложба копија средњовековних српских слика. — Изложба студената архитектуре. — Изложба карикатуриста. — Изложба Г. Богосава Војновића, СКГ XX, 1926, 382—383. Пр.:

Кашанин 71—73, под насловом: Фебруарске изложбе. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, Кроз фебруарске изложбе, Мис. XXIII, 1927, 335—337.

СТАЛНА УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА

МИЛАН КАШАНИН, Стална уметничка галерија, СКГ XVIII, 1926, 611—615. Пр.: Кашанин 49—53. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Београдске изложбе у мају и јуну, ЛМС 309, 1926, 174—182. — АНОНИМ [Д.М.], Изложба слика у Ауто-клубу, Вољ. I, 1926, 396—397. — РАДЕ ДРАИНАЦ, Сликарска изложба у Ауто-клубу, Вр. 1926. VI.18. — РАДОЈЕ МАРКОВИЋ, Изложба слика у Ауто-клубу, Вр. 1926.VII.15.

ИЗЛОЖБА БЕОГРАДСКИХ УМЕТНИКА У ШАПЦУ

АНОНИМ [Х.], Изложба београдских уметника у Шапцу, СКГ XXV, 1928, 559—560. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ [С.С.], Изложба београдских уметника у Шапцу, Пол. 1928.XI.20.

ЈУГОСЛАВИЈА У СЛИЦИ

СТЕФАН ХАКМАН, Југославија у слици. — Уметнички Павиљон, јуни—јули 1930.—, Мис. XXXIII, 1930, 149. — СТЕФАН ХАКМАН, Југославија у слици, Прег. V, 1930, 496. — ЗОРА СИМИЋ, Поводом изложбе пејзажа, Вољ. I, 1930.

ИЗЛОЖБА СЛИКА СТАРОГ И НОВОГ БЕОГРАДА

САВА ПОПОВИЋ, Изложба слика старог и новог Београда, БОН L, 1932, 78—81.

ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ГРАФИЧКЕ ИЗЛОЖБЕ

I., 1934. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ [Т.М.], Уметност. [Графичка изложба], СКГ XLI, 1934, 317—318. — МАРА ХАРИСИЈАДИС, Изложба најмлађих уметника, Галерија савремене уметности Јосифа Сандла. Изложба г.г. Неделька Гвозденовића и Ивана Табаковића. Прва графичка изложба., ЖР XVIII, 1934, 315—317. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Графичка изложба београдских уметника, Вр. 1934.II.8. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Судбина гравуре пре и после проналаска фотографије. Изложба гравуре у Уметничком павиљону, Пол. 1934. II.10. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Прва изложба београдских сликара-графичара, Пр. 1934.II.16.

II., 1937. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Уметнички преглед, Мис. XLIV, 1937, 128—131. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Друга графичка изложба, Пол. 1937.II.16.

III., 1938. — АНОНИМ [У.], Изложбе, УП I, 1937—38, 255. — АНОНИМ [Б.Б.Т.], Трећа графичка изложба југословенских уметника (Уметнички павиљон 27 фебруар — 11 март, Београд), ДВ I, 1938, 3, 146—147. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Трећа графичка изложба у уметничком павиљону „Цвијете Зузорић“, Пол. 1938.III.8.

ЖЕНЕ УМЕТНИЦИ МАЛЕ АНТАНТЕ

ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Јануарске изложбе, УП I, 1937—38, 157—159 са 5 репр. — АНОНИМ [б.п.], Велика изложба жена уметница Мале Антанте, Пол. 1938.I.17. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Изложба жена уметница Мале Антанте. Сликарска изложба на овој изложби, Пол. 1938.I.28. — АНОНИМ [Zem.], Izložba umjetnica Male Antante. Srpske i slovenačke umjetnice, Nov. 1938.III.9.

СЛИКАРСТВО И ВАЈАРСТВО НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ XIX И XX ВЕКА

ЈОВАН ПОПОВИЋ [Ј.П.], Век и по југословенске ликовне уметности, Бор. 1946.X.20. — ЂОРЂЕ МАНО-ЗИСИ, Изложба сликарства и вајарства народа Југославије XIX и XX века, Дуг. 1946, бр. 63. — ОТО БИХАЉИ МЕРИН, Сликарска и вајарства народа Југославије XIX и XX века, НК III, 1946, 378—404. — GRGA GAMULIN, Izložba Slikarstvo i kiparstvo naroda Jugoslavije XIX i XX vijeka u Beogradu, Nap. 1947.I.11. — GRGA GAMULIN, Povodom izložbe slikarstva i kiparstva naroda Jugoslavije XIX i XX vijeka, НК 1946, 280—293. — GRGA GAMULIN [G.], Izložba slikarstva i vajarstva naroda Jugoslavije XIX i XX veka u domovini i inostranstvu, Um. I, 1949, 64—66.

ПОЛА ВЕКА ЈУГОСЛОВЕНСКОГ СЛИКАРСТВА

FRANCE STELE, Pola vijeka jugoslavenskog slikarstva, PVJS V-IX. — FRANCE STELE, Pola vijeka slovenačkog slikarstva (Slikarstvo ljubljanskog središta), PVJS X-XIV. — MIODRAG KOLARIĆ, Pola veka srpskog slikarstva (Slikarstvo beogradskog središta), PVJS XXIX-XXXIII. — SLAVKO BATUŠIĆ, Pola vijeka hrvatskog slikarstva (Slikarstvo zagrebačkog središta), PVJS LV-LX. — RADO SLAV PUTAR, U Modernoj galeriji „Pola vijeka jugoslavenskog slikarstva“, Nap. 1953.V.29. — SLAVKO BATUŠIĆ, Srpski slikari na izložbi Pola vijeka jugoslavenskog slikarstva, Vj. 1953.V.24. — MIĆA BAŠIČEVIĆ, Srpsko slikarstvo između Nadežde i Lubarde, Nap. 1953.VI.12. — LJERKA MENAŠE, Pedeset let jugoslavenskoga slikarstva 1900—1950, LJP 1953.IX.27. — ЈОСИП ДЕПОЛО, Поле века југословенског сликарства, РКП-МФЛУ 1953.VI.1. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Педесет година југословенског сликарства у Народном музеју, Реп. 1953.XII.15. — СТАНИСЛАВ ВИНАВЕР, Педесет година југословенског сликарства, Реп. 1953.XII.22. — ЗОРАН МАРКУШ, Пола века југословенског сликарства, UK 1953, бр. 2. — STANISLAV VINAVER, Još jednom Pola veka jugoslavenskog slikarstva, UK 1954, br. 3. — ЗОРИЦА СИМИЋ, Пола века југословенског сликарства, БНО, 1953.XII.25. — СТОЈАН ЂЕЛИЋ, Незназначени сусрети, КН 1954.I.28. — RODOLJUB ČOLAKOVIĆ [b.p.], [Govor kojim je otvorena izložba], Pola vijeka jugoslavenskog slikarstva (1900—1950), Moderna galerija, 9.V—30.VI.1953., BILUJAZU I, 1953, 3—4, 26.

ЛАДА

НИКОЛА ВУЛИЋ [Н.В.], Лада, Девета изложба Друштва српских уметника Лада, Б. 1926, [кат.]. — МИЛЕ ПАВЛОВИЋ, [Увод], Девета изложба Друштва српских уметника Лада, Б. 1926, [кат.]. — АНОНИМ [Ј.П.], Лада, Двадесета изложба друштва српских уметника Лада, Шабац 1936, [кат.]. — ВИНКО ВИТЕЗИЦА, [Увод], Двадесет четврта изложба Друштва српских уметника Лада, Б. 1940, [кат.]. — ЛЕПОСАВА СТ. ПАВЛОВИЋ, Тридесетпетогодишњица „Ладе“, друштва српских уметника, СГ 1940, IV.11. — АНОНИМ [б.п.], [Увод], Двадесет и шеста изложба Друштва српских уметника Лада, Б. 1953, [кат.]. — ПAVЛЕ BACИЋ [П.В.], Београдска „Лада“, Пол. 1953.IX.27. — ЗОРА СИМИЋ МИЛОВАНОВИЋ, [Увод], Двадесет и седма изложба Друштва српских уметника „Лада“, Јубиларна изложба 1904—1954, Б. 1954, [кат.]. — М.С. ПАВКОВИЋ, Педесет година „Ладе“, ВН 1954.IX.13. — ЛЕПОСАВА СТ. ПАВЛОВИЋ, 50-годишњица „Ладе“, друштва српских уметника, Реп. 1954.IX.28. — МИОДРАГ КОЛАРИЋ, Преко педесет година. „Лада“ и њена уметност од 1904 до данас, ВН 1955.X.24. — ЛЕПОСАВА СТ. ПАВЛОВИЋ, [Увод], Тридесет шеста изложба Друштва српских уметника „Лада“, Б. 1964, [позивница]. — СТАНИСЛАВ ЖИВКОВИЋ, [Увод], Тридесет седма изложба Друштва српских уметника Лада, Б. 1965, [кат.]. — ЖИВОРАД П. ЈОВАНОВИЋ, Оснивање „Ладе“, Пол. 1965.IX.26. — СТАНИСЛАВ ЖИВКОВИЋ,

Над једним феноменом нашег ликовног живота. Пламен традиције, Пол. 1965.XI.21.

I., 1906. — БОГДАН ПОПОВИЋ [Б.П.], Изложба српске „Ладе“, СКГ XVI, 1906, 626—630. — АНОНИМ [М.], Прва изложба уметничке групе „Ладе“, Дел. XXXIX, 1906, 131—135.

II., 1909. — МИЛАН ПРЕДИЋ, Друга изложба друштва „Ладе“, СКГ XXII, 1909, 774—779. — НАДЕЖДА ПЕТРОВИЋ, Изложба Уметничког Друштва „Лада“ (неколико црта: почетак сликарства у нас пре сто година, публика и њено васпитање), Дел. LI, 1909, 242—249, 371—381; LI, 1909, 231—239. — АНОНИМ [К.], Продаја слика на овогодишњој изложби „Ладе“, СКГ XXII, 1909, 958—939.

III., Сомбор 1910. — Српска уметничка изложба у Сомбору. — АНОНИМ [Н.Н.], Српска Уметничка Изложба у Сомбору, СКГ XXIV, 1910, 789—193. — АНОНИМ [Х.], Материјални успех Српске Уметничке изложбе у Сомбору, СКГ XXIV, 1910, 879—880. — МИЛАН И АНИЦА САВИЋ [М. и А.С.-ћ], Прва српска уметничка изложба у Сомбору, ЛМС 266, 1910, 89—94. — АНОНИМ [б.п.], Уметничка изложба у Сомбору, Дел. LV, 1910, 159.

IV., 1910. — БОГДАН ПОПОВИЋ, Карикатуре на IV. изложби „Ладе“, НВР 1910.X.19 и 20. — БРАНКО ЛАЗАРЕВИЋ, Четврта Изложба „Ладе“, СКГ XXV, 1910, 762—766, 922—928.

V., 1920.

VI., 1921.

VII., Сомбор 1923.

VIII., 1924. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Београдски уметнички живот: Изложба „Ладе“, Г. Стефановића и Г. Ханзена, СКГ XIII, 1924, 453—456. — ПAVЛЕ ЛАГАРИЋ, Осма изложба српских уметника Лада у Београду, I Сликарска, Мис. XVI, 1924, 1499—1501. — РАДОЈЕ МАРКОВИЋ, Изложба Српске „Ладе“, Рас. IV, 1924—25, 20, 51—52. — МИЛАН КАШАНИН, Уметничке изложбе у Београду, ЛМС 304, 1925, 147—148. — ВЕЛИБОР ЈОНИЋ, Јубиларна изложба „Ладе“, Пол. 1924.XI.10.

IX., 1926. — МИЛАН КАШАНИН [М.К.], Девета изложба друштва српских уметника „Лада“, СКГ XVIII, 1926, 217—219. Пр.: Кашанин 41—44 под насловом: Девета изложба „Ладе“. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Београдске изложбе у мају у јуну, ЛМС, 309, 1926, 174—182. — АНОНИМ [С.], Изложба Ладе (Друга Мушка Гимн.), Мис. XXI, 1926, 252. — АНОНИМ [В. Р.], Изложба „Ладе“, Пол. 1926.V.24.

X., Загреб 1927. — Stanko Ras, Izložbe u novembru, Vj. VII, 1927, 610—611.

XI., 1928. — МОМЧИЛО НАСТАСИЈЕВИЋ, Изложба Ладе, Вољ. 1928, 1/3, 216—218. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Фебруарске изложбе у Београду, ЛМС 315, 1928, 445—452. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, Једанаеста изложба „Ладе“, Мис. XXVI, 1928, 445—452. — ВАСА ПОМОРИШАЦ, Уметност. „Лада“, ЖР I, 1928, 235—236. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложбе, НВ I, 1928, 249—251.

XII., Сарајево 1929. — МИЛАН Г. ЂУРЧИЋ, Данас и пре двадесет пет година. — Приликом XII изложбе „Ладе“, Прег. 1929, 270—275.

XIII., 1930. — СТЕФАН ХАКМАН, Тринаеста изложба „Ладе“ — Уметнички павиљон, априла 1930., Мис. XXXII, 1930, 489—490. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Изложба Ладе, ЖР V, 1930, 396—398. — МАРИЈА ИЛИЋ, Изложба Београдског Уметничког Удружења Лада, БОН XLVIII, 1930, 496—499. — СТЕФАН ХАКМАН, Кроз београдске изложбе, Прег. VI, 1930, 429—430. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ [С.С.], Изложба „Ладе“ Пол. 1930.IV.7.

XIV., 1931. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Уметност (Изложба „Ладе“, уметничке групе „Круг“, Ђ. Андрејевића-Куна, Н. Мартиноског), ЖР VII, 1931, 315—317. — АНОНИМ [Х.], Изложба Ладе, Пол. 1931.II.17.

XV., 1932. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Изложба „Ладе“, ЖР XI, 1932, 554—556. — САВА ПОПОВИЋ, Изложба „Ладе“, БОН I, 1932, 257—262. — АНОНИМ [К.], Изложба „Ладе“ у Уметничком павиљону, Пол. 1932. Ш.27.

XVI., 1933. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложба „Ладе“, СКГ XXXIX, 1933, 72—73. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Изложба „Ладе“. Уметнички павиљон, априла 1933., ЖР XV, 1933, 510—511. — ВЛАДИМИР ДВОРНИКОВИЋ [б.п.], [Говор којим] Јуче је отворена изложба „Ладе“, Пол. 1933.IV.3. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Нова изложба уметника из „Ладе“, Вр. 1933.IV.4. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Двадесет (!) година „Ладе“. Њена историја, њени сликари, њене слике. Изложба „Ладе“ у Уметничком павиљону, Пол. 1933.IV.5. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, Данашњи положај „Ладе“ у сликарству. Шеснаеста њена изложба у Павиљону, Пр. 1933.IV.6. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, Сликари на изложби „Ладе“. — Ана Маринковић, Љуба Ивановић, Глишић, Предић, М. Петровић —, Пр. 1933.IV.16.

XVII., 1934. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложба „Ладе“, СКГ XLI, 1934, 540—542. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Изложба „Ладе“. Уметнички павиљон, марта 1934., ЖР XVIII, 1934, 442—443. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Три изложбе које су привукле пажњу, Вр. 1934.IV.13. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Седмнаеста изложба „Ладе“, Пр. 1934.IV.16. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Седмнаеста изложба „Ладе“. Шта је значило ово уметничко удружење некада и шта значи сада, Пол. 1934. Ш.19.

XVIII., 1935. — МАРА ХАРИСИЈАДИС, Изложба „Ладе“, ЖР XXII, 1935, 59—60.

XIX., 1936. — МАРА ХАРИСИЈАДИС, Изложба „Ладе“. Осма пролетна изложба, ЖР XXIV, 1936. — САВА ПОПОВИЋ, Пролетња изложба „Ладе“, БОН LV, 1936, 403—405. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Пролетне изложбе, БОН LIV, 1936, 405—408. — РАДОИЦА ЖИВАНОВИЋ [Ж.Н.], Грађански реализам и „Лада“, Поводом изложбе уметничке групе „Лада“, Пол. 1936.V.9.

XX., Шабац 1936.

XXI., 1937. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Сликарске изложбе, БОН LV, 1937, 373—375. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Двадесет и прва изложба „Ладе“. Сликаство, Пол. 1937.V.6. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Изложба групе „Лада“ у Павиљону, Пр. 1937.V.7.

XXII., 1938. — АНОНИМ [У.], Изложбе, УП I, 1937—38, 255. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Двадесет друга изложба „Ладе“, Пол. 1938.IV.9.

XXIII., 1939. — МИЛАН КАШАНИН [М.К.], Изложба „Ладе“, УП II, 1939, 158 са 2 репр. Пр. Кашанин 267—268 под насловом: Двадесет трећа изложба „Ладе“. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Уметничке изложбе за последњих месец дана, Пол. 1939.V.9.

XXIV., 1940. — АНОНИМ [У.З.], XXIV изложба „Ладе“, УП III, 1940, 156 са 1 репр. — САВА ПОПОВИЋ, Изложба Ладе, СКГ LIX, 1940, 682—683. — АНОНИМ [б.п.], Јубиларна изложба „Ладе“. Тридесет и пет година рада, Пол. 1940.IV.6. — БОЖИДАР МАКСИМОВИЋ [б.п.], [Говор којим] Изложбу „Ладе“ отворио је Министар просвете г. Божидар Максимовић, Пол. 1940.IV.8. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Двадесет четврта изложба „Ладе“, Пол. 1940.IV.14. — АНОНИМ [В.Д.], Двадесет и четврта изложба „Ладе“, СГ 1940.IV.18. — АНОНИМ [Д.Г.], Наша најстарија сликарка о изложби „Ладе“, Вр. 1940.IV.2.

XXV., 1941. — АНОНИМ [Б.А.], Двадесет београдских сликара и вајара излажу на јубиларној изложби „Ладе“, Вр. 1941.IV.

XXVI., 1953. — БЛАЖЕНКА СТЕЈИЋ, „Ладина“ обнова или... БНО 1953.X.1. — АНОНИМ [С.], Изложба „Ладе“, Реп. 1953.X.6.

XXVII., 1954. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Освежење „Ладе“. Јубиларна изложба најстаријег српског уметничког удружења, Пол. 1954.X.11.

XXVIII., 1955., изложба по местима у Србији. — М. КРСТИЋ, Друштво ликовних уметника Србије „Лада“

организовало изложбу сликарских радова у Прокупљу, Топличке новине 1955.VI.25.

XXIX., 1955. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Изложба „Ладе“, Пол. 1955.X.10. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Двадесет и девета изложба „Ладе“, Реп. 1955.X.11. — МИЋА МИЛОШЕВИЋ, Двадесет девета изложба „Ладе“, Бор. 1955.X.17. — БРАНКА МАНОЈЛОВИЋ СТАЈИЋ [Б.М.С.], Са изложбе „Ладе“, УВ 1955.XI.2.

XXX., 1956. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], „Лада“ и њене перспективе. Поводом тридесете изложбе, Пол. 1956.X.10

XXXI., 1957. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Шест београдских изложби, Бор. 1957. X.10. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Нови ликовни изрази на изложби „Ладе“, Пол. 1957.X. XXXII., 1958. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Дела и вредности „Ладе“, Пол. 1958.X.2.

XXXIII., 1960. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Кроз београдске галерије. Изложба „Ладе“, Пол. 1960.X.22. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Изложба „Ладе“, Бор. 1960.X.22. — ДРАГОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ, Изложба „Ладе“, Дн. 1960.X.23.

XXXIV., 1962.

XXXV., 1963. — ТОМАН БРАЈОВИЋ, „Lada“ — doslednost likovnog izraza, СЈ 1963, X.15.

XXXVI., 1964.

XXXVII., 1965. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Изложба подмлађене „Ладе“, Пол. 1965.X.25. — ЗОРАН МАРКУШ, Лада — мртва легенда или стварност, Бор. 1965.X.24.

XXXVIII., 1966. — СИНИША ПАУНОВИЋ [С.П.], „Лада“ обновљена, Пол. 1966.X.8. — ДРАГОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ, Нова будућност „Ладе“, Бор. 1966.X.15. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Изложба подмлађене „Ладе“, Пол. 1966.X.19. — МАРИЈА ПУШИЋ, За ponovnu afirmaciju. 38. izložba „Lade“ u Beogradu, Osl. 1966.X.22. — VLADIMIR ROZIĆ, Izložba „Lade“, KN 1966.X.29.

XXXIX., 1967. — СИНИША ВУКОВИЋ, Неусклађено шаренило оријентација (Изложба „Ладе“ — Павиљон на Калемегдану), НИН 1967.X.29.

XL., 1968. — Ј. БЕШЕВИЋ, Јесење пролеће „Ладе“, Пол. 1968.X.26.

XLI., 1969. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Две занимљиве изложбе, Четрдесет прва „Лада“, Пол. 1969.X.20.

ЈУГОСЛОВЕНСКА УМЕТНИЧКА КОЛОНИЈА

БОЖИДАР С. НИКОЛАЈЕВИЋ, Изложба југословенске уметничке колоније, СКГ XVIII, 1907, 208—212. — МИЛАН А. МИЛОВАНОВИЋ, Изложба југословенске колоније, Дел. XLII, 1907, 257—259. Пр. Трифуновић 243—245. — ВЛАДИМИР Р. ПЕТКОВИЋ, Изложба Југословенске уметничке колоније у згради Народног музеја, НИ IX, 1907, 62—63. Пр. Трифуновић, 249—251. — АНОНИМ [б.п.], Изложба југословенске уметничке колоније, БК XIII, 1907, 190. — А.Г. МАТОШ, Izložba jugoslavenske umjetničke kolonije u Beogradu, HS II, 1907, 372—373, 514—518. — КАТАРИНА АМБРОЗИЋ, Прва југословенска уметничка колонија, ЗРНМБ I, 1956—57 1958, 261—286 +2 таб. са репр.

СРПСКО УМЕТНИЧКО УДРУЖЕЊЕ

МИЛАН ЂУРЧИН [М.Ћ.], Уметничке изложбе, СКГ XXI, 1908, 58—62. — МИЛАН А. МИЛОВАНОВИЋ, Поводом прве Изложбе Српског Уметничког Удружења, Дел. XLVIII, 1908, 117. — ВЛАДИМИР Р. ПЕТКОВИЋ, Утисци са Прве изложбе Српског уметничког удружења, Шт. 1908.

МЕДУЛИЋ — „НЕЈУНАЧКОМ ВРЕМЕНУ У ПРКОС“

ДИМИТРИЈЕ МИТРИНОВИЋ, Изложба хрватског уметничког друштва „Медулић“ у Загребу, СКГ XXVI, 1911, 68—75. — А.Г. МАТОШ, Povodom izložbe „Medu-

lica“, Sav. V, 1910, 803. — ANDRIJA MILČINOVIĆ, Izložba „Medulića“, NN 1910, br. 280. — ANDRIJA MILČINOVIĆ, Iz umjetničkog svijeta, Sav. V., 1910, 406. — ANONIM [M.], Izložba „Medulića“ u Zagrebu. Jug I, 1911, 26. — DIMITRIJE MITRINOVIĆ, Mali medaljon, Povodom izložbe „Medulića“ Ciklus Kraljevića Marka, HP 1910, br. 269, 270. — VESNA NOVAK OŠTRIĆ, Predgovor, Društvo hrvatskih umjetnika „Medulić“ 1908—1916, Z. 1962, MG JAZU [kat.].

ГРУПА УМЕТНИКА

ВЕЛИМИР ЖИВОЈИНОВИЋ, Акција „Групе уметника“, Мис. I, 1919, 317—323. — МОША ПИЈАДЕ, Изложба „Групе уметника“, РН 1919.XII.7. Пр. Пијаде 87—91; Рјадe I/1, 217—220. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Сликарска изложба „Групе уметника“, Пол. 1919.XII.14. — БРАНКО ПОПОВИЋ [Б.С.П.], Друга изложба Групе уметника, СКГ I, 1920, 646—647. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Друга изложба Групе уметника, СКГ II, 1920, 140—146. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Југословенска савремена уметност и „Облик“, XI изложба ОБЛИКА у Софији 1934, 3—6, [кат.]. — MIODRAG В. PROTIC, Treća decenija. Konstruktivno slikarstvo, JUDV 2, 1967, 7—39.

ЗОГРАФ

ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложба Зографа, СКГ XXXVIII, 1933, 546. — ЂУРЂЕ БОШКОВИЋ, Црква св. Марка и Светосавски храм. Поводом изложбе Зографа, СКГ XXXIX, 1933, 73—75. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Изложба групе „Зограф“. Уметнички павиљон, марта 1933., ЖР XV, 1933, 442—44. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Изложба уметничке групе „Зограф“ — Настасијевић, Поморишац, Секулић, Цар, Милојковић, Лукић и Коларовић, Вр. 1933.III.21. — MIODRAG В. PROTIC, Treća decenija. Konstruktivno slikarstvo, JUDV 2, 1967, 7—39.

ОБЛИК

БРАНКО ПОПОВИЋ [Облик], [Увод], Прва изложба уметничке групе Облик, Б. 1929 [кат.]. — БРАНКО ПОПОВИЋ, Југословенска савремена уметност и „Облик“, XI изложба ОБЛИКА у Софији, 1934, 3—6 [кат.]. MIODRAG В. PROTIC, Treća decenija. Konstruktivno slikarstvo, JUDV 2, 1967, 7—39.

I., 1929—30. — СТЕФАН ХАКМАН, Изложба слика, скулптуре и архитектуре уметничке групе Облик. Уметнички павиљон, од 15 децембра 1929 до 4 јануара 1930., Мис. XXXI, 1929, 466—469. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Изложба уметничке групе „Облик“ — Уметнички павиљон на Калемегдану, децембра 1929., ЖР V, 1930. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложба уметничке групе „Облик“, СКГ XXIX, 1930, 59—62. — ЂУРЂЕ БОШКОВИЋ, Модерна архитектура на изложби „Облика“, СКГ XXIX, 1930, 214—219. — АНОНИМ [В.], Објективизам групе „Облик“. Нове тежње у нашем сликарству. Једна значајна уметничка манифестација, Пол. 1929.XII.17. — РАДЕ ДРАИНАЦ, Изложба групе „Облик“, Пр. 1929.XII.25.

II., Сплит 1930. — АНОНИМ [б.п.], Значајна изложба уметничке групе „Облик“, ND 1930.V.9.

III., Скопље 1930. — ФРАНЦЕ МЕСЕСНЕЛ, Изложба „Облика“ у Скопљу, ЈП VI, 1931.

IV., Сарајево 1931. — АНОНИМ [Д.С.], Изложба уметничке групе „Облик“, Прег. VI, 1931, 324—325.

V., Бања Лука 1931. — АНОНИМ [Б.], Изложба групе „Облик“ у Бањој Луци, ККР I, 1931, 259—260.

VI., 1931. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложба „Облика“ у Уметничком павиљону у Београду, ЛМС 330,

1931, 233—237. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Изложба „Облика“, Павиљон „Цвијете Зузорић“, новембра 1931., ЖР IX, 1931, 1514—1515. — САВА ПОПОВИЋ, Шеста изложба уметничке групе „Облик“, БОН XLIX, 1931, св. 23. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, Шеста изложба групе „Облик“, Пр. 1931.XI.8. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Шеста изложба „Облика“, Пол. 1931.XI.8. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Велика репрезентативна изложба уметничке групе „Облик“ у павиљону „Цвијете Зузорић“. Велики број одличних сликара и талената, Вр. 1931.XI.10. — ПИВО КАРАМАТИЈЕВИЋ, Шеста изложба „Облика“, НИЛ 1931.XI.15.

VII., 1932. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложба „Облика“, СКГ XXXVII, 1932, 464—467. — СТЕФАН ХАКМАН, Седма изложба Облика — Уметнички павиљон, 6—12 новембра 1932. год., Мис. XL, 1932, 326—329. — ПРЕДРАГ КАРАЛИЋ, Изложба „Облика“. Уметнички павиљон, новембра 1932 год., ЖР XIII, 1932, 1709—1710. — АНОНИМ [б.п.], Пред отварање изложбе уметничке групе „Облик“. [Разговор са Бранком Поповићем], Пр. 1932.XI.6. — БРАНКО ПОПОВИЋ [б.п.], Отварање изложбе „Облика“. — Занимљив говор г. Бранка Поповића о путевима и циљевима наше ликовне уметности, Пол. 1932.XI.7. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Сликари из изложби групе „Облик“. Преображавања код реномираних мајстора, Вр. 1932.XI.8. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Сликари на изложби групе „Облик“. Нови радови београдских уметника, Вр. 1932.XI.9. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Графика и вајарство на изложби групе „Облик“. Архитектонски пројекти Г. Николе Добровића, Вр. 1932.XI.13. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Седма изложба Уметничке групе „Облик“ у Уметничком павиљону „Цвијете Зузорић“, Пол. 1932.XI.10 и 16. — ДЕСИМИР БЛАГОЈЕВИЋ, „Обликава изложба“. Сликарска идеја уметничке заједнице „Облик“. — У чему се састоји духовно-пластички постулат „Облика“. Естетизирање ликовних елемената. — „Облик“ без преимућства „Облика“. — Пр. 1932.XI.7 и 8.

VIII., Загреб 1933. — IVO FRANIĆ, Izložba umjetničkog udruženja „Oblik“, NN 1933.V.11. — JOSIP DRAGANIĆ, Izložba grupe „Oblik“, Nov. 1933.VI.7.

IX., Љубљана 1933. — АНОНИМ [R.L.], Oblikovci prvič v Ljubljani, Sl. 1933.VI.28.

X., 1933. — ТОДОР МАНОЈЛОВИЋ, Изложба Облика, СКГ XL, 1933, 613—615. — САВА ПОПОВИЋ, Јесење изложбе, Пут I, 1933—34, 244—246. — МИЛОШ ЦРЊАНСКИ [б.п.], Отварање изложбе слика групе „Облик“. Говор књижевника г. Милоша Црњанског, Вр. 1933.XII.11. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Десета изложба ликовне скупине „Облик“, Пр. 1933.XII.17 и 26. — РАСТКО ПЕТРОВИЋ [Н.Ј.], Десета изложба удружења „Облик“ — Уметнички павиљон, Пол. 1933.XII.18. — ДРАГАН АЛЕКСИЋ, Изложба уметничке групе „Облик“. Репрезентација која није у пуној мери успела, Вр. 1933.XII.22.

XI, XII., Софија, Пловдив, 1934. — Стефан Митов, Изложбата на „Облик“, Литературен глас, Софија, 1934 [на бугарском].

XIII., Праг 1934. — АНОНИМ [-ић], Уметничку сезону отвара „Облик“, али не у Београду, већ у Прагу., Пр. 1934.IX.4. — АНОНИМ [б.п.], Уметнички успех београдског „Облика“ у Прагу. Повољан суд чешких критичара, Вр. 1934.X.7. — БОЖО ЛОВРИЋ, „Облик“ у Прагу, ЖР XXI, 1935. — VOJTEN VOLAVKA, The „Oblik“ exhibition at Prague, The Central European Observer, Prague, 1934, 328.

XIV., Солун 1937. — АНОНИМ [б.п.], Југословенска уметност у иностранству. Изложба групе „Облик“ у Солуну, Пол. 1937.V.11.

XV., 1938—39. — МИЛАН КАШАНИН [М.К.], XV изложба „Облика“, УП II, 1939, 27—28 са 4 репр. Пр.: Кашанин 271—273. — ПЈЕР КРИЖАНИЋ, Изложба „Облика“, Пол. 1938.XII.29. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Однос излагача из „Облика“ и нових прегнућа и тенденција младих уметника. Пр. 1938.XII.

УЛУС

У корист рањених бораца, 1944. — СРЕТЕН МАРИЋ, Поводом једне изложбе без датума, Пол. 1945.I.6—8. I., 1945. — ОТО БИХАЛИ-МЕРИН, Изложба ликовних уметника Србије, Бор. 1945.VII.22.

II., 1945. — ОТО БИХАЛИ-МЕРИН, Друга изложба ликовних уметника Србије, НК I, 1946, 129—132. — ОТО БИХАЛИ-МЕРИН, Пут ка слободи у приказу уметности. Поводом друге изложбе Удружења ликовних уметника Србије, Звезда, Б., 1945.XII.16. — АНОНИМ [Б.В.], Изложба Удружења ликовних уметника Србије, ДО 1945.XI.30. — ЈОВАН ПОПОВИЋ, О неким појавама у нашој ликовној уметности, Бор. 1945.XII.29.

III., 1946. — АНОНИМ [Б.п.], Јесења изложба радова ликовних уметника Србије, ДО 1946.XI.15. — ОТО БИХАЛИ-МЕРИН, Трећа изложба Удружења ликовних уметника Србије, Бор. 1946.XI.25.

IV., 1947.

V., 1947. — АНОНИМ [Б.п.], Са отварања пете јесење изложбе УЛУС-а, Реп. 1947.XII.2. — ЈОВАН ПОПОВИЋ, Уметници и лик нашег човека, Књ. VI, 1948, 60—65.

VI., 1948. — АНОНИМ [Б.п.], Шеста изложба Удружења ликовних уметника Србије, Бор. 1948.VI.19. — АНОНИМ [Б.п.], Šesta izložba radova likovnih umetnika Srbije, KN 1948.VI.22.

VII., 1948. — АНОНИМ [ГРЕЈ], Седма изложба УЛУС-а, Реп. 1948. XII.7. — ОТО БИХАЛИ-МЕРИН, Поводом слике Боже Илића „Сондирање терена на Новом Београду“, Бор. 1949.I.9.

VIII., 1949. — АНОНИМ [Б.п.], VIII. izložba Udruženja likovnih umetnika Srbije, Um. 1, 1949, 72—73 sa 4 repr.

IX., 1950. — МИОДРАГ В. ПРОТИЋ, Diskusija povodom IX prolećne izložbe ULUS-a, Um. 2, 1950, 67—69 sa 13 repr. — ВЕЉКО ПЕТРОВИЋ, Девета пролећна изложба УЛУС-а, Књ. X, 1950, 601—603. — ДРАГАН М. ЈЕРЕМИЋ, За социјалистички садржај. Девета пролећна изложба УЛУС-а, УВ 1950.V.24. — АНОНИМ [Ј.С.], Девета изложба УЛУС-а, НСТ 1950.V.29. — АНОНИМ [Славко Љубичић], Девета изложба ликовних уметника Србије, Реп. 1950.V.30. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Пролећна изложба УЛУС-а, Пол. 1950.VI.11.

X., 1950. — АНОНИМ [Славко Љубичић], Изложба ликовних уметника Србије, Реп. 1950.XII.5. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Јесења изложба УЛУС-а, Пол. 1950.XII.17. — МИОДРАГ Б. ПРОТИЋ, Десета изложба Удружења ликовних уметника Србије, Лик 2, 1951. — ЈОВАН КРАТОХВИЛ, О скулптури на десетој изложби УЛУС-а, Лик 2, 1951.

Графика, цртеж, акварел и пастел, 1950. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, УЛУС-ова изложба графике и акварела, Пол. 1950.XI.26. — М. РАДОСАВЉЕВИЋ, Уз изложбу у УЛУС-овој галерији, ДО 1950.XI. — НАДА АНДРЕЈЕВИЋ КУН, Поводом изложбе графике и цртежа Удружења ликовних уметника Србије, Лик 1, 1950. — АНОНИМ [Р.], За развој графике. Приказ изложбе у Галерији УЛУС-а, Лик 1, 1950. — МИЛОШ ВАЈЋ, Поводом граfiчке izložbe ULUSA u Beogradu, Um. 3, 1951, 63—64 sa 4 repr.

Седмдесет сликарских и вајарских дела из времена 1920—1940., 1951. — МИОДРАГ КУЈУНЦИЋ, Седмдесет сликарских и вајарских дела у Галерији УЛУС-а, ДО 1951. III.1. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Изложба уметничких дела из периода 1920—1940 у УЛУС-овој галерији у Београду, Пол. 1951. III.11. — АНОНИМ [Ј.М.], Сликарство. Са изложбе између два рата, НСТ 1951.III.14. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Значајне изложбе, Реп. 1951.III.27. — АНОНИМ [Б.п.], Изложба сликарских и вајарских дела из времена од 1920 до 1940, Дуг. 1951, бр. 271—272. — АНОНИМ [Б.п.], 70 сликарских и вајарских дела из периода 1920—1940, Лик 3, 1951, [текст предговора за кат.]. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Београдско сликарство и вајарство 1920—1940, Лик 4, 1951. — СРЕТЕН СТОЈАНОВИЋ, 70 slikarskih i vajarskih radova iz vremena 1920—1940, Um. 3, 1951, 15—25 sa 18 repr. +2 tab. u boji.

XI., 1951. — ДРАГОВАН ШЕПИЋ [Д. МАРИЋ], Изложба Удружења ликовних уметника Србије, Реп. 1951.VI.26. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Једанаеста изложба УЛУС-а, Пол. 1951.VI.30.

XII., 1951. — ЖАРКО ВИДОВИЋ [Ж.В.], Дванаеста изложба УЛУС-а, Бор. 1951.XII.6. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Дванаеста јесења изложба, Пол. 1951.XII.9. — ДРАГОВАН ШЕПИЋ [Д. МАРИЋ], Јесења изложба Удружења ликовних уметника Србије, Реп. 1951.XII.11. — БРАНКО СТАНКОВИЋ, О поврhnosti likovne kritike, KN 1952.III.1.

XIII., 1952. — М. МИЛОВИЋ, Неколико утисака са пролећне изложбе УЛУС-а, НСТ 1952.VI.4. — МИОДРАГ Б. ПРОТИЋ, Поводом XIII пролећне изложбе УЛУС-а, НИН 1952. VI.8.

XIV., 1952. — МИХАИЛО С. ПЕТРОВ, Јесења изложба Удружења ликовних уметника Србије, РКПМФЛУ 1952.XII.11. — АЛЕКСА ЧЕЛЕБОНОВИЋ, Осећа се живот. Четрнаеста изложба Удружења ликовних уметника Србије, Бор. 1952.XII.7. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Јесења изложба у Београду, Пол. 1952.XII.9. — АНОНИМ [Б.п.], Јесења изложба УЛУС-а, Реп. 1952.XII.16. — КАТАРИНА АМБРОЗИЋ, Четрнаеста изложба Удружења ликовних уметника Србије, БНО 1952.XII.25. — ВОЈИСЛА ЂУРИЋ [В.Ђ.], Белешке о децембарским ликовним изложбама, УВ 1952.XII.29. — СТОЈАН ЂЕЛИЋ, Од изложбе до изложбе, РКПМФЛУ 1953.I.1.

XV., 1953. — МИОДРАГ Б. ПРОТИЋ, XV изложба УЛУС-а I део, НИН 1953.V.24. — ЛАЗАР ВОЗАРЕВИЋ, XV изложба УЛУС-а II део, НИН 1953.V.31. — ВОЈИН СТОЈИЋ, Петнаеста изложба УЛУС-а, РКПМФЛУ 1953.VI.1. — СТАНИСЛАВ ВИНАВЕР, Стари мајстор, Реп. 1953.VI.2. — АЛЕКСА ЧЕЛЕБОНОВИЋ, Живот ликовних уметности у Београду у 1953. години, Књ. XVIII, 1954, 134—139.

XVI., 1953. — АНОНИМ [Б.п.], Уз XVI УЛУСОВУ изложбу. Сликар И ван Табаковић и Пеђа Милосављевић о неким проблемима ликовног живота у Београду, БНО 1953.XII.4. — АЛЕКСА ЧЕЛЕБОНОВИЋ, Преглед једног прелазног доба, Бор. 1953.XII.20. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Елементи нових схватања. После јесење изложбе ликовних уметника Србије, Пол. 1953.XII.27. — АЛЕКСА ЧЕЛЕБОНОВИЋ, Живот ликовних уметности у Београду у 1953. години, Књ. XVIII, 1954, 134—139.

XVII., 1954. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, XVII УЛУС-ова изложба, Реп. 1954.V.18. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, XVII УЛУС-ова изложба, други део, Реп. 1954.V.25. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Наговештаји напретка. Пролећна изложба УЛУС-а у Уметничком павиљону, Пол. 1954.V.27. XVIII, 1954. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Тежња за новим облицима изражавања — Јесења изложба УЛУС-а, Пол. 1954.XI.15. — МОМЧИЛО СТЕВАНОВИЋ, Почетак нове ликовне сезоне, Сав. 1955, 133—135. — DRAGOSLAV GRBIĆ, Trijumf mladosti — Na jesenskoj izložbi beogradskih slikara, Vj. 1954.XI.23. — АЛЕКСА ЧЕЛЕБОНОВИЋ, Уметнички живот Београда од 1 septembra do 1 marta 1955, ВИЛУЈАЗУ IV, 1956, 8, 47—49.

Београдски мотиви, 1954. — АЛЕКСАНДАР ЛУКОВИЋ [А.Л.], [Изложба „Београдски мотиви“], ВН 1954.II.23. — АНОНИМ [Ив.], УЛУС-ова изложба Београдских мотива, БНО 1954.II.26. — АНОНИМ [В.Ф.], Београд — епигон Париза на изложби београдских мотива, Ст. 1954.III.2. — СТАНИСЛАВ ВИНАВЕР, Београдски мотиви, Реп. 1954.III.2. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Из Галерије УЛУС-а. Београдски мотиви, Реп. 1954.III.2 — АЛЕКСА ЧЕЛЕБОНОВИЋ, Београдски мотиви. Поводом изложбе у Ваљево, Бор. 1954.III.8.

Портрети, 1954. — МОМЧИЛО СТЕВАНОВИЋ, Неверни портрет, КН 1954.V.20.

XIX., 1955. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Деветнаеста УЛУС-ова изложба, Реп. 1955.V. 4.

XX., 1955. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Јесења изложба УЛУС-а. Опет само предео, Пол. 1955.XI.6. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], У Уметничком павиљону. Млади и стари. Други део Јесење изложбе ликовних уметника Србије, Пол. 1955.XI.17. — БРАНКА МАНОЈЛОВИЋ-СТАЈИЋ, Кроз изложбене дворане. Јесења изложба

УЛУС-а, УВ 1955.XI.16. — МИЋА МИЛОШЕВИЋ [М.М.], Јесења изложба УЛУС-а, Бор. 1955.XI.23. XXI., 1956. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Изложба младих. Поводом пролећне изложбе у Уметничком павиљону, Пол.1956.VI.3. — МИЋА МИЛОШЕВИЋ, Пролећна изложба УЛУС-а, Бор. 1956.V.27. — АЛЕКСА ЧЕЛЕБОНОВИЋ, Majska izložba ULUS-a, KN 1956.V. 7.

XXII., Загреб 1956. — JOSIP DEPOLO, Jedan necjeloviti vid likovne suradnje. U povodu izložbe ULUS-a u Zagrebu, Vj. 1956.XII.9. — RADOSLAV PUTAR, ULUS u Zagrebu. Izložba Udruženja likovnih umetnika Srbije u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu, NL 1956.XII.9. — MATKO MEŠTROVIĆ, Prva izložba ULUS-a u Zagrebu, SD 1956.XII.25. — BERISLAV ISTRANIN, ULUS bez nacionalne umjetnosti, СР 1957.I.15.

XXIII., 1957. — РАДЕ ПРЕДИЋ, XXIII изложба УЛУС-а, ЛМС 380, 1957, св. 3. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Пролећна изложба УЛУС-а, Пол. 1957.VI.10. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Други део УЛУС-ове изложбе, Бор. 1957.V.27. — ZORAN MARKUŠ, Stari i mladi, KN 1957.VI.14. XXIV., 1957. — JOSIP DEPOLO, Likovna jesen. Pet beogradskih izložbi, Vj. 1957.XI.10. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Двадесет четврта изложба УЛУС-а, Бор. 1957.X.27. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Јесења изложба УЛУС-а, Пол. 1957.XI.2. — РАДЕ ПРЕДИЋ, Три октобарске изложбе у Београду, ЛМС 380, 1957, св. 6.

Скопље, 1957. — АНОНИМ [С.М.], Соработка — тоа е потреба, НМ 1957.XI.13.

XXV., 1958. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Пролећна изложба УЛУС-а, Пол. 1958.IV. 6. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Три групне изложбе, Пол. 1958.V.10.

XXVI., 1958. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Јесења изложба УЛУС-а, Пол. 1958.XI.8.

Љубљана, 1958. — BOGDAN POGAČNIK [bp], Srbski umetniki pri nas, LJP 1958.XI.21. — BOGDAN POGAČNIK, Bratska pot, LJP 1958.XI.23. — АНОНИМ [М.], Temperament in dinamika. Ob razstavi ULUS v Moderni galer., LJP 1958.XII.6. — LUC MENAŠE, Srbski umetniki v Ljubljani, NR 1958.XII.13. — АНОНИМ [F.S.], Štiri razstave — bogata jesen (Ljubljansko likovno pogočilo), Večer, Maribor, 1958.XII.17.

XXVII., 1959.

XXVIII., 1959. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Јесења изложба УЛУС-а, Пол. 1959.X.23.

Титоград-Сарајево, 1959. — А. ЗАДРИМА, Изложба ликовних уметника Србије, Поб. 1959.X.18. — РАДЕ ПРЕДИЋ, Galerije u jesenjim danima, MI. 1959.XI.11. Загреб, 1960. — JOSIP DEPOLO, Neuspjelo gostovanje. Uz izložbu ULUS-a u Zagrebačkom umjetničkom paviljonu, Vj. 1960.XII.15. — IGOR ZIDIĆ, Bez kriterija. Izložba ULUS-a u Umjetničkom paviljonu, Studenstki list, Z., 1960.XII.20.

XXIX., 1960. — ЂОРЂЕ ПОПОВИЋ, Први део УЛУС-ове XXXIX ревијалне изложбе, Бор. 1960.V.4. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Надмоћност фигуративног. Поводом пролећне изложбе УЛУС-а, Пол. 1960.V.6. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Изложба УЛУС-а, Пол. 1960.V.21.

XXX., 1960. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Јесења изложба УЛУС-а, Пол. 1960.X.29.

XXXI., 1961. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Изложба УЛУС-а, Пол. 1961.V.30. — SLOBODAN MAŠIĆ, ULUS Nature morte, St. 1961.V.16.

XXXII., 1961. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Изложба слика чланова УЛУС-а, Пол. 1961.XII.6. — АЛЕКСАНДАР КОСТИЋ, Може и без великих. Тридесет и друга изложба УЛУС-а на Калемегдану, БНЕ 1961.XII.3.

XXXIII., 1962.

XXXIV., 1962. — TOMAN BRAJOVIĆ, Izložba slika članova ULUS-a, СЈ 1962.XI.20.

XXXV., 1963. — TOMAN BRAJOVIĆ, Najnovija likovna smotra ULUS-a, СЈ 1963.V.21.

XXXVI., 1963. — ДРАГОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ, УЛУСОВА јесења ревија, Бор. 1963.XI. 8. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Изложба ликовних уметника Србије, Пол. 1963.XII.3.

Титоград, 1963. — О. Перовић, О изложби УЛУС-а — Уметнички павиљон, Титоград, Поб. 1963.IX. 9. УЛУС 64. — АЛЕКСАНДАР Б. КОСТИЋ [А.Б.К.], УЛУСОВА Машта 64, БНЕ 1964.VI.4. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], „Човек и рад“, Пол. 1964.VI.11. — ЗОРИЦА ТУЦАКОВИЋ, УЛУС 64 — Освежење и подстицај, Ком. 1964.VI. 11. — ДРАГОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ, УЛУС 64 — Подухват вредан пажње, Бор. 1964.VI.13. — ДРАГОСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ, УЛУС 64 — тема: „Светови маште“, Бор. 1964.VI.20. — МАРИЈА ПУШИЋ, Eksperimenat je uspio. ULUSOVE izložbe: „Beograd“, „Čovjek i rad“ i „Svjetovi mašte“, Osl. 1964. VII.4.

XXXVIII., 1964. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], УЛУСОВА изложба, Пол. 1964. XII. 5.

Љубљана, 1965. — JANEZ MESESNEL, Umetnost duha in temperamenta. Ob razstavi Društva likovnih umetnikov Srbije v Moderni galeriji, Delo, Lj., 1965.I.28. — I. HMEĻAK, Osemdeset dragih gostov. Društvo likovnih umetnikov Srbije razstavlja. Otvoritev razstave, LJD 1965.I.29. — FRANČEK RUDOLF, Gostje iz Srbije, Mladina, Lj., 1965.I.30.

УЛУС 65. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], УЛУС-ова изложба 65, Пол. 1965.V. 9. — МАРИЈА ПУШИЋ, „ULUS 65“ — Neuspjelo pokušaj da se revijalnim izlaganjima nametne tematski okvir, Osl. 1965.V.30.

40., 1965.

УЛУС 66. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], УЛУС 66: Земља, Човек, Машта, Пол. 1966.VI.3. — ЂОРЂЕ КАДИЈЕВИЋ, „УЛУС 66“, НИН 1966.VI.5. — ЂОРЂЕ КАДИЈЕВИЋ, Подухват достојан признања, Пол. 1966.VI.12. — МИЛИЦА СТЕВАНОВИЋ, О ангажовању публике (Белешке уз једну изложбу), Ком. 1966.VI.16.

42., 1966. — ЗОРАН МАРКУИЋ, Широка померања уметничких схватања. Јесења изложба УЛУС-а у Уметничком павиљону на Малом Калемегдану, Бор. 1966.XI.19.

Титоград, 1966.

УЛУС 67.

44., 1967.

УЛУС 68.

46., 1968.

УЛУС 69. ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Тема је: револуција. Велика изложба Удружења ликовних уметника Србије, Пол. 1969.VI.7. — СТЕВАН СТАНИЋ, Тема — Револуција, Бор. 1969.VI.10.

Стварност и машта, 1969. — ПАВЛЕ ВАСИЋ [П.В.], Стварност и машта. Шта је донела традиционална изложба УЛУС-а. Пол. 1969.VII.9.

48., 1969. — ПАВЛЕ ВАСИЋ, Панорама схватања. Шта је донела традиционална јесења изложба ликовних уметника Србије, Пол. 1969.XI.19.

Скраћенице

ОПШТЕ

Б. = Београд; б.г. = без године; б.п. = без потписа; дел. = делимично; Z. = Zagreb; кат. = каталог; Lj. = Ljubljana; Н.С. = Нови Сад; пр. = прештампамо.

ПЕРИОДИКА

Бал. = Балкан, Београд
 БВ = Босанска вила, Сарајево
 ВILUJAZU = Bulletin Instituta za likovne umjetnosti Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb
 БК = Бранково коло, Ср. Карловци
 БН = Београдске новости, Београд
 БНЕ = Београдска недеља, Београд
 БНО = Београдске новине, Београд
 БОН = Београдске општинске новине, Београд
 Бор. = Борба, Београд
 Буд. = Будућност, Београд
 БУЛУС = Билтен Удружења ликовних уметника Србије, Београд
 Већ. = Večer, Zagreb
 Вен. = Венац, Београд
 Вј. = Vijenac, Zagreb
 Вј. = Vjesnik, Zagreb
 ВН = Вечерње новосити, Београд
 Вољ. = Воља, Београд
 Вр. = Време, Београд
 VS = Vjesnik u srijedu, Zagreb
 ГГБ = Годишњак града Београда, Београд
 ГИДНС = Гласник Историског друштва у Новом Саду, Нови Сад
 ГласСАН = Гласник Српске академије наука, Београд
 ГМГБ = Годишњак Музеја града Београда, Београд
 ГМН = Glas Matice hrvatske, Zagreb
 ГодСАН = Годишњак Српске академије наука, Београд
 ГодСКА = Годишњак Српске краљевске академије, Београд
 ГПД = Гласник Професорског друштва, Београд
 GS = Glas Slavonije, Osijek
 ДВ = XX век, Београд
 Дел. = Дело, Београд
 Del. = Delo, Beograd
 Дн. = Дневник, Нови Сад
 ДО = 20 октобар, Београд
 Дуг. = Дуга, Београд
 ЖП = Женски покрет, Београд
 ЖР = Живот и рад, Београд
 Зв. = Звезда, Београд
 ЗМСДН = Зборник Матице српске за друштвене науке, Нови Сад
 ЗМСЛУ = Зборник Матице српске за ликовне уметности, Нови Сад
 ЗРНМБ = Зборник радова Народног музеја у Београду, Београд
 ИBCDISLUJ = Informativni bilten Centra za dokumentaciju i informacije Saveza likovnih umetnika Jugoslavije, Beograd
 Ис. = Искра, Београд
 Јав. = Јавор, Нови Сад
 ЈП = Јужни преглед, Скопље
 КК = Књижевна критика, Београд
 ККР = Књижевна Крајина, Бања Лука

КН = Књижевне новине, Београд
 KN = Kjiževne novine, Beograd
 Књ. = Књижевност, Београд
 Кол. = Коло, Београд
 Com. = Comœdia, Beograd
 Ком. = Комунист, Београд
 Кг. = Kritika, Zagreb
 KR = Književna republika, Zagreb
 ЛМС = Летопис Матице српске, Нови Сад
 LU = Likovni umjetnik, Zagreb
 LJД = Ljubljanski dnevnik, Ljubljana
 LJJAZU = Ljetopis Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, Zagreb
 LJP = Ljudska pravica, Ljubljana
 МЖ = Мали журнал, Београд
 Мис. = Мисао, Београд
 Мl. = Mladost, Beograd
 Morg. = Morgenblatt, Zagreb
 NA = Narodna armija, Beograd
 Нап. = Напред, Ваљево
 Нар. = Naprijed, Zagreb
 Нар. = Народ, Београд
 НВ = Нови видици, Београд
 НВР = Ново време, Београд
 ND = Novo doba, Split
 НИ = Нова искра, Београд
 НИЛ = Недељне илустрације, Београд
 НИН = Недељне информативне новине, Београд
 НК = Наша књижевност, Београд
 НЛ = Нови лист, Београд
 NL = Narodni list, Zagreb
 НМ = Нова Македонија, Скопље
 NN = Narodne novine, Zagreb
 НО = Народна одбрана, Београд
 Нов. = Новости, Београд
 Nov. = Novosti, Zagreb
 NR = Naši razgledi, Ljubljana
 НС = Нова смена, Београд
 НСТ = Народни студент, Београд
 Ob. = Obzor, Zagreb
 Osl. = Oslobođenje, Sarajevo
 От. = Отаџбина, Београд
 Панч. = Панчевац, Панчево
 ПЕ = Политика експрес, Београд
 ПЕВ = 50 у Европи, Београд
 Поб. = Побједа, Цетиње—Титоград
 Пок. = Покрет, Београд
 Пол. = Политика, Београд
 Пр. = Правда, Београд
 Прег. = Преглед, Сарајево
 PS = La Patrie serbe, Paris
 Рад. = Радикал, Београд
 Рас. = Раскрсница, Београд
 Реп. = Република, Београд
 RY = Revue yougoslave, Paris
 РКПМФЛУ = Ревизија књижевности, позоришта, музике, филма, ликовних уметности, Београд
 РН = Радничке новине, Београд
 РС = Реч и слика, Београд
 Сав. = Савременик, Београд
 Sav. = Savremenik, Zagreb
 Сам. = Самоуправа, Београд
 Sv. = Svijet, Zagreb
 Sved. = Svedočanstva, Beograd
 СГ = Српски глас, Београд
 SD = Slobodna Dalmacija, Split
 СЈ = Словенски југ, Београд
 СКГ = Српски књижевни гласик, Београд
 Sl. = Slovenec, Ljubljana
 SP = Slovenski poročevalac, Ljubljana
 Ст. = Студент, Београд
 Tel. = Telegram, Zagreb
 TH = Туристичке новости, Београд
 УВ = Универзитетски весник, Београд
 UK = Umetnost i kritika, Beograd
 Um. = Umetnost, Beograd
 Umj. = Umjetnost, Zagreb
 УП = Уметнички преглед, Београд

НК	= Hrvatsko kolo, Zagreb
НР	= Hrvatski pokret, Zagreb
HR	= Hrvatska revija, Zagreb
HS	= Hrvatska smotra, Zagreb
ЧГ	= Чачански глас, Чачак
СЈ	= 4 jul, Beograd
СР	= Čovjek i prostor, Zagreb
Шт.	= Штампa, Београд

ПУБЛИКАЦИЈЕ

ГКСВ	= Galerija Kulturnog centra Beograda
ЕЈ	= Enciklopedija Jugoslavije, Zagreb
ЕЛУ	= Enciklopedija likovnih umjetnosti, Zagreb
ЗЧБП	= Зборник у част Богдана Поповића, Београд 1929.
ЈАЗУ	= Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb
ЈУДВ	= Jugoslovenska umetnost XX veka. Muzej savremene umetnosti, Beograd
Кашанин	= Милаз Кашанин, Уметничке критике, Београд 1968.
Медаковић	= Дејан Медаковић, Српски сликари XVIII-XX века, Ликови и дела. Матица српска, Нови Сад 1968.
Миловановић-Миличевић	= Милан Миловановић, Коста Миличевић. Народни музеј, Београд 1960.
МС	= Матица српска, Нови Сад
МПУ	= Музеј примењене уметности, Београд
НМ	= Народни музеј, Београд
НЕСХС	= Народна енциклопедија српско-хрватско-словеначка, Загреб
Пијаде	= Моша Пијаде, О уметности. Српска књижевна задруга 378, Београд 1963.
Pijade	= Moša Pijade, Izabrani spisi. Institut za izučavanje radničkog pokreta, Beograd 1964.
ПИСАН 287	= Посебна издања Српске академије наука 287: Комеморативни скуп поводом смрти академика Моше Пијаде 19-III-1957. Београд 1957.
ПСВ	= Просвета, Сликари и вајари, Београд
PVJS	= Pola vijeka jugoslavenskog slikarstva, Zagreb 1953.
СКА	= Српска краљевска академија, Београд
СКЗ	= Српска књижевна задруга, Београд
СМГК	= Споменица Мушке гимназије у Крагујевцу 1833—1933, Крагујевац 1934.
Трифунковић	= Лазар Трифунковић, Српска ликовна критика — Избор. Српска књижевна задруга, Београд 1967.

УДРУЖЕЊЕ
ЛИКОВНИХ
УМЕТНИКА
У БЕОГРАДУ
1919.

Издано и објавило
Удружење ликовних уметника Србије у Београду
у 1500 примерака.

Редакција: Љубомир Никић

Каталошка обрада радова: Кемал Ширбеговић и
Марклен Мосијенко

Фотографија: Драгољуб Кажих (1—49, 51—54, 57—69,
72—112), Фото служба Музеја савремене уметности у
Београду — Христофор Настасић (50, 55, 56, 70, 71) и
Јошка Шмуц, Јубљана (Уметнички павиљон са фонтаном)

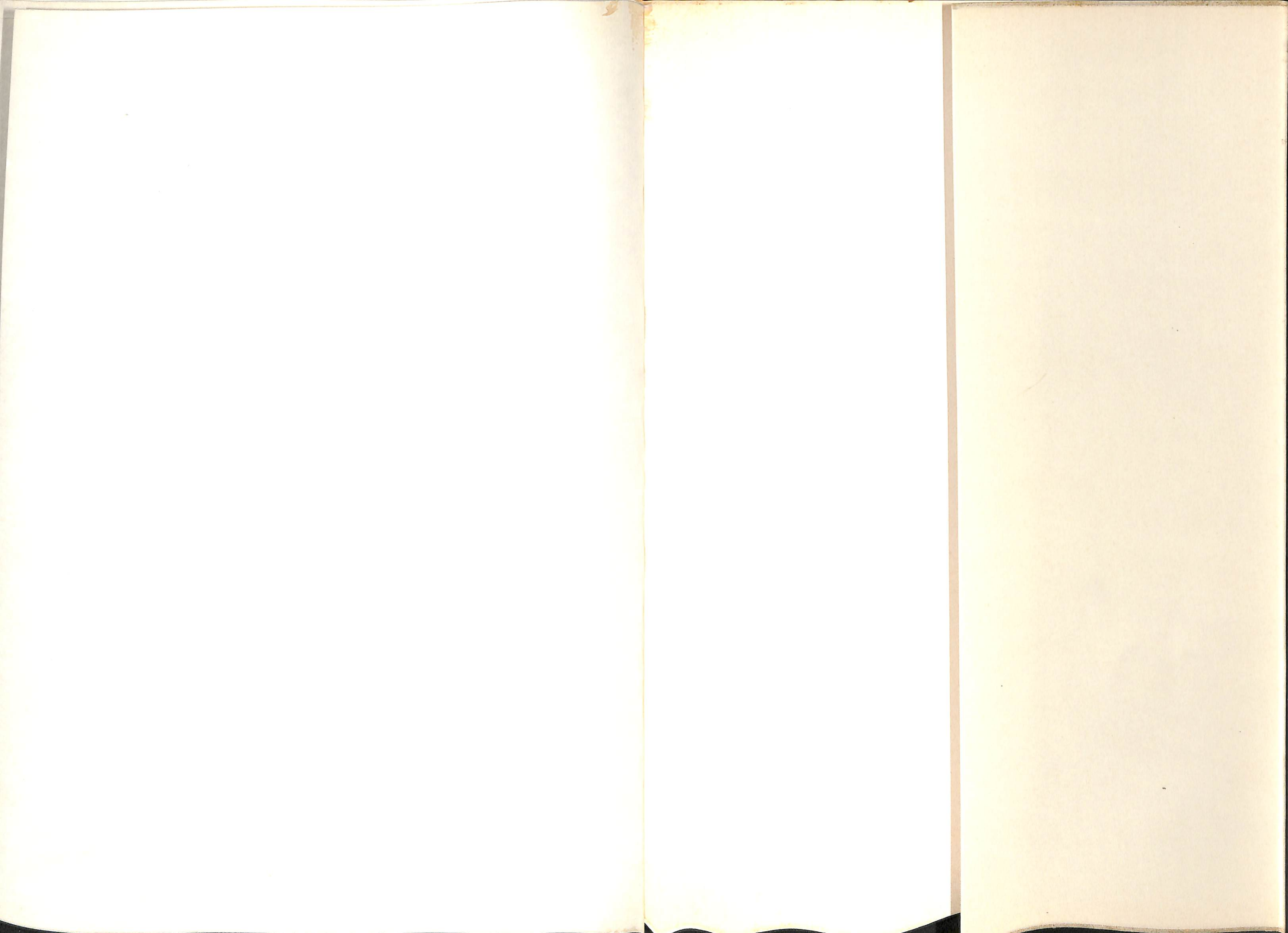
Ликовно-графичка опрема каталога и плаката:
Богдан Кршић

Технички уредник: Совра Барачковић

Клишеи: Нови дани, Београд

Штампа: Београдски графички завод, Београд, писмо
Тајмс монотип на хартији кунстдрук 140 гр и
бездрвна офсет 120 гр

БЕОГРАД, 1969.

Самуилов!
 Трех картин на русском
 па и лажаса сгнан је
 а 1919 године у сави ПР
 то преинтереси етопаси
 : Т.Т. Упова Трегута, Јоко
 Реангита, Муаса и. Му
 робута, Тауда Крети
 та, Гете Р. Кранолети,
 ебаса Муоабрети.

